

သဒ္ဓါဝညာ နှစ်မြာရရ ကုံလုံရွှေ ✓
ငါးဝတာမရက် စွန့်တုံပစ်ငြား မြတ်မှရား၏
သားတော်အစစ် မြစ်ကြီးမြစ်သော ပိဝဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းပြု
ပုဂ္ဂိုလ်မဟော် နိုင်ငံကျော်သော

သ ဘ သ န ဘ မြ

ဓမ္မဓဓတိဓဓရာဓဓာဓဓဗုဓဓား

စီရင်ရေးသားအပ်သော

သောတာပန်လမ်း

အလင်းကျမ်း

မူပိုင်ရှင်
ပါဠိတက္ကသိုလ် စာအုပ်ဆိုင်
စိန်စိန်မြင့်

ဣန္ဒာသယ ပိဋကတ် ဝေပုံနှိပ်တိုက်
၁၀၃၊ ၂၄-လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့၊
၅၀၄-က (နဝေဆကြိမ်)

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၄၉၁၀)

ပဉ္စိတရာဗျား - ဦးထွန်းသိန်း၊ ဦးစိန်အောင်၊ ဦးဝင်းဖေ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးထွန်းစိန်

ထုတ်ဝေသူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - (၀၄၅၄)

ပဉ္စိတက္ကသိုလ် စာအုပ် ဆိုင်

(၄၇) ရွှေတိဂုံဘုရား အရှေ့စောင်းတန်း၊

ရန်ကင်းမြို့။

ပုံနှိပ်သူ - ဦးသန်းမောင်

ပုံနှိပ်သူမှတ်ပုံတင်အမှတ် - (၀၇၉၄)

ဗုဒ္ဓဘာသာပိဋကတ်စာပုံနှိပ်တိုက်

၁၁၃၊ ၂၄-လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့။

နမူနာကြိမ် စာအုပ်ရေ ၂၀၀၀။

အဆိုး ၁၃-ကျပ် ၅၀-ဖြား။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာနံပါတ်
၁။	ဝဏာမဉ္ဇယျာဇဉ်ပြခင်း	၀
၂။	သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းအင်္ဂါလေးပါး	၁၁
၃။	ငါထုံးတော်ကိုခွဲပြခင်း	၁၆
၄။	ဒိဋ္ဌိအယူပြခင်း	၁၇
၅။	ပရမတ်ခန္ဓာငါးပါးကိုထိကာမျှနှင့်ထက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာ၍ သောတာပန်ဖြစ်အောင်ပြသောအခင်း	၂၀
၆။	ဓာတ် ၁၀-ပါးဖြင့်ဒိဋ္ဌိကွာ၍သောတာပန်ဖြစ်နည်း	၂၄
၇။	ရှုနည်းကား	၂၄
၈။	ထက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုမသတ်ဘဲတဏှာကိုသတ်၍ မဖြစ်နိုင်သောအကြောင်း	၂၇
၉။	သံသရာထွက်ထမ်း စခန်းထုံးပါးကိုပြခင်း	၂၉
၁၀။	သစ္စာလေးပါးကိုသိ၍ ဒိဋ္ဌိကွာပြီးသောတာပန် ဖြစ်သောအခင်း	၃၂
၁၁။	အနတ္တသိ၍ ဒိဋ္ဌိကွာသောအကြောင်း	၃၄
၁၂။	ဓာတ်ခြောက်ပါးနှင့် ထက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာသောအခင်း	၃၀
၁၃။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် ဒိဋ္ဌိကွာပုံ	၄၅
၁၄။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုဝင် ၃-ပါးဖြင့်သံသရာသည်ပုံ	၄၇
၁၅။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝင် ၃-ပါးဖြတ်နည်း	၄၀
၁၆။	သံသရာထိုပြခြင်း	၅၀
၁၇။	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် တထဝထက်တထဝ မြင့်မြတ်ခြင်းကိုပြခြင်း	၅၃
၁၈။	သေးကြီး ၄-ပါးအကြောင်း	၅၄
၁၉။	မဂ် ၄-ပါးဖြင့် သံယောဇဉ် ၁၀-ပါးမယ်ပုံ	၅၉
၂၀။	နိဝရဏ ၆-ပါး ၈-ပါးကိုမဂ် ၄-ပါးနှင့်သတ်နည်း	၅၉

(ဆ)

ဓာတ်တၢ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာနံပါတ်
၂၁။	သံထောင့် ၁၀-ပါးပယ်ပုံ	၅၉
၂၂။	အနုသထ ၇-ပါးပယ်နည်း	၆၀
၂၃။	မင်္ဂလေးပါးနှင့် အာသဝေါတရားလေးပါးပယ်ပုံ	၆၀
၂၄။	မင်္ဂလေးပါးနှင့် ကိလေသာ ၁၀-ပါးပယ်ပုံ	၆၀
၂၅။	စိတ်စေတသိက်တို့နှင့် သောတာပန်ပယ်ပယ်ပုံ	၆၁
၂၆။	ဗုဒ္ဓအင်္ဂါနှင့် အဓိယာတို့ ဖုရိန်ပယ်ပုံကို ခွဲခြား၍ ပြခင်း	၆၃
၂၇။	သောတာပန်အစစ်ဖြစ်ပုံဥပမာ	၆၅
၂၈။	ပတာန် ၃-ပါးနှင့် စင်၍ ပြခင်း	၆၇
၂၉။	ပတာန် ၃-ပါးတမျိုး ပြခင်း	၆၈
၃၀။	အပြေကပ်၍ နေသော အချက် ပြခင်း	၆၈
၃၁။	သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သဘောကို ပြခင်း	၆၉
၃၂။	ဝိပဿနာညစ်အကြောင်း	၇၀
၃၃။	အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အတုတရားတို့ ကျင့်ရသော တရားမတုတ်သည်ကို ပြခင်း	၇၀
၃၄။	၃၀-ဆုံတရားကို အကျဉ်းချုပ် ပြခြင်း	၈၀
၃၅။	မင်္ဂလေးပါးတပယ်ပယ်နိုင်သော တရားကို ပြခြင်း	၈၁
၃၆။	သမထ သမာဓိတမ်းနှင့် ဝိပဿနာတမ်း ခွဲပြခင်း	၈၂
၃၇။	ပညာ, သီလ, သမာဓိ အကြောင်း	၈၅
၃၈။	တရားတို့ကို လောကီ လောကုတ္တရာနှစ်တမ်း ခွဲပြခင်း	၈၆
၃၉။	မဂ္ဂင် ၈-ပါးအဖွဲ့	၈၇
၄၀။	သစ္စာလေးပါးတွင် မဂ္ဂင်ရထားတပ် သံသရာသည် နေပုံ သံသရာမှ ထွက်ပုံ ပြခင်း	၈၈
၄၁။	အပေါ်ကျခြင်း ဟူသမျှတို့သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြဋ္ဌာန်းသည်	၉၃
၄၂။	ဝိဝတ္ထာသ ၃-ပါး အကြောင်း	၉၅
၄၃။	သာသနာအကြောင်း	၉၇

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာနံပါတ်
၄၄။	လောကီတရား၊ လောကုတ္တရာတရားခွဲခြားခြင်း	၀၀၀
၄၅။	မဂ်တတ်စဉ်အကျင့်ကိုပြခြင်း	၀၀၂
၄၆။	လောကီကုသိုလ် အကျင့်ခတ်၍ လောကုတ္တရာကုသိုလ် အကျင့်လွယ်ကြောင်း	၀၀၃
၄၇။	ဗုဒ္ဓသာသနာစစ်ကို ရွေးထုတ်၍ပြခြင်း	၀၆၀
၄၈။	လောကတပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဝယ်နိုင်သော စိစိလိန္ဒာရှစ်ပါး	၀၀၉
၄၉။	ကိလေသာ ၃-မျိုးကိုပြသောအခင်း	၀၁၂
၅၀။	ပုထုဇန်တို့သီထကို လုံခြုံပုံနှင့် အရိယာတို့ သီထကို လုံခြုံပုံခွဲခြားခြင်း	၀၁၄
၅၁။	ပရိသေသာဝ ၄-ပါးကို အကျဉ်းပြခြင်း	၀၁၆
၅၂။	ပဟာန် ၃-ပါးတမျိုးပြခြင်း	၀၁၇
၅၃။	အာရုံ ၆-ပါး၌ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်နာမ် ၂-ပါး ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုပြခြင်း	၀၂၀
၅၄။	မနော၌ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပုံ	၀၂၃
၅၅။	မာတ်သတ္တရသ အဋ္ဌာရသကိုပြခြင်း	၀၂၄
၅၆။	သတိပဋ္ဌာန် ထမ္ပဇည၌ နာမ်ရုပ်ရှုနည်း	၀၂၄
၅၇။	သီလဆိုလောက်သောသီလ၊ သမာဓိဆိုလောက်သော သမာဓိ၊ ပညာဆိုလောက်သောပညာကို ရွေးကောက်၍ ပြပါဦးအံ့	၀၂၀
၅၈။	ဩကာသ ပဏာမ အဓိပ္ပာယ်	၀၃၀
၅၉။	တောင်းပန်ပုံအဓိပ္ပာယ်ကား	၀၃၀
၆၀။	ရေစက်ချအကြောင်း	၀၃၆
၆၁။	ပါရမီ ၁၀-ပါးအကြောင်း	၀၃၇
၆၂။	ကုဋ္ဌုပရဝ ရဟန်းကျင့်ဝတ် ၆-ပါးပြခြင်း	၀၄၀
၆၃။	ထင်္ဂလီနှင့် မုရားကိုဝင်ခြင်း	၀၄၅
၆၄။	ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားကို ကျက်မှတ်ထင်ကြားရ၍ ဝိဋ္ဌိတဏှာတို့ မထာတင်နိုင်ခြင်း	၀၄၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာနံပါတ်
၆၅။	ပြည်တန်လည်ဆွဲ အမြို့ပုတီးနှင့်တူသောမင်ဖိုလ်ကို တောင်းခန်း	၁၄၉
၆၆။	ဒိဋ္ဌိတဏှာ နတ်ဒေဝါတို့၏ တိုက်ထွန်းခြင်းကို ထက်မခံဘဲ ရုပ်နာမ် ၂-ဝါး ထက်နက်နှင့် တားမြစ်ခြင်း	၁၄၉
၆၇။	ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာတရားတို့ကို နှလုံးသွင်း သင့်ကြောင်း	၁၅၁
၆၈။	ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း၌ မင်ညုဏ်ဖိုလ်ညုဏ်နှင့်တကွ ကြံတိုင်းပြည့်စုံရန်ဆုတောင်း	၁၅၂
၆၉။	မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိညုဏ်ကိုတောင်းခြင်း	၁၅၃
၇၀။	ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာတရားကို လျှပ်မှတ်၍ နှစ်သက်သဖြင့် ထိပ်ဝေါ်၌ထားခြင်း	၁၅၃
၇၁။	ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတရားကို ဝတ်တက် ဝတ်ကပ်ပြုလျှင်၍ နေသင့်ကြောင်း	၁၅၅
၇၂။	မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အသက်သခင် ဖြစ်ကြောင်း	၁၅၆
၇၃။	မဇ္ဈိမကျင့်စဉ် မဂ္ဂင်ရေကျောဖျော၍လိုက်သင့်ကြောင်း	၁၅၈
၇၄။	မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်သည် မြေခိုင် မြေမာ ပေါက်သော သစ်ပင်ကြီးနှင့် တူကြောင်း	၁၆၀
၇၅။	ယူတော်ကောင်းတရားများကျင့်ရန် ရွှေ့နောက် ဆင်ခြင်၍ ရွှေ့အရိယာသမ်းကိုလိုက်ပုံ	၁၆၁
၇၆။	နာမ်ရုပ်တို့ကို မြင်အောင်ရှုရမည့်အကြောင်း	၁၆၂
၇၇။	သင်္ခါရတရားပယ်ပြီး မင်ဖိုလ်တရား ကျင့်ရန် ပညာရှိနေသောအရပ်၌ နေရခြင်း	၁၆၂
၇၈။	လူပိုက်များ နတ်မိစ္ဆာအယူကိုပယ်၍ ဗုရား၏ အရားတော်ကျင့်ရန်	၁၆၃
၇၉။	ဗုရားပူးထွားသူတို့ ဗုရားနှင့်မထွေကွာဂေဟ်မွေ့ခြင်း	၁၆၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာနံပါတ်
၀၀။	မာန ဣဿာ တရားလိုဝယ်၍ ပိပဿနာ ပွားသင့်ကြောင်း	၁၆၅
၀၁။	ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တရားထုတ်ယူသည့် မင်းပေါင်း တကာထက်မြတ်ပုံ	၁၆၅
၀၂။	သင်္ခါရတရားသည်းပူးမိသူ ထက်တလောဝေဝေ တတ်သော အဆိပ်အိုးကြီး စားမိသူနှင့် ထူကြောင်း	၁၆၆
၀၃။	အာရုံ ၆-ပါးကိုထိလျှင် ထေဝေနှင့်သော ကုတ်ဦးထူ ထနိုင်ခြင်း	၁၆၇
၀၄။	နားရှိလျက်မကြား စိတ်ရှိလျက်မထိ ခိုင်ခံ့စွာနေ၍ မတည်ခြင်း	၁၆၈
၀၅။	နိဝရဏရန်သူ ၆-ပါးကိုသတ်၍မှရားကိုပူဇော်ခြင်း	၁၆၉
၀၆။	သူတော်ကောင်းနှင်စက်သူကို ခေါ်သထွက်ကောင်း၏ တရားအစည်းအဝေးကို ထောသထွက်ကောင်း၏	၁၇၀
၀၇။	ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ဟောပြောလျှင်ခြင်းမှလွဲ၍ ထောသ, မာန မထောင်လွှားသင့်ကြောင်း	၁၇၁
၀၈။	သင်္ခါရအကုသိုလ် ကုသိုလ်အားထုတ်ထူသည့် ထောကုတ္တရာကိုလျှင်ကြိုက မဖြစ်နိုင်ကြောင်း	၁၇၁
၀၉။	အမျက်ထွက်ခြင်းကို စင်ကြယ်အောင် သူတော် ကောင်းနှင့်ပေါင်းပေါ်ရခြင်း	၁၇၂
၉၀။	ထောသ ခေါ်သ မောဟသည့် ခန္ဓာ၌ဖြစ်ခြင်း	၁၇၃
၉၁။	အဇ္ဈတ္တရန်သူကို ပိပဿနာနှင့်ဆုံးမ၍မှရားကို ကြည်ညိုရန်	၁၇၃
၉၂။	ဝဋီစွယ်မှပွါမ်စက်ရဟတ်တရားကိုဟောသဖြင့် မခံနိုင်၍ထွက်ပြေးခြင်း	၁၇၄
၉၃။	မိမိခေါ်၍ရသော ရေယာဉ်ကို အသံစွဲနှစ်သက်သကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်အသိရှိသူသည် မဂ္ဂင်ရေယာဉ်ကိုနှစ်သက်ရန် အကြောင်း	၁၇၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာနံပါတ်
၉၄။	ရုပ်နှာခပ်တရားကိုဟောနိုင်ကျွမ်းဆရာတရားတို့၏ မှတ်ရမည့်	၁၇၆
၉၅။	ဗုဒ္ဓ၏တပေဂါးမိတ ဝရဲကျခြင်း၊ ထုသီလပေဂါးက နိဗ္ဗာန်ရခြင်း	၁၇၆
၉၆။	ခပ်တက်စဉ်ကျင့်ထုံးပြခင်း	၁၇၇
၉၇။	ဒိဋ္ဌိသေပြီးသူအလင်မာကိုကျင့်ရန်ပြခင်း	၁၇၇
၉၈။	သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသူကိုအလင်ခပ်တက်ရန်ပြခင်း	၁၇၈
၉၉။	ဝဇီရာရွှေစိန်ကောထွက်ရန် တိုင်ပင်ခင်း	၁၈၀
၁၀၀။	ဆင်္ဂလီနှင့် တရားတောင်း	၁၈၁
၁၀၁။	ကျမ်းပြုသည့်အတွက်မေတ္တာပို့	၁၈၅

ဗု-ဓိ-သံ

ဇေယျဝါဒပနိဝေဒနာအလေ့အကျင့်

ဒုတိယပြင်ချက်ပဏာမဥယျာဇဉ်ပြုစုရန်

သံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ကျင်လည်၍ နေကြရသော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါအများစုသည် ကမ္ဘာပေါင်း အသင်္ချေ အနန္တပင်ကြာသော်လည်း ဗုဒ္ဓအစစ်အမှန် တရားအစစ်အမှန်ထံသာ အစစ်အမှန်ကို အလွန်တရားထွေခဲ့ကြခဲ့ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ရခဲ့ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓအားကိုး ကိုးကွယ်ခြင်း၌ ရံဖန် ရံခါ နတ်ကို ဗုဒ္ဓအားပြု၍ ကိုးကွယ်ရကုန်၏။ ရံဖန်တောင်ကို၊ ရံဖန်ဆင်ကို၊ ရံဖန်မြင်းကို၊ ရံဖန် ဗြဟ္မာကို၊ ရံဖန်ခြံတောင် ပထုတောင်ကို၊ ရံဖန် ကြေးကို၊ ရံဖန်ကျောက်ကို၊ ရံဖန်ငွေကို၊ ရံဖန် ရွှေကို၊ ရံဖန်အုတ်ကို၊ ရံဖန်သစ်ပင်ကြီးထိုစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော ဗုဒ္ဓအားထွေကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြရကုန်၏။ ဗုဒ္ဓအားမှန်ကို အလွန်ထွေကြံခဲ့ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်တွင် “ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဗုဒ္ဓုဇော” ဟု ယောတော်မူသည်။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ သစ္စာလေးချက် တရားနက်ကို ထက်ဝယ် တင်ထား စိန်မြဲလားသို့ ပိုင်းခြားတိတိ အစွမ်းကုန် သိနိုင်သော မိပတိတွတ်လား ဗုဒ္ဓအားကိုးထင်မြင်၏ ပွင့်ပေါ်လာခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓုဇော၊ ခဲယဉ်းကြီးစွာခဲယဉ်းပါ၏။ ဤစတားတော် အရပြင်တကဲ့ဗုဒ္ဓအားကို ဆိုထိုသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကြေး၊ ကျောက်၊ အုတ်၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ တော၊ တောင်၊ သစ်ပင်၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ဗြဟ္မာမင်း စသည်တို့ကို ဗုဒ္ဓအားပြု၍ ကိုးကွယ်ရခြင်းကို မဆိုထိုဖြစ်ပေသည်။

ထံသရာဇုက္ခမှ ထွက်မြောက်နိုင်သော သစ္စာလေးချက်သော
 နက်ကို ထက်နက်ပြည့်စွာ သတ္တဝါအားရှင်လူများကို ဟောကြားနိုင်
 သောဗုဒ္ဓ၊ ၎င်းတရားလိုအလိုလို ထိုးထွင်း၍သိပြီး သူတပါးအား
 ဟောကြားနိုင်သောဗုဒ္ဓ၊ ရှင်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာချင်းလို မတူ မပြိုင်
 နိုင်သောဗုဒ္ဓ၊ လောကထုံးပြော သတ္တဝါနှင့် ကမ္ဘာကိုအစိုးရသော
 အနတ္တရုဗုဒ္ဓ၊ တန်ခိုးတော် အနန္တ၊ ညက်တော်အနန္တ၊ တုန်းတော်
 အနန္တတို့ကို ထူထောင်ပါမတူနိုင်ကြသော သဂဏဗုဒ္ဓ၊ ဤဗုဒ္ဓ
 ကိုသာဗုဒ္ဓခေါ် တပစ္စည်းနှင့် ဆက်ဆံသောဗုဒ္ဓဖြစ်၍ လောက
 ထုံးပါးကိုခြိ၍သိခြင်း ဗုဒ္ဓဟုခေါ်ထိုက်ပေသည်။

ဤပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန် ဗုဒ္ဓက ဟောပြော ပြသသော
 တရားသည်မင်္ဂလေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါးဖြစ်ကုန်၏။ ၎င်းမင်္ဂလေးပါး၊
 ဖိုလ်လေးပါးကို ဖြစ်စေရစေနိုင်သော နိဗ္ဗာန်ဝရိယတ် အကျင့်မြတ်
 ဆည်းတူသောရှင်နာမ်ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဓာတ်သစ္စာ၊
 ဝိပဿနာ တရားများဖြစ်ကုန်၏။ ဤမင်္ဂတရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်
 တရားတို့ကိုသာထျှင် ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်နိယတ အမြဲဗုဒ္ဓ၏တရား၊ ၎င်း
 ဗုဒ္ဓ၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သော ဝင်္ဂါဝါဠု သေဝတောင်လောင်း
 ပွင့်တော် မူကြသော ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ဗုဒ္ဓတို့၏ တရားတော်
 ဖြစ်ပေသည်။

၎င်းမင်္ဂတရား ဖိုလ်တရားကိုထျှင်ကြံပွားများကြသော ကလျာဏ
 အတွင်းဝင်နှင့်အရိယာ ထံဆာတော် ရှစ်ပါးသာထျှင် ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်
 ဗုဒ္ဓ၊ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ဗုဒ္ဓ၏သားတော်သွီးတော်အစစ်ဖြစ်ပေသည်။
 ဤဗုဒ္ဓအစစ် ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်၊ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် နှစ်ပါး၊ တရားအစစ် မင်
 လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်ဝရိယတ်၊ အကျင့်မြတ် ဝိပဿနာ
 တရား၊ ထံဆာအစစ် ကလျာဏအတွင်းဝင်နှင့် အရိယာ ထံဆာရှစ်
 ပါး။ ။ ဤထုံးမျိုးမှလွဲ၍ ရှိခိုးခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊ ကိုးကွယ်ခြင်း
 မထိုက်၍ ဗုဒ္ဓ-တု၊ တရား-တု၊ ထံဆာ-တုတို့ကို ပယ်ဖြတ်ပြီးလျှင်
 အစစ် အမှန်ကို ဝန္တနာ ပြုလို၍။ ။ ဗုဒ္ဓ၊ တရား၊ ထံဆာအား၊
 ညွတ်ထွားဝန္တနာ-ဟုဆိုပေသည်။

ဤသရဏဂုံသုံးပါးအရာ၌ အကျယ်ကိုသိလိုလျှင် ဝါတို့စီရင်ရေး ထားသောသရဏဂုံ စစ်တမ်း အလင်းကျမ်းမှာ ကြည့်လော၊ နိဗ္ဗာန် လမ်းပြ ဓမ္မကထိကမှာ ကြည့်လော။

အဝါယ်တိုတကယ်ကြောက်သူဖြစ်ကြကုန်သောသူတော်ကောင် တို့သည် မိမိတို့၌သားမယား၊ လင်သား၊ စပါးဆန်ရေ၊ ဓရွေဇွှာ၊ ဆင် မြင်း၊ ကျွန်သင်းပင်းတို့ကို မပစ်မစွန့်ရဘဲ ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ကြီး ပေါ်တ စံစား၍နိဗ္ဗာန်သို့ သွားနိုင်သောသိကြား၊ ဝိသုဒ္ဓါတို့ကို ဥပမာစံထား၍ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းတရားကို လိုလား ကျင့်ကြံရန် လျှောက်ထားလောင်းပန်သောကြောင့်။ ။ သောတာပန်တို့၊ များ လှစိုက်၊ ကြည်ညိုတောင်းဝန်ထွာ-ဟု စပ်ဆိုပေသည်။

သမယလမ်းများလိုရသောရဟန်း ပြုလုပ်ပြီးကျင့်ကြံရသော လမ်း မဟုတ်သည့် သောတာပန်လမ်းသည် ဘုံစဉ်စံလမ်း၊ ကာမဂုဏ် လင် သားမယား၊ ကျွဲ-နွား၊ ဆင်မြင်း၊ ကျွန်သင်းပင်းတို့ကို ထက်မလွှတ်ဘဲ နိဗ္ဗာန်ကိုအကြာဆုံး ခုနစ်သေနှင့် သွားနိုင်သော နည်းလမ်းဖြစ်ပေ သည်။ ။ ၎င်းသောတာပန်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားလိုသူတို့အတွက် “သောတာပန်လမ်း အလင်းကျမ်း” အမည်နှင့် ရေးသားသဖြင့် အဝါယ်ကိုတကယ်ကြောက်ကြသော ရဟန်း၊ ရှင်လူတို့သည် ကြီးစား အားသစ်ပြီး သင်ကြား ကျင့်ကြံကြစေလို၍။ ။ သောတာပန်လမ်း၊ အလင်းကျမ်း၊ ထူးဆန်မည်သညာ။ ။ အဝါယ်ကင်းလို့၊ များလှစိုက်၊ ကြည်ညိုအားသစ်ဝါ-ဟုစပ်ဆိုပေသည်။

ယခုဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူရှင်ရဟန်းတို့သည် မနုဿတ္တဓုတ္တသတည်း ဟူသော လူ၏ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်ပြီ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတ ဓုတ္တသတည်း ဟူသော ရသေ့ရဟန်း ရှင်သာမဏေ၏ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓါပုဂ္ဂိုလ်ဓုတ္တသတည်းဟူသော မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကြီးနှင့် လည်းကြိုကြိုက်ကြရကုန်ပြီ၊ သဒ္ဓါသမ္ပတ္တိတည်းဟူသော ရတနာ သုံး ပါးအား ယုံကြည်သက်ဝင်ခြင်းကို ရကြလေကုန်ပြီ။ ဤခဲယဉ်းခြင်း လေးပါးကို ထက်ရှိတက်ကိုင်ရပြီး ဖြစ်ပြီးမှန်ပါဟုတ်ပါလျက် သဒ္ဓမ္မ သဝနံ အတိဓုတ္တဘံ တည်းဟူသော သူတော်ကောင်း၏ တရား ရှင် နာမ်၊ ဓန္ဒာ၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် တရားစပါး

ကိုသာသင်တို့၊ ကြားတို့၊ နာတို့၊ မှတ်တို့ ကျင့်တို့သာ လိုကြသည် ဖြစ်သောကြောင့်။ ။ဝါးမြာဒုဏ္ဍဿ၊ ဤထဝ၊ အရခက်လှပါ။ ။ သဒ္ဓမ္မသစနံ၊ ဒုဏ္ဍဘံ၊ ကြားရန် ခက်လှပါ-ဟုစင်ဆိုပေသည်။

နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်ဆိုသော လှူရှင်အပေါင်းတို့သည် နိဗ္ဗာန်လမ်း စဉ် တည်းဟူသော ရုပ်နာမ် ခန္ဓာဓာတ်သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား တို့ကိုတတ်ကျွမ်းလိမ္မာအောင် ခရီးဦးစွာပဌမ သူတော်တောင်းများ ထံမှာသင်ကြားရပေသည်။ ၎င်းနိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်းကိုမသိကြသော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတို့သည် လမ်းမမြင်တဲ့အကန်းနှင့် တူခြင်းကြောင့်။ ။ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာနှင့်၊ အာယတနာ ပဋိစ္စ၊ မတတ်ကာ၊ အန္တ ခေါ်သညာ-ဟု စင်ဆိုပေသည်။

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုအလိုရှိကြကုန်သော အမျိုးကောင်း-သားသမီး၊ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတို့သည် ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာဓာတ်သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့ကို တတ်ကျွမ်းလိမ္မာကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် နိဗ္ဗာန်သွား လမ်းကိုညွှန်မျက်စိရှိကြသူဖြစ်၍ ၎င်း၊ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားကို အလို ရှိကြသည့်အခါ ရနိုင်ခြင်းဖြစ်၍ ၎င်း၊ ကလျာဏမဖြစ်လျှင် မဂ်ဖိုလ် နှင့် ဝေးကွာသည်ဖြစ်၍ ၎င်း။ ။ ကလျာဏ၊ အမည်ရ၊ တတ်ကြသူတို့ မှာ။ ။ ကလျာဏ၊ မဖြစ်တ၊ မဂ်ခရေသည်သာ-ဟု စင်ဆိုပေသည်။

ထူပြော လူပြောနှင့် သူထိမ် လူထိမ် ခံနေကြသော ရဟန်း၊ ရှင် လူတို့သည် သောဏီကုသိုလ် ပြုပြီးလျှင်သောကုတ္တရာတည်းဟူသော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ဆုတောင်းကြကုန်၏။ ဤသူတို့သည် ခုတ်ရာ တခြား၊ ရှုရာတလွဲဖြစ်ကုန်သည်။ ကောက်ညှင်းပေါင်းဝယ်စားရာမှာ ဝူရင်းယို အဆစ်တောင်းသကဲ့သို့ကောက်ညှင်းပေါင်းသည်ကထည်း ဝူရင်းယိုမရှိ၍ မပေးနိုင်၊ ပြေးပြေးတော့ ရပါထိန်မည်၊ ဆုသာ တောင်း၍ ကောက်ညှင်းပေါင်းကိုသာ များများ ဝယ်စားပါဟု ပြောဆိုကြသကဲ့သို့ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားကိုမေးမြန်းပြီး ထင်ကြား ကျင့်ကြံခြင်းကို မပြုကြ၍ ညွှန်မျက်စိကန်းသော အန္တဗာလ သတ္တဝါ များသည် မဂ်ဖိုလ်နှင့် အလွန်တရာ ကွာဝေး သောကြောင့်။ ။ အန္တဗာလ၊ ဆုပန်ကြ၊ ဝေးစွာမဂ်နှင့်ကွာ-ဟု စင်ဆိုပေသည်။

တရားစစ် အရားမှန်ကို မေးမြန်းသင်ကြား၍ တတ်မြောက်ထိခွာ
 ပြုသော ရဟန်းရှင်တို့သည် နည်းလမ်းသိပြီးဖြစ်၍ ကျင့်ကြံလိုက်
 ပါကဏကလေးနှင့် မပ်ဖိတ် ရနိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဤထူး လွယ်
 လွယ်ကူကူနှင့် သောတာပန်ဖြစ်နိုင်သော ကျမ်းကိုမကြည့်ရှု မသင်
 ကြားဘဲလျက်နေက မင်လမ်းဖိုလ်လမ်းကိုရနိုင်ဖို့ အခွင့်မရောက်နိုင်
 မည်ကိုဖိုးရိမ်၍၎င်း၊ မန္တလေးကိုသွားလိုသော ဘူတယောက်သည်
 ခရီးဦးစွာ လင်္ကာလမ်းကသွားနည်း၊ စီးရလားနှင့်သွားနည်းတို့ကို
 မေးမြန်းသင်ကြား၍ ရထားသင်္ဘောပေါ်သို့တက်မိ၊စီးမိ၊ထက်မှတ်
 ထုမိလျှင် မန္တလေးရောက်ပါစေဟု ဆုတောင်းဖို့ရာ မလိုသကဲ့သို့
 ဖြစ်သည်။ ဤဥပမာအတိုင်း ဖြစ်ကြ၍။ ။ဆုတောင်းရေး၊ ကျင့်ကြံကာ၊
 ရမည်ကေန်သာ။ ။ကျမ်းကိုမသွင့်၊ ရမ်း၍ကျင့်၊ အခွင့်မရောက်
 ပါ။ ။နည်းလမ်းသိမှ၊ ကျင့်လိုက်ကာ၊ ခဏခင်ဆိုက်မှာ-ဟု စစ်ဆို
 ပေသည်။

သောတာပန် ဆိုသောစကား၊ လင်္ကာက ဆိုသောစကား၊ စုဠ
 သောတာပန် ဆိုသောစကားသဘောတူလှဖြစ်သည်။ ကျင့်လမ်းစဉ်
 ကိုသိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုသဖြင့် ဤပုဂ္ဂိုလ် သုံးမျိုးဖြစ်မှ
 ကျင့်လမ်းစဉ်ကို ကျကျနန သိရုံရှိသေးသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည်
 သံဃေ လမ်းများကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်၍ ကျင့်ရသောပုဂ္ဂိုလ်မျိုး
 မဟုတ်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဝတ်သစ္စာအားတို့ကိုသင်ရင်းကြားရင်း မေး
 မြန်းရင်း တရားနာရင်းဖြစ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ဒဿန
 ဘုမ္မိ ဒဿန ကိစ္စသာဖြစ်ကြကုန်၏။ အမြင်မှန်အယူမှန် ကိစ္စပြီးလျှင်
 သောတာပန် ဖြစ်ကြခြင်းကြောင့်။ ။သောတာပန်မှ၊ ကျင့်လမ်းစ၊
 သိရှိကြရုံသာ-ဟု စစ်ဆိုပေသည်။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့သည် ရသေ့ ရဟန်းထုပ်၍ ကျင့်ကြံ
 သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမဟုတ်၊ အိမ်ထောင်ကိစ္စနှင့်ထဲ ကျင့်ကြံ ကြသော
 ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာတရားကိုမကျင့်ဘဲလျက် ကာမဂုဏ်ကို
 အားကြီးစွာပျော်ပိုက်လိုက်စား၍နေသော သောတာပန်သည်ခုနစ်
 ထပ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်၏။ ဝိပဿနာတက်ရှိနှင့် ကာမဂုဏ်ထဲမှာ
 နေသော သောတာပန်သည်ကေမိဇသောတာပန်တထပ်နှင့်နိဗ္ဗာန်

သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ကောလံ ကောလ သောတာပန် နှစ်ထဝ၊ သုံးထဝ၊ လေးထဝ၊ ငါးထဝ၊ ခြောက်ထဝတို့တွင် တပားငါးနှင့် နိဗ္ဗာန်ထို သွားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။ ။ ထို သောတာပန်၊ မကျင့်ပြန်၊ ဖွယ်ရန်ခုနှစ်ထဝ၊ တရားကျင့်က၊ ဝေဇီဇ၊ ကောလနှစ်မျိုး-ဟု စပ်ဆိုပေသည်။

သတ္တယဒိဋ္ဌိ တရားတွာ၍ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော ရဟန်း သာမဏေ ရထေပရဝိုဇ် အရဟတ္တဇေ ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤ ထဝ ဤအဝတ်နှင့် အသက်ထက်ဆုံး တည်ရှိပါက ပိပဿနာ သာဝနာထို မပွားသော်လည်း သေခါနီး ဆဲဆဲမှာ အထက် မဂ်သုံးပါး ရောက်၍ရဟန်းကိစ္စကုန်ရကုန်၏။ ပုဂ္ဂထာမိဋ္ဌာန်ကြောင်း၌ သင်္ခါန်း ဝတ်နှင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စုတေမနေ သေတွန်၍ နတ်ပြေမှာ တူပြေမှာ ဖြစ်၍ ၎င်း၊ ဘုံစဉ်စံသွားသည်တူ၍ ၎င်း၊ မရှိကုန်၊ တရား မကျင့်သော်လည်း မဂ်ဖိုလ်ကို ဤထဝရ၍ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်ခြင်း ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇ္ဇိတ၊ ဒိဋ္ဌိတွာ၊ ဤထဝရဟန္တာ။ ။ တရားမကျင့်လျှင်၊ မကျင့်လျှင်၊ အခွင့်ရောက်သည်သာ-ဟု စပ်ဆိုပေသည်။

သတ္တသတ္တဝိနာဝါရာ၊ အဋ္ဌမေ အဋ္ဌမေ ဓကာ၊ စတုသဒ္ဓိ ယဒါ ပုတ္တာ-ဝေသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၊ သရာတို့မိန့်ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း ဤ မဟာယောကဇာတ်ကြီးသည် မီးလောင်၍ ပျက်သော ကမ္ဘာ ခုနှစ် ကြိမ်းရေဖျက်သော ကမ္ဘာတကြိမ်၊ ရှစ်လီစေ့သောအံ့ခါ လေဖျက် သော ကမ္ဘာတကြိမ် ဖြစ်ကုန်၏။ မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ (၅၆) ရေ ဖျက်သောကမ္ဘာ (၇) လေဖျက်သော ကမ္ဘာ (၁) ပေါင်း (၆၄) ကမ္ဘာ ခေ့ပြန်လျှင် ဤကဲ့သို့ ဝိဒိယသော ကမ္ဘာကစ၍ ဖျက် ပြန်ရကုန်၏။ ၎င်းကမ္ဘာ တခုလျှင် ကပ်ကြီးလေးကပ် ရှိကုန်၏။ ထံဝဋ္ဌကပ်၊ ထံဝဋ္ဌဌာယီကပ်၊ ပိဝဋ္ဌကပ်၊ ပိဝဋ္ဌဌာယီကပ်ဖြစ်ကုန်၏။ ဤမဟာကပ်ကြီးတကပ်လျှင် အန္တရကပ်(၆၄)ကပ် ရှိကုန်၏။ အန္တရ အကပ်လျှင် အသင်္ခါယု အပ္ပမေယု တမ်းက အနှစ် တရာ လျှင် တနှစ်ကျဆုတ်၍ ဆယ်နှစ်တမ်းရောက်၊ ၎င်းဆယ်နှစ် တမ်းက ကပ်ဆေးပြီး၍ အသင်္ခါယု အပ္ပမေယု တမ်းကိုပြန်၍ အသက်တမ်း ရောက်လျှင် အန္တရကပ်ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့ သက်တမ်းကပ် (၆၄)

ကပ် နေသောအခါ လူနေသော သံဝဋ္ဌ မဟာကပ်ကြီး တခု ဖြစ်၏။

ဤလူများနေသော ကပ်ထောက်ကြာအောင်စီးထောင်နေသော ကပ်ကို သံဝဋ္ဌဋ္ဌာယီ ကပ်ကြီးတခုခေါ်၏။ ဤလူများ နေသော မဟာကပ်ထောက်ပင် ကြာအောင် လေကြီးတိုက်၍ နေခြင်းကိုဝိဝဋ္ဌ မဟာကပ်တခုဟု ခေါ်ပေ၏။ ၎င်းလူများနေသော ကပ်ထောက် ကြာအောင်ပင် မိုးရွာနေသည်ကို ဝိဝဋ္ဌဋ္ဌာယီ မဟာကပ်ကြီး တခု ခေါ်ပေ၏။ အန္တရ (၆၄)ကပ်ကို မဟာတကပ်၊ မဟာထေးကပ်ကို တကမ္ဘာဟုခေါ်ကုန်၏။

ဤကမ္ဘာပျက်ပုံ၊ သတ္တဝါတွေမီးလွတ်ပုံ၊ အသက်တမ်းဆုတ်ပုံ၊ အသက်တမ်း ရှည်လာပုံ၊ နက္ခတ်တာရာပြိုဟ်တကာတို့ ပေါ်လာပုံ၊ ဗေဒင်လေးပုံ ပေါ်လာပုံ၊ ရသေ့ရဟန်းတွေ ပေါ်ပေါက်လာပုံ၊ သမ္မတမင်း ထင်မြောက်ပုံ၊ လောကဓမ္မတာ လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားတို့အထိုလိုဖြစ်လာပုံ၊ သတ္တဝါတွေ လောကတရား ပျက်ပုံ၊ စောင့်ထိန်းပုံ၊ ရွှေငွေမိုးကြိုးကျောက်ထံပတ္တမြား ပြဒါးရှင် များဖြစ်လာပုံ၊ ဝိဇ္ဇာဇော်ဂီတို့ ခာတ်ပညာတတ်၍ ရွှေငွေ ဖြစ်ခြင်း လေးပါးတို့၏ ဖြစ်ပုံ၊ မင်္ဂလာဆောင်ပုံ၊ အိမ်ထောင်မှု အထွက် ကမ္ဘာဦးလူတို့ မိန်းမယောက်ျားဖြစ်ပုံ- စသည်ဖြင့် လောကီခာတ်၊ လောကုတ္တရာခာတ် နှစ်မျိုးတက်၍ ငါ့ဖို့ စီရင်ရေးသားသော ခေတုဓမ္မဝိဇ္ဇာကျမ်းမှာ ကြည့်ရှုကြပါစေ။

ဤကမ္ဘာတည်၍ ပြီးသောအခါ ထုဂဟိသုံ အထက်၌ မီးလွတ် ရာမှာနေကြသော မြဟ္မာတို့သည် စုတိစိတ်ကျလာ၍ အရောင်အဝါ နှင့်ပင်ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေဖြစ်ကြ၍ မြေဆီ မြေဥတို့ကို စားသောက် သဖြင့် ၄-ယောက်ကယောက်ျား၊ ၄-ယောက်ကမိန်းမ၊ ရှစ်ယောက် ၄-နံအိမ်ထောင်မှုကို ပြုကြကုန်၏။ ကမ္ဘာဦးသူ ကိုးယောက် အနက် ဗုရားထောင်းတယောက်သည် အိမ်ထောင်မှုကို မပြုလို၍ သင်တို့နေတဲ့ တောင်ထက် မြောက်သည် တောင်မှာနေမည်ဆို၍ သမထ ဟာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းများ စီးပြန်၍ နေကုန်၏။ ရှစ်ယောက် လေးဦးသားတို့က ပေါက်ပွား လာသော လူအပေါင်းများစွာ-ဖြစ်သော၍ မဆုံးမ

ထက်ကြံသဖြင့် သွေးကညာလေးယောက်ကို ရွေးချယ်ပြီးလျှင် ဗုရား
ထောင်းအား မြေရင်းအလှုပ်အကျွေးပေး၍ သမ္မတ မင်းမြှောက်ကြ
ကုန်၏။ ဤကစ၍ သမ္မတမင်းများ နည်းလမ်းကိုယုံ၍ ထုရင်မင်းမြတ်
များနန်းတက်လျှင် မိဖုရား ၄-ယောက်ကို ထက်သွေ၍ နန်းထက်မှာ
ထိထိက်သွန်းကုန်၏။

ဗုရားထောင်းသည် ကာမဂုဏ် ကာမလံသဂ္ဂကို အလွန်စက်ဆုပ်
၏။ မြဟ္မာပြည်က လာသူဖြစ်၍ အချို့ကို မြဟ္မာစရိယ မြဟ္မာစိုရ်
တရားလေးပါးကို ဆုံးမ၏။ စိတ်ထိုမခေလအောင်ကထိုက်ပရိတ်များ
ပြု၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းများကိုပြု၏။ အစပဌမ ပထဝီကထိုက်ဝန်းကို ပြု၏။
နောက်တဆင့် တဆင့်ညွှတ်ပွားများ၍ကထိုက်ဆယ်ပါးဖြစ်ကုန်၏။
အနုထာဝီဆယ်ပါး၊ အထုဘဆယ်ပါး၊ သညာ ၀-၅၊ ၀-၅၊ ၀-၅၊
၀-၅၊ ၀-၅၊ မြဟ္မာစိုရ်လေးပါး၊ အာရပ္ပတရားလေးပါး၊ ပေါင်း သမထ
တရား (၄၀) ဖြစ်ကုန်၏။ ဤတရားစုကား နတ်ရွာဆုဝတ်ဖြစ်သော
တရား၊ မြဟ္မာနှစ်ဆယ်မှာ ဖြစ်သောတရားဖြစ်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်ရောက်
ကြောင်း မဟုတ်ကုန်။

ငါးပါးသီလ ပေါ်ပေါက်လာပုံ၊ ဆယ်ပါးသီလ ပေါ်ပေါက်
လာပုံ၊ ရှစ်ပါးသီလပေါ်ပေါက်လာပုံ၊ ၎င်းသီလတို့ပျက်ပုံ၊ ဆုတ်
ကပ်တက်ကပ်မှာတရားစောင့်ပုံ၊ တရားပျက်ပုံတို့ကို သေသေချာချာ
နားလည်ထိုလျှင် ငါတို့စီရင်သော ဓာတုမဂ္ဂဝိဇ္ဇာကျွမ်းမြာ ကြည့်
လေ။ ။ ဤကျမ်းမှာ-စကားအလျင်းသင့်ရုံမျှ ရေးသားလိုက်သည်။
နိဗ္ဗာန်လမ်းပြ ဓမ္မကထိကမှာလည်းကြည့်လေ။

ကမ္ဘာနှင့် မြေစာဆိုသလို ကမ္ဘာပေါ်လျှင် မြေစာမြိန် ပေါ်
ပေါက်ရသကဲ့သို့ အကုသိုလ်ခုစနိတ် ဆယ်ပါး၊ အခန္ဓိကတရား
ဆယ်ပါး၊ ဧါနု သီလ၊ သမထ၊ တာဝနာ တည်းဟူသောပုညကြိယာ
ဆယ်ပါး ထောက်ထိုက် တရားတို့သည် အလိုလို ပေါ်ပေါက်
လာရခြင်းဖြစ်သည်ဟုမှတ်ပါလေ။ ။ ဤသင်္ခါရတရားသည် ဗုရား
ပွင့်ပေါ်တော်မူမှ ယောဓပြာသည့် မဟုတ်။ ကမ္ဘာဦးကပင် ရသေ့
ပရိသိုဇ်ဘိုးဘူတော်မယ်သီလမှစ၍ ယောဓပြောနိုင်ကြကုန်သည်။ ဗုရား
ထောင်း ဆုံးမသည့်အတိုင်း ရသေ့ရဟန်းပြု၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း ထာဝနာ

များကို အချို့ထူထို့ကျင့်ကြ၏။ အချို့ကား ဂျာနီအထိညာဏ်ကို ရကြ၍သေသောအခါ ဗြဟ္မာပြည်မှာပြန်၍ဖြစ်ကြကုန်၏။ အချို့ကား အပ္ပနာ သမာဓိကိုရေ၊ ဥပစာရ သမာဓိကိုသာ ရကြသဖြင့် သေသောအခါ နတ်ရွာထူဝတိမှာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤကမ္ဘာဦးထူ များကစ၍ အိမ်ရာထောင်သောသူကို အာဂါရပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်၏။ အိမ်ရာမထောင်ဘဲ ရသေ့ရဟန်း ပရိဝီဇ်ထုပ်ထုပ်ကို အနာဂါရပုဂ္ဂိုလ် ဟု ခေါ်၏။ မုရား ကိုယ်တော်မြတ်သည် မုရား အဖြစ်တော်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုးလုံးပင် နိဗ္ဗာန်ကိုရောက် အောင် အနာဂါရလမ်း၊ အာဂါရလမ်းဖြင့် နှစ်နည်းနှစ်လမ်းခွဲ၍ ဟောပြောတော်မူပေသည်။

အခါတပါး ဥဂ္ဂမထနသုဋ္ဌေးသည် မြတ်စွာမုရား ကိုယ်တော် မြတ်ထိုဈေးကွက်ထား၏။ တပည့်တော်၏မယားသည် တပည့်တော် ခရီးထွက်သွားသျှင် တပည့်တော် ထာမည့်လမ်းကို တမ်းတ၍ ထမင်းမစား၊ ဟင်းမစား၊ လေထာပြုတမ်းက ဆယ်ကိုမှမကြည့်ဘဲ တပည့်တော်ကို မျှော်တ၍သာနေပါ၏။ ထင်၏ဝတ္ထုရားကိုလည်း ကျေပွန်ပါ၏။ သို့ကလောက် ထင်ကိုချစ်သော မယားကိုလည်း တပည့်တော်မပစ်နိုင်ပါ။ ကျွန်ကျေး၊ သင်းပင်း၊ ရတနာ၊ ရွှေငွေ- ဆင်း၊ မြင်း၊ ကျွဲနွားတို့ကိုလည်း မရွန်ပြန်နိုင်ပါ။ ၎င်းစည်းစိမ်ကြီးကို ပစ်၍ ရဟန်းလည်း မပြုနိုင်ပါ။ သင်းရဲသော ဆာရနှင့် အပါယ် လေးပါးကိုလည်း ထယ်အခါမှ မကျမရောက်ထိုပါ။ ထောက် စည်းစိမ်ကို ခံစားခံစားလျက် ကာမဂုဏ်ကိုထက်မလွှတ်ဘဲ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ထိုပါသည်ဟု ဈေးကွက်ထားလေ၏။

ဤအခါ မုရားကိုယ်တော်မြတ်သည် ကာမဂုဏ် တန်းလန်းနှင့် အာဂါရပုဂ္ဂိုလ်များ နိဗ္ဗာန်ကိုထွားသော သောတာပန်လမ်း ဘုံစဉ် စံကိုဟောပြောတော်မူပေသည်။

ဤသောတာပန်ဘုံစဉ်စံလမ်းသည်ရှေးဦးစွာ ဉာတပရိညာစခန်း တည်းဟူသော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ပဋိစ္စယမုပ္ပါဒ်၊ ဓာတ်သစ္စာတရား တို့ကိုသင်ကြားပြီးလျှင်တတ်မြောက်သောအခါ အိမ်ထောင်ကိစ္စကို

မပယ်ချာထဲသျှက် ဤရှင်ကောင်း၊ နှာမ်ကောင်း၊ ခန္ဓာကောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကောင်းသာရှိသည်ဟု ထင်အောင်၊ မြင်အောင် မိမိခန္ဓာပေါ်မှာ နေရင်းထိုင်ရင်း ကာမဂုဏ်ပျော်ပါးရင်း၊ ရှုကြည့်၍ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါ့ထူထပ်ပါးကောင်းပျောက်ပြီး ခတ်ထောင်၊ ရှင်နှာမ်ကောင်းမှန်း ထိသည်ကိုပင် အတ္တပျောက်၍ အနတ္တပေါက်သူ သောတာပန်ဖြစ်သူဟုခေါ်ဆိုသဖြင့် ပရမတ်ခတ်တရားကို လိတာမျှနှင့် သောတာပန်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်၊ ။ အနာဝါရ၊ အာဝါရနှင်း၊ ပုဂ္ဂလနှစ်မျိုး၊ ကျင့်စဉ်မိုး၊ ကျမ်းကိုးပြမည်သာ၊ ။ ထွက်လမ်းသိက၊ နိဗ္ဗာန်၊ ကျင့်ရမဟုတ်ပါ။ ။ ကျင့်ရန်မခက်၊ သိသိုခက်၊ မပျက်မှတ်လိုက်ပါ။ ။ ရှင်နှာမ်မသိ၊ လူ့ဒိဋ္ဌိ၊ မြစ်မည့်အတန်သာ၊ ။ ရှင်နှာမ်သိကာ၊ ဒိဋ္ဌိကွာ၊ ကျင့်သို့မထိုပါ-ဟု စပ်ဆိုလိုက်ပေသည်။

ဤဥက္ကဋေနထူဌေး ဈေးကမ်းထုံးကဲ့သို့ ဆင်းရဲသော ဆဝမှစ၍ အပေါ်ထိ တကယ်ကြောက်ကြာသူ လောကီစည်းစိမ်ကြီးကို ထက်မထွက်ဘဲလျက်ဘုံစဉ်စံပြီး နိဗ္ဗာန်သွားလိုသူ ဆဝအနန္တက ပြုကျင့်ခဲ့သောအကုသိုလ်ကံတွေအတွက် အပေါ်ထေးပါးကိုမကျရောက်လိုသူသည် ဤငါ့ထို ရေးသားစီရင်သော(သောတာပန်လမ်း-အလင်းကျမ်း) (သောတာပန်လမ်း-ထံခိပ်ကျမ်း) (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လမ်းမေးဖြေကျမ်း) ထိုလို သင်အံ ကျက်မှတ်ကြပါ ကုန်ဟုဆိုပေသည်။ သောတာပန်လမ်းသည် ရန်ကုန်မှ မန္တလေးသို့၎င်း၊ ပြည်မြို့သို့၎င်း ထက်မှတ်ခံပြီးလျှင် ထန်းခေါင်ရထားကိုစီးပြီး စိတ်ချလက်ချ အိပ်၍ ထိုက်သွားသောသူနှင့် ထူကုန်၏၊ ရထားလမ်း ဆုံးသောအခါ မိုးလင်း၍ အလိုရှိရာ သွားရသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေသည်။ ထန်းခေါင်ရထားစီး၍အိပ်လိုက်သည်နှင့် သောတာပန်သည် တရားမကျင့်ဘဲ ကာမဂုဏ်ထဲမှာ အိပ်၍ နေတာနှင့်တူ၏၊ ရထားလမ်း ဆုံး၍ မိုးလင်းပြီး အလိုရှိရာ မန္တလေးမြို့၊ ပြည်မြို့ ရောက်သည်နှင့် ခုနစ်ဆဝစေ၍ ထေခါနီးမှာ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်သည်နှင့်တူ၏။ ။ သို့ပါ၍ လွယ်လွယ် ကူကူနှင့် တရားကျင့်ဘဲ နိဗ္ဗာန် ရောက်ထို သွားလို သူများသည် ငါ့ထို ရေးသားသော ကျမ်းစာကို သင်အံ ကျက်မှတ်စေခြင်းငှာ၊ ။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်၊

ဤကျမ်းတွင်၊ သင်အံ့ကျက်မှတ်ပါ။ ။နိဗ္ဗာန်ထိုသား၊ အမျိုးသား၊ ကျိုးစားကြလေပါ-ဟု စင်ဆိုပေသည်။

သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းအင်္ဂါလေးပါးကိုပြခဏ်း
(သုတ်ပါဠိထယျပါဠိတော်)

စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ သပ္ပရိသသံသေဝေါ သဗ္ဗဗ္ဗသဝနံ ယောနိသော မနသိကာရော ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ သံသရာဝဋ် ကျော့ကွင်းညွတ်မှ ကင်းလွတ်ထိုငြား အိုရစ်သားတို့၊ စတ္တာရိမာနိ၊ လေးပါးသောတရားတို့သည်။ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့တည်း။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ အထက်အကြောင်းတရား လေးပါးတို့နည်း ဟူမူကား။ သပ္ပရိသ သံသေဝေါ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာတို့၌ ကျွမ်းကျင်ထိဗ္ဗာသော သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းတော်ရခြင်း တပါး။ သဗ္ဗဗ္ဗသဝနံ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာတို့နှင့် စပ်သော တရားစကားကို ကြားနာ နာခံမှတ်သား သင်ကြားရခြင်းသည် လည်းတပါး။ ယောနိသောမနသိကာရော၊ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ ခန္ဓာဓာတ်၊ ပရမတ်တရားတို့ကို မြင်အောင် ထင်အောင် အသင့် အကင့် နှလုံးသွင်းရခြင်းလည်းတပါး။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ၊ မဂ်ညွတ် ဖိုလ်ညွတ် နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို ရခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကိုပယ်ရှားရခြင်းလည်းတပါး။ ဣတိစတ္တာရိ၊ ဤလေး ပါးသော တရားတို့သည်။ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ၊ သောတာပန် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါရပ်တို့ဝေတည်း။

ထို့ကြောင့်။ ။သူတော်သည်၊ မြတ်တရားနာ၊ သင့်ရာစိတ် ထား။ မဂ်အားလျော်ဘိ၊ ဒိဋ္ဌိကိုခွါ၊ ဤလေးဖြာ၊ သောတာပန်စစ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း-ဟု စင်ဆိုပေသည်။

မဂ်ဖိုလ်ကို အလိုရှိကြသော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် ရှေးဦးစွာ အရေးအကြီးဆုံးအချက်လေးပါးဖြစ်ပေသည်။ ဤအချက်

ထေးပါးအချိုးမကိုက်လျှင် ဝေကို၊ ဖိုလ်ကို၊ နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ဟု မှတ်ပါ
 ထေ။ ရွှေငွေကို အလိုရှိက ရွှေငွေရှိသော သူ၏ထံ ဆည်းကပ်ရတိ
 သကဲ့သို့ မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာ၊ အလိုရှိက တောတာဝန်၊ သကဒါဝါဒ၊
 အနာဝါဒ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်အောင် ဟောပြောနိုင်သော ရုပ်၊ နာမ်၊
 ခန္ဓာတို့၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော သူတော်ကောင်းကို ပေါင်းထောင်ရ
 ပေသည်။

အပေါင်းမှား၍ ဆရာမှား၍ ကျား၊ ငါး၊ ကြောင်၊ ကြွက် ဖြစ်ရ
 ချက်ထူးဆန်းရဟန်းကြီး ကပိတကိုလည်း ခမ္မပပေါဋီတော်တွင်
 ရှုရမည်။ ။ ရာဟုလာအလောင်း ဆရာအပေါင်းမှား၍ နဂါးဖြစ်ရ
 သည်ကိုလည်း စဉ်းစားပါထေ။ ။ ဝိဇုရဇာတ်တော်တွင် ကိုးကွယ်
 ဆည်းကပ်သော ဆရာမှား၍ တပည့်များ နဂါး၊ ဝဠုန်၊ ဟိရန္တာန်
 ဖြစ်ရခြင်း ကိုလည်း စဉ်းစားပါထေ။ - အဝတ်ဖြူ ဆင်တူတာနှင့်
 တိုးထူတော်ကို ချစ်စီးမှတ်၍ ဆွီးအပ်မှားသလိုလည်း ရှိတတ်သည်။
 ဟောကြားသော စကားသံ တရားသံကို မစွဲ အဝတ်ကို စွဲလိုက်လျှင်
 အလွဲလွဲ အချော်ချော် ဖြစ်တတ်သည်။ ။ ပညာရှိတို့ စဉ်းစားကြ
 ပါကုန်။

သူတော်ကောင်းက ဟောပြောပြီသသော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊
 ဓာတ်ထစွာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စသော ဗာဏုဗျာဒိတကို ကြားနာ နာခံ
 မှတ်သားသင်ကြားရမည်ဆိုပါလျှင် ဝါဒ၊ ဆီလ၊ သမထတရားကို
 သင်ကြား၍ နေလျှင် အချိုးမကိုက် လွဲတတ်သည်ဟု မှတ်။ ။ အသင့်
 အတင့် နှလုံးသွင်းဆိုသော စကားသည် မိမိက စဉ်းစဉ်းစားစား
 စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းဖြင့် ရုပ်ပေါ်၊ နာမ်ပေါ်၊ ခန္ဓာပေါ်မှ
 ထားရမည်ဆိုပါလျှင် လှဲလှဲရှုတ်ချဖြစ်တင်၍ စိတ်ထားလျှင် အချိုး
 မကိုက်၍ မဂ်ဖိုလ်မရနိုင်သေးဟု မှတ်။

ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်ထစွာတို့ကို ဟောပြောနိုင်သော သူတော်
 ကောင်းနှင့် ပေါင်းမိခြင်း။ ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်ထစွာတို့ကို မိမိက
 ကြားနာ နာခံမှတ်သား သင်အံ့ ထေ့ကျွန်ခြင်း။ ။ မိမိစိတ်ကို
 ကောင်းစွာ အညွှတ်အတင့်နှလုံးသွင်းနိုင်ခြင်း။ ။ ဤအင်္ဂါ ထုံးပါး
 နှင့်ပြည့်စုံသော်လည်း မဂ်ညဏ်၊ ဖိုလ်ညဏ်၊ နိဗ္ဗာန် ဗာဏုဗျာဒိတ

ကိုရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သတ္တဝါသမိဋ္ဌိတရားကို မပယ်
မသတ်လိုက်က မင်္ဂိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်။ ။ ဤအင်္ဂါလေးပါး
တရားတပါးပါး ငြက်ကွက်က မရနိုင်တူ၍ မှတ်ပါလော။ အရေး
အကြီးဆုံး အချက်ဖြစ်သည်။ မင်္ဂိုလ်ကို အလိုရှိသော သူတော်
တောင်းတို့ကြပ်ကြပ်စဉ်းစားတော်မူကြပါကုန်။

သောတာပတ္တိမဂ် ဆိုသော စကားသည်-မဂ္ဂေါ၊ သံသရာနယ်
စခန်းမှ ထွက်လမ်းတည်းဟူသော ခရီးအစဉ်။ သောတော၊ စီးဝင်
ခြင်းသည်။ ပတ္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ။ အဓိပ္ပါယ်မထွာစကားသက်သက်
ပြန်ဆိုလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို သွားသော လမ်းစသို့ ရောက်သောသူဟု
ခေါ်သည်။ တနည်း-သောတ၊ နား။ မဂ္ဂ၊ မဂ်တရား။ ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်း။
အဓိပ္ပါယ်-သံသရာကို ထွက်တတ်သော မဂ်တရားနားတို့ ရောက်သူဟု
ခေါ်သည်။

သံသရာထွက်ကြောင်း တရားနားကို ရောက်လျှင် သောတာပန်
ဖြစ်ညီသောဟု မေးလေရာရှိပါ၏။ နားကို ရောက်ရုံ ကြားရုံမျှနှင့်
မဖြစ်နိုင်။ သောတာပန်ဖြစ်တတ်သော နည်းလမ်းအစဉ်ကို နားမှ
ကြားသည့်အတိုင်း မိမိစိတ်ကပယ်ရမည်။ တရားကိုပယ်၊ ယူရမည့်
တရားကို တခါတည်း စွဲ၍ယူလိုက်မှ သောတာပန် ဖြစ်ညီတူ၍
မှတ်ပါလော။

သောတာပန်မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုသောလူ့ရှင် ရဟန်းများမှာ သူတို့၏
နား၌ ဝါန၊ သီလ၊ သမထတရားတို့များများကြီးကြားရ၍ ဝါန၊ သီလ၊
သမထကို စွဲသဖြင့် မဂ်တရားနှင့် လွဲနေသူများဖြစ်၍ သောတာပန်
ဖြစ်နိုင်သော နည်းလမ်း တရားစကားများကို ကြားလျှင် တီကို
ဆားပက်မိသလို ထွန်ကာ ထွန်ကာ နောက်ဆုတ်၍ သွားတတ်သည်။
တကြောင်း၊ မဂ်တရားကို အလွယ်ဆုံးနည်းလမ်းဖြင့် ရနိုင်အောင်
တောပြောပြသနိုင်သော သူတော်တောင်းတို့ဖြစ်မှား၍ မဂ္ဂန္တရယ်
သင့်နေခြင်းတကြောင်း၊ ဤလွဲသို့ဖြစ်မှားတတ်သော အကြောင်းတွေ
များခြင်းကြောင့် သောတာပန်မဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ပါလော။

သောတာပန် အလုပ်သည် လွယ်လွယ်ကူကူ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း
မြတ်စွာဘုရား လက်လက်စောက်မှ ဆခုတိုင် သောတာပန် ဖြစ်သူ

လှူရှင်၊ ရဟန်းတို့သည် ဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားကို ကျင့်ကြံ ပွားများ၍ သောတာပန် ဖြစ်သည်မရှိ၊ တရားနာရင်း သော်လည်း သောတာပန်ဖြစ်သည်။ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ပုဂ္ဂိုလ်သမုတ္တု၌ တရားတို့ကို ထင်ကြားလေ့လာရင်း တလျှာတ ပုထုဇန်အဖြစ်ထို့ ရောက်ပြီး၍ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန်ကြောင်း များ၊ ဓမ္မာမိဋ္ဌာန် ကြောင်းများ၌ များစွာ တွေ့ရှိရ လေသည်။ သောတာပန် ဖြစ်လို၍ ဝိပဿနာကို ပွားများ၍ ထိုထူထပ် ဖြစ်လျှင် ထကဝေါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ရဟန္တာ အထက်မဂ်တပါးပါး၌ တည်သည်။ မဖြစ်လျှင် ပုထုဇန်အတိုင်း နေသည်။ ထက်မဂ်ကိုမှ မရဖြစ်သည်။

အထက်အတွက်လဲဟုဆိုလျှင် မဂ်လေးပါး တရား၌ သောတာပတ္တိမဂ်သည် အောက်မဂ်ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိသတ်ဖြစ်သည်။ အထက်မဂ် ၃-ပါးသည် တဏှာသတ်ဖြစ်သည်။ တဏှာဆိုသောတရားသည် ဒိဋ္ဌိကို အားကုန်တွယ်ကာ သာယာကပ်ငြိခြင်း လက္ခဏာ ရှိခြင်းကြောင့် ဘာဝေတဗ္ဗ ဘုဒ္ဓိ၊ ဘာဝေတဗ္ဗ ကိစ္စဖြစ်၍ ဝိပဿနာ တရားဖြင့် ပွားများမှရနိုင်သော အထက်မဂ်သုံးပါးဖြစ်သည်။ ။ သောတာပန်ဆိုသော အောက်မဂ်တပါးသည် ဒဿနဘုဒ္ဓိဒဿန ကိစ္စဖြစ်၍ မိမိ၌အယူမှား၊ အမှတ်မှား၊ အမြင်မှား၊ အထင်မှား ပျောက်လျှင် စင်ကြယ်လျှင် ပြီးလေတော့သည်။

ဥပမာ။ ။ ထူဟယောက်သည် ဒိဋ္ဌိနေသောအိမ်ကို ရွှေနှုန်း၊ ရွှေအိမ်ဟု အထင်မှား၊ အမှတ်မှား၊ အမြင်မှားခြင်းတချက်။ ။ ၎င်း အိမ်ထိုင်းအိမ်ဟု သာယာကွယ်ကာကပ်ငြိခြင်းတချက်။ ။ ဤအချက် နှစ်ချက်နှင့် နေသောသူကို ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ဗဟုသောက်က ရွှေနှုန်း၊ ရွှေအိမ်မဟုတ်၊ ဇာတ် ၄-ပါးအိမ် ဟုတ်ကြောင်းထင်ရှားစွာ ပြသ ဖြင့် မိမိညက်၌ အမြင်စင်ကြယ်၍ အထက်ထက်က အမှတ်မှား၊ အထူမှား၊ အမြင်မှား၊ အထင်မှား၊ ရွှေနှုန်း၊ ရွှေအိမ်ပျောက်၍ အမြင်မှန် အမှတ်မှန်၊ အယူမှန်၊ ဇာတ် ၄-ပါးအိမ်ထဲ ဟုတ်သည်ဟု ထိခြင်း တချက်။ ။ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်က ဤအိမ်ကို မင်းပိုင်သည့် အိမ်မဟုတ်၊ ထင်္ဂါရက ပိုင်ကြောင်းကို ကျကျနနပြောဟောသဖြင့် မိမိပိုင်အိမ်

မဟုတ်၍ သာယာခင်တွယ်ခြင်း၊ တဖြေးဖြေး ခေါင်းပါး၍ ၎င်း အိမ်ကို ပြတ်ပြတ်တောက်တောက် စွန့်လွှတ်နိုင်ခြင်းတချယ်။ ။ ဤဥပမာကဲ့သို့ ပုထုဇန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤမိမိခန္ဓာကြီးကို ငါကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်း၊ သတ္တဝါကောင်း၊ ဇိန်းမကောင်း၊ ယောက်ျားကောင်း၊ နတ်ကောင်း၊ ခွေးကောင်း၊ လူကောင်း စသည်ဖြင့် ဖြစ်တိုင်း၊ ဖြစ်တိုင်းသော ထဝတို့၌ အထပ်မှား၊ အမြင်မှား၊ အမှတ်မှား၊ အယူမှား မှား၍နေသောသူနှင့် မိမိနေသော အိမ်ကို ရွှေနန်း၊ ရွှေအိမ်တု အထပ်၊ အမြင်၊ အမှတ်၊ အယူ မှားနေသောသူနှင့်တူ၏။

ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်က ရွှေနန်း၊ ရွှေအိမ်မဟုတ်၊ ဓာတ် ၄-ပါးအိမ် ဟုတ်ကြောင်းကိုပြ၍ ယုံကြည်သဖြင့် ရွှေနန်း၊ ရွှေအိမ် အမှတ် ပျောက်၍ ဓာတ် ၄-ပါးအိမ် အမှတ်ရောက်သူနှင့် သောတာပန် ဖြစ်သူနှင့်တူ၏။ ။ထပ်အထွက် ထူထဲလဲဆိုလျှင် ကန္တာ ကမ္ဘေ သင်္ချေသင်္ချာက လူနတ်မြဲယွှာသတ္တဝါဟု ငါငါထင်ချက် သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ် အယူမှားကြီး၊ အထပ်မှားကြီး၊ အမြင်မှားကြီးသည် မြတ်စွာ ဗုဒ္ဓ၊ သာသနာတော်တွင်း၌ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တရား စကားကို နာခံမှတ်သားရသောအခါဖြစ်စေ၊ မိမိက အပါယ်သေး၊ ထံသရာ သေး၊ ဗုဒ္ဓအပေါင်းကို ကြောက်ရွံ့၍ ထံသရာမှ ထွက်ကြောင်းလမ်း ကောင်းတရားဟူသော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တို့ကို ထင်ကြား လေ့လာတတ်ခြောက်၍ ကလျာဏ ပုထုဇန်ဖြစ်၍ သော်၎င်း၊ ဤခန္ဓာကြီးကို ငါကောင်း၊ ဇိန်းမကောင်း၊ ယောက်ျား ကောင်း၊ အမှတ်ပျောက်၍ ရုပ်ကောင်း၊ နာမ်ကောင်း၊ ခန္ဓာငါးပါး ကောင်း၊ ဓာတ်လေးပါးကောင်း၊ ဓာတ် တဆယ့်ရှစ်ပါးကောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကောင်းဟု တခုခုသော ဓာတ်ကောင်အနေနှင့် ထင်သူ၊ မြင်သူ၊ မှတ်သူ၊ ယူသူကိုပင် ဒိဋ္ဌိကွာ၍ သောတာပန် ခေါ်ရသည်ဟု မှတ်လေ။

ဤခန္ဓာကြီးကို ငါပိုင်ခန္ဓာ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု သာယာကပ်ငြိခြင်း တန်းလန်းရှိသေးသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိပိုင် ခန္ဓာမဟုတ် ကြောင်း၊ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်က ဟောပြောဆုံးမသဖြင့် ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာရှိဆုံးမသည့်အတိုင်း ကေနိမိပိုင်ခန္ဓာ မဟုတ်

ကြောင်း သိခြားသော်လည်း တာမဂုဏ်ငါးပါးခံစား။ စံစားမှုကို တခါတည်း အပြတ်မပယ်နိုင်သေးခြင်းကြောင့် တပြေးပြေးပြတ်ရန် သော်၎င်း၊ မြန်မြန်ခပ်ထွယ်ခြင်း တဏှာ ပြတ်အောင်သော်၎င်း၊ ဝိပဿနာကိုပွားများရသောသူနှင့် ရွှေ့နန်း။ ရွှေ့အိမ်သည် ငါ့အိမ် ငါ့ဥစ္စာဟု သာယာထွယ်တာခြင်းရှိသောသူကို ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်က သင်္ခါရအိမ်ဖြစ်ကြောင်း ဟောပြု၍ သိသဖြင့် မိမိပိုင် အိမ်မဟုတ် ကြောင်း သိသော်လည်း ထိုအိမ်ကို မစွန့်လွှတ်နိုင်သော သူနှင့် တူ၏။ ။ ထက်အထွက် မစွန့်နိုင်ထလဲဆိုလျှင် ထိုသူသည် ထိုအိမ်ကို အမှီပြု၍ အသက်မွေးခြင်း၊ နေခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းအမှုများစွာ ရှိသေး၍ တခါတည်း မစွန့်နိုင်သည့်အတွက် စွန့်နိုင်ရန်၎င်းအိမ်ထို အပြစ် များများထွေရှုအောင် မကြာ မကြာရှုကြည့်နေထုနှင့်လည်းတူ၏။ ။ ထို့ကြောင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤခန္ဓာကြီးကို ငါ့ကောင် အမှတ်ပျောက်၍ ခတ်ကောင်ဟု မှတ်ယူမှုမျှသာ ရှိသေးသည်။ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ခန္ဓာဟုသာယာထွယ်တာကပ်ငြိမှု တဏှာတန်းဆန်းပင် ရှိသေးသည်ဟု မှတ်ပါလေ။

ငါ့သုံးငါ့ကိုခွဲပြုခဏ်း

အတ္တ၊ ငါ။ အဟံ၊ ငါ။ မေ၊ ငါ။ မမ၊ ငါ။ ဤငါခေါ်ခြင်းသည် အတ္တ၊ ငါသည်။ မိတ္တိ၊ ငါဖြစ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်စာနငါဖြစ်သည်။ မေ၊ ငါ။ မမ၊ ငါ နှစ်ခုသည်။ တဏှာ ငါဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ပါဠိအဋ္ဌကထာဆရာမြတ်ဆိုသည် အတ္တ-ငါ၊ သူ၊ တပါး၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမဟု မြန်ဆိုသည်။

အဟံ-ငါသာတတ်သည်၊ ငါသာမြတ်သည်၊ ငါသာလိမ္မာသည်၊ ငါသာဥစ္စာရှိသည်ဟု မြန်ဆိုသည်။

မေ၊ မမထို၌ ငါ၏ခန္ဓာ၊ ငါ၏ဥစ္စာ၊ ငါ၏လင်သား၊ ငါ၏ပညာ။ ငါ၏ ဆင်း၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား စသည်ဖြင့် မြန်ဆိုကြလေသည်။

ထို့ကြောင့်သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိတ္တိ ငါ့ကိုသာ ပယ်ထုတ် သေးသဖြင့် ငါ့ကောင်၊ မိန်းမကောင်၊ ယောကျ်ားကောင် အမှတ် ပျောက်ရုံမျှသာဖြစ်သေးသည်၊ ငါသာတတ်သည်၊ ငါသာမြတ်သည်

တုထင်ချက်မာနတန်းထန်း ဝါ၏ခန္ဓာ၊ ဝါ၏ဥစ္စာ၊ ထင်မြင်စွဲလမ်းမှု နှစ်ပင် ရှိသေး၍ ပုထုဇန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် အနေအထိုင် အပြော အဆိုမှာအတူတူပင်ရှိသေးသည်ဟု မှတ်ပါလော့။

ဒိဋ္ဌိဆိုခြင်း၌ “မိစ္ဆာဝသေန ဒိဋ္ဌိ” ဟု မှတ်ရမည်။ မိစ္ဆာဝသေန၊ မှားသောအစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝါကောင်း၊ မိန်းမကောင်း၊ ယောက်ျားကောင်းဟု မှားသော အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်ခြင်းမှတ်ယူခြင်း၊ ထင်ခြင်း၊ အဓိပ္ပါယ် ထူနတ်ဗြဟ္မာသဏ္ဍဝါဟု အမြင်အမှတ် အယူမှားကို ဒိဋ္ဌိဆိုသည်။ ဒိဋ္ဌိအယူမှားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိကြီးထုံးပါး၊ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိခြောက်ဆယ်နှစ်ပါး၊ သတ္တာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ် ရှိလေသည်။

ဒိဋ္ဌိအယူပြစ်စား

ဒိဋ္ဌိကြီးထုံးပါးသည် အကြံယဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။ အကြံယဒိဋ္ဌိအယူသည် သေလျှင်ဆုံး၊ ဇေယျင်လျှင်တုံး ထာမျှမဖြစ်၊ သေလျှင် ထာဝရတရားထံ ရောက်ကရော့ဟု အယူရှိခြင်း၊ အဟေတုက ဒိဋ္ဌိအယူသည် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကိုပြုသော်လည်း အကျိုးမရှိမခံရဟု အယူရှိခြင်း၊ နတ္ထိက ဒိဋ္ဌိအယူသည် တမလွန်လောကထံသရာမရှိဟုယူခြင်း။

ဤအယူထုံးပါးသည်သတောအတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအယူကို ယုဗိတောယူသည် သေသည်နှင့်တပြိုင်နက် အဝိစိဝရဲသို့ ကျရောက်လေတော့သည်။ ။ ၎င်းအယူကို လိုက်စား ယူမှား မိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိအယူမှားမှန်းသိ၍ စွန့်လွှတ်လိုက်လျှင် တခါတည်း အယူမှန်ကို ရောက်လေတော့သည်။ တရားကျင့်၍ နေရတော့မည် မဟုတ်၊ မိမိအယူကိုသာတုတ်၏ မဟုတ်၏ စဉ်းစားရုံကလေးမျှသာ တာဝန်ရှိသည်။

တို့အတူ သတ္တာယဒိဋ္ဌိဖြင့် အယူမှား၍ သောတာပန်မဖြစ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ဤခန္ဓာကောင်းကြီးကို ဝါကောင်း၊ နတ်ကောင်း၊ မိန်းမယောက်ျားကောင်း စသည်ဖြင့် အထင်အမြင် အယူအမှတ်မှားခြင်းကို သတ္တာယဒိဋ္ဌိဟု ခေါ်သည်။ ဝါကောင်း၊

နတ်ကောင်၊ သတ္တဝါကောင် အမှတ်ပျောက်၍ ဓာတ်ကောင်၊ ခန္ဓာကောင်၊ ရုပ်နာမ်ကောင်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကောင်ဟု အဆင်း၊ အမြင်၊ အမှတ်၊ အယူမှန်သူကိုပင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အယူမှားပျောက်၍ သောတာပန်အယူမှန်၊ အကြားမှန်၊ အမှတ်မှန်၊ အဆင်းအမြင်မှန်သူ ဟုခေါ်ရသည်ဟု မှတ်ပါစေ။ ။ ထိုသောတာပန် အထုပ်သည် တောထဲမှာ ကျားကိုက်ခံ၍ ကျင့်ရအံ့တော့မည် မဟုတ်၊ သမထ တာဝနာလမ်းများကိုအပြစ် ၁၀-ပါးကင်းသောအရပ်၌ “ပတ္တကံ” အာတုဗိက္ခာ ကာယံ ဥဇုံ” ဆိုသည့်အတိုင်းတင်ပလ္လင်ခွေ၍ ကိုယ်ကို ဖြောင့်စွာ ထားပြီးလျှင် ကျင့်ရသဖြင့် “ငှက်ချီးကရိ၊ ခိုးကရိ၊ သည်ရွှေကိုဆိုယ်ကျင့်လို့မှ ဖြစ်ပါစေသား” ဟု ညှိုးသောကိုယ်တော် မြတ်ကဲ့သို့ မမှတ်မဆင် သင့်ကြောင်းကိုလည်း နာနာ ကြပ်ကြပ် မှတ်ပါစေ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုခြင်းကား “သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော ကာယော သက္ကာယော၊ ဓိန္တာဝသေန ဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ” ဟု ဖွင့်မြဲသဖြင့် “သန္တော၊ ထင်ရှားရှိသော၊ သံဝိဇ္ဇမာနော၊ ပရမတ်ထိုထင်ရှား ရှိသော၊ ကာယော၊ ရုပ် နာမ်ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဓာတ်အစုကို၊ သက္ကာယော၊ သက္ကာယခေါ်၏။ ဓိန္တာဝသေန၊ ထိုရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဓာတ်အစုကိုပင် ဝါထူထဝါး၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမဟု မှားသော အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်ခြင်း၊ ယူခြင်း၊ ထင်ခြင်း၊ မှတ်ခြင်းကို၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟု ခေါ်၏။

အဓိပ္ပါယ် ပရမတ် သဘောအားဖြင့် ထင်ရှား ကေန၊ အရှိ မှန်သော၊ ရုပ်ကောင်၊ နာမ်ကောင်၊ ခန္ဓာကောင်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကောင်၊ ဓာတ်ကောင်ကို သက္ကာယခေါ်သည်။ ၎င်းသက္ကာယကို သက္ကာယဟုမည်၊ ဝါထူထဝါး ယောကျ်ား မိန်းမ အနေဖြင့် အဆင်းအမြင် အယူ အမှတ်မှားခြင်းကို ဒိဋ္ဌိခေါ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ သောတာပန်အထုပ်သည် အဆင်း အမြင် အမှတ်အယူ အမှား ပျောက်ရုံမျှသာ ရှိသေးသည်ဖြစ်သောကြောင့် အလွန်လွယ်ကူသော အလုပ်ဖြစ်ပါလျက် အဆင်မပြေ ကြောင့် ယောကျ်ားကြသော ဆရာ

များသည် ပါဠိထံ စာသံများလွန်း၍ တရားနာလှ ကျင့်ထို ထို အားကျော့၍ ပါရမီကိုချစ် နေသူ ထိုထိုချစ် နေသူများကြ လေ သည်။

ယခုကျမ်း၌ ဓမ္မသင်္ဂဟကို ပြန်ဆို ရေးသားခြင်း ပြုလိုက် သဖြင့် စာကြည့်သူတို့သည် ပါဠိထံ၊ ကျမ်းထံခေါ်၍ ပေါ်ပေါ်မှတ်၍ ယုံကြည်ထဲ ရှိတတ်သည်။ ပါဠိထံကိုထိုချစ်လျှင် ငါတို့ထိုထံတိုင် တွေ့လျှင် အလိုရှိသော ပါဠိများကို ပေးမည်။ ထို့မဟုတ် မြဝတီ ဆရာတော် ရေးသားသော (မိတ္တိသတ်ခဏ်းခတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ထံသရာ ဖြတ်ခဏ်း ခတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း) ကျမ်းတို့၌ ကြည့်လေ။ ။ပါဠိတွေ ထည့်ကာ သောတာပန် တရားကလေးထောင်ကို တွေ့သော သောတာပန် တရားကလေးထောင် ရေးမှ ဆီရမည် လိုထို ရှိနေသည် မြစ်သော ကြောင့် နားလည်သည်ကို ထိုရင်းဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓော ကျကျ ရေးသား လိုက်ပေသည်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ - ခြောက်ဆယ်နှစ်ပါး ၌လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အစီး အပွားသာဖြစ်သည်။ အကျယ်ထိုထိုလျှင် ထယ်ထီ ဆရာတော်မှရား ရေးသားသော (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပိပန်) မှာ ကြည့်လေ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ်ဖြစ်ပုံမှာ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တည်းဟူသော ခန္ဓာငါးပါးကိုတပါးလျှင်ထေးပါးစီဖြစ်၍ ငါးခုထေးထီ နှစ်ဆယ် ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပုံကား ရုပ်သည် ငါ-ဝ၊ ငါ-သည် ရုပ်-ဝ၊ ရုပ်ထဲမှာ ငါရှိ၏။ ငါထဲမှာရုပ်ရှိ၏။ ဝ-ပေါင်း ထေးခု ဤကဲ့သို့ ဝေဒနာသညာမှာလည်း ယူလေ နှစ်ဆယ်ဖြစ်၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိတခု အကျယ်အားဖြင့် မရေတွက်နိုင် သည် ဖြစ်သည်။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ထံ၌ တထောင့်ငါးရာကိလေ သာတွင် ဒိဋ္ဌိကိလေသာတခုကိုသာ ပယ်သေးသည်။ တထောင့်လေး ရာကိုးဆယ်ကိုးခု ကိလေသာကျန်သေးသည်ဟု မှတ်ပါလေ။

“ဥပမာ” အလွန်မိုက်ထု စွာသော တိုက်ခန်း တခုထည်း၌ ထာရှိမှန်းသိ၍-မီးခြစ်ဆံ့ ကျေရင်းဖြင့် ခြစ်၍ ကြည့်လိုက်သော် ငွေတပုံ-ရွှေတပုံ-ပတ္တမြား တပုံ တွေ့ရှိ၏။ မီးတောက်သေ၍ ထာမျှ မယူနိုင်၊ နောက်တခါ ခြစ်လျှင် ရင်းတိုက်ခန်းထဲ၌ ထာရှိသည်ဟု

ထိသို့ရန်မလို၊ ယူသို့ရန်သာလိုတော့သဖြင့် မီးခြစ်ဆံတဆံကုန်ခြင်၍ ငွေကိုယူ၏။ နောက်တဆံ ရွှေကိုယူ၏။ နောက်တဆံ ပတ္တမြားကို ယူ၏။ မီးခြစ်ဆံလေးချောင်းကုန်သောအခါ မိုးလင်း၍ လာကုန်၏။

ဤဥပမာ ကဲ့သို့ သံသရာ ထွက်ကြောင်းတရား မထိသည်နှင့် တိုက်ခန်း၌ ခိုက်မှောင်နေသည်နှင့်တူ၏။ ပဌမမီးခြစ်တဆံဖြစ်သဖြင့် မှောင်လင်း၍ ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြားကို တွေ့လိုက်သည်နှင့် ပုထုဇန် အန္တယ် သက္ကာယဗိဇ္ဇိက္ခာ၌ သောတာပန် ဖြစ်သူနှင့်တူ၏။ သင် တဏှာတရားကိုမျှ မပယ်နိုင်သည်နှင့် ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြားကို မယူနိုင် သည်နှင့်တူ၏။ ဒုတိယ တဆံဖြစ်၍ ငွေကိုယူသည်နှင့် ကာမရာဂကို ခေါင်းပါးအောင်ပယ်သော သကဒါဂါမ်နှင့် တူ၏။ တတိယတဆံ ဖြစ်၍ ရွှေကိုယူသည်နှင့် ကာမရာဂကို အကြွင်းမရှိ ပယ်နိုင်သော အနာဂါမ်နှင့် တူ၏။ စတုတ္ထတဆံဖြစ်၍ ပတ္တမြားကို ယူသည်နှင့် ရူပရာဂ အရူပရာဂ ခပ်သိမ်းသော ကိလေသာကို အကြွင်းမရှိပယ် သတ်နိုင်သောရဟန္တာနှင့်တူ၏။ မိုးလင်းသည်နှင့်ရဟန်းကိစ္စတုံး၌ တလင်းထဲ လင်း၍ နေခြင်းနှင့်တူ၏။ ဆိုဖြစ်ပါ၍ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တဏှာကို ပယ်ကြောင်း ကြဉ်ကြောင်း မဟုတ် ထိမှု၊ မှတ်မှု၊ အယူမှားဗိဇ္ဇိကို ပြောင်းလဲစွသာ တုတ်ခြင်းကြောင့် မိမိအယူ ဝါဒကိုတုတ်၏ မတုတ်၏ မှန်၏ မမှန်၏ကိုစဉ်းစားဆင်ခြင်ခွဲကလေး မျှသာဖြစ်သည်။

ဓမ္မထုတ်ကပုဂ္ဂိုလ်များက ယောကြားသော အခါဖြစ်စေ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတရားအစုကို သင်ကြားလေ့လာသောအခါ ဖြစ်စေ မိမိ ကိုယ်ခန္ဓာပေါ်ကိုတင်၍ဆင်ခြင်စဉ်းစားသောအခါ ဓာတ်ကောင်၊ ရုပ်နာမ်ကောင်၊ ခန္ဓာကောင်၊ ပရမတ်ကောင်၊ သဘောတုံး၊ သဘောခွဲကောင်သာ ကေန့်အမှန်ထဲရှိသည်ကိုတွေ့ရှိ၍ ဤအယူကို ယူလိုက် သဖြင့် ငါကောင်၊ မိန်းမကောင်၊ ယောကျ်ားကောင် ပျောက်သွားသည်ကိုပင် သက္ကာယဗိဇ္ဇိက္ခာယူ၊ သောတာပန်ဖြစ်သူ၊ သံသရာထွက်လမ်းအစကိုရောက်သူ၊ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ရှိသူ၊ သောတာပတ္တိ မင်ဆိုင်သူ၊ ဒိုလ်ဆိုင်သူ၊ အပေါ်ထက်လင်းသူ၊ ပရမတ္ထ သောတာပန် ဖြစ်သူ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သူ၊ အနတ္တလက္ခဏာ ပေါက်သူ၊

အတ္တစွဲ ဂျောက်သူ၊ သံဃာအစစ် ဖြစ်သူ၊ မြတ်စွာဘုရား သား
သမီးအစစ်ဖြစ်သူ၊ ဝိဝဇ္ဇာဘုံစဉ်စံသူဟု ထူးရားဝန်စကား အမျိုးမျိုးဖြင့်
ပြကြ ခြောက်ခြင်းဖြစ်လေသည်ဟု မှတ်ပါလေ။

ပရမတ်ခန္ဓာငါးပါးကို သိကာမျှနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာ၍
သောတာပန်ဖြစ်အောင် ပြသောအခန်း

ခန္ဓာဆိုသောစကားသည် ဗဟ္မာစကားဖြင့် အပေါင်း အစုဟု
ခေါ်သည်။ ရူပက္ခန္ဓာ-ရုပ်အပေါင်း အစု၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ-ဆိုးမှု
ကောင်းမှု တို့၌ ခြောက်အာရုံမှာ ခံစားခြင်း အပေါင်း အစု၊
သညာက္ခန္ဓာ-ခြောက်အာရုံ၌ မှတ်သားခြင်း အပေါင်းအစု၊ သင်္ခါ
ရက္ခန္ဓာ-ကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်တို့ကို ပြုပြင်စီမံခြင်း အပေါင်း
အစု၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-ခြောက်အာရုံ၌ ထိခြင်းအပေါင်းအစု၊ ဤ-ငါး
ခုကို ခန္ဓာငါးပါးဟု ခေါ်သည်။

ရူပကိုရှင်တု နာမသတ် အနက်မပြန်ဘဲ ဗဟ္မာထုထု ပြန်လျှင်
ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောတရား၊ ဝေဒနာခံစားမှု၊ သညာမှတ်
သားမှု၊ သင်္ခါရာ စီမံမှု၊ ဝိညာဏ သိမှု။ ။ ဗဟ္မာစကား အားဖြင့်
ဖောက်ပြန်သောသဘော၊ ခံစားတတ်သော သဘော၊ မှတ်တတ်
သောသဘော၊ စီမံ ကြံစည်တတ်သော သဘော၊ သိတတ်သော
သဘော ဤသဘောတရားငါးပါးကို ပေါင်းစု၍ တားခြင်းကို ခန္ဓာ
ငါးပါးဟု ခေါ်သည်။

ဤသဘောငါးချက်ကို မိမိခန္ဓာပေါ်သို့ တင်၍ အအေးမှ အပူကို
ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ အပူမှ အအေးသို့ ဖောက်ပြန်ခြင်း သက်သက်ကို
ညက်ထဲ၌ မထင် ထင်အောင်စဉ်းစားလျှင် ကိုယ်ရူပကာယတုံးကြီး၌
အထည်ခြင်၊ အပိုင်အခဲမတွေ့မရှိဘဲလျက် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော
သက်သက်ကိုသာ ကျွန်ုပ်တို့လိုချင်။ ၎င်းဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော
သည် သက်လိုနေသလို ဆိုလျှင်မပြနိုင်၊ သဘော အားဖြင့်လည်း
မိမိညက်ထဲမှာ ထင်ရှားရှိ၏။ ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်းသာ ဟုတ်သည်။
ငါ-သူစာပါးထောက်ျား မိန်းမ-မထုတ်ဟု ယူလိုက် ပယ်လိုက်လျှင်

အတ္တပျောက်၍ အနတ္တပေါက်သူဟူ၍၎င်း၊ သောတာပန် ဟူ၍၎င်း၊
ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသည့်အတိုင်း ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါသော။

ခံစားခြင်းသဘော၊ မှတ်ခြင်းသဘော၊ စီမံကြံစည်ခြင်းသဘော၊
ထိခြင်းသဘော ဤ-နာမ်တရား လေးပါးသည် တပြိုင်နက် မရှေး
မနှောင်းအတူတူဖြစ်ပေါ်လာကြသောတရားဖြစ်၍ ထိုမှအစုကိုသာ
ဦးစီး၍ရှုကြည့်ပါလော့။ မျက်စိနှင့်အဆင်းကို မြင်ထိုက်သောအခါ
အဖြူ၊ အနီ၊ အဝကြောင်၊ အကြားကိုသိလျှင် ထိုမှ ငါမဟုတ်၊ ထိုမှသာ
ဟုတ်သည်၊ မှတ်ထိုက်လျှင်မှတ်မှု ငါမဟုတ်၊ မှတ်ခြင်း သဘောသာ
ဟုတ်သည်။ အဆိုး-အကောင်းခံစားလျှင် ခံစားခြင်း သဘောငါမ
ဟုတ်၊ ခံစားတတ်သောသဘောစိတ်ကလေးသာဟုတ်သည်။ တခုခု
ကိုစီမံကြံစည်သောအခါငါမကြံစည်၊ စီမံကြံစည်တတ်သောသဘော
စိတ်သာဟုတ်သည်။ အာရုံ အရပ်ရပ်တို့ကို သိသောအခါ ငါမသိ၊
သိတာသည် ငါမဟုတ်၊ သိတတ်သောစိတ်ကလေးသာဟုတ်သည်။
ဤကဲ့သို့မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နှံတိုင်း၊ လျှက်တိုင်း၊ ထိတိုင်း၊ စိတ်
ကူးတွေးတိုင်းတို့၌ထိုမှ မှတ်မှု၊ ကြံစည်မှုတို့ကို ညက်၌ အထင်အမြင်
သန်အောင်စဉ်းစားလေ စဉ်းစားပါများလျှင် ထိခြင်း၊ မှတ်ခြင်း၊
ကြံစည်ခြင်း၊ ခံစားခြင်းတို့သည် စိတ်သက်သက်ဖြစ်၍ သဘောတုံး
သဘောခဲကိုတွေ့ရှိလိမ့်မည်။ ဘယ်နှယ် နေသလဲဆိုလျှင် မပြနိုင်၊
မိမိညက်ထဲ၌လည်း ထပ်ထပ်ရှားရှားရှိ၏။ ထပ်ထပ်ရှားရှားရှိသည့်
အတိုင်းထိုမှ မှတ်မှု၊ ခံစားမှု၊ ကြံစည်မှုတို့သည်လျှင် ဘာသာ သူ့သ
ဘောအတိုင်း ဖြစ်နေပါကလားဟု ငါစွဲမှအခက်ကြီးပါကလား
ဟုငါကောင် အထင်အမြင်ပျောက်၍ မှတ်တာလဲသဘောထဲ၊ ခံစား
တာလဲသဘောထဲ၊ ကြံစည် စိတ်ကူးတာလဲ သဘောထဲဟု ပရုဇတ်
နာမ်တရားလေးပါး သဘောသက်သက်ကို တွေ့ရှိလိမ့်မည်။ ။
တွေ့ရှိသည့် သဘောသာဟုတ်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါငါသူတပါး၊
ယောက်ျား-မိန်းမ ယောက်ယု လူလိုက် ဝယ်လိုက်လျှင် ဒိဋ္ဌိကွာ၍
သောတာပန်အစစ်ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလော့။

ထို့ကြောင့် ရတနာထုတ်ပါဠိတော်၌ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်
ဝိပဿနာသာဝနာကို ထပ်လိုပင် မေ့လျော့သော်လည်း နတေတင်

အဋ္ဌမမာ ဒိယန္တိ ရှစ်ကြိမ်မြောက်သော သဝကိုမယျ၊ ခုနစ်သဝသာ
ယုတ္တိ နိဗ္ဗာန်ဝင်သူ ဖြစ်ကြောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်
မူသည်။

ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန်ကြောင်း၌ပိသာခါသည်ခုနစ်နှစ်အရှယ်ကမြတ်စွာ
ဘုရားဟောကြားသော သစ္စာလေးပါးရပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတရား ထိုကို
နာ၌ကြားသည့်အတိုင်းယုံကြည်၍ ခာတ်ကောင်း၊ ခန္ဓာကောင်းသာ
ရှိသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမရှိဟု ယူခြင်းကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်
ခြင်း၊ ပဋ္ဌာအရူးမသည် မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို နာကြားရင်း
သောတာပန်ဖြစ်သည်။ ။ ခေမာမိဘုရားသည် ဟုဂုဏ်ကိုအားကိုး၍
နေရာ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ထက်အဆတရာမျှ မကအောင် ဟုသော
မိန်းမဝယ် ဖန်ဆင်းဖျက်ဆီးပြီး တရားဟောသဖြင့် တရားနာရင်း
သောတာပန်ဖြစ်သည်။ ရင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သောတာပန် စခန်း၌
ဝိပဿနာ အကျင့်လုပ်သည်ဟု ထင်ရှားစွာမရှိ အထက်မဂ်သုံးပါး
ကိုသာ ဝိပဿနာဖြင့်ကျင့်၍ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလေ
သည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
အရှင်အထာဇိနှင့်တွေ့၍ “ယေဓ္မော ဟေတုပထဝါ၊ တေသံ ဟေတု
တထာဂတော” စသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးတရားကိုနာရင်း သော
တာပန် ဖြစ်ကြလေသည်။ အထက်မဂ်သုံးပါးကို မြတ်စွာဘုရားထံသို့
ရောက်မှ ဝိပဿနာတရားဖြင့် ကျင့်ကြံလေသည်။ ဥပ္ပါတ်တိုင်းပြည်
မိဂါရသူဌေး ထုသဒ္ဓါတို့ကိုအကြောင်းပြု၍ တတိုင်းထုံး ကျွတ်တမ်း
ဝင်ကြသောအရာမှာ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကိုနာကြရင်း ဖြစ်ကြ
လေသည်။ ။ ဤသို့ကျွတ်တမ်းဝင်သူ ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့၌
လည်း သောတာပန်သာ ဖြစ်ကြလေသည်။ အထက် မဂ်သုံးပါး၌
တည်ရှိသောသူအလွန်တရာနည်းသည်ဟု မှတ်ပါလေ။ ။ ဤလဲ့တို့
ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာန်ကြောင်းကို ပြမည်ဆိုလျှင် များစွာ ပြနိုင်ပါ၏။ ကျယ်
မည်တိုး၍ မပြလိုက်ပါ။

ဓာတ် ၁၈-ပါးဖြင့် ဇိဋ္ဌိက္ခာ၍ သောတာပန်
ဖြစ်နည်းကိုပြစမ်း

မျက်စိ အကြည်ဓာတ်၊ နား အကြည်ဓာတ်၊ နှာခေါင်း အကြည်
ဓာတ်၊ လျှာ အကြည်ဓာတ်၊ ကိုယ် အကြည်ဓာတ်၊ မနော အကြည်
ဓာတ်အားဖြင့် အခံဓာတ်ခြောက်ပါး။ ။ အဆင်း၊ အထိ၊ အနံ၊
အရသာ၊ အတွေ့-အထိ စိတ်ကူးအားဖြင့် အတိုက်ဓာတ် ခြောက်
ပါး။ ။ မျက်စိအခံဓာတ်နှင့် အဆင်းအတိုက်ဓာတ် ပြိုင်ဆိုင်သော
အခါ တခုခုကို သိမှုစိတ်ကလေး၊ နားအခံဓာတ်နှင့် အထိ အတိုက်
ဓာတ်တို့ ပြိုင်ဆိုင်သောအခါ သိမှုစိတ်ကလေး၊ နှာခေါင်းနှင့် အနံ
ပြိုင်ဆိုင်သောအခါ သိမှုစိတ်ကလေး၊ လျှာနှင့် အရသာ ပြိုင်ဆိုင်
သောအခါ သိမှုစိတ်ကလေး၊ ကိုယ်နှင့် သိမှုပြိုင်ဆိုင်သောအခါ သိမှု
စိတ်ကလေး၊ မနောနှင့် စိတ်ကူး ပြိုင်ဆိုင်သော အခါ သိမှုစိတ်
ကလေး ၎င်းသိမှု စိတ်ခြောက်ခုကို အပေါ်ဓာတ် ခြောက်ပါးဟု
ခေါ်ခြင်း ပေါင်းဓာတ် ၁၈-ပါး၊ အခံဓာတ်ခြောက်ခု အတိုက်
ဓာတ်ခြောက်ခု ၍ ၁၂-ခုကို ရုပ်ဓာတ်ခေါ်သည်။ သိမှုခြောက်ခုကို
နာမ်ဓာတ် ခေါ်သည်။ အကျဉ်းအားဖြင့် နာမ်၊ ရုပ် နှစ်ပါးသာ
ရှိသည်။ ဓမ္မာငါးပါး၌လည်း နာမ်ဓာတ်လေးပါး၊ ရုပ်ဓာတ်တပါး၊
အကျဉ်းအားဖြင့် နာမ်၊ ရုပ်နှစ်ပါးသာရှိသည်။ ထယ်ဓာတ်ကို ထရှုရှု
နာမ်၊ ရုပ်နှစ်ပါးဖြစ်အောင် ရှုရသည်။

ရှုနည်းကား

ဇိဋ္ဌိက္ခာအောင်ရှုလိုလျှင် နာမ်ဓာတ်ကို ကြပ်ကြပ်စိ၍ ရှုရသည်။
ဇိဋ္ဌိက္ခာ၍ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရုပ်ဓာတ်ကို စိ၍
ရှုရသည်။ ဇိဋ္ဌိသည် နာမ်မှာ များများ စူးစိုက်သည်။ ရုပ်မှာ များစွာ
မစူးစိုက်၊ တကွာသည် ရုပ်မှာများများစူးစိုက်သည်။ နာမ်မှာများစွာ
မစူးစိုက်၊ သို့ဖြစ်၍ သောတာပန် ဖြစ်လိုသူတို့သည် အခံဓာတ်နှင့်
အတိုက်ဓာတ် ပြိုင်ဆိုင် သောအခါ သိမှုစိတ်ကလေး ပေါ်လာ
သည်ကို နာနာကြပ်ကြပ်မှတ်၊ ၎င်းသိမှုစိတ်ကလေးသည် လူ၊ နတ်၊
မြတ္တာ-သတ္တဝါမဟုတ်၊ သိမှုသာမဟုတ်သည်ဟု ညက်အမြင်သန်သည်

အတိုင်း ဝယ်ထိုက် ယူထိုက်လျှင် နိဗ္ဗိတော၍ သောတာပန် ပြစ်ပြီးယု မှတ်ပါလော။

မြတ်စွာဗုဒ္ဓအား ထိုက်တော်မြတ်သည် များစွာသော ပရိသတ်တို့ အား အောက်မေ့ တပါး၌ရရန် သင့်လျော်လျှင်ခတ် ဝဂ-ပါးကို ဟောပြောတော်မူသည်။ ဟောပြောတော် မူရာ၌လည်း အပေါ်ခတ် ခြောက်ပါး၊ နှစ်ခတ်ကို ဖိ၍ ဟောတော်မူသည်။ အပေါ်ခတ် ခြောက်ပါး၌ အသက်မရှိ၊ ငါမရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မရှိကြောင်းကို စည်နှင့် ထက်ခတ်ဥပမာ တိမ်တိုက်နှစ်ရပ်ဥပမာသေည်ဖြင့် ဟော တော်မူသည်။

အဋ္ဌကထာ ဆရာတယောက်ကမေးသည်မှာ မြတ်စွာဗုဒ္ဓအားသည် ခတ် ဝဂ-ပါးကို သယ်အတွက် ဟောပါထဲဟု မေးသောအခါ အဋ္ဌကထာဆရာတယောက်က ပြေသည်မှာသတ္တဝါအများတို့သည် အခံခတ်နှင့် အတိုက်ခတ် ပြင်ဆိုင်သောအခါ စိတ်ခတ် သိမှု ကလေးပေါ်လာ၏။ ၎င်းပေါ်လာသော စိတ်ခတ်ကလေးကိုပင် ငါ့ဟုမှတ်ထင်သိမ်းစိုက်၍ ငါ့ပြင်သည်။ ငါးကြားသည်ဟု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူမှားခြင်း ၎င်းထိမှ စိတ်ခတ်ကလေးကိုပင် ဇီဝ-အသက်၊ သဿတ ပုဂ္ဂလ ခုဝ အမြဲဟု သတ္တဝါပာ ဒိဋ္ဌိအယူ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ အယူမှားတို့ကိုပယ်ဖျောက်၍ သောတာပန်ပြစ်အောင် ခတ် ဝဂ-ပါးကို ဟောပါသည်ဟု ဝန်ခံပြုလေသည်။

ဝိဇာနနသဘာဝေ ဝိညာဏေ ဇီဝသညီနံ သညာ သမူဟနနတ္ထံပိ အဋ္ဌာရသေဝ ဝုတ္တံ။

ဝိဇာနနသဘာဝေ၊ အာရုံအရပ်ရပ်ကို သိခြင်းသဘောရှိသော၊ ဝိညာဏေ၊ ဝရမတ်ဟူသောဝိညာဏ်ထိမှ စိတ်ကလေး၌ဇီဝသညီနံ၊ ငါအသက်၌ ဝိညာဉ်ရှိ၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်သော အန္တ ပုထုဇန် လူမိုက်တို့၏။ သညာသမူဟနနတ္ထံပိ၊ မှားယွင်း ပေါက်ပြန်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ အယူ၊ သတ္တဝါပာဒိဋ္ဌိ အယူတို့ကို ကောင်းစွာ ဝယ်နတ်တော်မူခြင်းအမျိုးမျိုးသည်။ အဋ္ဌာရသေဝ၊ အခံခတ်၊ အတိုက်ခတ်၊ အပေါ်ခတ် တည်းဟူသော ခတ်

၁၀-ပါးတို့ကိုသာလျှင်၊ ထဂတော၊ မြတ်စွာမှား သင်သည်။
ဝုတ္တံ၊ ယောဇတန်မူအပ်တုန်လေပြီ။

ဤအဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့ မိန့်ဆိုသည်ကိုသောကရှု၍ နှာမ်မှာ
ဒိဋ္ဌိပူးပူးစိုက်စိုက် ရှိနေကြောင်းထိရသဖြင့် “ဒိဋ္ဌိသတ္တာ၊ ခွါထူမှာ၊
နှာမ်မှာကြိုးအေးသစ်” ဟု သင်ပေးပေး၍ ထံပေါက် စပ်ဆိုလေသည်။
ဗဟ္မာစကားမြင့်ထရဟန်းရှင်၊ ထူထိုထုံးစွဲကြသော အရာမှာလည်း
“နှာမ်မှာဒိဋ္ဌိစိုက်၊ ရုပ်မှာစကောစိုက်” စကားကို အခြေအဆိုင်
များကြလေသည်။ ဝါသေသော် ထိစွေပေါ်၊ ဝါ၌ ရေထွင်း၊
ရေကန်း၊ စရပ်၊ တံတား၊ ကျောင်း၊ ရှင်ပြု၊ ပဉ္စင်းခံ စသည်ဖြင့်
တုထိုက်ထုပ်ကလေး အတော်ရပါပြီဟု ပြောဆိုသော စကားမှာ
ဝါဆိုသော ဒိဋ္ဌိနှာမ်မှာလည်း ရုပ်မှာလည်း စဉ်းစားလိုက်လျှင်
နှာမ်မှာဝါပူစိုက်၍ နေကြောင်းကို ထပ်ထပ်ရှားရှား ဖြစ်လေသည်။
ဝါသေသော် အလောင်းတောင် ရုပ်ကြီးကိုပြုခဲ့၍ ဝါဝါဟု စွဲလမ်း
မှတ်ထပ်သော စိတ်ကလေးနှာမ်တရားသည် ထူပြည်၊ နတ်ပြည်တို့၌
ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဖြစ်ဦးမည်၊ လံသရာတုလျှောက်လုံး၌ဤစိတ်
ကလေးသည်ပင်လျှင်အမြဲ တုနတ်မြဲဟော သတ္တဝါဖြစ်နေသည်။ ဤ
စိတ်ကလေးပင်၏ ဝါသည်ပင်လျှင်ဤစိတ်ကလေးဟု အယူအမှတ်
အထင် အမြင် မှား၍ နေကြလေသည်။ သေလျှင် အသက်ထွက်ပြီ
ဆိုသောစကားမှာလည်း ရုပ်ကျန်ရစ်ခဲ့၍ စိတ်ကလေးသွက်သွားပြီး
တထဝဖြစ်ဦးမည်၊ ၎င်းစိတ်ကလေးကိုပင် အသက်၊ အသက်ဆိုသော
စိတ်ကိုဝင်ဝါဟု အထင် အမြင် မှားနေကြသဖြင့် သဏတ၊ ဓုဝ၊
ဝုဂ္ဂက၊ ဇီဝ၊ တည်းဟူသော သတ္တဝါပင်၌ အယူမှား ဖြစ်နေကြ
လေသည်။

ရုပ်၌ တဏှာစိုက်စိုက်လည်း အဆင်းကြိုက်တဏှာ၊ အနံ့ကြိုက်
တဏှာ၊ အသံကြိုက်တဏှာ၊ အရသာကြိုက်တဏှာ၊ အတွေ့ကြိုက်
တဏှာ၊ စိတ်ကူးကြိုက်တဏှာ-ဤတဏှာခြောက်ပါးသည် ရုပ်ပေါ်
မှာနေသည်။ သတ္တဝါတို့ စွဲလမ်းချစ် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်မှာ
အဆင်းရှင်၊ အသံရှင်၊ အနံ့ရှင်၊ အရသာရှင်၊ အတွေ့ရှင်၊ စိတ်ကူး
သောအမင်္ဂါ ဤရုပ် ဝါးပါးကို စူးစူးစိုက်စိုက်တဏှာအပ်ပြီသည်။ ။

ထိုပါ၍ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တဏှာတန်းထန်း ကျန်သေးသဖြင့် ကာမရာဂ ခေါင်းပါးစေရန်၊ ပြတ်စေရန် ရွတ်ကို ပိ၍ ရှုကြည့်ရမည်။ ရာဂစိတ်ခေါင်းပါးစေလိုလျှင် မိမိရှုပကာယကြီး စက်ဆုပ် ရှုံရှာတွယ် အထုထ အနေနှင့် ရှုရမည်။ မယုံလျှင် စမ်းလေတော့။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုမသတ်ဘဲတဏှာကိုသတ်၍
မဖြစ်နိုင်သောအကြောင်း

မြတ်စွာဘုရားထခင် ကိုယ်တော် မြတ်သည် သတိဝဋ္ဌာန် တရား ထေးပါးတို့တွင် ကာယာနုပဿနာသိဝတိတိုးပိုင်းတို့ကိုတောတော် မူရာ၌ အောက်မင်တပါး၊ နှစ်ပါးပြီးပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်ကို အထက်မင် နှစ်ပါးအတွက် ဟောတော်မူသည်။ ယခုနိုင်ငံ၌ ပျံ့နှံ့၍နေသော သတိဝဋ္ဌာန်စာအုပ်သည် တဏှာသတ်အတွက် ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်များဖြစ်သည်။ “ဒိဋ္ဌိဖထာန်” အထက်မင်နှစ်ပါး အတွက် သက်သက် ဟောသော ပါဠိတော်ဖြစ်၍ သတိဝဋ္ဌာန် အဓိပ္ပါယ် ကောက်မှာ ခုနစ်နှစ်၊ ခုနစ်လ၊ ခုနစ်ရက်နှင့် မြစ်နိုင်ကြောင်း အမျှင်းဆုံး အနာဂါမ် တည်ထေး၏ဟု ဆိုသောကြောင့် ပုထုဇန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကျင့်သောတရားမဟုတ်ကြောင်း ထိရလေသည်။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော် မြတ်သည် ၃၂-တောဋ္ဌာသ ကမ္မ ဋ္ဌာန်းကို ဇေဂုစ္ဆိ အနေစက်ဆုပ်ရှုံရှာတွယ် ဟောတော် မူရာ၌ ဒိဋ္ဌိ ကွာပြီး၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်များကို အထက် မင်အတွက် တဏှာကွာအောင်ဟောတော်မူသည်။ ဒတခါ တခါ ဝိဝဋ္ဌိတညူ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဥစ္ဆာဋ္ဌိတညူပုဂ္ဂိုလ်များကို မင်ထေးပါး၊ မင်ထုံးပါး တရှိန် တည်း တတ်နိုင်မည်ကို ထောက်၍ ၎င်းကာယာနုပဿနာ တမ္မ ဋ္ဌာန်းကို တဏှာသတ်၊ ဒိဋ္ဌိသတ် နှစ်ပါးတွဲ၍ “ဧတသာသုညာ အတ္ထေနဝါ အတ္ထနိယေနဝါ” အစရှိသည်ဖြင့်ဆံပင်၌ပါမရှိကြောင်း ဒိဋ္ဌိသတ်၊ ဆံပင်သည် ဝါတဝ မဟုတ်ကြောင်းတဏှာသတ် ဌာနာယို ဒိဋ္ဌိ တဏှာ ၂-ပါးတွဲ၍ ဟောတော်မူလေသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြုဆရာ

ထိုသည် ဗိဋ္ဌိသတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ တဏှာသတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း နှစ်ပါးကွဲကွဲ ပြားပြားရှိရသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြုဆရာမလိမ္မာက ဆမထနှင့်ပိပဿနာ မကွဲထဲရှိတတ်သည်။ ဗိဋ္ဌိ-တဏှာ မကွဲ၍ အကွဲကွဲ ဖြစ်တတ်သည်။ မင်္ဂလမ်း၊ ဝိပင်္ဂလမ်းဝေးတတ်သည်။ ထိုဖြစ်၍ ဒေသဂိုဏ္ဍရပါဠိတော်၌ ခြိတ်စွာမှုရားဟောတော်မူသည်မှာ....

တယော မေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ရာဂံ ပဟာတုံ ဒေါသံ ပဟာတုံ ဓောဟံ ပဟာတုံ။ ကတမေ တယော သဏ္ဍာယဗိဋ္ဌိံ အပ္ပဟာယ ဝိစိကိန္တံ အပ္ပဟာယ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသံ အပ္ပဟာယ၊ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ တယော ဓမ္မေ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော ရာဂံ ပဟာတုံ ဒေါသံ ပဟာတုံ ဓောဟံ ပဟာတုံ။

ဘိက္ခဝေ၊ သံသရာဝဋ် ကျော့ကွင်းညွှတ်မှ ကင်းလွတ် လိုငြား အိုချစ်သားတို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤသို့ လတ္တံ့သောတရားတို့ကို။ အပ္ပဟာယ၊ ပဌမဦးစွာ မပယ်ခွါ မု၍။ ရာဂံ၊ ရာဂတဏှာကို။ ပဟာတုံ၊ ပယ်ခွါခြင်းငှါ။ ဒေါသံ၊ ဒေါသကို။ ပဟာတုံ၊ ပယ်ခွါခြင်းငှါ။ ဓောဟံ၊ မောဟကို။ ပဟာတုံ၊ ပယ်ခွါ ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်လေ တော့ပြီ။ ကတမေ တယော၊ အဘယ်တရားသုံးပါးတို့နည်း ဟူမူကား၊ သဏ္ဍာယဗိဋ္ဌိံ၊ သဏ္ဍာယ ဗိဋ္ဌိကို။ အပ္ပဟာယ၊ ပဌမဦးစွာ မပယ်ခွါမု၍။ ဝိစိကိန္တံ၊ ဝိစိ ကိန္တာကို။ အပ္ပဟာယ၊ ပဌမဦးစွာ မပယ်ခွါမု၍။ သီလဗ္ဗတပရာ မာသံ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကို။ အပ္ပဟာယ၊ ပဌမဦးစွာ မပယ်ခွါ မု၍။ ဘိက္ခဝေ၊ သံသရာဝဋ်ကျော့ကွင်းညွှတ်မှ ကင်းလွတ် လိုငြား အိုချစ်သားတို့။ ခေါ၊ မုချကေန အမှန်စင်စစ် အားဖြင့်။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤသဏ္ဍာယဗိဋ္ဌိ ဝိစိကိန္တာသီလဗ္ဗတ ပရာမာသ တရားတို့ကို။ အပ္ပဟာယ၊ ပဌမဦးစွာမပယ်ခွါမု၍။ ရာဂံ၊ ရာဂတဏှာကို။ ပဟာတုံ၊ ပယ်ခွါခြင်းငှါ။ ဒေါသံ၊ ဒေါသကို။ ပဟာတုံ၊ ပယ်ခွါခြင်းငှါ။ ဓောဟံ၊ မောဟကို။ ပဟာတုံ၊ ပယ်ခွါ ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ အစဉ်အတိုင်းသာရနိုင်တတ်နိုင်သည့်မင်္ဂလနှင့် မကိုက်ညီ၍ မထိုက်လေတော့သည်။

ရတနသုတ် ပါဠိတော်၌လည်း သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ-ဤတရား သုံးပါးကိုသာ ပယ်သေးကြောင်း ဟောတော်မူသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာလျှင် ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်းပြတ်လေတော့၏။ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ တရားသည်လည်း ပါလေတော့၏။ ထို့ကြောင့် တရားကျင့်သူ့ရာ အရေးမကြီးပါ။ ထိုသို့ရာသာ အရေးအကြီးသုံးဖြစ်၍ ထပ်အလုပ် ကိုလုပ်လျှင် ထပ်အကျိုး ရှိမည်။ ထပ်တရားကို ကျင့်လျှင် ထပ် ကုသိုလ်ကိုရမည်။ ထပ်မင်၊ ထပ်မိလ်ကို ရမည်ဟု သေသေချာချာ ထိအောင်၊ ကတ်အောင် ပညာရှိတို့ထံ မေးမြန်း နှစ်မ်း လင်ကြမ်း တယ်မြော်လ်မှ ကျင့်ရ လုပ်ရသည်ဟု မှတ်ပါလေ။

သံသရာထွက်လမ်း စခန်းသုံးပါးကို
ပြခမ်း

စခန်းဆိုသော စကားသည် သွားထိုသောခရီးကို မရောက်မီ အကြားရပ်နားသောနေရာဌာနကိုခေါ်သည်။ သံသရာမှနှိဋ္ဌာန်သို့ သွားသော ခရီးအစဉ်မှာ ရပ်နားသော စခန်းသည် သုံးခုရှိ၏။ ဣတပရိညာစခန်း(၁)၊ ဟိရုဏပရိညာစခန်း(၂)၊ ပဟာဏ ပရိညာ စခန်း(၃) ဖေါင်းသုံးပါးရှိသည်။ ဣတပရိညာစခန်း ဆိုသည်မှာ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါန်၊ ဇာတ်၊ သစ္စာတရားတို့ကို သင်ခြင်း နာကြားခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း၊ ကျက်မှတ်ထားခြင်းကိုခေါ်သည်။ ဟိရုဏပရိညာ စခန်းဆိုသည်မှာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာ တို့ကိုဤဣတပရိညာတည်းဟူသော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဇာတ်၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါန်တို့ အပေါ်မှာတင်၍ ရှုဆင်ခြင်သောအရာကို ခေါ်သည်။ ပဟာနပရိညာဆိုသည်မှာ ဤဣတပရိညာတည်းဟူသောရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဇာတ်၊ သစ္စာတို့အပေါ်မှာ လက္ခဏာသုံးပါးတင်၍ ရှုလိုက် သည့်အခါ အနတ္တ လက္ခဏာ ဖေါက်လျှင် ဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်၍ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း၊ အနိစ္စနှင့် ဒုက္ခ လက္ခဏာကို ဖေါက်လျှင် တဏှာကိုပယ်နိုင်၍ သကမ္မိဂါမ်ရဟန္တာဖြစ်ခြင်းကိုခေါ်သည်။

အနတ္တ လက္ခဏာ ပေါက်ပုံကား။ ။ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား၊ ခန္ဓာငါးပါးတရား၊ ဓာတ်ထေးပါး၊ ဓာတ်မြောက်ပါး၊ ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါး၊ ဓာတ်ထေးဆယ့်ရှစ်ပါး၊ တို့တွင် ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်ကဲ့အောင် စာခုခုသောဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို လုပ်၍ တတ်မြောက်သောအခါ သံသရာတွက်လမ်း စခန်းသုံးခုတွင် ညတပရိညာ စခန်းကို ရောက်ပြီ ဟူ၍မှတ်၊ ၎င်းသင်ကြား တတ်မြောက်သည့်အတိုင်း မိမိခန္ဓာပေါ်၍တင်၍ ဓာတ်ကောင်း၊ ရုပ်နာမ်ကောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကောင်း၊ ဟုတ်၊ မဟုတ်ကို ဆင်ခြင် စဉ်းစားကြံစည်တွေးတော၍ ကြည့်သည့်အတိုင်းဝရမော်၊ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်ကို ဓမ္မလိမ္မိမည်၊ ဤအခါ ပညတ် ဇ္ဇောက်လိမ္မိမည်၊ တွေ့သည့်အတိုင်း၍ ခန္ဓာကောင်းကြီးသည် ဤရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဓာတ် သစ္စာတရားသာ ရှိသည်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မရှိဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်တိုင်းကို ယူလိုက်လျှင် တိရုကပရိညာ စခန်းတွင် အနတ္တပရိညာစခန်းကို ပေါက်ရောက်လေတော့၏။ ။ အတ္တ-ငါ၊ တူထပါ၏၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမ၊ အထင်၊ အမြင်၊ ပျောက်၍ အနတ္တ လက္ခဏာ ပေါက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ဗဟာန ပရိညာ စခန်းတွင် မိမိကွာ၍ သောဗာဟုန် ပြစ်လေတော့၏။ ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာ ဗုရားသခင်သည် ညီတော် အာနန္ဒာအား ဟောကြားတော် မူသည်မှာ....

တေဿ အာနန္ဒ ဓမ္မဿ အညာဏာ အနနုဗောဓော အပဋိ
 ဝေဓော ဝေ မယံ ပဇာ တဏှာ ဂုဏကဇာတာ သက္ကိ
 ကုတ္တိကဇာတာ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူဟာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ သံသာရံ
 နာတိ ဝတ္တတိ။

အာနန္ဒ၊ ရုပ်သားအာနန္ဒာ။ တေဿ ဓမ္မဿ၊ ဤခန္ဓာ အာယတန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဓာတ်၊ သစ္စာတရားတို့ကို။ အညာဏာ၊ သရုပ်သဘော ကြေလည်အောင် သင်ကြားခြင်းဖြစ်သော ညတပရိညာ စခန်းကို မသိကြခြင်းကြောင့်၊ အနနုဗောဓော၊ လက္ခဏာ သုံးခု ခြင်အောင်ရှုမှု တည်းဟူသော တိရုကပရိညာစခန်းသို့ ထိရုံမျှ မသိကြခြင်းကြောင့်၊ အပဋိဝေဓော၊ မိမိကို ပယ်သတ်လျှင် မပ်ဖိုက်သို့

ဆိုက်ကပ်ကြကုန်သော ပယာန ပရိညာစခန်းသို့ ရောက်ရှိမျှမေဖေါက်
 မအွင်းနိုင်ကြခြင်းကြောင့်၊ တဏှာကုသတဇာတာ၊ သံသရာစက်
 ဝဲဝဲလက်မှ ထွက်လမ်းကိုရှာရာစခန်းတွင် ရှက်ကန်းသည် အဖျင်း
 အဆိုက်၏ ကြွတ်ကိုက်သော ချည်ခပ်ထွေးကဲ့သို့ ရောထွေး သောက်
 လက် အခြေ အရှင်း ခက်၍ နေကြသေးသော၊ သတုဂံလုဏ်က
 ဇာတာ၊ သောက်လက်ပွယ်၌ စာပူးအိမ်ကဲ့သို့ မွေထိပ်ယှက်မြှေး
 ရှပ်ထွေး၍နေကြသေးသော။ မုဇ္ဈပဋ္ဌဇာတာ၊ ဝန်းတော် မြက်ဆွေး
 ပိန်းမြက်ဆွေးကဲ့သို့ ရှပ်ထွေး၍ နေကြသေးသော။ အယံပဇာ၊
 သံသရာမှာ ရှည်ကြာမြင့်လျား ခရီးလွှားရသူ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ
 ပုထုဇနိသတ္တဝါလှစိတ်တွေဟူသမျှသည်။။ ဧဝံ၊ ဤသံသရာထွက်လမ်း
 စခန်း ဆုံးခုကို မသိ၍ ရှပ်နေသည်ဆိုခဲ့သည်အတိုင်း။ အပါယံ၊
 ချမ်းသာ ကင်းသဖြင့် ကြီးပွားခြင်း ဟူသမျှကို တယ်နည်းနှင့်မှ
 မရနိုင်သော။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မကောင်းသဖြင့် မိုက်လုံးပွင့်သူတို့ကို ဆူဆူ
 ထန်ခြင်း မဆန်ခြင်းနိုင်အောင် ဇွတ်အတင်း ထားရာ ရောက်ရာ
 ဖြစ်သော။ ဒိနိပါတံ၊ မိုးဦးကျချောင်းခရေနှင့် လေပွေ့ လေရှူးတို့၌
 ပါသွားသောသစ်ရွတ်မြောက်ကဲ့သို့ ပေါက်လွတ် တထကြမ်း ပရမ်း
 ပတာ သေလျှင်အမြဲ ကြိ၍ကျရာဖြစ်သော။ သံသာဒံ၊ အိုးထိန်းဖက်ခုံ
 ဆုံသည်သည်နွား ချားရုတ်ပမာ ချာချာဝင်ရစ် ခွေးခြစ်၊ နတ်
 ဖြစ်၊ လူဖြစ်၊ ငှက်ဖြစ်၊ တဖြစ်ထဲဖြစ်၍နေသော သံသရာကြီးကို။ နာတိ
 ဝတ္တတိ၊ မိဋ္ဌိရန်ကြီး မဖြတ်သွားသူတို့ တယ်နည်းနှင့်မှ မလွန်မကျော်
 နိုင်ကြပေသတည်း။

ဤဒေသနာကိုထောက်၍ သံသရာတ ထွက်မြောက် လိုသောလူ၊
 ရှင်၊ ရဟန်းတို့သည် ရှေးဦးပဋ္ဌမလိုရင်းအချက်၌ ပညာရှိများကိုမေး
 မြန်း၍ သံသရာ ထွက်ကြောင့်၊ ဟောင်းကို သင်ကြားရမည်၊ သင်ကြား
 သည့်အတိုင်း ကျကျနန တတ်မြောက်ပြီးမှ ကျင့်ကြံ ပွားများရမည်၊
 နည်းလမ်းကို ကျနစွာ မတတ်မြောက်ဘဲ ရမ်း၍ ကျင့်က အခွင့်
 မရောက်ဘဲ အဝဠာရ၊ ဥဒကတို့ကဲ့သို့ ကျင့်ကျိုးမနပ်ဘဲ ရှိနေမည်ထို
 စိုးရိမ်၍ သတိပေးလိုက်သည်။ ဈာန်မထနိုင်ဘဲ (ကိ)ထမထ(မ)ထမ
 ထတို့။

သစ္စာလေးပါးကိုသိ၍ ဒိဋ္ဌိက္ခာပြီး သောတာပန်
ဖြစ်သောအခင်း

သစ္စာဆိုသောစကားသည် အမှန်ကိုခေါ်သည်။ အံ့မှန်လေးခုကို သစ္စာလေးပါးခေါ်သည်။ ။ဒုက္ခအမှန်၊ ဒုက္ခ ဖြစ်ကြောင်း တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော သမုဗေဒအမှန်၊ ဤအမှန် နှစ်ချက်သည် ဝဋ် သစ္စာခေါ်သည်။ သံသရာမှ မထွက်နိုင်ကြောင်း မှန်သည်ဟုလည်း ခေါ်သည်။ ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း မှန်သည်။ မဂ်တရားလေးပါး၊ ဝိပဿိတရားလေးပါးသည် ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာကို ရောက်ကြောင်း မှန်သည်။ ဤအမှန်နှစ်ချက်သည် ဝိဝေဇ သစ္စာခေါ်သည်။ သံသရာမှထွက်သော တရားမှန်သည် နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း မှန်သည် ဟုလည်းခေါ်သည်။

သမုဗေဒက အကြောင်း၊ ဒုက္ခက အကျိုး ဖြစ်သည်။ မဂ်က အကြောင်း နိရောဓကအကျိုးဖြစ်သည်။ ။ဒုက္ခ တည်းဟူသော တူ၊ နှစ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ၊ ခန္ဓာကို ရစေတတ်သော သမုဗေဒတရားသည် ဒိဋ္ဌိ၊ တဏှာ၊ မာန အရင်းအမြစ် ဖြစ်သည်။ ၎င်းဒိဋ္ဌိ၊ တဏှာ၊ မာနသုံးပါးပြီးစီး၍ ထောဏီကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား နှစ်ပါးကို ကျင့်ကြံမိသမျှ ကာလပတ်တုံး ဒုက္ခကမလွတ်နိုင်ဟူ၍ မှတ်ဇော၊ ထို့ကြောင့် ပပဉ္စမ္မဓနီဝါဒီတော်၌....

ထော ပပဉ္စမနယုတ္တော၊ ပပဉ္စာဘိရတော မိဂေါ။
ဝိရာယေါ ထော နိဗ္ဗာနံ၊ ယောဂက္ခေ မံ အနတ္တရံ။

မိဂေါ၊တော၌ပျော်ရွှင်သဘာဝမဂ်နှင့်သာတူသည် ဖြစ်၍၊ ထော ပုဂ္ဂထော၊ သံသရာဝဋ်စက်မှ လွတ်ထွက်ရန် လမ်းအစဉ်ကိုမသိမမြင်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပပဉ္စမနယုတ္တော၊ သံသရာ နှစ်စခန်းမှ ထွက်သမ်းကို ပိတ်ကာလျက်ရှိကြသည့် ဒိဋ္ဌိ၊ တဏှာ၊ မာန တည်းဟူသော ပပဉ္စတရားတို့ဖြင့် ယှဉ်ကပ်လျက် အရပ်ရပ်သော ကုသိုလ်အမှု အရပ်ရပ်သော အကုသိုလ်အမှုတို့ကို ပွားများအားထုတ်၏။ ပပဉ္စာဘိရတော၊ ဒိဋ္ဌိ၊ တဏှာ၊ မာနတို့ဖြင့် ယှဉ်ကပ်လျက် အရပ်ရပ်သော ကုသိုလ်အမှု အရပ်ရပ်သော အကုသိုလ်အမှုတို့၌ လွန်စွာ ပျော်ပိုက်

နှစ်မြို့က်သော၊ သောဝုဂ္ဂသော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေသည်၊ ယောဂက္ခေမံ၊ ကာမယောဂ၊ တဝယောဂ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂ တည်းဟူသော ယောဂလေးဖြာတို့၏ ကုန်ရာ စစ်စစ်ဖြစ်သော။ အနတ္တရံ၊ နှိုင်းပြိုင်စရာရှာမရအောင် မြတ်လှစွာသော၊ နိဗ္ဗာန်၊ လူ့နတ်၊ မြဟ္မာ၊ သတ္တဝါပုံဟင်တို့သည် ခုံမင်အားရမ်း စွဲလမ်းစုံမက် နှစ်သက်ရည်ထံ တောင့်တကြံ့ထန်သော နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို၊ ဝိရာဇယံ၊ ယခု မျက်မှောက် ဆိုက်ရောက် ရရှိ၍ နေကြသော လူ့သဝဋ္ဌံ မြတ်ဗုဒ္ဓ သာသနာမှာ တခါတည်း ထက်လွတ်လျက် ချွတ်ချော် တိမ်းစောင်း၍ သွားရပြန်လေတော့၏။

ဤဒေသနာကိုထောက်ရှုထမြင့် ခုက္ခံအမျိုးမျိုးကို ကြောက်လန့်ကြဲကုန်သောရဟန်း၊ ရှင်တူ တူတော်ကောင်းတို့သည်၊ ခုက္ခံ၏ကုန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်းရာ နိရောဓသစ္စာ တည်းဟူသော နိဗ္ဗာန်ထို့ ရောက်ကြောင်း မင်တရားများကို ပွားများအားထုတ်ထိုက်ပေသည်။

သစ္စာလေးပါးအကျဉ်းအားဖြင့် ဖြစ်တတ် ပျက်တတ်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားအစုတို့သည် ဒိဋ္ဌိ၊ တဏှာ၊ မာန ဟင်္ဂင်၍ ထုပ်သော ထောဏီ ကုသိုလ်အတုသိုလ် အကြောင်းရင်းဟုမှတ်၊ ၎င်းခုက္ခံငြိမ်းသည်ကိုပင် နိဗ္ဗာန်ဟုခေါ်၏၊ ၎င်းနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားသည် မင်လေးပါး၊ ဝိသိယလေးပါး တရားဖြစ်၏၊ ဤမင်တရားကို ကျင့်မှ ခုက္ခံချုပ်ငြိမ်းမည်ဟု နားမှာ ကြားသည့်အတိုင်း မပျက်မကွက် အထိစွဲအောင် ယူလိုက်သည်ကို သောတာပန်ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလေ။

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စာလေးပါး တရားကို ထိရုံမျှသာ ရှိသေးသည်။ သစ္စာလေးပါး၌ ပြုသွယ်ကိစ္စလေးပါးကို မပြုနိုင်သေးဟုမှတ်ပါလေ။ ထို့ကြောင့် အရှင်သာဒိပုတ္တရာသည် အရှင်အဿဇိထံ၌ တရားတော်နာရင်း သောတာပန်တည်သောအရာမှာ သစ္စာလေးပါး တရားကို ထိရုံထဲ ရှိသေးသည့် အတက်တရားကို ထပ်ထို ကျင့်ရမည် မသိ၍ အရှင်အဿဇိနှင့်တကွ မြတ်စွာ ဗုဒ္ဓအားထံထို ထိုက်သွား၍ မြတ်စွာဗုဒ္ဓအားထံထိုရောက်မှ အထက်မင်သုံးပါးအတွက် ဝိပဿနာတရားကို ကျင့်ကြံလေသည်။ အရှင်အဿဇိ ဟောတော် မူသောတရားကား...

ယေခဉ္စာ ယေတုပဿဝါ၊ ဧတသံ ဧတတု တထာဂတော၊
အာယာ ဧတသဉ္စ နိရောဓော၊ ဧဝံ ဝါဇိ မဟာသမကော။

ယေခဉ္စာ၊ အကြင်ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တရား
အစုတို့သည်။ ယေတုပဿဝါ၊ ယောဂီကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဟိတ်
တရား နှစ်ပါးသာ အရင်းခံရှိကုန်၏။ ဧတသံဧတတု၊ ထိုထောဂီ
ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဟိတ်တရားနှစ်ပါးတို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ငြိမ်း
ရာမှန် နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို။ မဟာသမကော၊ ရဟန်းကြီး
ရဟန်းမြတ် ဖြစ်တော်မူသော။ တထာဂတော၊ ငါတို့ဆရာ မြတ်စွာ
ဗုရားသည်။ အာယာ ယောကြားတော်မူ၏။ ဧတသဉ္စ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ရောင်
ကြောင်းတရားကောင်းမှန် မဂ္ဂင်ရှစ်တန်အကျင့်မှန် တရားကိုလည်း။
မဟာသမကော၊ ရဟန်းကြီး ရဟန်းမြတ် ဖြစ်တော်မူသော။ တထာ
ဂတော၊ ငါတို့ဆရာ မြတ်စွာဗုရားသည်။ ဧဝံဝါဇိ၊ ဤမဂ်တရား
ဖိုလ်တရားကိုဟောလေ့ပြောလေ့ဟူလေ့ရှိ၏။

ထို့ကြောင့်သစ္စာလေးပါးတရားတွင် သစ္စာညဉ်းလေးပါး၊ ကိစ္စ
ညဉ်းလေးပါး၊ တတညဉ်းလေးပါးအားဖြင့် မြတ်စွာဗုရား ကိုယ်
တော်မြတ် ဓမ္မစကြာ တရားတွင် ယောဂီတော်မူရာ သောတာပန်
ပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စာညဉ်းလေးချက်၊ တဆယ့်ခြောက်ချက် ကိုသာ
ထိသေးသည်။ ကိစ္စညဉ်းနှင့် တတညဉ်းကို ဆားတောင် မမြည်းရ
သေးဘူးဟုမှတ်ပါလော။

အနတ္တသိ၍မိဋ္ဌိက္ခာသောအကြောင်း

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ပွင့်တော်မူမှအနတ္တကားရှိသည်၊
မြတ်စွာဗုရားကိုယ်တော်မြတ် အဘူဘူတို့ မပွင့်မပေါ် မဖြစ်ထွန်းစာ
ရင်းအနတ္တတရားမရှိ ကွယ်ပျောက်ရပြန်လေသည်။

ကမ္ဘာနိယာမအစဉ်၌ အနိစ္စ ဒုက္ခတရား ၂-ပါးသာ ထင်ထင်
ရှားရှားရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်ဝေါတမ မြတ်စွာဗုရားသည် ဗုရား
အဖြစ်တော်ကို ရောက်သောအခါ ပဌမ ရှေးဦးစွာ ကောဏ္ဍည၊
တဒ္ဓိယ၊ ဝပ္ပ၊ မဟာနာမ်၊ အထာဇိ-ဟူသော ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရထေ
ငါးဦးအား ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး အနတ္တ လက္ခဏာတုဂ်ကို

ဟောတော်မူသည်။ ။အနတ္တ တရားက အတ္တ၊ အတ္ထဝန ဗိဋ္ဌိ၊ အတ္ထဝါ ခုပါခါန့်၊ သတ္တာယဗိဋ္ဌိတို့ကို ဆက်နိုင်သောတရားဖြစ်၍ ရှေးဦးစွာပဌမ သောတာပန်ဖြစ်စေလို၍ အနတ္တကို အရေးတကြီး ဖြစ်၍ ၄၅-ဝါ ကာလပတ်တိုးပုရားကိုယ်တော်မြတ်ဟောကြားတော် မူလေသည်။

အနိစ္စနှင့် ဒုက္ခတရားက ဗုရားမပွင့်မီကရှိနှင့်သော တရားဖြစ်၍ နောက်မှ ပေါ်လာသော အနတ္တကို နောက်သား၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု အစဉ်အားဖြင့် ဆိုကြလေသည်။ ။အမှန်အတိုင်း ဗုရား ပွင့်စကစ၍ ရေလျှင်အနတ္တ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခသာမှန်၏။ ဗယ်အတွက် ဆိုလျှင်အနတ္တက အတ္တသတ်၊ အနိစ္စက နိစ္စသတ်၊ ဒုက္ခက သုခသတ် ဖြစ်သည်။ ဤခန္ဓာဝါးဝါးကောင်ကြီးထိုမြဲ၏၊ ချမ်းသာ၏၊ ထင်ချက် သည် ထဏှာဖြစ်၏။ ။သို့ဖြစ်၍ အနိစ္စနှင့် ဒုက္ခ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် တဏှာသတ်ဖြစ်သည်။ အနတ္တပေါက်၍ အတ္တပျောက်ပြီး သောတာ ပန်ဖြစ်ပြီးမှ ရှုကြည့်ရသော ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်သည်။

အနတ္တသည် အတ္တကို ဆက်နိုင်ခြင်းကြောင့် သတ္တာယဗိဋ္ဌိ သေ သည်။ ။သို့ဖြစ်ပါ၍ မင်္ဂလေးပါးကို ရစေတတ်သော တရားယဉ် လက္ခဏာရေး ၃-ပါးမှာ မရှိပြီ၊ လက္ခဏာ ၃-ပါး ပေါက်လျှင် ရဟန္တာဖြစ်ရလေတော့၏။ ထို့ကြောင့် 'သံခိပ်ဖြင့် "ဗိဋ္ဌိပျောက်လွှင့် မင်္ဂ ၂-ဆင့် အသင့် ရသည်သာ" ဟု စပ်ဆိုလေသည်။ ။အနတ္တ ပေါက်၍ အတ္တပျောက်၊ သတ္တာယဗိဋ္ဌိမှစ၍ ဗိဋ္ဌိအယုမှား၊ အမှတ် မှား၊ အထင်မှား၊ အမြင်မှားပျောက်လျှင် သောတာပန်၊ ထကဒါ ဝါစမင် ၂-ဆင့်ရကြောင်း စပ်ဆိုလေသည်။

သံခိပ်

အနိစ္စ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ မှတ်ကြလက္ခဏာ။
နိစ္စ သုခ၊ ဝေါအတ္တ၊ ထတ်မှသေမည်သာ။
မသတ်တတ်ထ၊ သံသာရ၊ တဝရွေမည်သာ။

ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာနိစ္စ၊ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာသုခ၊ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာအတ္တ၊ ဤတရား ၃-ပါးကို ဣမေပဉ္စက္ခန္ဓာ အနိစ္စ၊ ဣမေပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒုက္ခ၊

ဣမေပဉ္စက္ခန္ဓာအနတ္တ ဤထရား ၃-ပါးကသတ်ရသည်။ မတ္တာကျကျ ပြန်ဆိုလျှင် ဤနာမ်ရုပ် ၂-ပါး ခန္ဓာ ၅-ပါးကောင်ကြီးကို မြိန်ဟု အထင်အမြင်မှား တချက်၊ ဤနာမ်ရုပ် ၂-ပါး၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးကောင်ကြီးဟာ ချမ်းသာ၏ဟု အထင်အမြင်မှားတချက်၊ ဤနာမ်ရုပ် ၂-ပါး၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးကောင်ကြီးဟာ ဝါထ၊ ထူထဲ၊ ထူထဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျားထဲဟု အထင်အမြင်မှားတချက် ဤ-၃ ချက်နှင့်ရှိနေကြသော အန္တပုထုဇဉ်ထိုထို အန္တမှ ကလျာဏ၊ ကလျာဏမှ သောတာပန်၊ သောတာပန်မှ သကဒါဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်မှ အနာဂါမ်၊ အနာဂါမ်မှ ရဟန္တာ ပြစ်စေခြင်းငှါ ဤခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးသည် မမြဲကြောင်းဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ဤခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်နာမ် ၂-ပါးသည် ဆင်းရဲ ကြောင်းဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ ။ ဤခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်နာမ် ၂-ပါးသည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ နတ်၊ ဗြဟ္မာမဟုတ်ကြောင်း ဟောတော်မူသည်။ ။ ဟောတော်မူရာ၌ ထည်း ပဌမမဂ်ကို ရစေခြင်းငှါ အနတ္တထိုပေါက်ရောက်အောင် ရှေးဦးစွာ ဗုဒ္ဓကောပေါက်ဖြစ်ချင်း အရေးအကြီးဆုံး အချက်ဓမ္မစကြာနှင့် အနတ္တထုတ်ကို ဟောတော်မူသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပါဠိတော်များ၌....

ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ နသတ္ထော နဇီဝေါ နနရော နမာနဝေါ
 နဗ္ဗတ္ထိ နပုရိသော နအတ္ထော နာဟံ နအတ္တနိယံ နမမ
 နအညဿ နကဿမိ-ဟု ဟော်တော်မူသည်။

ဣမေပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ထင်ရှားကောန်အရှိမှန်သည့် ပရမတ်ခန္ဓာ ၅-ပါး ကြီးသည်။ နသအော၊ သတ္တဝါကောင်မဟုတ်။ နဇီဝေါ၊ အသွက်မဟုတ်။ နနရော၊ ထူမဟုတ်။ နမာနဝေါ၊ မာနထားစရာ အကောင် သတ္တဝါမဟုတ်။ နဗ္ဗတ္ထိ၊ မိန်းမမဟုတ်။ နပုရိသော၊ ယောက်ျားမဟုတ်။ နအတ္ထော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်။ နာဟံ၊ ဝါမဟုတ်။ ။ ဤရှစ်ပုဒ်သည် ဒိဋ္ဌိထက်ဖြစ်သည်။ ။ နအတ္တနိယံ၊ ဝါဆိုတာ မရှိသဖြင့် ဝါ၏ဥစ္စာမဟုတ်။ နမမ၊ မိမိဆိုတာ မရှိသဖြင့် မိမိဥစ္စာလည်း မဟုတ်။ နအညဿ၊ ထူတပါးဆိုတာ မရှိသဖြင့် ထူတပါးဥစ္စာလည်းမဟုတ်။ နကဿမိ၊ ထယ်ထူဆိုတာမှ မရှိသဖြင့် ထယ်ထူ တစုံတယောက်၏ ဥစ္စာလည်းမဟုတ်။ ဤ ၄-ပုဒ်သည် တဏှာထက်ဖြစ်သည်။

အဓိပ္ပါယ်သဘောတား ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် ၂-ပါးမှမထိလျှင် အန္တပုထုဇဉ် လူမိုက်၊ သိလျှင် ကဗျာဏပုထုဇဉ်လူထိမ္မာ။ လူထိမ္မာ ဖြစ်သည်အတိုင်း ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသာ ရှိသည်။ ဟုတ်သည် မှန်သည်ဟု အမှန်ကို သိသော သမ္မာဗိဉ္ဇိ ညဏ်အတိုင်း ထူထိုက်လျှင် နတ်ထဲ၊ လူထဲ၊ ငါးထဲ၊ မိန်းမထဲ၊ ယောကျ်ားထဲ၊ သတ္တဝါထဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထဲဟု မှတ်ထားသော အမှတ်မှား၊ - အလှူမှား၊ အမြင်မှား၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအလှူမှားရှိသမျှ ဒိဋ္ဌိပြောင်သလင်းခါ၊ သပိတ်ခါ၊ အိတ်ခါတုန်၏၊ ခန်း၏၊ ပျောက်၏၊ ၎င်းအယူ ပျောက်သည်ကိုဝင် အနတ္တ ပေါက်၍ သောတာပန် စခန်း၊ ရောက်သည်ဟု ခေါ်၏။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးမှ ၎င်းခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်နာမ် ၂-ပါး မမြဲကြောင်း၊ ဆင်းရဲကြောင်း၊ နှစ်သက်စရာမရှိကြောင်း၊ စက်ဆုပ် ရှုံရှာတွယ်ဖြစ်ကြောင်းကိုအထက်မဂ် ၃-ပါးအတွက်အနိစ္စထပ်အောင်၊ ဗုဒ္ဓထပ်အောင်၊ အထုထထပ်အောင် ရှုရသည်ဟု မှတ်ပါလေ။ မဂ်စိတ်ဆိုတာ ဘာမှန်းမသိဘဲနှင့် မဂ်စိတ်ချ၍ နေလျှင် အချိန်တုန်ပြီး ခရီးမရောက်ဘဲ ရှိနေကြတယ်သည် ကို-သဂြိုဟ်၊ ဓ-သဂြိုဟ်တို့။

လက်ဖျစ်တထွက် ကုဋေတထိန်း ချုပ်သည်။ ပဉ္စဒ္ဓါရ ဝီထိစိတ် ၁၇-ချက်၊ ခဏဇေယျ ၅၀-ချက်သိမှ ဒိဋ္ဌိကွာမည်မှတ်တဲ့ ကိုညှင်းချိုတို့၊ ဤအရာသည် သမ္မညတအရာဖြစ်သည်။ သာဝကအရာမဟုတ်ဟုမှတ်ခြေတထွင်း ကုဋေတထိန်းပျက်မှုကိုမဆိုထားဘိ၊ တထွင်းဆိုရုပ်နာမ် ဟချက်မှုကိုဘဲ ထိအောင် တုပ်နိုင်လျှင် အောက်မဂ်သား မဟုတ်။ အထက်မဂ်သားဖြစ်ပြီဟုမှတ်ပါလေ။ ဇာယ်အတွက်ကြောင့်ဆိုလျှင် အနိစ္စ အချယ်ထပ်ခြင်းကြောင့် တဏှာသတ် ကမ္မန္တာန်း မြစ်ခြင်းကြောင့်ဟု မှတ်ပါလေ။ ထင်တို့၊ ကြားတို့၊ ကျင့်တို့ရန် စိတ်ပထူးထဲလျက် ပါရမီချ၊ ဒွိဟိတ်-တိဟိတ်ချ၍ အချိန်ပြုန်း ဘယ်သောလိုဓောစာတလ၊ ကိုဋ္ဌိ၊ တိ၊ တိပါရမီတို့ စောင့်နေလို့ ပါရမီတွေ၊ မဂ်တရားတွေ၊ တိဟိတ်တွေ အလိုလိုလာသိမ့်မည်မဟုတ်။

ဘေဏ္ဍိကပေါင်းနှင့် သက္ကာယဗိဇ္ဇာ
ဣာယောအစစ်

ပထဝီဘေဏ္ဍိက၊ အာပေါဘေဏ္ဍိက၊ တေဇောဘေဏ္ဍိက၊ ဝါယောဘေဏ္ဍိက၊
အာကာသဘေဏ္ဍိက၊ ဝိညာဏဘေဏ္ဍိကဟူ၍ ခြောက်ပါးရှိ၏။

ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော၊ အာကာသ - ၎င်းဘေဏ္ဍိက
၅-ပါး ရုပ်ဘေဏ္ဍိကဟု ခေါ်၏။ ။ ဝိညာဏဘေဏ္ဍိကကို နာမ်ဘေဏ္ဍိက ဟု ခေါ်၏။

ရုပ်ဘေဏ္ဍိက ယောကပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော။ ။
ထုတ္တန်ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော။ ။ ပရမတ်ပထဝီ၊ တေ
ဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယောဟူ၍ ၃-မျိုးရှိ၏။ ထို ၃-မျိုးကိုတွင် ထော
ကပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယောသည် မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး၊
ဤဘေဏ္ဍိကကိုခေါ်သည်။ ထုတ္တန်ပထဝီသည် ဆံပင်ကစ၍ ဦးနှောက်
ထိ ၂၀။ ။ အာပေါသည် သည်းခြေကစ၍ ကျပ်ဝယ်ထိ ၁၂-ပါး။ ။
ဝါယောဘေဏ္ဍိကသည် တွက်လေ၊ ဝင်လေ၊ စုန်လေ၊ ဆန်လေမှ စ၍
၆-ပါး။ ။ တေဇောဘေဏ္ဍိကသည် ဝါစက၊ ဇီရုဏ၊ သန္တပူန၊ ဝါဟ၊
ဥသ္မာအားဖြင့် ၅-ပါးပေါင်း ၄၃-ပါးကို ထုတ္တန် နည်းအားဖြင့်
ခေါ်သည်။ ၎င်းထောကပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော၊
မြေကြီး၊ ရေ၊ လေ၊ မီး၊ ဘေဏ္ဍိက ၄-ပါးနှင့် ထုတ္တန် ပထဝီ ၂၀-အာ
ပေါ ၁၂၊ ဝါယော ၆-ပါး၊ တေဇော ၅-ပါးကိုလောက၌ပညတ်
ခေါ်ဝေါ် ထမုတ်သည်အတိုင်း ထောကနည်းအားဖြင့် မှန်စွာ
ကြောင့်သမ္မုတိသစ္စာဟုခေါ်သည်။ ၎င်းဘေဏ္ဍိကကို ထပ်ထပ်ပင်ထပ်
ခြင်သော်လည်း မင်ဖိုလ်ကို မရဟုမှတ်ပါစေ။ ။ ဘယ်အထွက်
ဆိုလျှင် အဝိဇ္ဇာ၊ မာန၊ ပညတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထပ်ရှားမရှိသည်ကို
ထပ်ရှား ရှိ၏ဟု အထင်အမြင် အမှတ် အယူခွဲမှား သောကြောင့်
မိစ္ဆာဗိဇ္ဇာအယူ၊ သက္ကာယဗိဇ္ဇာအယူမှ မလွတ်နိုင်၊ ထေထေ ချာချာမေး
လျှင်ဆံပင်မရှိ၊ မြေကြီးမရှိ၊ မီးမရှိ၊ အရိုးမရှိ၊ အကြောမရှိရာ သို့ရောက်
၍ စမ်းသပ်ရှာဖွေလို့မတွေ့ရှိဘဲ ရှိလိမ့်မည်။ ထေထေချာချာ စဉ်းစား
ပါစေ။ ပရမတ် ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော ဆိုခြင်းကား
ပျော့မှု၊ ဓာတ်မှု၊ နူးညံ့မှု၊ ထိပ်မွေ့မှု၊ ကြမ်းတမ်းမှုကို ပထဝီဟု ခေါ်၏။

အထည်ခြင် အထင်သဏ္ဍာန် အစိုင်အခဲမရှိ၊ ထက်နှင့် စမ်းသပ်ကြည့်
 လျှင် မနောဇာတိ ဣန္ဒြိယမှ တင်ရှားရှိ၏။ ပူမှု၊ အေးမှု၊ နွေးမှုကို
 တေဇောဇာတိဟု ခေါ်၏။ သောက်ထန်မှု၊ ထုပ်ရှားမှု၊ တောင်
 တင်းမှု၊ ပွဖောင်းမှုကို ဝါယောဇာတိဟု ခေါ်၏။ ဤဘေဒ ၃-ပါးကို
 ထက်မြင့်သော်၎င်း၊ ကိုယ်ဖြင့်သော်၎င်း စမ်းသပ် ကြည့်လျှင် မိမိ
 မနောဇာတိထဲ၌ ထင်ထင်ရှားရှားရှိ၏။ ကာယနှင့်-မန အရာသမ
 ထိနိုင်သည်။ နတ်မျက်စိသော်မှမမြင်နိုင်၊ အထည်၊ ခြင်၊ အစိုင်အခဲ
 အထုံး၊ အပြားဆို၍ ပရမော အကျိုးမျှမရှိဟု မှတ်ပါလော။

အာပေါ ဇာတ်ကား ခွဲစည်းခြင်း၊ ယိုစီးခြင်း၊ ကပ်ထွယ်ခြင်း
 သဘောထွက်ကားရှိ၏။ မနောဇာတိနှင့် တွေးကြည့်မှတ်သည်။ နတ်
 မျက်စိသော်မှမမြင်ကောင်း၊ အထည်ခြင်မရှိ၍ ပရမတ်ဇာတ် ၄-ပါး
 သည် ဣန္ဒြိယသောထုတို့အရာဖြစ်သည်။ ဝိဇ္ဇမာန ပညတ်ထုခေါ်
 သည်၊ ထင်ရှားရှိသောအမည်ဖြစ်သည်။ သဘောဇာတိအားဖြင့် မှန်
 ကန်သောကြောင့် ပရမတ္ထ သစ္စာခေါ်သည်။ ပရမတ် ဇာတ်ခေါ်
 သည်၊ ၎င်းပရမတ်ဇာတ်ကို ပေါက်ပေါက် ရောက်ရောက် ဣန္ဒြိယ
 အမြင်လင်းမှ၊ ထင်မှ၊ မြင်မှ မိစ္ဆာမိစ္ဆိအယူ၊ သတ္တာယ မိစ္ဆိအယူ
 သမ္မုတိသစ္စာတို့ တင်းပျောက် ကွာရှင်း၍ သောတာပန် ဖြစ်နိုင်
 သည်ဟုမှတ်ပါလော။ ပရမတ္ထသစ္စာကို မပေါက်က မဂ်ဖိုလ်သို့
 မရောက် သမ္မုတိသစ္စာနှင့်အချိန်ထုန်တတ်ကြသည်။ ရုပ်မှန်း နာမ်
 မှန်းထိလျှင်မိစ္ဆိကွာသည်။ ရုပ်နာမ်မထိ မိစ္ဆိမကွာဟု မှတ်ပါလော။ ။
 နာမ်တရားသည် ပရမတ် ဖြစ်၍ ထိသူ များကြပါ၏။ ရုပ်တရား၌
 ပညတ်ခံ၍နေခြင်းကြောင့် ထိခံစွာ အချို့ကမ္မဋ္ဌာန်းပြုလူဆရာ၊ ရဟန်း
 ဆရာတို့သည် မိမိ၌တည်းပရမတ္ထသဘာဝ ဖြစ်သော ပရမတ်ဓုပ်
 ကိုလည်းမထိ နာမ်၌လည်း သမ္မုတိနာမ်၊ ပရမတ်နာမ်ဟု မထိ
 ရမ်း၍လျှင် ရမ်း၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပြု တပည့် များများ အခြေ အရံ
 များများရှိသည့်အတွက် ဝါမထိဟုလည်းဝန်မခံခြင်း ရုပ်မှုန်ကလေး
 တွေး ကလောင်မှုန် ကလေးတွေကို တပည့်များက မြင်ပါသည်ဟု
 တွေးတတ်လျှင် အေး-ဟုတ်ပေစွ ဝါတပည့် ကေနိရုပ်ထိပြီ တကိုယ်
 လုံးဖွားဖွား ဖွားဖွားနှင့် ရုပ်မှုန်ကလေးတွေဟာ ကျသောသည်ကိုပင်

ရုပ်၌အသိအမြင် ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပေါက်ငြိဟု မှတ်လေတော့ တပည့် ဟုတည်းဆိုမေသည်။

ကျမ်းဝာအုပ်များသည်၊ ရှိက်၍ ထူ၏ ရုပ်ဝံ့တွေနှင့်ဝေငှ ကမ်း လှမ်းသည်၊ ဤကဲ့သို့ ရမ်း၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြသော ဆရာလမ်းစဉ်ကို ကျင့်ယူနာခံကြ ကုန်သော တပည့်အပေါင်းတို့သည် ကျင့်ပါသော် ကျင့်ကျိုးမနပ်၊ အာဠာရ၊ ဥဒကတို့နှင့်တူ၏။ ။ တဏှာကုန်စေလို၍ ဝတ်ပါသောကျား ကိုယ်ကိုဖြတ်၍ ပစ်သော ကုလား နှင့်လည်း တူ၏။ စစ်ခက်ကိုအောင်စေလို၍ခိုက်ပါကို ဆက်၍ပစ်သောသူနှင့် လည်းတူ၏။ ။ စဉ်းစားကြလော့။

ရုပ်မှုန့်၊ ကလာပ်မှုန့်သည် အထည်ခြစ် အစိုင်းအခဲရှိ၏ဟု မှတ်။ ။ ရထား၊ လှည်းမောင်း၍သွားသောအခါမြင်လိုက်သောဖုံမှုန့်ကလေး တမှုန့်ကို ရထရေကျေမှုန့်ဟု ခေါ်၏။ ၎င်းတမှုန့်ကို ၃၆-စိတ် စိတ်၊ တစိတ်ကိုအိမ်ခန်း တိုက်ခန်းတို့၌နေရောင်ထိုး၍မြင်သောဖုံမှုန့်တမှုန့် တဠာရီမြူခေါ်၏။ ၎င်းတမှုန့်ကို ၃၆-စိတ်စိတ်၊ တစိတ်ကို အကျေမှုန့်ဟု ခေါ်၏။ လူတို့မမြင်နိုင် နတ်၊ သိကြား၊ မြဟွာတို့ မြင်နိုင်၏။ ၎င်းကို ၃၆-စိတ်စိတ်၊ ဟစိတ်ကို ပရမာကျေမှုန့်ဟု ခေါ်၏။ သိကြား၊ မြဟွာတို့ မမြင်နိုင်၊ ဗုရား၊ ရဟန္တာ၊ ပစ္စေကုဒ္ဓါတို့သာ မြင်နိုင်၏။ ၎င်းပရမာ ကျေမှုန့်အမှုန့်၌ မြေတစု၊ ရေတစု၊ ဇေတတစု၊ မီးတစု တည်းဟူသော လောကပထဝီတေဇော၊ အာပေါ၊ ပါဏော၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရထ၊ ဩဇော၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာတော်စီ ဤအဋ္ဌကလာပ်ရုပ် ဗာစည်းစည်း ကလာပ်အစည်း ရုပ်မှုန့် ကလေးပေါင်း ၅၀-ရှိသေး၏။ ၎င်း ကလာပ် ၅၀-ကိုမဆိုထားဘိ၊ ကလာပ်အစည်းလဲကိုပင် သမ္မုတိ သစ္စာဉာဏ်မလွတ် အထည် ခြစ် အစိုင်းအခဲ မလွတ်ဟု မှတ်ပါလော့။ ဤကဲ့သို့ ထူသာညောတွေ မြင်ကြ၊ ထင်ကြသောအမှုန့်ကလေးတွေကို မဆိုထားဘိ ထူမမြင်နိုင်၊ နတ်၊ သိကြား၊ မြဟွာတို့မမြင်နိုင်၊ မြက်စွာ ဗုရားမမြင်နိုင်သော ပရမာကျေမှုန့်တမှုန့်မှပင်တောင် ကလာပ်အစည်း ၅၀-ရှိသဖြင့် အထည် ခြစ် အစိုင်းအခဲတွေ ရှိသေး၏ဟု မှတ်ပါလော့။

အာကာသခေတ်ဆိုခြင်းကား ၎င်းပထဝီ၊ အာပေါ၊ ဇေတဇော၊ ဝါလောတို့အကြားအကြား ဟာလာဟင်း မေဇောမြင်ဖို့ကိုခေါ်

သည်။ သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏။ အထည့် မြစ် အစိုင်အခဲ ဆို၍မရှိတုမှတ်ပါလော့ ၎င်းပရမတ္ထသစ္စာ ပရမတ်ပထဝီ၊ တေဇော အာပေါ၊ ဝါယော ဓာတ် ၄-ပါးသည် သောကပထဝီ မြေကြီး၌ပင် ရှိ၏။ သောက အာပေါ ရေထဲ၌ပင်ရှိ၏။ သောကဝါယော ထေထဲ၌ပင်ရှိ၏။ သောကတေဇော မီးထဲ၌ပင်ရှိ၏။ ၎င်း မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး- သောကဓာတ်ထဲ၌ရှိသော ပရမတ်ဓာတ် ၄-ပါးကို ထင်အောင် မြင်အောင် ရှုကြည့်သော်လည်း မင်ဖိုလ်ကိုမရဟု မှတ်။

သုတ္တန်ပထဝီ ၂၀-ထဲ၌လည်း ဆံပင် တခုမှာပင် ပရမတ်ဓာတ် ၄-ပါးရှိ၏။ အပေါ် ၁၂-ပါးထွင် သည်းမြေ ကပါထဲ မှာပင် ပရမတ်ဓာတ် ၄-ပါးရှိ၏။ ဝါယောဓာတ် ၆-ပါးထွင် ထွက်လေ တပါးထဲမှာပင် ပရမတ်ဓာတ် ၄-ပါးရှိ၏။ တေဇောဓာတ် ၅-ပါး ထွင် ပါစကဓာတ် မီးတပါးထဲမှာပင် ပရမတ်ဓာတ် ၄-ပါးရှိ၏။ ပေါင်းဓာတ် ၄၃-ပါးလုံးမှာပင် ကပါးမှမကျန် ပရမတ်ဓာတ် ၄-ပါးထွေရှိ၏ဟုမှတ်။ ။ ၎င်းသုတ္တန်ပထဝီ၊ တေဇော အာပေါ၊ ဝါယောထဲ၌ ရှိသော ပရမတ်ဓာတ် ၄-ပါးကို ထင်အောင် မြင် အောင်လုပ်ကြံ ရှုကြည့်တမ္ပဋ္ဌာန်းဆိုင်ပါသော်လည်း မင်ဖိုလ်ကိုမရ ဟုမှတ်ပါလော့။

အထာယံကြောင့် ဆိုသော် ဤခန္ဓာရုပ် ရူပကာယကြီးသည် ဥတု မြင်မိသနှစ်ဦးတို့၏ ထုတ်မှ ကြီးပွားလာရသဖြင့် ဥတုပြုပြင်သောရုပ် မြစ်သည်တကြောင်း တော၊ တောင်၊ ဝဋ္ဌဓာ၊ ရေ၊ မြေ၊ သမုဋ္ဌရာ တို့သည် ဥတုဖြင့် ပြုစုဖျိုးထောင်၍ ထားသောရုပ်သည် ဥတုဖျက်မှ ဖျက်သကဲ့သို့၎င်း၊ သောကပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော သည် ဥတုဖြင့်ပြုပြင်သော ဓာတ်ဖြစ်၍ ၎င်းဓာတ်၌ရှိသော ပရမတ် ဓာတ်ကို ဝိပဿနာတင်၍ ရေသကဲ့သို့၎င်း၊ သတ္တဝါတို့ နေကြ သောအခါ ကျန်ရစ်သောရုပ်ကလာပ်တို့၌ပရမတ်ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော တည်းဟူသော ဓာတ် ၄-ပါး စမ်းသပ် ရှာဖွေလျှင် ရခြင်းကြောင့် သောကဓာတ်၌ ရှိသော ပရမတ်နှင့် အတူတူပင် ရှိနေသည် ကကြောင်း၊ ထုသေလျှင် နာမ်နှင့် ၂-ပါး တပြိုင်တည်း ချုပ်သည် ဆိုသောကြောင့် နာမ်ချုပ်၍ နာမ်မရှိ

သည်ထင်ရှား၏။ ရုပ်ပရမတ်ချုပ်ထွားသည်ကို မထင်ရှား ၎င်းခန္ဓာကြီး၌ ဖျော့မှု၊ မာမှု၊ ထောက်ကန်မှု၊ လှုပ်ရှားမှု၊ ဖွဲ့စည်းမှု၊ ယိုစီးမှုတည်းဟူသော ပရမတ်ဘတ်ထွေ အမှီးကျ ထွားစောက် ထွေရှိနေသေး၏။ ၎င်းသက်ရှိသက်မဲ့တို့၌ ရှိသော ပရမတ်ဘတ်ကို ထွေကာ သိကာမျှနှင့်ခတ်ပေါက်ပြီပရမတ်ရုပ်ဘတ်သိပြီဆိုနိုင်သေး။ အထက်ကြောင့်ဆိုသော် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများနှင့် မကိုက်၍မှတ်ပါလော့ 'ယောစ ဝဿသတံ ဖိဝေ၊ အပဿဉ္စဒယဗ္ဗယံ' ဆိုသောပါဠိတော် "အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာစ နိရုဇ္ဈရေ" ဆိုသောပါဠိတော် "ယေ နိရုဇ္ဈါ မရန္တဿ တိဋ္ဌမာနဿဝါ ဣဝ" ဆိုသော အဋ္ဌကထာသေသုရှင်သူ၊ မထူးကြောင်း ရေ၌ ရေး၍မထပ်၊ ဉာဏ်၌ သာထင်၏။ အပ်နဖားတွင်းသော စူးဖျားမှာ တင်လိုက်သော မုန်ညှင်းစေ့ကဲ့သို့၎င်း၊ ချက်ချင်းဖြစ်၊ ချက်ချင်းချုပ်သော နာမ်၊ ရုပ်တို့ကိုပြတော်မူကြသော အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့၏စကား "ဥဒေတေ ဒဏ္ဍရာဇိဝ အာရဂ္ဂေရိဝ သာသပေါ" ဟု မိန့်ဆိုကြသော အရာများနှင့်မညီဖြစ်၍ နေသောကြောင့်ဟု မှတ်ပါလော့။

ပရမတ်ရုပ်၌ပဋိသန္ဓေကံကြောင့်ဖြစ်သောပရမတ်ဘတ် ၄-ပါး၊ ပဝတ္တိစိတ် စေတနာ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ပရမတ်ဘတ် ၄-ပါး၊ ပဋိသန္ဓေ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ပရမတ်ဘတ် ၄-ပါး၊ ပဝတ္တိ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ပရမတ်ဘတ် ၄-ပါး၊ ပဋိသန္ဓေ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ပရမတ်ဘတ် ၄-ပါး၊ ပဝတ္တိ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ပရမတ်ဘတ် ၄-ပါး၊ ပဝတ္တိအာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော ပရမတ်ဘတ် ၄-ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ပရမတ်ဘတ် ၄-ပါး ၇-မျိုးရှိ၏။ ၎င်းပဋိသန္ဓေစိတ်ကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်၊ ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် ဤပဝတ္တိကာလထို မပါမရှိတုန်း။

၎င်းရုပ်တို့ကို လက္ခဏာသုံးပါး ဝိပဿနာတင်လိုလည်း မထင်နိုင်၊ မမြင်နိုင်တုန်း။ ။လမိနှစ်ဦးတို့၏ သုက်၊ ဥတုမှ စာနေ့ တမြားကြီးပွားလာ၍အသက် ၅၀-၆၀-တိုင်အောင် သေသည်တိုင်အောင် ၎င်းဥတုစရုပ်ကြမ်း ကထောင်ကြမ်းကြီး၌ စမ်းသပ်၍ရသော ပရမတ်ဘတ် ၄-ပါးကိုလည်း ဝိပဿနာတင်လို အနိစ္စအချက် မထင်မမြင်

နိုင်၊ အသက်ပိညာဏ်ရှိစဉ်အခါ တလည်း ၎င်းဥတုဇ ရုပ်ကြီး၌ ပရ
 ဓာတ် ၄-ပါးတွေ့၏။ သေသောအခါရုပ်ကြီး၌လည်းပရမတ်ဓာတ်
 ၄-ပါးတွေ့၏။ သတ္တဝါတို့ သေကြလျှင် နာမ်၊ရုပ်နှစ်ပါး ချုပ်၏။
 ထဝသစ်၌ နာမ်၊ရုပ်နှစ်ပါး ဖြစ်၏ ဆိုသော စကားနှင့် တိုင်းထွာ
 လျှင် နာမ်သာပျောက်သည်။ ထူသေကောင်၌ ပရမတ်ဓာတ်လေး
 ပါး ရုပ်မပျောက် ဖြစ်၍နေပေလိမ့်မည်။ ။ပရမတ္ထ သဘာဝတ္ထ
 ဖြစ်သောနာမ်၊ရုပ်တို့သည် တကွဖြစ်၊ တကွပျက်၊ မခွဲစကောင်းခွဲထို
 မရဟု ထယ်တီဆရာတော် ဗုဒ္ဓားသည် ဥပမာအားဖြင့် ပြသည်မှာ-
 အလွန် ကြည်ထွစွာသောရေထဲ၌ ကြည်ထွစွာသောရေ၌ ပိုးကောင်
 ကလေးတွေကျနေတိသထဲ၌ ပရမတ် နာမ်ရုပ်တို့သည်ညက်အမြင်၌
 အလွန် သန့်ရှင်းကြည်လင်၍ သဘောထက်ထက်မျှသာ နာမ်လည်း
 သဘောရုပ်လည်းသဘော၊ သဘောလည်း နာမ်ရုပ်။ ။ရုပ်သည်
 လည်းနာမ်၊ နာမ်သည်လည်းရုပ်၊ ၎င်းနာမ်ရုပ်သဘော နှစ်ခုခွဲရေ၊
 တသားတည်း တသပ်တည်းဖြစ်အတူ ပျက်အတူ ရှိကြောင်းမိန့်ဆို
 တော်မူသည်။ ။အထယ်ကြောင့် နာမ်လည်းရုပ်၊ ရုပ်လည်းနာမ်ဟု
 ပြပါသနည်းဆိုလျှင် နာမ်ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၊ ရုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း
 သည်နှုတ်ထဲ၌သာ အမည်ကွဲကြလေသည်။ သဘောညက် အထပ်
 အမြင်မှာအတူတူပင် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ ဒီကာ
 တို့၌ ထဝအနန္တဖြစ်ပုံများကို ရွဲလုံးကလေးတွေ ကြီးမြင့်ထိကုံး၍
 ပြခြင်း၊ ပုတီးကုံးဖြင့်ပမောပြခြင်းမြဲကြလေသည်။

သတ္တဝါတို့ သေပျောက်ကြသောအခါနာမ်နှင့်တကွပျက်၊ တကွ
 ချုပ်သောရုပ်သည် ကံကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်၊ အာဟာရကြောင့်
 ဖြစ်သောရုပ်၊ စိတ္တကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၊ ဤပရမတ်ဓာတ် ၄-ပါး
 ရုပ်တို့သည် နာမ်နှင့်တကွပျက်၊ တကွဖြစ်၊ တကွချုပ်ကြလေသည်။
 ပဝတ္တိ၌လည်း ထွန်းထားသည့်ဆီမီး၊ စီးနေသော မြစ်ရေကဲ့သို့၎င်း၊
 နာမ်ရုပ်တို့သည် တဖြစ်ထဲဖြစ် တချုပ်ထဲချုပ်ဖြစ်ကြလေသည်။ ။
 သတ္တဝါ အသေကောင်၌ ထုန်ရစ်သောဓာတ် ၄-ပါး ရုပ်သည်
 ပဋိသန္ဓေက ဥတုဇရုပ်ဖြစ်၍ ဥတုကြောင့်ကြီးပွား ဥတုဆဲဖျက်မှ
 အရိုးကျ၍ မြေကြောဖြစ်ပြီး ပျောက်ကြရလေတော့၏။ ။ရုပ်တို့

အလွန်ထဲ အသိခက်၏။ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြပါသောကုန်၊ နာမ်နှင့် တကွဖြစ် တကွဖျက်သောရုပ်နာမ်တို့ကို မရှုထဲလျက် အလွဲရှင်ကိုရှုမိ ဝိပဿနာလုပ်မိက ဤမဟာပထဝီမြေကြီး၊ ဩကာသလောကရုပ်ကို ဝိပဿနာတင်ထို့ ဓရသလို ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီး၌လည်း မြေကြီးရုပ် ဩကာသလောက တပုံတမျိုးပါသည်ကို သတိမပူထဲရှိတတ်ကြ သည်။ ။သယ်အတွက် ဩကာသလောက မြေကြီး၌ရှိသော ပရမတ်ဇာတ် ၄-ပါးကို ဝိပဿနာတင်ထိုဓရသလဲဆိုလျှင်မြေကြီး၌ ရှိသောဇေယျာမူ၊ မာမူသဘော၊ ပိုမူအေးမူသဘော၊ လောကီကန်မူ ထွင်ရှားမူသဘော၊ ဖွဲ့စည်းမှု ယိုစီးမှုထဲတောင့်ကို အနိစ္စ လက္ခဏာ မမြဲပုံကိုရှုကြည့်မှု အလွန်ခက်ခဲသည်။ အကယ်၍ ပရမတ်ဇာတ် ထေးပါး မမြဲတာ ဤမြေကြီး၌ ထင်မြင်ပါဦးတော့၊ ဗုဒ္ဓလက္ခဏာ တင်ထိုခက်ခဲ၏။ မြေကြီးက ဝါသင်းရဲ၏ဟုမဆိုနိုင်၊ အနတ္တလက္ခဏာ တင်ပြန်ကလည်း မြေကြီးက ဝါပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ယောကျ်ားမိန်းမ မဟုတ်ဟု မဆိုနိုင်။ အစကတည်းက ဝါပုဂ္ဂိုလ် ယောကျ်ား မိန်းမ သတ္တဝါကောင်ထုပ်၍နေတာမဟုတ်သောကြောင့် ဝါကိုလက္ခဏာ ရေး ၃-ပါးသာ၍ မတင်ပါနှင့်ဟုမြေကြီးက ကေနန် ဆိုစရာ ရှိသည်။ ထိုအတူဤခန္ဓာ၌ ဩကာသလောက တည်းဟူသော မြေကြီးရုပ် ဥတုဇရုပ်ဟူသည်ပါလာသဖြင့် ပရမတ်ဇာတ် ၄-ပါးလည်းပါသာ ရတော့၏။ ၎င်းပရမတ်ဇာတ်ထေးပါးကို ဝိပဿနာတင် မိလျှင် မြေကြီးကို ဝိပဿနာ တင်သည်နှင့် အတူတူ ပြစ်သောကြောင့် လမ်းလွဲ၍ ခရီးမထွင်မည်စိုးသဖြင့် ခွဲထုတ်ဝေဘန်ပြုထိုက်ပါသည်။

နာမ်၌ကည်းသမ္မုတိနာမ်၊ ပရမတ်နာမ်ဟုနှစ်မျိုးရှိ၏။ ။သမ္မုတိ နာမ်ဆိုခြင်းကား လူနတ်ယောကျ်ား မိန်းမပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အိမ်၊ ကျောင်း၊ စရပ်၊ ရေကန်၊ ရေထွင်းစသည်ဖြင့် အမည်နာမနှင့် စပ်ဆိုင် သမ္မု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်သည်ကို သမ္မုတိနာမ်ဟုမှတ်။

ပရမတ်နာမ်ဆိုခြင်းကား ထဝင်စိတ် ခဏငယ်စိတ် ဝိညာဏ်စိတ် စေတသိက်တို့ကို နာမ်တရားဟုမှတ်ပါလေ။ ဗဟ္မာစကားဖြင့် ထိမှု၊ မှတ်မှု၊ ဆင်ခြင်မှု၊ စဉ်းစားမှု၊ ထွေးတော့မှု၊ ကြံစည်မှုစိတ်ထွေကို ပရမတ်နာမ်ဟုခေါ်သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့်ဒိဋ္ဌိကွာပုံ

အဝိဇ္ဇာသည်သစ္စာ ၄-ပါးကိုမထိမြင်၊ သစ္စာ ၄-ပါး၌ပြုတွယ် ကိစ္စရှိသမျှကိုမထိမြင်၊ သစ္စာလေးပါး၌ ပြုတွယ်ကိစ္စရှိသည်ကိုမပြု နိုင်ခြင်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ ၃-မျိုးရှိ၏။

သစ္စာ ၄-ချက်၊ ဝမ်း-ချက် ၂၅၆-ချက်စသော သစ္စာဉာဏ်ထို ဖုံးကွယ်၍လားတတ်သောအဝိဇ္ဇာတမျိုး။ ။သစ္စာ ၄-ပါး၌ခုက္ကုကို ဝိုင်းခြား၍ ရှုရမည်ကိစ္စ၊ သမုဇယကို ပယ်ရမည်ကိစ္စ၊ နိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုရမည်ကိစ္စ၊ ဓဂ္ဂကိုပွားများရမည်ကိစ္စ ဤကိစ္စဉာဏ်ကို ဖုံးကွယ်၍ လားတတ်သောအဝိဇ္ဇာတမျိုး။ ။သစ္စာ ၄-ပါး၌ခုက္ကုကို ဝိုင်းခြားဝေဆန်၍ ရှုရမည်ဆိုသည်အတိုင်း ရှုနိုင်သည့်ကတညဏ်၊ ဘဒုဒယကို ပယ်ရမည်ဆိုသည်အတိုင်း ပယ်နိုင်သည့်ကတညဏ်၊ နိရောဓကို မျက်မှောက် ပြုရမည် ဆိုသည့်အတိုင်း ပြုနိုင်သည့် ကတညဏ်၊ ဓဂ္ဂကိုပွားများရမည် ဆိုသည့်အတိုင်း ပွားများနိုင်သည့် ကတညဏ်ထို့ကို ဖုံးကွယ်၍ လားသော အဝိဇ္ဇာတမျိုး အားဖြင့် သစ္စာဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတညဏ် ၃-မျိုးတို့ကို ဖုံးကွယ်လားသော အဝိဇ္ဇာ ၃-မျိုးရှိသည်ဟု ဖွတ်ပါလေ။

သင်္ခါရဆိုခြင်းကား ကုသိုလ်စိတ် အကုသိုလ်စိတ်ကိုဆိုသည်။
ဝိညာဏ်ဆိုသည်ကားပဋိသန္ဓေယူသောစိတ်၊ ပဝတ္တိ၌ အခံဓာတ် အတိုက်ဓာတ်ကြောင့် ပေါ်လာသောစိတ်ကို ခေါ်သည်။

နာမ်၊ ရုပ်ခေါ်ခြင်းကား ပဋိသန္ဓေ တုန်းကစိတ်နှင့် ကထထရေ ကြည် ပဝတ္တိ၌ အခံဓာတ်ခြောက်ပါး၊ အတိုက်ဓာတ် ခြောက်ပါး တွေထဲ၌ပေါ်လာစိတ် ၎င်းစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သောရုပ်ကိုခေါ်သည်။

သဠာယတနခေါ်ခြင်းကား မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ ဣာ၊ လိုယ် မနောကို ခေါ်သည်။

ဇယခေါ်ခြင်းကား မျက်စိနှင့်အဆင်း ပြိုင်ဆိုင်တိုက်မိ၍ စိတ်က လေးဘိမ္မုပေါ်လာခြင်း၊ နားနှင့်အသံ တိုက်ဆိုင်၍ သိမ္မုစိတ်ကလေး ပေါ်လာခြင်း၊ နှာခေါင်းနှင့်အနံ့ တိုက်ဆိုင်မိ၍ စိတ်ဓာတ်ကလေး သိမ္မုပေါ်လာခြင်း၊ ဣာနှင့်အရသာတိုက်မိ၍ သိမ္မုစိတ်ကလေးပေါ်

လာခြင်း၊ ဆိုက်၌ထိရုံ၊ထိမှစိတ်ပေါ်လာခြင်း၊ ဇနော၌ စိတ်ကူး၌ ထိမှစိတ် ပေါ်လာခြင်း စသည်ဖြင့် အခံဇာတ်၊ အတိုက်ဇာတ် စိတ်ထိမှ ၃-ခု၊ ၃-ခုကျ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ကိုပင် ဖဿ ဇက္ခထိမှဟု ခေါ်သည်။

ဝေဒနာခေါ်ခြင်းကား အာရုံခြောက်ပါးနှင့်ထိ၍ ဆိုးမှုကောင်းမှု ထို့၌ ထိမှထိုမှကွဲဝေဒနာ၊ ဆုဝေဒနာ၊ နှစ်သက်မှုကို သောမနဿ ဝေဒနာ၊စိတ်ဆိုးမှုကို ဒေါမနဿဝေဒနာ၊ လျစ်လျူရှုမှုကိုဥပေက္ခာ ဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။

တဏှာ ခေါ်ခြင်းကား သောမနဿ ဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿ ဝေဒနာ၊ နှစ်သက်မှု၊ စိတ်ဆိုးမှု၊ ခပ်ထွယ်မှု၊ လိုချင်မှု၊ သာယာမှုကို ခေါ်သည်။

ဥပါဒါန် ခေါ်ခေါ်ခြင်းကား ၎င်းကာမဂုဏ် ၅-ပါး၊ အာရုံ ခြောက်ပါးထို့၌ သာယာခံစားမှု၊ စိတ်ဆိုးမှုထိုကို တရုဏ်၊ တလ၊ တနှစ်၊ တသက်၊ တကမ္ဘာ၊ ကမ္ဘာတရာ၊ တထောင်မျှမကထဝအနန္တ တိုင်အောင်မပျောက်ပျက် ခဲခဲထဲထဲ စွဲစွဲခြံခြံ မပျောက် မပျက် ရအောင် စွဲလမ်းခြင်းကိုခေါ်သည်။

ဘဝဆိုခြင်းကား ဖြစ်သည်ကိုခေါ်သည်။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ် ကံ-ဖြစ်သည်ကို ကမ္မဘဝခေါ်သည်။ ထိုကံကြောင့် လူ့ဘဝ၊ နတ် ဘဝစသော ဘဝကြီး ၉-ပါးကို ဥပပတ္တိဘဝခေါ်သည်။

ဇာတိခေါ်ခြင်းကား ပရိသန္ဓေအသစ်ယူသည် ဘဝ အသစ်ဖြစ် သည်ကို ဇာတိ ခေါ်သည်။

ဇရာခေါ်ခြင်းကား အိုခြင်း၊ ရင့်ခြင်း၊ ဆံ့မှုခြင်း၊ နားထိုင်းခြင်း စသည်ဖြင့် ထိုထွင်းပျက်စီးသည်ကို ဇရာဟု ခေါ်သည်။

ရေကခေါ်ခြင်းကား သမ္ဗုတိသေခြင်း၊ ပဝတ္တိ ခဏိကသေခြင်းကို ခေါ်သည်။

သောကခေါ်ခြင်းကား စိုးရိမ်ပူဆွေးရခြင်းကို ခေါ်သည်။

ပရိဝေဝခေါ်ခြင်းကား ဝိကြွေးမြည်တမ်း ရခြင်းကိုခေါ်သည်။

ဒုက္ခခေါ်ခြင်းကား အိုယ်၏ဆင်းရဲ၊ စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းကို ခေါ် သည်။

သံသရာ လည်ပုံကား- ထိုအဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် တည်းဟူသော ကိလေသဝင်္ဂ ၃-ပါး ဦးစီး၍ သောကီ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် တုဆိုရသော သင်္ခါရ ၃-ပါး၊ ကမ္မသဝတည်းဟူသော ကမ္မဝင်္ဂကို ဆည်းပူးသဖြင့် ထိုကမ္မဝင်္ဂ သောကီ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးတရား တည်းဟူသော ဝိပါကဝင်္ဂ၊ ပိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနာ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ အစ ဥပါယာသာ အဆုံးရှိသော ခန္ဓာနာမ်ရုပ်တရားကြီးကိုရ၏။ ဥပပတ္တိဘဝကြီး ၉-ပါးကို တခါရသဖြင့် အထက်ကနည်းအတိုင်း ကိလေသဝင်္ဂ ၃-ပါး ဖုံးကွယ်ပြန်သောကြောင့် ကမ္မဝင်္ဂ တည်းဟူသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ ဆည်းပူးသဖြင့် ၎င်းကမ္မဝင်္ဂ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးတည်းဟူသော ခန္ဓာ နာမ်ရုပ် ဘဝကြီး ၉-ပါး၌ ဘေးအတန်တန် အဖုံဖုံ မကုန်မြောပြု ခုက္ခညစ်ဆိုး အပြစ်မျိုးကိုရပြန်လေ၏။ ၎င်းခုက္ခယစွာတည်းဟူသော ဝိပါကဝင်္ဂ ကောင်းကြီးရပြန်လျှင် ကိလေသဝင်္ဂ ၃-ပါးက ဖုံးမြို့ဖုံးပြန်သဖြင့် အထက်နည်းအတိုင်း ဗံသရာမပြတ်အောင် ဆက်ကာဆက်ကာ ကျင်သည်၍ နေရသည် ဟု ဝှတ်ပါလော။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝင်္ဂ ၃-ပါးဖြတ်နည်း

ဝိပါကဝင်္ဂတည်းဟူသော ဘဝကြီး ၉-ပါး ခုက္ခယစွာကောင်းကြီးကို ထပ်ထူ ကြောင့် ရသလဲ စဉ်းစားဆင်ခြင် တွေးတောလျှင် သောကီ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် တည်းဟူသော ကမ္မဝင်္ဂကြောင့် ရကြောင်းထင်ရှား၏။

တဖန်သောကီ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် တည်းဟူသော ကမ္မဝင်္ဂကို ထပ်အထွက် ပြုမိပါသလဲဟု ဆင်ခြင်စဉ်းစား တွေးတောကြစည် ကြည့်လျှင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တည်းဟူသော ကိလေသဝင်္ဂ ဖုံးကွယ်ဦးစီး၍ ဆည်းပူးပြုလျှင်ကြောင်းထင်ရှား၏။

ထို့ဝါ၍ ဝိပါကဝင်္ဂ ကမ္မဝင်္ဂတို့ကို ပယ်ဖို့ သတ်ဖို့ မလို၊ ကိလေသဝင်္ဂတည်းဟူသော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ၃-မျိုးသော တရားဆိုသာ ပယ်ဖို့ သတ်ဖို့ မလိုသည် မြစ်ပါလောကြောင့်

၎င်းတရားမျိုးကို သတ်ရန် သင်ခြင်း တွေးဆကြည့် ပြန်လျှင်တည်း အဝိဇ္ဇာက ၃-မျိုး၊ တဏှာကမိစ္ဆိနှင့်မာနပါ ၃-မျိုး၊ ဥပါဒါန်သည် တာမ၊ ဗိဋ္ဌိ၊ သီလဗ္ဗတ၊ အတ္ထဝါဒုပ္ပါဒါန် ၄-မျိုးရှိပြန်၏။

၎င်းတရားတို့တွင် ပဌမ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရသော ဆူသည် တဏှာနယ်ကမိစ္ဆိကလုံး၊ ဥပါဒါန်နယ်က အတ္ထဝါဒုပ္ပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗ တုပ္ပါဒါန်၊ ဗိဋ္ဌုပ္ပါဒါန် ၃-လုံး၊ အဝိဇ္ဇာနယ်ကသစ္စာ ၄-ပါးတွင် သစ္စာအနက် ဝမ်း-ချက်နှင့်တကွ သစ္စာညစ်ကိုမသိအောင် ဖုံးကွယ် သော အဝိဇ္ဇာတမျိုး ဤကဲ့သို့သာ ပယ်နိုင်သေးသည် ကိစ္စညစ်ကို ဖုံးသောအဝိဇ္ဇာ၊ ကတညစ်ကိုဖုံးသောအဝိဇ္ဇာ ဟုန်သည်။ တဏှာ နှင့်မာန ဟုန်သည်။ ကာမုပါဒါန် ဟုန်သည်ဟု မှတ်ပါစေ။

သကဒါဂါမိမဂ်ကိုရသောသူသည် သစ္စာ ၄-ပါး၌ ပြုကွယ်ကိစ္စ ရှိသမျှကိုသိအောင် ဖုံးဖိကာကွယ်သော အဝိဇ္ဇာကိုသာတိုး၍ ပယ် နိုင်သေးသည်။ ကတညစ်ကိုဖုံးသော အဝိဇ္ဇာတမျိုး၊ ကာမုပါဒါန် တမျိုး၊ တဏှာ၊ မာန ၂-မျိုး၊ ဤတရားတို့ကို ရဟန္တာ ဟုမှ ပယ် သတ်နိုင်သည်ဟု မှတ်ပါစေ။

ကာမုပါဒါန်နှင့် တဏှာမာန ကတညစ်ကိုဖုံးသော အဝိဇ္ဇာကို အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တောင် မဝယ်မသတ်နိုင်သေးဟုမှတ်။ ။ တယ် အထွတ်လဲဆိုလျှင် အနာဂါမ်မှာ တဏှာဟုန်သေး၍ နောက်ပိုး-ပိုး မလွတ်သေး။ အဆင်း၊ အထံ၊ အနံ၊ အရသာ၊ အတွေ့တို့ကို သောမနဿ ဝေဒနာတဏှာဖြင့် သာယာခံစားသေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

အနာဂါမ်ဝယ်သော တရားကား ကာမုပါဒါန် ကည်းဟူသော ကာမဂုဏ်ငါးပါး ကာမတရား ၎င်းကာမတဏှာ တရားနှင့် တွေ့ထိ သောအခါ ကာမရာဂ သံသဂ္ဂပြုလိုသော ကောတကြောင့် ဖြစ် သော ဒေါသစိတ်ကိုသာ ပယ်သေးသည်။ ဗဟ္ဗောလိုကျကျ ပြန်ဆို လျှင် အဆင်းကြိုက် တဏှာ၊ အထံကြိုက် တဏှာ၊ အရသာကြိုက် တဏှာ၊ အနံကြိုက်တဏှာ၊ အတွေ့အထိကြိုက်တဏှာ ဟုန်သေး၏။ အဆင်းကြိုက်တဏှာတွင်နေသဲ ရာဂသံသဂ္ဂပြုလိုသောစိတ်၊ အထံ ကြိုက်တဏှာတွင်နေသဲ ရာဂသံသဂ္ဂ ပြုလိုသောစိတ်၊ အနံကြိုက်

တဏှာတွင်မနေဘဲ ရာဂသံသဂ္ဂ ပြုလိုသောစိတ်၊ အရသာကြိုက် တဏှာတွင်မနေဘဲ ရာဂသံသဂ္ဂ ပြုလိုသောစိတ်၊ အတွေ့အထိ အရသာ ခံစားမှုတဏှာတွင်မနေဘဲ ရာဂသံသဂ္ဂ ပြုလိုသောစိတ်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့တို့ကို ထွေးမိစိတ်လွှမ်းမိုးတိုင်း သာယာ ခံစားမှုတဏှာတွင်မနေဘဲ ရာဂသံသဂ္ဂ ပြုလိုသောစိတ်၊ ဤကာမဂုဏ် ကာမဝါဒါန်ဟုဆိုရသော ကာမတဏှာတွင် မရပ် မဆိုင်းဘဲ လွန် လွန်ကျူးကျူး အထူးသဖြင့် ရာဂသံသဂ္ဂ ပြုလိုသော စိတ်ဆိုသာ ပယ်ထားသည်။ ။ ၎င်းသံသဂ္ဂပြုလိုသောစိတ်၊ ပြုနေသော စိတ်ပင် လျှင် လောဘကြောင့်ဖြစ်သော ခေါ်သံသဂ္ဂစိတ်ဖြစ်သည်။ လို့ ကြောင့်ကာမရာဂ ဗျာပါဒပြတ်က အနာဂါမ်-ဟု ဆိုပေသည်။ ။ ဗျာပါဒဆိုတာလည်း ခေါ်သခေါ်သည်။ ခေါ်သခေါ်က ကာမဂုဏ် ဝါဒါန်ထိခိုက်၍ တဏှာဖြင့်သာယာခံစား သော်လည်း ရာဂသံသဂ္ဂ ပြုလိုသောစိတ် မရှိပြီဟု မှတ်ပါလော့-

ကိလေသာဝဋ်တွင် သစ္စညဏ်ကို မသိအောင် ဖုံးကွယ်သော အဝိဇ္ဇာပယ်ထိုက်က ကမ္မဝဋ်၌ရှိသော အကုသိုလ်တရားတွေ မြတ်၏၊ ဝိပင်္ဂါဝဋ်၌ ခန္ဓာကောင်ကြီးမပြတ်သေး။ ။ သကဒါဂါမ် လည်း ဤတရားမျှလောက်သာ ပြတ်သေး၏။ ။ အနာဂါမ် ဖြစ်သော အခါ ကိစ္စညဏ်ကို ဖုံးကွယ်သော အဝိဇ္ဇာမြတ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဝဋ်၌ ကာမကုသိုလ်မြတ်၏။ ရူပ အရူပ ကုသိုလ်ကျန်သေး၏။ ။ ဝိပင်္ဂါဝ ဝဋ်၌ သောကပရိဒေဝ ခေါ်မနုဿ ဥပါယာသသာ ပြတ်၏၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏဒုက္ခ ကျန်သေး၏။ ကိလေသာဝဋ်၌ ကတညဏ်ကို ဖုံးကွယ်သော အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ထုတ်ထိုက်မှ ရဟန္တာဖြစ်၍ ဝဋ်ခြစ် အကုန်ပြတ်ပေတော့သည်။ ။ ထို့ကြောင့် ကဗျာ ထံပေါက်ပြန် “ခပ်သိမ်းကိလေ၊ အကုန်ကြွေ၊ ဖြစ်ပေရဟန္တာ။ ဒုက္ခခပ်သိမ်း၊ ကင်းလွတ်ငြိမ်း၊ ဇာတ်သိမ်းတော့ ထည်သာ” ဟု ဆိုပေသည်။

သံသရာကိုပြခြင်း

သံသရာဆိုသောပါဠိတာသာသည် ကျပ်လည်၍ နေခြင်း၊ လှည့်၍ နေခြင်း၊ မရပ်မနား ခရီးသွားနေခြင်းကို ခေါ်သည်။ အထက်

ကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်ကိုဆိုလျှင် လူ့ဘဝမှ နတ်ဘဝ၊ နတ်ဘဝမှ ဗြဟ္မာဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝမှ ခွေး၊ ကြက်၊ ငှက်၊ တိရစ္ဆာန်စသော ဘဝကြီးငယ်တို့၌ တပြောင်းပြန်ပြန် ထုပ်ထည်ပြေးသွား အရပ် အနား မရှိဘဲ ဖြစ်နေရခြင်းကိုခေါ်သည်။ ။ တနည်း ခန္ဓာ အာယတန မာတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို ခေါ်သည်။

ထံသရာကြီး၌ ၃-ကြောင်း ၃-သွယ်ရှိ၏။ အောက်ထံသရာ၊ အထယ်ထံသရာ၊ အထက်ထံသရာဟူ၍ ရှိသည်။ အောက်ထံသရာ ခေါ်ခြင်းကား ဝရေ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ် ခေါ်သည်။ အထယ်ပိုင်း ထံသရာဟူသည်ကား လူ့ပြည်၊ လူ့ဘုံ၊ လူ့ဘဝ၊ စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာ၊ ယာမာ၊ တုထိတာ၊ နိဗ္ဗာနရတီ၊ ပရနိစ္စိတ ပဿဝတ္တိမည်သော နတ်တို့ဘဝ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် ကာမထုဂတိ ၇-တုံတို့ကို ခေါ်သည်။ အထက်ပိုင်း ထံသရာ ဟူသည်ကား ဗြဟ္မာပြည်၊ ဗြဟ္မာထဝ၊ ဝုထုဇန် ဗြဟ္မာတို့ကို ခေါ်သည်။

ဤကဲ့သို့ သုံးကြောင်းသုံးသွယ် ထံသရာတွင်မိမိတို့ဆိုင်ရာ၊ ဆိုင်ရာ ၃-ဖြာသောဝဋ် ကွင်းစွပ်၊ သင်တိုင်းစွပ် စွပ်မိလျက်နေကြသည်မှာ အောက်ထံရာ၌ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ၃-ပါး။ အထယ်ထံသရာ၌လည်း ၎င်းဝဋ်သုံးပါး။ အထက် ထံသရာ၌လည်း ၎င်းဝဋ်သုံးပါး။ ထူထံသရာနှင့် ထူဝဋ် ကျွတ် မလွတ် ချည်ခင်စွပ် ခြေထိပ်သက်ထိပ်ခတ် ၃-မျိုး၊ ၃-စား ခြားနား၍ ကျပ်လည် နေရခြင်းဖြစ်လေသည်။

အပါယ် ၄-တွေ အောက်ထံသရာ၌ရှိလော့ ကိလေသ ဝဋ်သည် ကား အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနိ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရားဖြစ်သည်။ ကမ္မဝဋ်ကား ဒုစရိတ ကမ္မဝေတတရား ဒုစရိတ် ၁၀-ပါးဖြစ်သည်။ ဝိပါကဝဋ်ကား ဝရေ၊ ဝရေသား ခန္ဓာ၊ ပြိတ္တာ ခန္ဓာ၊ တိရစ္ဆာန်ခန္ဓာ၊ အသုရကာယ်တို့၏ခန္ဓာများဖြစ်သည်။

အထယ်ပိုင်း ထံသရာ၏ဝဋ် ၃-တွေမှာ ကိလေသဝဋ်ကား ကာမတက္ခာ၊ ကာမုပါဒါနိဖြစ်သည်။ ကမ္မဝဋ်ကား ဒါန၊ သီလ၊ ကာမာ

ဝစရသာဝနာစသော ကုသလ ကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးဖြစ်သည်။
ဝိပါကဝင်္ဂကား လူတို့ခန္ဓာ၊ နတ်တို့ခန္ဓာဖြစ်သည်။

အထက်ပိုင်း သံသရာ၏ ဝင်သုံးထွေမှာ ကိလေသဝင်္ဂကား သဝ
တဏှာ ဈာန်ရသော ဈာန်ချမ်းသာ ဖြစ်ကြသည်။ ကမ္မဝင်္ဂကား
ရှုပါဝရကုသိုလ် ၅-ပါး၊ အရူပါဝစရကုသိုလ် ၄-ပါး၊ ဗဟဂ္ဂုတ်
ကုသိုလ် ၄-ပါးကံများ ဖြစ်ကြသည်။ ဝိပါကဝင်္ဂကား ဗုဒ္ဓဇန
မြတ္တာတို့ခန္ဓာများဖြစ်ကြလေသည်။

ဤတို့လျှင် သံသရာ သုံးကြောင်း သုံးသွယ်၊ ဝင်တရားလည်း
သုံးကြောင်းသုံးသွယ်ရှိသဖြင့် ထိုသံသရာဝင်ဖြစ်တောက်ရန်နိဗ္ဗာန်
တရားသည်လည်း အောက်ပိုင်း သံသရာဝင်မှ ကျွတ်လွတ်သော
နိဗ္ဗာန်၊ အလယ်သံသရာဝင်မှ ကျွတ်လွတ်သောနိဗ္ဗာန်၊ အထက်
သံသရာဝင်မှကျွတ်လွတ်သောနိဗ္ဗာန်ဟူ၍ ပဌမနိဗ္ဗာန်၊ ဒုတိယနိဗ္ဗာန်၊
တတိယနိဗ္ဗာန်အားဖြင့် သုံးတန်သောနိဗ္ဗာန်ရှိလေသည်။

အပါယ် ၄-ပါး အောက်ပိုင်း သံသရာကို ကျရောက်သော
အတ္တနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အယူမှား၊
အမှတ်မှား၊ အမြင်မှား၊ အထင်မှားပျောက်လျှင်၊ စင်ကြယ်လျှင်
ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို သောတာပန်ဟုခေါ်သည်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်
အပါယ် ၄-ပါးသံသရာကို ကျရောက်ရန် ပူပန်၍ နေရသော
ကိလေသာကို တခါတည်း ဖြတ်တောက်လေတော့၏။ အကယ်၍
ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံစုစရိတ တရားတို့ကို မြဲမိမှားသော်လည်း
သစ္စာလေးပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ပရမတ်၊ ခတ်တရားတို့ကို
ထိပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ အပါယ်သို့မကျတု မှတ်ပါလေ။ “ကိဉ္ဇာ
ဝိသော ကမ္မံ ကရောတိ ပါပကံ” စသဖြင့် မြတ်စွာဘုရား
ကိုယ်တော်တိုင် ပရိတ်ကြီး၊ ရတနသုတ်တော်တွင် ဟောတော်
မူခြင်းကြောင့် မှတ်ပါလေ။

ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ် သံသရာကို ကျရောက်ရန်
အတွက် ပူရသော ကိလေသာ ငြိမ်းအေးသည်ထိပင် ပဌမနိဗ္ဗာန်၊
ထေရ်မြန်လျှင်လည်း လူ့မြည်၊ နတ်မြည်၊ မြတ္တာမြည်သို့ သွားရောက်
ရန် ဓတိမြဲခြင်းကိုရသဖြင့် ထေးကြီးလေးပါး၌ ဝိနိပါတ ထေးကြီး၊

ဒုစရိတသေးကြီး၊ အဝါယိက သေးကြီး၊ အညသတ္တ သေးကြီးတို့မှ ကင်းလွတ်ခြင်းအေးခြင်းကြောင့် ပဌမနိဗ္ဗာန်၊ ဗုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ သရဏဂုံသုံးပါးကိုးကွယ်ခြင်း၌ ဗုရားအသစ်တဖန် ကိုးကွယ် သို့ရန် ရှာဖွေတောင့်တရခြင်း၊ တရားအသစ် ရှာဖွေရန် တောင့်တရခြင်း၊ သံဃာအသစ်ရှာဖွေရန် တောင့်တရခြင်းတို့အတွက် ပုပန်ရသော ကိလေသာ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့် ပဌမနိဗ္ဗာန်၊ သရဏဂုံ အနိယတ မမြဲခြင်း၊ သရဏဂုံ နိယတမြဲခြင်း နှစ်ပါး၌ မြဲခြင်းသရဏဂုံလို ရ၍ ပဌမနိဗ္ဗာန် အသစ်သံသရာ ကာမသုဂတိ ခုနစ်ဆံ့တွင် ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ကို များများကြီးခံစား၍နေလိုလျှင် နေနိုင်ခြင်းကြောင့် ပဌမ နိဗ္ဗာန် ဤထဲ့ထို့ ငြိမ်းအေးခြင်း အမျိုးမျိုး၊ ချမ်းသာခြင်း အမျိုးမျိုး တို့ကိုရသောကြောင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပဌမနိဗ္ဗာန်စံဝင်သူဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းပြုသည်။

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် တတဝထက် တဘဝ
မြင့်မြတ်ခြင်းကို မြဲခြင်း

သောတာပတ္တိဖလ သန္တိကရိယတော ဟိ ပဋ္ဌာယ နိစတုလေ
ဥပ္ပတ္တိနာမ နတ္ထိ၊ မဟာဘောဂ ကုလေထုယေဝ နိဗ္ဗတ္တတိ။

ဟိသန္တံ၊ သောတာပန်ဖြစ်လျှင် ယုတ်ညံ့သော အမျိုး၌ မဖြစ်မှ၍ မြတ်သောအမျိုး၌ ဖြစ်သည်ဆိုသော စကားမှန်၏။ သောတာပတ္တိ ဖလသန္တိကရိယတော၊ သောတာပတ္တိ ဝိတ်ညဏ်ကို နေန် ဆိုက် ရောက်လျှင် မျက်မှောက်ပြုသော ကာယမှ၊ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍၊ နိစ တုလေ၊ ယုတ်ညံ့သောအမျိုး ယုတ်ညံ့သောစည်းစိမ် ချမ်းသာရှိကြ သော ထူယုတ်၊ ထူခွဲ၊ ထူဆင်းရဲ အမျိုး၌။ ဥပ္ပတ္တိနာမ၊ မြစ်ခြင်း မည် သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကြ လေတော့သည်။ မဟာဘောဂ ကုလေထု ယေဝ၊ မြတ်သောအမျိုး ပြည့်ပြီးကြွယ်ဝ နေဥစ္စာ လွန်စွာပေါများ ကြီးမားသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရှိကြသော သံတို့၌ သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တသဝတမျိုး ဒီရေ တိုးသကဲ့သို့ တမျိုးတမျိုး အသစ် အသစ်ဖြစ်ရလေတော့သတည်း။

ဘေးကြီး ၄-ပါးအကြောင်း

ဝိနိပါတ်ဘေးခေါ်ခြင်းကား သေလျှင်ဘယ်ဘဝရောက်မည်မယ် ပရမ်းပတာ ကျချင်ရာကျ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ် အစိုးမှရ မိနိုးကျချောင်းရေ နှင့် ယေဓဇ ယေရူးတို့၌ ပါသွားသော သစ်ရွက်ခြောက် ကဲ့သို့ ဝေါက်လွတ်တထကြမ်း ပရမ်းပတာ ဖရိုဖရဲ အမြဲ နံ့ထရာကြီးထဲ၌ ကြံ၍ကျရခြင်းကို ခေါ်သည်။

ခုစရိတဘေး ခေါ်ခြင်းကား သဝကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့၌ အသက်မွေးမှု လစ်သား၊ မယားကျွေးမှုအတွက် ခုစရိတ် ၁၀-ပါး တရားတို့နှင့် ကြံစည်လုပ်ထိုင်နေထိုင်ရခြင်းကို ခေါ်သည်။

အပါယဘေးခေါ်ခြင်းကား သောတာပန်ဖြစ်သမျှအပါယ်တ လွတ်မည်မဟုတ်၊ လောကီကုသိုလ်၊ ဓါနု၊ သီလ၊ သမထ၊ သာဝနာ တရားတို့ကိုဘယ်လိုပင်ဆည်းပူးအားထုတ်သော်လည်း ၎င်းကုသိုလ် အတိုင်း လူ့ပြည်နတ်ပြည်ကိုသေလျှင် ဧကန်ရောက်မည်ဟုမဆိုနိုင်၊ စိတ်မချရ မလိုလဲလိုလဲ ပြုကျင့်၍ နေရသော ကုသိုလ်မျိုး ဖြစ်၍ ကံကောင်းထောက်ပံ့ဝါမှ လူ့ပြည်နတ်ပြည် ကံချော်လျှင်အပါယ် ၄-ပါးတို့ ကျရောက်တတ်သည်။ အကယ်၍ ဣနတ် ချမ်းသာကို ရပါသော်လည်း အမြဲတမ်း ရမည်မဟုတ်၊ နောက်ထပ် အသစ် တဖန်ထင်၍ ဆည်းပူးရခြင်း တသဝချမ်းချမ်းသာသာ နေ့ဘိုရာကို တသဝထုံး ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုကျင့်မှ တသဝတန်စာကို ရသော ကုသိုလ်မျိုး အနိယာမ မြဲသော ကုသိုလ်မျိုး ဖြစ်၍ အပါယ်တ ဘေးတည်းဟူသော ဝရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရဏာယ်၊ အပါယ် ဘုံကျရောက်ရန် ဘေးအလွန်များခြင်းကို ခေါ်သည်။

အညှာသတ္တဘေးခေါ်ခြင်းကား တသဝလျှင်အလှူတမျိုးကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓဘေးတမျိုးပြောင်းလဲ၍ သွားရခြင်း၊ အယုမုန်ကို မရခြင်း၊ ဗုဒ္ဓဘေးအမှန်ကို ကျိုးကွယ်မိခြင်းကိုခေါ်သည်။

တချိုသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်သည် တော၊ တောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ သမုဒ္ဒရာ၊ မြဲတောင်၊ သစ်ပင်၊ နတ်ကွန်းစင်၊ ကျွဲ၊ ဆင်၊ နေ့၊ လ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာစသည် တို့ကို ဗုဒ္ဓဘေးပြုထုတ်၍ ကျိုးကွယ် ဆည်းကပ်ရခြင်း အယုဝါဒ တရား

တည်းမည့် မဇ္ဈိမဝင်္ဂါ အလယ်အလတ် မယုတ်မလွန် လူတိုင်းကျင့်
 မည်ဆိုလျှင်ကျင့်နိုင် ကြံနိုင်သင့်လျော်သော အတော်တရား မဟုတ်
 ခုတ္တဝါဒိနိဝင်္ဂါနိ၊ ခုတ္တအားထုံး လှန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်း ထပ်သော
 အယူဝါဒတရားမဟုတ်၊ လွန်သောတရား လို၍နေသော တရားများ
 သာဓုတ္တရိရခြင်း ကျင့်ကြံရခြင်း၊ အကယ်၍ ဗုဒ္ဓအယုတ္တန်ကိုဓုတ္တရိ
 ပါသော်လည်း မိမိက သရဏဂုံ ကိုးကွယ်ခြင်း၌ အနိယထမြဲသော
 သရဏဂုံကိုးကွယ်ခြင်းဖြစ်၍ ယခုထပ် ဗုဒ္ဓသာယာရှင်ဂေါတမအယု
 နေဝင်္ဂါဝ ဓိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယု ထာဝရတန နှစ်နှစ်ဟာလ ၂-ထအတွင်း
 ဗုဒ္ဓသာယာ သုန်းကြီးရဟန်းနတ်ပြန်ခါ ရဟန်း လူထွက် ခရစ်ယံ
 တရားမဟာဆရာထနေဗုဒ္ဓသာယာ လူသင်းရဲနတ်ပြန်ခါ ချမ်းသာ
 မည်လိုလို ပြောကြံတာနှင့် ဓိစ္ဆာဒိဋ္ဌိခရစ်ယံလဲရောက်ရခြင်း၍ ကဲ့သို့
 ကိုးကွယ်ခြင်း အမျိုးမျိုး အယု အမျိုးမျိုးတို့ မှားယွင်းခြင်းသည်
 သောတာပန်မဖြစ်၍ သတ္တဝါဒိဋ္ဌိတရားမသေလိုဟု မှတ်ပါစေ။

သောတာပန်ဖြစ်မှ မိမိလိုက်လိုက်က သံဃာအစစ်ဖြစ်၍ သံဃာ
 ကိုးကွယ်ခြင်းရှာဖွေရန်မလို၊ သံဃာထွက်ကြောင်း တရားရှာဖွေရန်
 မလို၊ နေဝင်္ဂါဗုဒ္ဓအားကို တောဝင်္ဂါတရန်မလို၊ အမြဲနိစ္စ နိယတ
 ဗုဒ္ဓအစစ်၊ တရားစစ်၊ သံဃာစစ်နှင့် မိမိသွားလိုသော သာဝကနေ၍
 နိဗ္ဗာန်ထို သွားနိုင်ခြင်းကြောင့် ပဌမနိဗ္ဗာန် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု
 ခေါ်ခြင်း၊ အပါယ်ဆေး လွယ်သူဟု ခေါ်ခြင်း၊ ဝိနိပါတ်အား၊
 အပါယ်ဆေး၊ ဝေဒနိယဆေး အညသတ္တဆေး ၍ဆေးကြီး ၄-ပါး
 တို့မှ လွယ်သူဟု ခေါ်ခြင်း သောတာပန်၌ရသော မဂ်ပိုင်းနိဗ္ဗာန်ကို
 ပြည့်စုံ ကျယ်မည်ဖြစ်၍ မပြေထိုက်ပြီ။

အလယ်ပိုင်းသံဃာထို ထူးရောက်ရခြင်းဖြစ်သော ဒါန သီလ
 ကာမာဝစရသာဝနာ ကာမကုသိုလ် ကာမကဏ္ဍာ ထမ္မပထတရား
 ၁၀-ပါးတို့ကို ပြတ်တောက်၍ အလတ်သံဃာမှ ကျယ်လွတ်
 ရခြင်းသည် အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မှ အနာဂါမိဝဂ်၊ အနာဂါမိပိုလ်
 အနာဂါမိနိဗ္ဗာန်ကိုရသည်၊ အလယ်သံဃာထို ကင်းလွတ်သော
 နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်ငါးပါး စံစား စံစားခြင်း ဒုက္ခ
 ကင်းလွတ်ခြင်း၍ ကာမထုဂတိ ၇-တံ၌ဖြစ်သောလူနတ် မန္ဒာတို့ကို

မမြင်ရသဖြင့် ငြိမ်းအေးသော ဓုတိယနိဗ္ဗာန်၊ ထို ဝုခ-တုံ၌အော်လ်
 သံသရာအဝါယ် ၄-တုံ၊ အထက်သံသရာ ထုဂ်တိရုနစ်တုံ သံသရာ
 ၂-ဆွယ် ပြတ်သွားသောကြောင့် ငြိမ်းအေးသော ထုခချမ်းသာ
 ဓုတိယနိဗ္ဗာန်။ ။ ကာမရာဂ မျှာဝါဒအတွက် ပူဝန်စရာ မိမိစိတ်၌
 မမြင်ပေါ်လာသောကြောင့် ငြိမ်းအေးသော ထုခချမ်းသာ ဓုတိယ
 နိဗ္ဗာန်။ ။ အမျိုးမျိုး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၌ရှိသော်လည်း
 ကျယ်စည်စိုး၍ မပြုထိုက်ပြီး

အထက်သံသရာတဆွယ်၌ ကျရောက်စေတတ်သော ထလိုက်း
 ၁၀-ပါးစသော ၁၆-ပါးသောကမ္မဋ္ဌာန်းသမထတာဝနာပူဝါစရ
 ကုထိုက် ၅-ပါး၊ အာကာသာနဉ္စ တည်းတူသော အာရုပ္ပတရား
 ၄-ပါးတို့မှ ကျွတ်လွတ်သဖြင့် အထက်သံသရာပြတ်၏။ ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရခြင်းသည် အထုံးစုံသောဒုက္ခတို့မှ ကင်းလွတ်ငြိမ်းရခြင်း
 တတိယနိဗ္ဗာန်။ ။ သံသရာ ၃-ဆွယ် ကင်းလွတ်ငြိမ်း၍ တတိယ
 နိဗ္ဗာန်။ ။ ကိလေသာ ၃-မျိုး ဝှံ့ ၃-မျိုးကင်းလွတ်ငြိမ်းအေးရခြင်း
 တတိယနိဗ္ဗာန်။ ။ ဘေးအတန်တန် ရန်အစုံစုံ ငြိမ်းအေးရခြင်း
 တတိယနိဗ္ဗာန်။ မန္တာရှိ၍ ကိလေသာ ၁၅၀၀-တို့ ကင်းလွတ်
 ငြိမ်းအေးခြင်းကို သဗ္ဗပါဒိယေသ နိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်သည်။ ၎င်းခန္ဓာ
 ချုပ်ငြိမ်း၍ သွားထွက် အနုပါဒိယေသ နိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်သည်။
 သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာထံအောင်
 သဗ္ဗပါဒိယေသ နိဗ္ဗာန်ရသူဟု မှတ်ပါလေ။ ရဟန္တာဖြစ်၍ ခန္ဓာ
 ချုပ်ငြိမ်းမှ အနုပါဒိယေသနိဗ္ဗာန်ဝင်တူဟုမှတ်ပါလေ။

“ထို့ကြောင့်သင်္ခါရ ၃-ပါးတရားကို ထိုစိုက်တုန်းက ထပ်မိသည်။
 ထိမ္မာသောအခါ မပြုထုပ်ကြောင်း နိဂါနဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်
 ကြီး၌....

အဝိဇ္ဇာ၊ ထိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာဂဏော ပုညာတိ သင်္ခါရမ္ပိ
 အတိသင်္ခါရောတိ အပုညာတိ သင်္ခါရမ္ပိ အတိသင်္ခါရောတိ၊
 အာနေဉ္စာတိ သင်္ခါရမ္ပိ အတိသင်္ခါရောတိ၊ ယတေ၃စ ခေါ
 တိက္ခဝေ တိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟိနာ၊ ဝိဇ္ဇာဥပ္ပန္နာ၊ အဝိဇ္ဇာ

ဝိရာဂါ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပါဒါ နေဝ ပုညာတိသင်္ခါရံ ကရောတိ၊
နပုညာတိသင်္ခါရံ နအာနန္ဒာတိ သင်္ခါရံ ကရောတိ။

ဘိက္ခုဝေ၊ သံသရာရေး အပေါ်ထေးထွေးတို့ မြော်စေ့၊ တတ်ကုန်
သောငါ၏ချစ်သား၊ ချစ်သွီးတို့၊ အဝိဇ္ဇာ၊ အလိမ္မာ ညက်ပညာ
မရှိသော၊ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ တွေဝေ မိုက်မဲ အမြင်နည်းသော သူသည်။
ပုညာတိသင်္ခါရန္တိ၊ ဧါနု၊ သီလ၊ သာဝနာစသောပုညကြိယာ ၁၀-ပါး
ကာမကုသိုလ်စိတ်ရှစ်ခု၊ ရူပကုသိုလ်စိတ် ၅-ခုကို၊ အတိသင်္ခါရောတိ၊
ပြုမိ မှားတတ်လေတော့၏။ အပုညာတိသင်္ခါရန္တိ၊ ပါဏာတိပါတ
စသော ငုစရိုက် ၁၀-ပါး၊ အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခုကိုလည်း။ အတိ
သင်္ခါရောတိ၊ ပြုမိမှားတတ်လေတော့၏။ အာနေဇ္ဇာတိ သင်္ခါရန္တိ၊
အာရူပတရားလေးပါး၊ အရူပကုသိုလ်စိတ်လေးပါးကိုလည်း။ အတိ
သင်္ခါရောတိ၊ ပြုမိမှားတတ်လေတော့၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ ချစ်သား၊ ချစ်သွီး
တို့၊ ယတောစ၊ အကြင်ကြောင့်လည်း။ ဧေါ၊ ငုချကေန် အမှန်အား
မြင့်။ ဘိက္ခုနော၊ သံသရာရေးထွေး၍ ကြောက်တတ်သော ချစ်သား၊
ချစ်သွီးအပေါင်းအား။ အဝိဇ္ဇာ၊ တွေဝေမိုက်မဲ အမြင်နည်းသော
အဝိဇ္ဇာတရားယုတ်ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်ခွင့်အပ်လေပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ အသိ
အလိမ္မာညက်ပညာသည်။ ဥပ္ပါဒာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာရတော့ပြီ။ အဝိဇ္ဇာ
ဝိရာဂါ၊ သံသရာထွက်ကြောင်း တရား၌ မသိမလိမ္မာသည့် အဝိဇ္ဇာ
တမ်းမြတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိဇ္ဇာဥပ္ပါဒါ၊ သံသရာထွက်ကြောင်းတရား၌
အသိ အလိမ္မာ ဝိဇ္ဇာညက် ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းကြောင့်။ ပုညာတိ
သင်္ခါရံ၊ ဧါနု၊ သီလစသော ပုညကြိယာသင်္ခါရ ၁၀-ပါး ကာမကုသိုလ်စိတ်
ရှစ်ခု ရူပကုသိုလ်စိတ် ၅-ခုကို။ နကရောတိ၊ ထယ်တော့မှ မပြုတော့
လေပြီ။ အပုညာတိ သင်္ခါရံ၊ ငုစရိုက်ဆယ်ပါး အကုသိုလ်စိတ်
၁၂-ခုကို။ နကရောတိ၊ ထယ်တော့မှ မပြုတော့လေပြီ။ အာနေဇ္ဇာတိ
သင်္ခါရံ၊ အာရူပတရားလေးပါး၊ အရူပကုသိုလ်စိတ် ၄-ခုကို။ န
ကရောတိ၊ ထယ်တော့မှ မပြုတော့ပြီ။

ထို့ကြောင့် ကမ္မဝဋ် တည်းဟူသော သင်္ခါရ ၃-ပါးကို၊ တဝ
ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားတို့ကို ကိလေသာဝဋ် တည်းဟူသော
အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဥပါဒါနိသုံးပါးတို့ မှီသည်အထွက်-မြုမိမှားခြင်း

ဖြစ်သည်။ ၎င်းတိလေသာဝဋ် ၃-ပါးကင်းမြတ်သို့ရာကိုသာအရေးကြီးသည်။ လောကီ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ရာ၌ အပြစ်တင်စရာမရှိဖြစ်သည်။ လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားတို့ကို တယ်လိုပင်မြို့ကျင့်သော်လည်း ကိလေသာဝဋ် ၃-ပါး ဦးစီး၍ မမြဲတသံသရာမှာ မလျော်လည်ဟု မှတ်ပါလေ။ ။ ဗိဇ္ဇိ ဦးစီးဦးကိုင် မရှိက ခုစရိုက်တရားတယ်လိုပင်မြို့သော်လည်း အပါယ်မကျဟု မှတ်ပါလေ။ ကာမတဏှာဦးစီးဦးကိုင်မရှိက သယ်လိုပင်ဒါန၊ သီလ၊ ကာမာဝစရဘာဝနာပွားများသော်လည်း လုပ်သော်လည်း ကာမထုဂတိ ၇-ဆုံ၌ မဖြစ်ဟု မှတ်ပါလေ။ ။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ တဏှာ ထဝဟဏှာ ဦးစီး ဦးကိုင် မရှိက တယ်လိုပင် ရူပကုသိုလ် ဝါးပါး၊ အာနေဗ္ဗာသိကုသိုလ် အာရပ္ပတရား လေးပါးတို့ကို ပွားများသော်လည်း ဗြဟ္မာ ၂၀-၌ မဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလေ။

ပုဂ္ဂလာဗိဇ္ဇာန်ကြောင်း၌ စပါးဖျာတွင် စားသောကြက်ကို ထင်းစနှင့် သောတာဝန်မဝယ် ပစ်သတ်ခြင်း၊ သောတာဝန် သာမဏေကလေးက ရဟန္တာကြီးကို ဆဲရေးတိုင်းထွာခြင်းတို့၌ ဗိဇ္ဇိဦးစီးမရှိ၍ အပြစ်မပြစ်၊ အပါယ်မကျဟု မှတ်ပါလေ။ ။ ရဟန္တာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးများတော်စင် ဗုဒ္ဓဂိုဏ်းဝါစိတ်အာပတ်များသင့်သေးသည်။ ဗိဇ္ဇိဦးစီး၍ ဖြစ်ခြင်းမတုတ်ဟု မှတ်ပါလေ။

အနာဂါဗိပုဂ္ဂိုလ်များသည် ရတနာဆုံးပါး အတွက် ကျောင်း၊ ကန်၊ ဇရပ်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ တရားဟောခြင်း၊ တရားနာခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်းစသော ကာမကုသိုလ်တို့ကို ပြုလုပ် သော်လည်း ကာမတဏှာဦးစီးဦးကိုင်မရှိ၍ ကာမထုဂတိ ၇-ဆုံမှာ မဖြစ်ဟု မှတ်ပါလေ။ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့မှာ ဈာန် အထိညှောက် တရားနှင့် ထယ်လိုပင်နေနေ ဗုဒ္ဓတော်အခြင်း ကာမကုသိုလ် ထယ်လိုပင်ပြုပြု အာပတ်ဝယ်တို့ သယ်လိုပင် သင့်သင့် ကာမတဏှာ၊ ထဝတဏှာ၊ ဝိထဝတဏှာ၊ မာန၊ ဗိဇ္ဇိ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ဥပါဓါန်တရားတို့ ဦးစီးဦးကိုင် မရှိ၍ ဆုံ ၃-ပါး၌ ပဋိသန္ဓေ အသစ်ဖြစ်ဟု မှတ်ပါလေ။ ။ ထို့ကြောင့် ကိလေသာဝဋ်ကိုသာ မြတ်သို့ အရေးကြီးသည်။ ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်ကိုမြတ်သို့ရန်မတိုဟု မှတ်ပါလေ။ ။ ဤယခုပြလိုက်သော

အရာ၌ အလွန်နက်နဲသိမ်မွေ့၍ အထူအဆ မှားယွင်း တတ်သည်။ စဉ်းစဉ်းစားစား၊ တိုင်းတိုင်းထွာထွာ၊ မြော်မြော်မြင်မြင် ဉာဏ်အရာ လှမ်းရေးသူ၏ ဉာဏ်ထောက်ကြီးမှ ထူတတ်မည်။ အထူမှန်မည်။ ဉာဏ်လေးလျှင် မှားတတ်သည်။ -သဗ္ဗုထိသစ္စာနှင့် ပရမတ္ထ သစ္စာ မညီညွတ်က တသက်သက်ကိုလဲ၍ ငှက်အယူ ထဲကိုလဲ ရောက် တတ်သည်။

မဂ်လေးပါးသံယောဇဉ် ၁၀-ပါးပယ်ပုံသုတ္တန်နည်း

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်၎င်းသုံးပါးကို ပယ်သတ်နိုင်သည်။

သကဒါဂါဏ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သောတာပန်နှင့်မထူးပြီ။ အနာဂါဏ်မှာ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊ ပရိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ မစ္ဆရိယ ကုတ္တုဂ္ဂ ၄-ပါးကို ပယ်သတ်နိုင်၏။ ရဟန္တာဖြစ်မှ ရူပရာဂ အရူပရာဂ သံယောဇဉ်၊ မာနသံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ် ၃-ပါးကို ပယ်သတ်နိုင်၍ သံယောဇဉ် ၁၀-ပါးပြတ်သည်ဟုမှတ်ယော။

နိဝရဏ ၆-ပါး ၈-ပါးကို မဂ်လေးပါးနှင့် သတ်နည်း

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကုတ္တုဂ္ဂ နိဝရဏ နှစ်ပါးကို ပယ်သတ်နိုင်၏။ သကဒါဂါဏ်မှာ သောတာပန်နှင့် မထူးပြီ။ အနာဂါဏ်မှာ ကာမစ္ဆန္ဒ၊ ဗျာပါဓနိဝရဏ နှစ်ပါးကိုတက်၍ သတ်နိုင်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဥဗ္ဗစ္စ၊ ထိနမိဗ္ဗ၊ အဝိဇ္ဇာ နိဝရဏ သုံးပါးကို တက်၍သတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်နိဝရဏ ၆-ပါး၊ ၈-ပါးတမျိုး၊ ၆-ပါး၊ ၇-ပါး တမျိုးတို့ကို ပယ်သတ်နိုင်၏။

အဘိဓမ္မာနည်းသံယောဇဉ် ၁၀-ပါးပယ်ပုံ

သောတာပတ္တိခင် ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ သံယောဇဉ် ၃-ပါး ပယ်သည်။ သကဒါဂါဏ်မှာ ပယ်ရန်မရှိ။ အနာဂါဏ်မှာ ကာမရာဂ၊ ပရိစ္ဆာ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ သံယောဇဉ် ၄-ပါးပယ်သည်။ ရဟန္တာမှာ မာန၊ ဣဝ၊ အဝိဇ္ဇာ ၃-ပါးထပ်၍ ပယ်သည်။

အနုသယ ၇-ပါးပယ်နည်း

သောတာပန်ဗိဇ္ဇာဝိစိကိစ္ဆာ ၂-ပါးပယ်သည်။ သကဒါဂါမ်မှာ
ထူးပြီ၊ အနာဂါမ်မှာ ကာမရာဂ၊ ပဇ္ဇိတ ၂-ပါး ပယ်သည်။
ရဟန္တာထဝရာဂ၊ မာန၊ အဝိဇ္ဇာ ၃-ပါးပယ်သတ်သည်။

မဂ်လေးပါးနှင့်အာသဝေါတရားလေးပါးပယ်ပုံ

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဗိဇ္ဇာသဝကိုပယ်သည်။ သကဒါဂါမ်မှာ
သောတာပန်နှင့်အတူတူ၊ အနာဂါမ်မှာ ကာမာသဝကိုပယ်သည်။
ရဟန္တာမှာ ထဝါသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ ၂-ပါးကို တက်၍ ပယ်နိုင်
ခြင်းကြောင့် အာသဝေါ ၄-ပါး တုန်ခန်း၏ဟုမှတ်ဝါလော။

မဂ် ၄-ပါးနှင့် ကိလေသာ ၁၀-ပါးပယ်ပုံ

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဗိဇ္ဇာဝိစိကိစ္ဆာကိလေသာ ၂-ပါးပယ်သတ်
နိုင်သည်။ သောတာပန်နှင့် သကဒါဂါမ်မှာထူးပြီ၊ အနာဂါမ်မှာ
ဒေါသကိလေသာ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ ကိလေသာကို ပယ်နိုင်
သည်။ ရဟန္တာဖြစ်မှ မာန၊ လောဘ၊ ထိန၊ မောဟ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကိလေသာ
၅-ပါးကိုပယ်သတ်နိုင်၍ ကိလေသာ ၁၀-ပါး ခြိမ်းခြင်းသို့ရောက်၏။

ထံယောဇဉ် ၁၀-ပါး၌လည်းအဝိဇ္ဇာ ထံယောဇဉ်ကိုရဟန္တာမှ
ပယ်သတ်နိုင်သည်။ နိဝရဏ ၆-ပါး၌လည်း အဝိဇ္ဇာနိဝရဏကို
ရဟန္တာကျမှပယ်နိုင်သည်။ ကိလေသာ ၁၀-ပါး၌လည်း အဝိဇ္ဇာ
ကိလေသာကိုရဟန္တာကျမှ ပယ်သတ်နိုင်သည်။ အာသဝေါ ၄-ပါး
၌လည်း အဝိဇ္ဇာသဝကို ရဟန္တာကျမှ ပယ်သတ်နိုင်သည်။ အနုသယ
၇-ပါး၌လည်း အဝိဇ္ဇာနုသယကို ရဟန္တာကျမှ ပယ်သတ်နိုင်သည်။
ဤကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာ တရားကို ရဟန္တာကျမှ ပယ်သတ် နိုင်သည်ဟု
ဆိုပါလျက်သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိထူးသား
သိသတား မေးလျှင် ထိကြောင်းကို ပြောပြရလိမ့်မည်။ သစ္စာ
လေးပါးကိုသိလျှင် အဝိဇ္ဇာတရားကိုမပယ်သတ်ဘဲလျက် သိပါမည်
နည်းဟု မေးမြန်းလျှင်လည်းအဝိဇ္ဇာကိုပယ်သတ်၍ သစ္စာ ၄-ပါးကို
သိပါသည်ဟု ပြောရပေလိမ့်မည်။

အထက်စကား၌ ရဟန္တာကျမှ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်သတ်နိုင်သည်။ ယခုစကားအရမှာ သောတာပန်တ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်သတ်နိုင်သည်။ ဤစကား ၂-ရပ်၌ စဉ်းစားဖို့ အလွန်ခက်သည်။ ၂-ပါးလုံးပင် ငှားယော ဖြစ်ပါလျက် ထပ်အတွက် တွဲတွဲပါကနည်း ဆိုတွင် အလွန်အခြေအရှင်းခက်သဖြင့် တရားကပ်၍နေရမည်။

အဖြေ

အဝိဇ္ဇာတရားသည် ၃-မျိုးရှိ၏။ သစ္စာညုတ်ကို ဖုံးကွယ်ထား သောအဝိဇ္ဇာ ၁၊ ကိစ္စညုတ်ကိုဖုံးကွယ်ထားသောအဝိဇ္ဇာ ၁၊ တတ ညုတ်ကိုဖုံးကွယ်ထားသောအဝိဇ္ဇာ ၁-ဟူ၍ ၃-မျိုးရသည့် အနက် သစ္စာ ၄-ပါး သစ္စာညုတ်ကို မထိအောင် ဖုံးကွယ် ထားသော အဝိဇ္ဇာကိုသာ အကြွင်းမရှိပယ်သတ်နိုင်သည်။ ကျန်အဝိဇ္ဇာ ၂-ပါး သည် သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ရဟန္တာကျမှ ပယ်သတ် နိုင်သည်။

မိတ်, စေတသိက်တို့နှင့် သောတာပန် ပယ်သတ်ပုံကို

ပြခြင်း

လောသမူစိတ် ၈-ခု၊ ဧဝါသမူစိတ် ၂-ခု၊ မောဟမူစိတ် ၂-ခု၊ အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခုရှိသည့် အနက် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောသမူ၌ ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သောစိတ် ၄-ခုနှင့် မောဟမူ၌ ရှိသော ဝိစိ ကိစ္စာစိတ် ၁-ခု၊ ပေါင်း ၅-ခုကို ပယ်နိုင်သည်။ ဧဝါသမူစိတ် ၂-ခုနှင့် လောသမူ၌ ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သောစိတ် ၄-ခု၊ မောဟမူစိတ် ၁-ခုအားဖြင့် အကုသိုလ်စိတ် ၇-ခု ကျန်သေး ကြောင်းကို အတိ ဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကို ထပ်ကြားကြသော လူရှင် ရဟန်းတိုင်းပင် သိကြ ပါ၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့် ထပ်ခုစရှိက်ကိုပယ်သည်ဟု မသိကြ၍ ငြင်းခုံခြင်းပြုကြသည်။ ခုစရှိက်တရားကိုယ်ကို ထုတ်ပြဆိုက်ပါဦးအံ့။

ပါဏာတိပါတ ဣ၏ အသက်ကို သတ်ခြင်း၌ ဧဝါသ, လာမ၊ လောသ, လာမ၊ မောဟသား ညုတ်နှင့် တွက်၍ကြည့် ဧဝါသ ထက် သက်နှင့်ဖြစ်သောကံကို မပယ်နိုင်၊ လောသနှင့် ယှဉ်၍ ဖြစ်သော တံငါမူဆိုး အထုပ်များကိုသာ သောတာပန် ပယ်နိုင်သည်။ ထပ်

အထွက်ဆဲဆိုသည့်ဒိဋ္ဌိစိတ် စေတသိက်သည် လောဘ၌သာရှိသည်၊ ခေါသ-ဓောတမှာ မရှိ၍ဖြစ်သည်။

အဓိန္ဒာဒါန် သူတပါး၏ ဥစ္စာ ခိုးယူခြင်း၌ ခေါသဖြစ်၍ သောတာပန်ဂုဋ္ဌိလ်မခိုးယူ။ ။သို့သော်တည်း ဒိဋ္ဌိနှင့် မဟာဥသော ဝိဂ္ဂယုတ်စိတ် ၄-ခုက ရှိသေးသဖြင့် ခိုးယူသေး၏။

ကာမေထုမိစ္ဆာစာရကံ ထူတဝါးသားမယားကိုကျူးလွန်ခြင်း၌ ခေါသဖြစ်၍ပယ်၏။ ။သို့သော်တည်း ကာမေထု ကာမဝိုင်ရှိခြင်း ကိုသာပယ်နိုင်သည်။ မိစ္ဆာစာရ အုပ်ထိန်းခြင်း ၂၄-ဝါး မကင်း သောကံများကို ဝိဂ္ဂယုတ်ဖြစ်၍ မပယ်နိုင်။

မုသား၌ လိမ်လည် ကောက်ကျစ်၍ အသက်ဓမ္မေမူ စိုက်ဆံ ကြေးငွေရမှုကို မပြုပယ်၏။ ။ခေါသ၌လှံဥသော မုသား များကို မပယ်နိုင်ဟုမှတ်ပါလော။ “မပြောချင်၍မထိ မပေးချင်ထိုမရှိ” ပြော သေး၏။ ဒိဋ္ဌိနှင့်မဟာဥ ဝိဂ္ဂယုတ်ဖြစ်၏။

မရုသဝါစာ ကြမ်းတမ်းစွာဆဲရေးခြင်း၌ ခေါသဖြစ်၍ ပယ်နိုင်၊ ဝိသုဏ-ကုန်းချောခြင်း ခေါသ ဖြစ်၍ မပယ်နိုင်၊ သမ္ပပ္ပလာပ၌ လောဘမှ ဝိဂ္ဂယုတ်ဖြစ်၍မပယ်နိုင်၊ အဘိဇ္ဈာ-ထူတဝါး စည်းစိမ်ကို မိမိစည်းစိမ်ဖြစ်ထိုမှု၌ လောဘမှဝိဂ္ဂယုတ်ဖြစ်၍ မပယ်နိုင်၊ ဗျာပါဒ ရန်ငြိုးခွဲခြင်း၌ ခေါသမူဖြစ်၍မပယ်နိုင်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကိုပယ်သတ် နိုင်၏။

ထို့ကြောင့် “သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေထုနှင့်၊ မုသားမိစ္ဆာ၊ ကမ်း ပြတ်ကွာ၊ မှတ်ပါ သောတာပန်” ဟု ကဗျာ ဆံပေါက် စပ်ဆိုပေ သည်။ ။ “သကဒါဂါမ်၊ ပယ်လတ်ဟန်၊ ငျှန်းဝန်မပြုညွှန်း” ဟု ဆိုသည်။ ။ “မရုသ ဝိသုဏ၊ ဗျာပါဒ၊ ပြတ်ကအနာဂါမ်” ဟု ဆို ပေသည်။ ။ သမ္ပပ္ပလာပ၊ အဘိဇ္ဈာ ၂-ဝါးကို ရဟန္တာကျမှ ထပ်၍ ပယ်သတ်နိုင်သည်။ ဒုစရိုက် ၁၀-ဝါးကိုပယ်သတ်နိုင်လျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်၏ဟုဆိုသည့် မုထုဇန်ဂုဋ္ဌိလ် များသည် ဒုစရိုက် ထုံကြပါလျက် သက်အထွက်အရိယာမဖြစ်သနည်းဟု မေးစရာရှိ၏။ ။ မုထုဇန်ထို ဒုစရိုက်ထုံမှုက ပယ်မှု၊ သတ်မှုမဟုတ် ခွါထားမှု၊ ရှောင်ထားမှုသာ ဖြစ်သည်။ အမြစ်ပြတ်ပယ်သတ်ခြင်းမဟုတ်ဟု မှတ်ပါလော။

ပုထုဇန်နှင့်အရိယာတို့ဒုစရိုက်ပယ်ပုံကို
ခွဲခြား၍ပြခန်း

အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၌ အကျဉ်းအားဖြင့်ကိလေသာ ၃-မျိုး ရှိ၏။ ၎င်းကိလေသာ ၃-မျိုးသေမှ နိဗ္ဗာန်ကိုရကြသည်။ ကိလေသာ ၃-မျိုးဟူသည်ကား ဝိတိတ္တမကိလေသာ၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ၊ အနုသယကိလေသာဟု ၃-မျိုးရှိ၏။

ဝိတိတ္တမ ကိလေသာ ဆိုခြင်းကား- ကိုယ်နှုတ် နှစ်ပါးနှင့် မကောင်းမှုတံကိုကျူးလွန်ခြင်း၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာဆိုခြင်းကား မနောဗိတ်ဖြင့် မကောင်းမှုဟူသမျှကို ကျူးလွန်ခြင်း၊ အနုသယ ကိလေသာခေါ်ခြင်းကား- အနန္တထဝအဆက်ဆက်တို့ကအာပေ ဝနဝစ္စည်းပြု၍ အမျိုး မပျက်ဘဲ ပါလာသော မြို့၍ နေသော ကိလေသာကို ခေါ်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် “လွန်ကျူး ဆူပွတ်၊ မျိုးမပျက်၊ ၃-ချက်ကိလေသာ” ဟုစပ်ဆိုလေသည်။

သီလတရားသည် ဝိတိတ္တမကိလေသာ ကိုယ်နှုတ် နှစ်ပါးဖြင့် ကျူးလွန်ခြင်းကို ခတ်နိုင်သည်။ ။ သမထ သမာဓိ တရားသည် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာမနောထဲ၌ ဆူပွတ်၍လနေသော ကိလေ သာကို သတ်နိုင်သည်။ ဝိပဿနာ ပညာတရားသည် အနုသယ ကိလေသာအမျိုးမပျက် မြို့၍နေခြင်းကို အမြစ်ပြတ်သတ်နိုင်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် “သီလသမာ၊ ဝိပညာ၊ သတ်ရာ ၃-သိက္ခာ” ဟု စပ်ဆို ပေသည်။

သီလတရားကိုကျင့်က တာဝတ ကနင်စာယူသောအကျိုးရောက်၏။ သမထ ၄၀-သမာဓိတရားကျင့်ကမြဲယွှာပြည်၊ ထူးပြည်၊ နတ်ပြည်၊ နှစ်သဝနှစ်နှစ်စာ အကျိုးပြီးမြောက်၏။ အပါယ်ကျ မငြိမ်းသေး။ ။ ဝိပဿနာ ပညာတရားကိုကျင့်က ကိလေသာအမြစ်ပြတ်၍ နောင် ကျင့်လမ်းခွင့်ကို ဝင်စရာမရှိဖြစ်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် ဝိပညာအဝ၊ သီလအလယ်- သမာဓိအဆုံးကို မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာ တရား တော်၌ ဟောတော်မူသည်။

ဝိပဿနာပညာတရားကိုကျင့်ကစုစရိုက် ၁၀-ပါး အမြစ်ပြတ်၍ အနုသယကိလေသာသေဝေတော့၏။ အနုသယကိလေသာ အမြစ်

ပြတ်လျှင် ဝိတိတ္တံ၊ ပရိယုဋ္ဌာနံ ကိလေသာတို့ပြတ်ရလေတော့၏။
 ဒုစရိုက်ငြိမ်းချင်၍ သီလ စောင့်သော်လည်း မနော၌ ဖြစ်သော
 ဒုစရိုက်ကိုမနိုင်ဟုမှတ်ပါလေ။ ဒုစရိုက်ကိုငြိမ်းစေလို၍ သမထ ဝု-
 သာဝနာ သမာဓိလမ်းကိုလုပ်သော်လည်း အနုထယ အမျိုးမပျက်တဲ့
 ဒုစရိုက်ကို မနိုင်ဟုမှတ်ပါလေ။ ထို့ကြောင့် “ပညာလျှင် အရင်း
 အမြစ် ပညာလျှင် ဦးစီးဦးလှိုင် ပညာရွှေသွားပညာလျှင်နိဗ္ဗာန်ရ၏။
 ပညာလျှင် ကျော်စော၏။ ပညာလျှင် ထုန်းကြီး၏။ ပညာလျှင် ဗုဒ္ဓ
 ရဟန္တာဝစ္စေကဒုဗ္ဗါ ဆရာသမားဖြစ်၏” ဟုမှတ်ပါလေ။

ပညာအရင်းအမြစ်ကျမှန်းမသိသေးသော လူရွှင်ရဟန်းတို့သည်
 ဒါနအရင်းအမြစ်ပြောလိုပြော၊ သမာဓိအရင်းအမြစ်ပြောလိုပြော၊
 ရမ်းခြေ မှန်းပြော ဆရာတွေကြောင့် မဂ်ညစ်၊ ဖိုလ်ညစ်တို့
 မရောက်နိုင်၊ မလိခိုင်ကြသည်ဟုမှတ်ပါလေ။ သဗ္ဗာဓိဋ္ဌိညစ်ရွှေခြေ
 ပညာမရှိလျှင် မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားကို မဆိုထားဘိ အိမ်စာရ
 ဖြစ်အောင် ဆောက်လုပ်နိုင်မည်မဟုတ်။ ခတ်တက် ခုတ်လုပ်သော
 သူကဲ့သို့ ခတ်တက်မဖြစ်၊ ထွက်တက်လည်းမဖြစ်၊ ယောက်ယောင်း
 မဖြစ်၍ လွှင့်ဝစ်ထိုက်သော် ဝိကနဲ မြည်သွားသောကြောင့် တာမ္မ
 မဖြစ်၊ ဝိဖြစ်သည် ဆိုသကဲ့သို့ ရှိတတ်ချေသည်။ စဉ်းစဉ်းစားစား
 ပြုကြလေကုန်။

ဥပမာချိန်ကြည့်ရန်

၅-ပါးသီလ ရှိသူတယောက်၊ ရှစ်ပါးသီလရှိသူ တယောက်၊
 ၁၀-ပါးသီလထိန်းသူတယောက်၊ ၂၂၇-ပါးထိန်းသူတယောက်၊
 တာဝံသမှမရှိသူ တံငါမုဆိုး လုပ်စားသူတယောက် ၎င်းတို့သည်
 ဝိပဿနာပညာကို ကျင့်ကြံထိုက်ကြပါလျှင် အလျှင်အမြန်ဝိပဿနာ
 လမ်းပေါက်သူက မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို အရင်ရမည်။ သီလရှိသည်
 မရှိသည်နှင့် မဆိုင်။ တံငါမုဆိုး လုပ်သူက အရင် ဘက္ကဟဒိဋ္ဌိ
 တရားလေလျှင် သီလ ၂၂၇-ပါးရှိသူက နောက်ကျ၍ နေသည်ဟု
 မှတ်ပါလေ။ ၂၂၇-ပါးထိန်းသူက ဝိပဿနာတရားကို မထင်လျှင်
 တာ၍ဆိုးသည်။ ဝိပဿနာလုပ်သူ တံငါ မုဆိုးလောက်မှ ခရီး
 မရောက် မဂ်ဖိုလ်မပေါက်ဟုမှတ်ပါလေ။ သီလများများ ထိန်းရ

ခြင်းကားလောက၌ သီလ အထိန်းနဲ့သောသူတို့အပေါ်မှာကျော့၍ တင်စီး၍ စားသောက် နေထိုင်ရတာတခုသဲသာသည်။ ခပ်လမ်း၊ ဖိုတ်လမ်းနှင့် ငိုသီလဆရာတို့ သမထ ဆရာတို့မဆိုင်ဟု သေသေချာချာ စဉ်းစဉ်း စားစား တွေးတွေးတောတောထုတ်မှ ကြံကြံညိုမှ သိမည်။

သောတာပန်အစစ် ဖြစ်ပုံဥပမာ

နာရီကို မမြင်ဘူးသော တောထွင်းသား တယောက်သည် မြို့အရပ်သို့ ရောက်သောအခါ ချိုးနာရီကို မြင်သဖြင့် အသက်ရှိ၍ သွားလာမြည်တွန်နေသည်ဟုမှတ်၏။ နှုတ်ကလည်း အသက်ရှိသည် ဟု ပြော၏။ တစ်ရောအခါ မြို့သားနှင့်တွေ့၍ ချိုးနာရီ အသက်မရှိကြောင်း ပြောဆိုငြင်းခုံကြရာ မြို့သားက နာရီကို ဖွင့်ပြီးလျှင် စက်သံဝတ်တင်း၍ချိန်တုတ်ကိုထိခိုက်သဖြင့် အစဉ်မပြတ် လှုပ်ရှားသွားလာနေသည်ကိုပြန်၍ သံပတ်ကုန်သော် နာရီရပ်၏။ ထပ်၍သံပတ်တင်းထိုက် သောအခါ လှုပ်ရှား သွားလာပြန်၏။ နာရီထိုးချိန် ကျသောအခါ နာရီလိပ်ပြာ ခထုတ်သွား၍ ထိခိုက် သဖြင့် ၎င်းလိပ်ပြာ စက်သည် များစွာ ထည်သောအခါ ၁-ချက်၊ ၂-ချက်၊ ၃-ချက်စသည်ဖြင့်ထိုး၏။ ချိုးလိုလည်းလူ၏ဟု နာရီကိုဖျက်၍ ဖွင့်၍ မြို့သားတောထွင်းသားကို သေသေချာချာ ပြသောအခါ တောထွင်းသားသည် နောင်နောင်က နာရီ၌ အသက်ရှိ၍ သွားလာနေသည်ဟု စွဲလမ်း မှားယွင်းသော အယူကို တခါတည်း အပြတ် ဝယ်စွန့်ထိုက်ပြီးလျှင် စက်ကြောင့်သွားသည်၊ စက်ကြောင့် လှုပ်ရှားမြည်တွန်သည်ဟု အစွဲအမြွှ အမှန်အတိုင်းကို ယူထိုက် မှတ်ထိုက်ပေ၏။

ထို တောထွင်းသားသည် ကော၌ ပြန်သွား နေထိုင် သဖြင့် ချိုးနာရီကို မတွေ့မမြင်ရသဖြင့် ထပ်မံရေထဲ ၁၀-နှစ်၊ ၁၅-နှစ်ခန့် မေ့လျော့၍ နေသော်လည်း နောင်သောအခါ မြို့သို့ရောက်လာ၍ ချိုးနာရီကို မြင်ထိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အလက်ကထိဘူး၊ မြင်ဘူး၊ ယုံကြည်ဘူးသည် အတိုင်း ချိုးနာရီ၌ အသက်မရှိ၊ စက်ကြောင့် သွားလာထွင်နေ နာရီထိုးကြောင်းကိုတခါတည်းသိထိုက်သတည်း။

သယ်သိုဝင် နာရီနှင့်ဝေးကွာနေသော်လည်း နာရီထိမြင်တိုင်း သတိ တရားဗျာဒိတ်မရှိ စက်သာရှိ၍ သွားလာမြည်တွန်နေကြောင်းကို သိသိသကဲ့သို့မှတ်ပါလော့။

ဤဥပမာအတိုင်း ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် မိမိကိုယ်ကို အသက် ရှိ၍ သွားလာ နေထိုင်၊ ပြောဆို၊ မြည်တွန်နေသည့် သာဝသက်တိုင်း ဆက်တိုင်းစိတ်ထဲထည်းမှတ်၏။ နှုတ်ကလည်းပြော၏။ ဤပုထုဇဉ်နှင့် တောထွင်းသားနာရီကို အသက်ရှိ၏ဟု မှတ်ထင်နေသည်နှင့် တူ၏။ ဤခန္ဓာကြီးသည် အသက်မရှိ၊ စက်နှင့်တူသော စိတ်ဝေတံကလေး သည် အကြောင်းသင့်သောအခါ ထေခေတ်နှင့်တကွ မြစ်ပေါ်လာ ပြီးလျှင် တကိုယ်ထုံးကိုဖွံ့နှံ့စေ၍ လျှင်ရွာသွားသော ပြောဆိုနေထိုင် ကြောင်း နှလုံးအိမ်တွင်း၌ မနောအကြည် ပေါ်တွင် တဖွားဖွား မြစ်ပေါ် တဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်၍နေသော စိတ်ဝေတံ ကလေးသည် သွားထိုး၊ ပြောထိုး၊ ကွေးထိုး၊ ဆန်ထိုးသော အခါ ၎င်းစိတ်ဝေတံနှင့် တဝါတည်းဖြစ်ပေါ်သော ထေခေတ်က နှလုံးအိမ်ကို ပိတ်၍သား သော ထိပ်ပြာအတောင် ၂-ခုနှင့်တူသော အသားဖတ် ကလေးကို တိုးဝှေ့တိုက်ခိုက်ပြီးလျှင် တကိုယ်ထုံးကို စိတ်နှင့်လေနှင့်တကွ ဖွံ့နှံ့ စေ၍ သွားလာပြောဆို နေထိုင် ကွေးဆန့်ခြင်းကို ပြောပြသော သူတော်ကောင်း ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် နာရီ အသက်မရှိကြောင်း ဖျတ်၍ပြသော မြို့သားနှင့်တူ၏။

အန္တပုထုဇဉ် ညဏ်ပျက်စိမရှိသူကို ညဏ်အမြင် ထန်စွမ်းတော့ ကလျာဏပုထုဇဉ် သူတော်ကောင်းက ရှစ်ခေတ် နာမ်ခေတ်သာ ရှိသည်ဟူ၍ ခန္ဓာကိုဖျက်ဆီး၍ ပရမတ်ပေါက်အောင် ပြုသဖြင့် အန္တ ပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ ကလျာဏအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးလျှင် သောတာပန် ပြစ်သွား သကဲ့သို့ တောထွင်းသားသည် နာရီကို အသက်ရှိ၏ဟု အမှတ်ပျောက်၍ အသက်မရှိ စက်သာရှိ၏ဟု သိသိ သကဲ့သို့၎င်း၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ရှစ်ခေတ်၊ နာမ်ခေတ်ကို မြင်နေသည်မဟုတ် ၁၀-နှစ်၊ ၁၅-နှစ်မှစ၍နေသော်လည်း ထွေး၍ ကြည့်သောအခါဖြစ်စေ၊ စကားစပ်မိ၍ ပြောဆိုသောအခါဖြစ်စေ ဤအခါများ၌ ခေ့ခေ့ပျော့ပျော့ ထပ်ကာ ထပ်ကာသာ သတိရ

သကဲ့သို့ တောထွင်းသားသည် နာရီနှင့်မတွေ့ဘဲ ၁၀-နှစ်၊ ၁၅-နှစ် ကြာသော်လည်း နောင်နာရီကို တွေ့သောအခါ အသက်မရှိသိ သကဲ့သို့၎င်း၊ တောထွင်းသားသည် မြို့သားအထိနှင့် ထပ်ထူထပ်မျှ ထိသကဲ့သို့ အန္တပုထုဇဉ်မှ သောတာပန်ဖြစ်ရခြင်းနှင့်လည်းတူ၏။ ကဏ္ဍာဏမှ သောတာပန်အစစ်ဖြစ်သည်နှင့်လည်းတူ၏။

ပဟာန် ၃-ပါးနှင့်စပ်၍ပြစမ်း

သောကပါလာရ နတ်မင်းက ထူဆင်း၍ ၃-ယောက်ကို အလွန် သနားသဖြင့်မနောမယ ဇျောဇာန်ပတ္တမြားကို တယောက်တလုံးထူ ပေး၏။ တယောက်သောသူမှာ ၁-ရက်မျှသာနေ၏။ တယောက် သောသူမှာ တနှစ်မျှနေ၍ပျောက်သွား၏။ တယောက်သောသူမှာ တယ်အခါမျှ မပျောက်ဘဲ ရှိနေလေ၏။ တသက်လုံးမပျောက်ဘဲ ရှိသောသူသည် ဤပတ္တမြားကို အမြဲမပြတ် သွားတိုင်း ထောတိုင်း ဆောင်ထားသည်မဟုတ်၊ အလိုရှိသောအခါမှ သေတ္တာကိုဖွင့်၍ ကြည့်၏။

ဤဥပမာကဲ့သို့ သောကပါလာရ နတ်မင်းနှင့် ထံသရာတေးမှ လွတ်မြောက်အောင် ရှစ်ခတ် နာမ်ခတ် ပရမတ်ခတ် တို့ကို သောတာပန်ဖြစ်အောင် ပြောပြသော ဆရာနှင့်တူ၏။ ၎င်းဆရာ စကားကို ကြားနေရသောအခါ ငါ တူတပါး ယောက်ျား၊ မိန်းမ အဆင်အခြင်ပျောက်၍ ဓာတ်၊ နာမ်ကောင်၊ ရုပ်ကောင်ထင်မြင် ထိုက်သည်နှင့် မနောမယဇျောဇာန်ပတ္တမြားကိုရလိုက်သည်နှင့်တူ၏။ တရက်ကြာမျှ သိပြီးသော် နောက်တွေး၍မရ၊ ငါကောင်၊ မိန်းမ ကောင်၊ ယောက်ျားကောင် အဆင် မြန်ရောက်သည်နှင့် တဒင်္ဂ ပဟာန်နှင့်တူ၏။ တနှစ်အတွင်း တွေး၍ ကြည့်တိုင်း ကြည့်တိုင်း ဓာတ်ကောင်၊ ပရမတ်ကောင်မှန်း သိပြီးမှ ပျောက်ပျက်သွားသော သူနှင့် ဝိတ္တုမွန် ပဟာန်နှင့်တူ၏။ ။ တသက်လုံး မပျောက်သော သူနှင့် သောတာပန်အစစ်ဖြစ်၍ ထမုဇ္ဈေဒ ပဟာန်ကို ရသည်နှင့် တူ၏။ ပတ္တမြားကို သေတ္တာထဲသွင်း၍ အလိုရှိမှ တခါတလေ ကြည့်သော ပမာနှင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် တထစစ်မပြတ်

ရုပ်နာမ်ကောင် ဓာတ်ကောင် ထင်နေသည်မဟုတ်ဘဲ တခါတလေ အကြောင်း တိုက်ဆိုင်သောအခါ မိမိခန္ဓာကို တွေး၍ကြည့်သဖြင့် ရုပ်နာမ်ကောင်မှန်းသိသည်နှင့်တူ၏။

ပဟာန် ၃-ပါးတမျိုးပြခန်း

အဓိသီလာနိ တဒင်္ဂပဟာနိ ပကာသိတံ ဟောတိ။

အဓိသီလာနိ၊ ၅-ပါး၊ ၀-ပါး၊ ၀၀-ပါးစသော အဓိသီလာ တို့သည်။ တဒင်္ဂပဟာနိ၊ လူ့ပြည် နတ်ပြည်၌ တထဝ တနင်္ဂဝ တဒင်္ဂပဟာန်ရခြင်းကို။ ပကာသိတံ၊ ထင်ရှားစွာဟောတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိဝိတ္ထာနိ ဝိက္ခန္ဓနပဟာနိ ပကာသိတံ ဟောတိ။

အဓိဝိတ္ထာနိ၊ သမထ ၄၀-စသောသမာဓိလမ်း၊ ဥပစာသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိတို့သည်။ ဝါ၊ ဈာန်အသိညာဏ်ကို ရနေသောသမာဓိ ဆရာကြီးတို့သည်။ ဝိက္ခန္ဓနပဟာနိ၊ မြဟွေ့ပြည်၊ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် တည်းတူသောနှစ်ထဝ နှစ်နင်္ဂပဟာန်ရခြင်းကို။ ပကာသိတံ၊ ထင်ရှားစွာ ဟောတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဓိပညာဏ သမုဇ္ဈေပဟာနိ ပကာသိတံ ဟောတိ။

အဓိပညာဏ၊ ဝိပဿနာရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ကို မမြင်လျှင် မြင်အောင်၊ မသိလျှင် သိအောင်၊ မထင်လျှင် ထင်အောင် ထုံးသင်ဆင်ခြင်သော ဝိပဿနာ အဓိပညာသည်။ သမုဇ္ဈေပဟာနိ၊ အဝါဟ်ကိုမကျဘဲ ကောတာပန်မှသာကဒါဝါမ်၊ သကဒါဝါမ်မှ အနာဝါမ်၊ အနာဝါမ်မှ ရဟန္တာဟိုင်အောင်မြင်သော ဝတိရှိသော အဓိပညာ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ သောတာပန်ဖြစ်လျှင် ဝိပဿနာ ထာဝနာ-ခလုပ်သော်ထည်း ခုနစ်ထဝတိုင်လျှင် ရဟန္တာအဖြစ်ကို အသကာနုဒိုင်သော သမုဇ္ဈေပဟာန်ရခြင်းကို။ ပကာသိတံ၊ ထင်ရှားစွာ ဟောတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အပြေကပ်၍နေသောအချက်ကိုပြခန်း

ခေမံ။ ။ အနာဝါမ်ဝုပ္ပုလ်မှန်ကလေးလျှင် ထုဒ္ဓါဝါသဝါးဘုံတို့ ရောက်၏ဟု ဟောတော်မူသည်တချက်၊ ခင်စိတ်၊ ခိုလ်စိတ်သည် ပဋိ

သန္ဓေစိတ်မဟုတ်သည်တချက်၊ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဆုံသည် ရူပတုံ၌ ဖြစ်၍ ၎င်းတုံ၌ပင်သန္ဓေနေကြသော ကုသိုလ်သည် ရူပကုသိုလ် အဆို ညွှာက်ဖျာန်စိတ်နှင့်မှ ပင်သန္ဓေ ယူနိုင်သည် တချက်၊ ဖျာနယာသီ ပုဂ္ဂိုလ် အနာဂါမ်ဖြစ်လျှင် ၎င်းထုဒ္ဓါဝါသ ငါးဆုံသို့ ရောက်နိုင် ဝါ၏၊ အဘိညာဏ်ဖျာန် ခြောက်တွေ့သော သုက္ခ ဝိပဿနာ အနာ ဝါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ရူပါဝစရ ကုသိုလ် တည်းဟူသော သမထ ထောမိ လမ်းကိုမလုပ်ထုဖြင့် သေလျှင် ထုဒ္ဓါဝါသ ငါးဆုံသို့ ရောက်ရန် ကုသိုလ်မရှိ၍ အတယ်ကဲ့သို့ပီပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ဖျာန်အဘိညာဏ် ရူပါဝစရကုသိုလ် မပြုမလုပ်သော် လည်း အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောအခါ ခေါသမူဇ္ဈေးကို ပယ်သော ကြောင့် ကာတေဗ္ဗာ၊ ကာမောဂ ပြတ်သည်လည်း တကြောင်း သို့အတွက် မေတ္တာဖျာန်ကို မပြုမလျှင် အလကား ရနိုင်သော ကြောင့်ဟု ချက်ပါလေ။

ဧသတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သဘောကိပြခမ်း

ရူဠသောတာပန် ခေါ်ခြင်းကား သောတာပန် အငယ်ကို ခေါ် သည်။ ၎င်းသောတာပန်အငယ်သည် ယခုလူ့မြည်ကထေလွန်သော် နောက်ဆန်တံမြည်လျှင် ပရမတ္ထ သောတာပန်အစစ် ဖြစ်မည်။ အဝါယ်ကိုမလျှ သေလျှင် သုဝတိဇနစ်တုံမှာ ကေနိဖြစ်မည်။ မိမိ အယူဝါဒမှန်သော ဝိပဿနာတရားကို မည်သူ ဖျက်ဆီး၍မျှ မရ၊ မြတ်စွာဘုရားသဘောမှာ အမြစ်စိုက်မိသူကိုခေါ်သည်။ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ဆိုသည်နှင့် ရူဠသောတာပန်ဆိုသည်မှာ မထူးတူပြီ။

သတ္တတ္ထတ္ထုပရမ သောတာပန် ခေါ်ခြင်းကား ယခုထဝ အပြင် ရွှေခုနစ်ထဝအထိ ဝိပဿနာဘာဝနာမလုပ်ဘဲ အလကား ရဟန္တာ ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်စံဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုခေါ်သည်။

ကောလိ ကောသသောတာပန် ခေါ်ခြင်းကား နှစ်ထဝနှင့် ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း၊ ၉-ထဝနှင့်ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း၊ ၄-ထဝနှင့် ရဟန္တာ ဖြစ်ခြင်း၊ ၅-ထဝနှင့်ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း၊ ၆-ထဝနှင့် ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း ကိုခေါ်သည်။ ၎င်းကောလိ ကောသ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်

တရားကျင့်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုခေါ်သည်။ အဘယ်ကဲ့သို့ ကျင့်ရသလဲဆိုလျှင် နှစ်ထဝကနေ၍ နိဗ္ဗာန်ကိုသွားသော ကောသလံ ကောသသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သည်နှစ်ထဝ ဝိပဿနာအလုပ်ကို မလုပ်နှောင်အဝကျမှဝိပဿနာတရားကျင့်သဖြင့်သကဒါဂါမ်အနာဂါမ်ရဟန္တာဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုကူးသွားသောသူကို ခေါ်သည်။ ၃-ထဝနှင့်သွားသော သောတာပန် သည်လည်း ၃-ထဝက ဝိပဿနာအလုပ်ကိုမလုပ်၊ ၄-ထဝစေ့မှ ဝိပဿနာအလုပ်ကိုလုပ်၍ အထက်မင် ၃-ပါးပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုခေါ်သည်။ ၄-ထဝကနေ၍ နိဗ္ဗာန်ကိုသွားသော ကောသလံကောသသောတာပန် သည်လည်း အထက်ကနည်းအတိုင်း ၄-ထဝ တရားမကျင့်၊ ၅-ထဝစေ့မှ ကျင့်သူကို ခေါ်သည်။ ၅-ထဝ သောတာပန်သည်လည်း ၅-ထဝ ဝိပဿနာမကျင့်၊ ၆-ထဝကျမှ ကျင့်သူကိုခေါ်သည်။ ၆-ထဝ သောတာပန် သည်လည်း ၆-ထဝ ဝိပဿနာ မကျင့်၊ ၇-ထဝကျမှ ကျင့်သူကိုခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါလော။

ကေဗီဇသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်ခြင်းကား ယခုထဝ ကာမရာဂ အလွန်ထူပြော၍ ဝိပဿနာအလုပ်ကိုမလုပ် ရှေ့ထဝကျမှမင် ၃-ပါးရအောင်ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုခေါ်သည်။

သောတာပန်နှင့် သကဒါဂါမ်မှာ ကာမရာဂ ထူပြောသည်နှင့် ကာမရာဂခေါင်းပါး သည်သာ ကွာကြသည်ဟု မှတ်ပါလော။ ဝဇီထန္တ ထဝယူပုံမှာ ၂-ထဝပဋိသန္ဓေယူရသော ကောသလံ ကောသသောတာပန်နှင့် သကဒါဂါမ် အတူတူဖြစ်သည်။ ။ ဤသောတာပန်လမ်းနှင့်သွားခြင်းသည် ကာမဂုဏ် လက်မလွှတ်ဘဲ အိမ်ရာတည် ထောင်လျက်အာဝါရလမ်းနှင့်နိဗ္ဗာန်ကို သွားသောနည်းတည်း။

ဝိပဿနာဉာဏ်အကြောင်း

သမ္မသနဉာဏ်သည် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၊ ခန္ဓာတရား အာယတနတရား၊ သစ္စာတရား၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား၊ ဇာတ်တရားတို့ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ထွေးတော၍ မိမိခန္ဓာပေါ်၌ ဖြစ်ပျက်ပုံကို ရှုကြည့်နေခြင်းကိုခေါ်သည်။

၎င်းသမ္မသနညဏ်ရင့်သန်၍ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကိုနာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင်ထိခြင်းကိုပင် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒညဏ်၊ နာမရူပ ပစ္စယဝရိဂ္ဂဟညဏ်၊ နာမရူပဝဝတ္ထာနညဏ်ဟု ခေါ်သည်။

၎င်းနာမရူပညဏ် ၃-ပါးကိုထိ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါ သူတပါး ယောကျ်ား၊ မိန်းမမမျိုး ရုပ်ကေတဝင်၊ နာမ်ကေတဝင်၊ ခန္ဓာကေတဝင်သာ ရှိသည်ဟု သမ္မာဒိဋ္ဌိညဏ်အမြင်သန်၍ သမ္မသနညဏ်ရင့်သန်သည့် အတိုင်း ဓာတ်ကေတဝင်ထို အခြေပြတ်ယူထိုက်လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာ၍ သောတာပန်ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလော။

ဆယ်အထွက်ဆိုလျှင် 'နာမရူပ ဝဝတ္ထာနေန သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ပဟာနံ ဟောတိ' ဟု အဋ္ဌကထာဆရာတို့ဖွင့်ပြခြင်းကြောင့် နာမရူပ ဝဝတ္ထာနေန၊ နာမ်ရုပ်တရားတို့ကိုပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထိသဖြင့်၊ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ၊ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိတရားကို၊ ပဟာနံ၊ ပယ်ခွန်နိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့်သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကိုထိကာမှနှင့်အတ္ထုပ္ပောက်၍ အနတ္ထပေါက်သည် ပြသည်။ ။၎င်းသမ္မသနညဏ်တိုးတက်ရင့်သန်၍ရုပ်နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရ တရားတို့အပျက်ကို ထင်မြင်ခြင်းကိုထင်ညဏ်ဟုခေါ်သည်။ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတရားတို့ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်မှု၊ တဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်ပျောက်မှု ထိခြင်းကို ဥဒယဗ္ဗယညဏ်ခေါ်သည်။ အနိစ္စသက္ခဏာ ပေါက်ပြီဟု မှတ်ပါလော။ ၎င်းပရမတ်ဓာတ် ရုပ်နာမ်တို့၌ ဖြစ်ပျက်မှုအမြင် ညဏ် သမ္မသနရင့်သန်လျှင်ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ကာမတဏှာ ကာမသံသေ့ရာဝ စိတ်ခေါင်းပါး နေသောကြောင့် သကဒါဂါမိ မဂ်ဖိုလ် ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလော။ ဆယ်အထွက်လဲဆိုလျှင် အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟကျမ်း၌ "သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ သာဝေက္ခာံ ရာဂဓေါသ မောဟာနံ တနု ကရတ္တာ" ဆိုခြင်းကြောင့် သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တာမရာပဓိတ်ခေါင်းပါးလျှင် သကဒါဂါမိဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလော။

၎င်းသမ္မသနညဏ် တိုးတက်ရင့်သန်၍ ဣရုပ်၊ ဣနာမ်၊ ဣခန္ဓာ ကေတဝင်ကြီး၌ဦးစွာစုတ်ဆုပ်ခြင်းတို့နိဗ္ဗိန္နညဏ်ဟုခေါ်သည်။ အဘယ်

အထွက်နိဗ္ဗိန္ဒညဏ် ဖြစ်သနည်းဆိုလျှင် တဏှာထည့် ရုပ်တရား၌ များများကြီး စူးစိုက်၍ နေသောကြောင့်ဤရှင်၌ ချစ်ခင်နှစ်သက် သာယာခြင်းတဏှာကို ကွာစေတတ်သော အယုဒ္ဓကဏ္ဍကောသင်မြင် ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ထုလမထပ်၊ အထုသထပ်လျှင် ကာမတဏှာ ကာယထံသဂ္ဂ တည်းဟူသောရာဂစိတ်တခါတည်းပျက်လေတော့၏။ ကာမထုဂတိ ခုနစ်ဘုံကိုလည်း ငြီးငွေ့ စက်ဆုပ်လေတော့၏။ ကာမဘုံကိုလည်း တပ်နှစ်ထက်ခြင်းကင်းလေတော့၏။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီး၍ ဤနိဗ္ဗိန္ဒညဏ်ထိအောင် သမ္မသနညဏ် ပေါက်ရောက်လျှင် အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီဟုမှတ်ပါလေ။

နိဗ္ဗိန္ဒညဏ်၌ ၃-မျိုးရှိ၏။ တဒဂ်ငြီးငွေ့ စက်ဆုပ်ခြင်း၊ ဝိက္ခမ္ဘန ငြီးငွေ့စက်ဆုပ်ခြင်း၊ သမုဇ္ဈေဒ အမြဲငြီးငွေ့စက်ဆုပ်ခြင်းဟူ၍ ၃-မျိုး၊ ၎င်း ၃-မျိုးတို့တွင် သမုဇ္ဈေဒ အမြဲငြီးငွေ့ခြင်း၌လည်း ၃-မျိုးရှိ ပြန်၏။ ဝရဲ၊ လိရန္တာန်၊ ဗြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်အပါယ် ၄-ဘုံအောင် သံသရာတသွယ်ကို မိဋ္ဌိက္ခာ၍ အမြဲငြီးငွေ့ခြင်း၊ ထူးပြည်၊ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ် ကာမထုဂတိ ၇-ဘုံ အလယ်ထံသရာ တသွယ်ကို အနာဂါမ်ဖြစ်၍ အမြဲငြီးငွေ့ခြင်း၊ ရူပတဏှာ၊ အရူပတဏှာနှင့် နေကြသော ရူပဘုံ၊ အရူပဘုံမြဲဟော ၂၀-အထက်ထံသရာတသွယ်ကို ရဟန္တာဖြစ်၍ အမြဲ ငြီးငွေ့ခြင်းအားဖြင့် သံသရာ ၃-ကြောင်း၊ ၃-သွယ်ငြီးငွေ့ခြင်းရှိ၏။

သတ္တာယဒိဋ္ဌိက္ခာ၍ အပါယ်လေးပါး အောက်ထံသရာတသွယ် ကိုသီမုဇ္ဈေဒအမြဲငြီးငွေ့နိုင်လျှင် သောတာပန်ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလေ။ ကာမရာဂ သံသဂ္ဂစိတ် ခေါင်းပါး၍ ကာမထုဂတိခုနစ်ဘုံကို ရံဖန် ရံဖန်ငြီးငွေ့နိုင်လျှင် သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလေ။ ကာမရာဂ သံသဂ္ဂစိတ်ကင်းပြတ်၍ ကာမထုဂတိ ၇-ဘုံ အလယ် ထံသရာကို သမုဇ္ဈေဒအမြဲငြီးငွေ့နိုင်လျှင် အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလေ။ ။ ရူပတဏှာ၊ ရူပရာဂ၊ အရူပတဏှာ၊ အရူပရာဂကင်းပြတ်၍ မြဲဟော ၂၀ အထက် ထံသရာတသွယ်ကို အမြဲငြီးငွေ့နိုင်လျှင် အာသဝေါတရား ၄-ပါးကုန်၍ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလေ။

နိဗ္ဗိန္ဒညဏ် အမြဲပြီးငွေ့သည် ဆိုရာ၌ စိတ်ထဲ၌ တထစဝ်ပြေတ် ပြီးငွေ့နေသည်ဟု မမှတ်နှင့် အကြောင်း တိုက်ဆိုင်၍ ထွေးကြည့် လိုက်သောအခါ ကောင်းသည်ဟုမထင်ဘဲ မဝဲကောင်းထူးဟု စိတ်ထဲ ညဏ်ထဲ၌ ထပ်ခြင်သည်ကို ဆိုသည်။

ဥပမာ

ဣတိဝိသောဘဝ၌ အစရှိသည်ကို ကျက်မှတ် သင်ကြားသောသူ ၃-ယောက်ကဲ့သို့ တယောက်သည် တထအထွင်း မှတ်မိ၍ ပြန်ဆို နိုင်သေး၏။ တယောက်သည် တနှစ်အထွင်း မှတ်မိ၍ ပြန်ဆိုနိုင် သေး၏။ တယောက်သည် ဘယ်အခါမှမခေ့ တသက်လုံး မှတ်မိ၍ အလိုရှိသောအခါပြန်ဆိုနိုင်၏။ ထို့အတူ တထသမားတင်္ဂ၊ တနှစ် သမား ပိက္ခန္ဓာ၊ တသက်လုံးသမား သမုစ္ဆေပြစ်သည်။ ဤဥပမာ ကဲ့သို့ မှတ်လေ။

၎င်းသမ္မသနညဏ် တိုးတက်ရင့်ယန်၍ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့ကို ဘယ် နံရောအခါမှအလိုမရှိ၊ ဘုံ ၃-ပါး၌ ဖြစ်လိုသောစိတ်မရှိ အမြဲတည် နေသည်ကို မုဉ္ဇိတုကမ္မတာညဏ်ခေါ်သည်။

မိမိခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ ငြီးငွေ့သည်သည်း မဟုတ် မငြီးငွေ့သည်သည်းမဟုတ် ထွစ်ထျူနေနိုင်ခြင်း၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် တည်းတူသော သင်္ခါရတရားတို့၌ နှစ်သက်သည်သည်း မဟုတ်၊ မနှစ်သက်သည်သည်းမဟုတ်၊ ထွစ်ထျူရှု နေနိုင်ခြင်း ဤမိမိခန္ဓာ ကောင်ကြီးကို ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရအကြောင်း ၄-ပါး၊ သင်္ခါရ ဂြိုပြင်၍ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးဖြစ်နေခြင်း၊ လောကီ ကာမဂုဏ် ချမ်းသာ အမျိုးမျိုး ဖြစ်၍နေခြင်း ၂-ပါးတို့၌ နှစ်သက် သည်သည်းမဟုတ်၊ ထွစ်ထျူရှု၍နေခြင်းကို သင်္ခါရပေက္ခာညဏ်ခေါ်သည်။

ဤမိမိခန္ဓာ ကောင်ကြီးက စ၍ ဘုံ ၃-ပါး၌ဖြစ်သော အဋ္ဌတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ-နှစ်ပါးတို့၌ အပြန်ပြန်အလှန်အလှန် နိစ္စ၊ ဘုခ၊ အတ္တ၊ နှုထ- မဟုတ်ကြောင်း စဉ်းစား၍ နေနိုင်ခြင်းကို အနုလောမညဏ်၊ ပဋိ လောမညဏ်ခေါ်သည်။ ၃၁-ဘုံ၌ အာရုံကပ်ငြိခြင်းမရှိ ထယ်ရမ်း၊ ထယ်နာမ်၊ ထယ်ခန္ဓာကိုယ်မှ စွဲထမ်းကပ်ငြိခြင်းမရှိသည်ကို ဂေါတြိ တုညဏ်ဟု ခေါ်သည်။

ဤမှဉ္ဇိတုကမ္မတာဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၊ ဂေါတြိတုဉာဏ် ၃-ပါးတို့ကို မိမိစိတ်၌ အမြဲပျောက် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်သောအခါ ထွေးကြည့်၍ ထင်မြင်ထွင် ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးဟု မှတ်ပါလေ။ နုတ္တ ဝတုဏာ ဝေါက်ပြီးဟု မှတ်ပါလေ။ ထို့ကြောင့် “ဆုံတိုင်း နုတ္တ၊ ရှုနိုင်က၊ မုချအရဟတ္ထ” ဟု စပ်ဆိုလေသည်။

မင်ညဏ်၊ မင်စိတ်၊ ဖိုလ်ညဏ်၊ ဖိုလ်စိတ် ဆိုသည်မှာ အထူးထူး အထွေထွေ ဖြစ်လာဦးတော့ မလိုလို၊ သတ်နှယ် ဖြစ်သွားဦးမလိုလို၊ သာဓုထွထင်ရ မြင်ရဦးတော့မလိုလို မှတ်၍ မနေနှင့် မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်ခေတ်၊ နာမ်ခေတ်ထိ၍ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဝါတူတပါး အမှတ် ပျောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် သောတာပန်ဖြစ်၏။ သောတာပန် ဖြစ် ကတည်းက သောတာပတ္တိ မင်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်ပြီးပြီဟုမှတ်။ သောတာပန်နှင့် ဆိုင်သော ဝိပဿနာဉာဏ် အနတ္တပရိညာ စခန်း ဆို ဝေါက်သဖြင့် မင်ညဏ် ဖိုလ်ညဏ်နိဗ္ဗာန် ၃-ပါး တခါတည်းပြီး ပြီဟု မှတ်ပါလေ။

ကာမရာဂ သံသဂ္ဂစိတ်၊ ဧဝါသစိတ်ခေါင်းပါး၍ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ကတည်းက သကဒါဂါမ်နှင့် ဆိုင်သော မင်စိတ်၊ မင်ညဏ်၊ ဖိုလ် စိတ်၊ ဖိုလ်ညဏ် နိဗ္ဗာန်ပြီးပြီဟု မှတ်လေ။

ကာမရာဂသံသဂ္ဂစိတ်ကာမတဏှာစိတ်၊ ဧဝါသစိတ်ကင်းပြတ်၍ အနာဂါမ်ဖြစ်ကတဲက အနာဂါမ်နှင့်ဆိုင်သော မင်ညဏ် မင်စိတ်၊ ဖိုလ်ညဏ် ဖိုလ်စိတ်နိဗ္ဗာန်ပြီးပြီဟု မှတ်ပါလေ။

အထုံးစုံ ကိလေသာကုန်၍ ရဟန္တာဖြစ်ကတဲက အရဟတ္ထ မင်ညဏ် အရဟတ္ထဖိုလ်ညဏ်၊ မင်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ် နိဗ္ဗာန်ပြီးပြီဟု မှတ်ပါလေ။

“လျှပ်တပျက်သွင်း၊ ဖြစ်ပျက်ကုန်လေ။ စိတ်ခေတ်ထွေ၊ ကုဋေ တသိန်းသာ” ဆိုသော ကဗျာသံပေါက်အတိုင်း စိတ္တက္ခဏ ဖြစ်ပျက် နေတာကို ဘိမှထင်နိုင်၊ မြင်နိုင်မှ အရိယာဖြစ်မည်မမှတ်နှင့်။ ဤအရာ သည် သဗ္ဗဉာဏ ဗုဒ္ဓားကြီးများ အရာဖြစ်သည်။ သာဝကတို့နှင့် ဆိုင်သော အရာမဟုတ်ဟုမှတ်။ လက်ဖျစ်တတွက်ကို ကုဋေတသိန်း စိတ်ချုပ်သည်ကို မဆိုထားဘိ၊ ငြင်းငြိုဟ်ဆရာများ ပြောကြားတဲ့

ပဉ္စဒ္ဓါရဝိတိ၊ စိတ္တတ္ထက ၁၇-ချက်ကို သိအောင်ရှုနိုင်မည့်မဟုတ်၊ ဗုရားအရာသား၊ သာဝကအရာသား၊ ဝိုင်းခြား၍မသိ၊ ငြင်းငြိတ် ကျမ်းအတွက်မဂ်ဖိုလ်ကို ရထိုက်သောသူများတောင် ပျက်ကုန်ပြီဟု နှုတ်ပါလေ။

ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတို့၌ မကျွမ်းကျင်မတ်မတ် ဝါနန္ဒသက်သက်နှင့် တရားဟောဆရာတွေပျက်ခြင်းကြောင့်မဂ်ဖိုလ်ရထိုက်သော သူများ ပျက်စီးကုန်သည်လည်းတချက်။ ။ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဝိပဿနာညစ်ညမ်း မတ်မတ် သီလမှအစ သီလမှအရေးကြီး အာဇီဝဋ္ဌမက သီလက သာ၍ အရေးကြီးသီလတရား ဦးစီးဦးထိုင် အကောင်းဆုံး ထုပ်၍ ဟောပြောသော ထူဆရာ၊ ရဟန်းဆရာတွေ ဟောပြော နှိပ်စက်၍ မဂ်ဖိုလ် ရထိုက်သောသူများ ပျက်စီးကုန်ခြင်းတချက်။ သမထ၊ သမာဓိ အရေးကြီးသည်၊ ဥပစာသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ အရေးကြီး နိမိတ်ထင်ထို၊ မြင်ထို အရေးကြီး ပြောတောပြသ ဆုံးမနေသော ထူဆရာ၊ ရဟန်းဆရာတွေ နှိပ်စက်၍ မဂ်ဖိုလ်ရထိုက်သော သူတွေ ပျက်ကုန်သည်လည်းတချက်။

ဝိပဿနာညစ် ၁၀-ပါး၊ ၁၆-ပါးတို့ကို အစဉ်အတိုင်းတတ်၍ ထုပ်ရမည်၊ ထုပ်ရမည်ဟု ပြောဟောသော ဆရာတွေ အတွက် မဂ်ညစ်၊ ဖိုလ်ညစ်ကို ရထိုက်သူများ ပျက်စီးကုန်ခြင်း တချက်။ ဤကဲ့သို့ နိမတား၍ ရုပ်တမ်းနေသော ဆရာများ အလွန်တရာ ပေါများသည့်အတွက် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို လွယ်လွယ် ကူကူနှင့် ရနိုင်ပါလျက်ထားနှင့် မရပြန်ကုန်ကြလေသည်။

နိမတား၍ ရုပ်တမ်းနေသောသူဆိုတာ အခြားယာကိုမှတ်နှင့်၊ ဝိပဿနာတရားကို ပြောပြလျှင် ကူလို့နားနှင့် မတန်ခြင်းကြောင့် “နိမတား” နားနှင့်မတန်ဆိုသည်။ ရုပ်တမ်းနေသော သူဆိုသည်မှာ အရှင်ဝေါကမ မြတ်စွာဘုရား ထာသနာအတွင်းမှာ လွယ်လွယ် ကူကူနှင့် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ထိုရနိုင်သော ဝိပဿနာ နည်းလမ်းကို မဂ်တက်စဉ်နှင့်တကွ ကျလျနန မသိခြင်းကြောင့် ဝါနန္ဒ မဂ်ညစ်၊ ဖိုလ်ညစ်နိဗ္ဗာန်ထိုရတော့မဆိုထို၊ သီလနှင့်မဟော့မလိုထို၊ သမထ၊ သမာဓိနိမိတ်တွေ ထင်လျှင် မဂ်ဖိုလ်ကို ရတော့မဆိုထို၊ တိဟိတ်မှ

ရတော့မလိုလို၊ ယခုလူတွေဟာ ဋီဟိတ်တွေထဲ ပြောဆိုပြော၊ ရမ်းပြော၊ မှန်းပြော၊ ရမ်းတုတ်၊ မှန်းတုတ် ဘယ်တရားကိုမှ ပြီးပြီး ပြတ်ပြတ်၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်မထီ၊ မဟောပြနိုင်။ ဒါနဆရာဆိုဒါနတရား ပစ္စည်းထယ်လောက် ကုန်အောင်လုပ်လျှင် ဒါနမဂါရမီ ပြည့်လေ မေးထို ပုတ်ပြတ်မဟောနိုင်။ သီလဆရာကို ဘယ်သီလကို ဘယ် မှုလောက်၊ ဘယ်နှစ်ဘဝလောက်၊ ဘယ်နှစ်ကမ္ဘာလောက်ထိန်းလျှင် မဂ်ဖိုလ်ရမလဲဟု မေးလျှင် ပုတ်ပြတ် လျှောက်နု သီလဆရာကလဲ မဟောနိုင်။ ။သမထ၊ သမာဓိလမ်းဆရာကို စိတ်ဓာတ်ကထေး ထယ်ကမ္ဘာနန်းအာရုံမှာ ဘယ်နှစ်နာရီတည်မှ၊ ဘယ်နှစ်အဝတည်မှ၊ ဘယ်နိမိတ်ထင်မှ မဂ်ဖိုလ်ကို ရမလဲဟုမေးလျှင် သေသေချာချာ ပိုင်းပိုင်းပြတ်ပြတ် မဟောနိုင်။ ဝိပဿနာညက် ၁၀-ပါး၊ ၁၆-ပါးကို ဘယ်နှစ်ခေါက်ဆုံးလျှင် ဘယ်နှစ်ခေါက်ပြန်၍ ကျင့်ရမလဲ၊ ဝိပဿနာညက် အစဉ်အတိုင်း ဆုံးအောင် ဘယ်နှစ်ခါလုပ်လျှင် မဂ် ဖိုလ် ရမလဲမေးလျှင် မပြောနိုင်။ ရမ်းပြော၊ ရမ်းတုတ်၍ နေခြင်းကြောင့် ဤဆရာတွေကို ရုပ်တမ်း၍ နေသောသူ၊ ရုပ်တမ်း- ရမ်းတုတ် မဟောပြောနေသောသူဟုဆိုလိုသည်။

ဝိပဿနာညက် ၁၀-ပါး
၁၆-ပါး ပြေခမ်း

ဝိပဿနာ ညက်သည် ၁၀-ပါး၊ ၁၆-ပါးတို့ကို တောထဲ၌ ထွား၍ ကျင့်နေရသော တရားမဟုတ် စံတင်၍ ကြည့်ဆိုရာ မှတ် ကျောက်ဖြစ်သည်။ ခြောက်မူးရေရွှေ၊ ခုနစ်မူးရေရွှေ၊ ရှစ်မူးရေရွှေ၊ ထိုးမူးရေရွှေ၊ ဤရွှေ ၄-မျိုးကို သိဆိုရာ မှတ်ကျောက် ဖြစ်သည်။ ဤဥပမာကဲ့သို့ နာမဂ္ဂပရိစ္ဆေဒ၊ နာမဂ္ဂပ ဝေဏ္ဍာန၊ နာမဂ္ဂပ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ဤညက်ထုံးပါးအတူတူ။ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်နိုင်စွာ သိမှုခေါ် သည်။ ၎င်းညက်သည် သောတာပန် ဖြစ်ခြင်း။ အင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့် အညီ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်ထွာ၊ ပရိစ္ဆာသမုပ္ပါဒ်တို့ကို ယောပြု နိုင်သောဆရာထိုတွေ၍ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော တရားစကားထို

ကြားနာ နာခံ မှတ်သား မိလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မိမိစိတ်ကို အသင့်အတင့် နှလုံးထွင်း၍ ငါ့သူတပါးထောက်ျား၊ မိန်းမ-မယုတ် ယခုဆရာဟောပြောသော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်ကောင်သာ ဟုတ် သည်ဟု ယူလိုက် ကတည်းက ဤညွှန် ၃-ပါး ပြီးပြီဟု မှတ် သဏ္ဍာယမိမ္မိလဲ ကွာပြီဟု မှတ်ပါလေ။ အထူးထူးကြံ နေရသည် မဟုတ်။

ထို့နောက် နေရင်း ထိုင်ရင်း ဆိုသလို မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို နှစ်သက်ရာခရီးပါကလား၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာတွယ်ပါ ကလား၊ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတွေဟာ ဖြစ်ပျက် နေတာပါ ကလားဟု မကြာမကြာ စဉ်းစားဆင်ခြင်တွေးတောပါ များသောအခါ ကာမရာဂ ထံသို့ စိတ်ခေါင်းပါး လာထိမ့်မည်၊ ခေါင်းပါးလျှင် မိမိသည် သကဒါ ဝါဂ်ဖြစ်ပြီဟု ထိလေတော့၏။ သကဒါဝါဂ်ဖြစ်ကထဲက ထင်ညွှန်၊ ဥဒယဗ္ဗယညွှန်၊ အလိုလိုပြီးပြီဟု မှတ်ပါလေ။ ။တောထဲမှာ ကျင့် နေရသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာမှ ဖြစ်မည်ဟု မမှတ်ပါလေနှင့်။

၎င်းခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အထူးထူး အနေဖြင့် မကြာမကြာ ရှုသန် များ၍ ရာဂ ဝေဒနာတို့သည် ကာမဂုဏ် ငါးပါးနှင့် ထိသော်လည်း ကာယသံသဂ္ဂစိတ် မဖြစ်ပေါ်လျှင် အနာဂါဂ်ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလေ။ အနာဂါဂ်ဖြစ်ကတည်းက ကာမထုတေိခုနစ်ဆုံ၌ ငြီးငွေ့ စက်ဆုပ် သော နိဗ္ဗိန္ဒညွှန် အလိုလိုပြီးပြီဟု မှတ်ပါလေ။ ။ညွှန်အစဉ် တွေကို စာတည်း၌ရေးထားသည့်အတိုင်း ထုတ်ရသည်မဟုတ်။

ထို ၃-ပါးအထုံးစုံကို ဒုက္ခမှန်းသိ၍ သဝကို တပ်နှစ်သက်ခြင်း မရှိ၊ တခါတည်း ပြတ်ကတည်းက ရဟန္တာ ဖြစ်လေတော့၏။ ရဟန္တာဖြစ်လျှင် မုဗ္ဗိတုကဗျတာညွှန်၊ သင်္ခါရပေက္ခာညွှန်၊ အနု ထောမညွှန်၊ ပဋိလောမညွှန်၊ ဝေါကြိတုညွှန်၊ အရဟတ္တဝေဒညွှန်၊ ဝိဝိဇ္ဇာညွှန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို သိသောညွှန် တခါတည်း အပြီး ပါလေ တော့၏။ မြတ်စွာဘုရားစကားကိုနားမလည်လျှင် ပိဋကတ် ၃-ပုံမှက အပုံ ၁၀၀-တတ်စေဦးတော့ ခရီးမရောက်၊ ကပေါက် ကတတ် အလွဲလွဲအချော်ချော် ဖြစ်တတ်သည်။ ပညာရှိတို့ ကြပ်ကြပ်စဉ်းစား တော်မူကြပါကုန်။

အနိစ္စ၊ ဓုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘတရားတို့ ကျင့်ရသော
တရားမဟုတ်သည်ကို ပြခန်း

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရား၌ ပညာ၊ သီလ၊ သမာဓိ ၃-ပုံ ပုံလိုက်လျှင်
ပညာ၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ၂-ဆုံး၊ သီလ၌ သမ္မာဝါရာ၊ သမ္မာ
ကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ၃-ဆုံး၊ သမ္မာသမာဓိ၌ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာ
သတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ၃-ဆုံးဖြစ်သည်။ အနက် ပညာတပုံ၌ သမ္မာ
သင်္ကပ္ပသည် အကြောင်းတရားဖြစ်၍ ကျင့်ရ-ကြံရသော တရားဖြစ်
သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် အကျိုးတရား ဖြစ်၍ မကျင့်-မကြံရ။ ။
ထို့အတွက် အနိစ္စထင်မြင်ချက်၊ ဓုက္ခထင်မြင်ချက်၊ အနတ္တထင်မြင်ချက်
အသုဘထင်မြင်ချက်သည် သမ္မာဒိဋ္ဌိညက် ဖြစ်သည်အတွက် မကျင့်
မကြံရကြောင်းကိုဆိုသည်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ အကြောင်းတရား အကြံ
အပန်ကောင်းက ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိညက် ၄-ပါးအလိုလိုပြီးလေတော့၏။

ဥပမာ

ရွှေအိုးတလုံး၊ ရွှေအိုး တလုံး၊ မိုးကြိုးအိုး တလုံး၊ ပတ္တမြားအိုး
တလုံး မြှုပ်ထားသည်ကိုဖော်လိုလျှင်ဖုံးပိတ်ကွယ်ကာ၍ ထားသော
မြေကြီးအုတ်ခဲ၊ ကျောက်ဖျာ၊ သံပြားတို့ကို အကြံကောင်း ညက်
ကောင်းကောင်းဖြင့် ထူးဆွ ဖျက်ဆီးရခြင်းသာ အလုပ် ဖြစ်သည်။
၎င်းအိုး ၄-လုံးကိုမြင်ရသည်မှာ အလုပ်မဟုတ်၊ ၎င်းအိုး ၄-လုံး
ရသည်မှာ အလုပ်မဟုတ်ဟုမှတ်ပါလေ။

ထိုအတူ အနတ္တသမ္မာဒိဋ္ဌိ ညက်သစ် မြင်တိုရာမှာလည်း အတ္တ
တည်းဟူသော ဗုဒ္ဓိလိသတ္တပါဝါထူတပါးပျောက်အောင် ရှင်နာမ်
ခန္ဓာ ဝေဒိဋ္ဌသမုပ္ပါဒ်ခတ်သစ္စာတို့ကိုသာ ကြားနာ နာခံမှတ်သား
သင်ကြားလေ့ကျက်ဆောင်ရွက်သားရခြင်းသမ္မာသင်္ကပ္ပ အကြောင်း
တရားအလုပ်ဟု မှတ်ပါလေ။ ဤအကြောင်းတရား အလုပ်အတိုင်း
ရှင်နာမ်ခန္ဓာကို ထင်မြင်လျှင် အကျိုးတရားတည်းဟူသော အနတ္တ
အလုပ် မလုပ်ဘဲထင်မြင်လေတော့၏။ အနတ္တဆိုတာနှင့် ဝါသုတပါး
ယောဂျ်းမိန်းမ အထင်အမြင် အလုပ်ပါပျောက်သွားသည်ဆိုတာ
အတူတူဟုမှတ်။

အနိစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိညုဏ် ထင်မြင်ဘို့ရာမှာလည်း ရုပ်ခေတ်၊ နာမ်
ခေတ်တို့မပျက်လျှင် ပျက်အောင်ပျက်ဆီးမှု၊ ကြံစည်မှု၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ
အလုပ်ဖြစ်သည်။ ရုပ်ခေတ်၊ နာမ်ခေတ်ပျက်သွားလျှင် မမြဲသည်ကို
မြင်သော အနိစ္စသမ္မာဒိဋ္ဌိညုဏ် အလိုလို ပြီးလေတော့၏။ ဥပမာ
ဆေးသိပ်မမြဲတာကိုမြင်လျှင် ဆေးသိပ်ကိုပျက်ဆီးရခြင်းသာ အလုပ်
ဖြစ်သည်။ ပျက်ဆီး၍ပျက်လျှင်မမြဲတာအလိုလိုပင်မြင်ရလေတော့၏။

အသုဘ သမ္မာဒိဋ္ဌိညုဏ်ကိုထင်မြင်ဘို့ရာမှာလည်း အသုဘတို့တယ်
လွှပ်သည်ဟု ထင်ချက်ပျောက်အောင် မိမိကိုယ်ကြိုး၌ စက်ဆုပ်
ရွံရှာသွယ်ရှုရခြင်း၊ ဝတ်ခြင်း၊ စားခြင်းတို့မှ မတင့်တယ်ဟုရှုရခြင်း
၍အရာတွေလိုရှုကြည့် ဆင်ခြင်ရခြင်းသာ သမ္မာသင်္ကပ္ပ အလုပ်
အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်။- မတင့်တယ်ဟု ထင်သောအသုဘ
သမ္မာဒိဋ္ဌိအကျိုးတရား အလကားပေါ်လာရလေတော့၏။

ဓုက္ခသမ္မာဒိဋ္ဌိညုဏ်ထင်မြင်ဘို့ရာမှာလည်း သုခချမ်းသာမည်ဟု
အထင်ပျောက်အောင် ဣရိယာပလပေါ်၌ မပြောင်းလဲဘဲရှုကြည့်မှု
တုံတုံးပါး၌ ဘယ်နေရာမှချမ်းသာသည်မထင်အောင် ရှုကြည့်မှုသာ
အလုပ်တရားဖြစ်သည်။ မိမိခန္ဓာနှင့်တကွ ၃၀-တုံတုံးတို့ ချမ်းသာသုခ
မထင်လျှင် အကျိုးတရားတည်းဟူသော ဓုက္ခသမ္မာဒိဋ္ဌိညုဏ်အလိုလို
ပေါ်လာရလေတော့၏။

အနတ္တဖင်လျှင် သတ္တာယ ဒိဋ္ဌိသေ၍ သောတာပန်ဟုမှတ်၊
အနိစ္စနှင့်အထုဘထင်လျှင် သကဒါဂါမ်နှင့် အနာဂါမ်ဟုမှတ်၊ ဓုက္ခ
ထင်လျှင်ရဟန္တာဟုမှတ်၊ သမုစ္ဆေဒထင်မြင်းကိုဆိုသည်။ ကို ကြောင့်
“ဆုံးတိုင်ဓုက္ခ၊ ရှုနိုင်က၊ မုချအရဟတ္တ”ဟု စပ်ဆိုပေသည်။ ဓုက္ခ
တရားအချုပ် အနတ္တတရားအစ ဤနှစ်ပါး လိုရင်း အချက်ကြီး
ဖြစ်သည်။ အတ္တပျောက်လျှင် အနတ္တ၊ နိစ္စပျောက်လျှင် အနိစ္စ၊ သုခ
ပျောက်လျှင် ဓုက္ခ၊ သုဘပျောက်လျှင် အသုဘ ဖြစ်သည်ဟု
မှတ်ပါစေ။

အနတ္တပေါက်ပြီး၍ အောက်သံသရာတို့မှန်း၍ ဓုက္ခထဲလို အမြဲ
ထင်နိုင်လျှင် သောတာပန် အနတ္တပေါက်ပြီး၍ အလယ် သံသရာကို
ဓုက္ခထဲဟု အမြဲထင်နိုင်လျှင် အနာဂါမ်အနတ္တပေါက်ပြီး၍ အထက်

သံသရာကိုခုတ္တဘဲဟု အမြဲထပ်နိုင်လျှင် ရတနာ၊ ထို့ကြောင့် အနတ္တ အစ ခုတ္တအဆုံး ၂-ထုံးသောသက္ခဏာ အရေးကြီးဆုံးဟု ဆိုပေသည်။

ထို့ကြောင့် အနတ္တကို ထနဖုံးကွယ်သည်။ အနိစ္စကို သန္တတိ ဖုံးကွယ်သည်။ အံထုသကို ပထိဗောဓေဖုံးကွယ်သည်။ ခုတ္တကို ဣရိယာ ပထ ဖုံးကွယ်သည်ဟု ပြကြပေသည်။

၃၁-ဆုံတရားကို အကျဉ်းချုပ်ပြခြင်း

အောက်သံသရာကို ဒိဋ္ဌိကြောင့်လယ်သည်။ အလယ် သံသရာကို ကာမတဏှာကြောင့် ထယ်သည်။ အထက် သံသရာကို ရူပတဏှာ၊ အရူပတဏှာကြောင့် ထယ်သည်။ အကျဉ်းအားဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိသာ ၃၁-ဆုံကို ထယ်တက်သည်ဟု မှတ်ပါလေ။

သောကီအကုသိုလ်မှာ ဒိဋ္ဌိ စူးစိုက်သည်။ သောကီ ကုသိုလ်မှာ တဏှာစူးစိုက်သည်။ အကုသိုလ်ကို ဆယ်အတွက် ပြုပါသလဲဆိုလျှင် ပစ္စက္ခ၌ ကိုယ်ခန္ဓာကိုတွယ်တာ၍ ချမ်းသာမှုကိုအလိုရှိသဖြင့် ပြုကျင့်သည်။ ကုသိုလ်ကို ဆယ်အတွက်ပြုပါသလဲဆိုလျှင် တမလွန် သံသရာမှာ ချမ်းသာမှုကိုအလိုရှိ၍ ပြုကျင့်ကြသည်ဟု မှတ်ပါလေ။

ငါ့၊ငါ-ဟု သတ္တယဒိဋ္ဌိစွဲ ရှိခြင်းကြောင့် ငါ့ဆိုယ်။ ငါ့ခန္ဓာ၊ ငါ့သား၊ ငါ့မယား၊ ငါ့ထပ်၊ ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းသော တဏှာဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါလေ။ ငါမြင်သည်၊ ငါကြားသည်၊ ငါနံသည်၊ ငါလျှောက်သည်၊ ငါတွေ့ဆံသည်၊ ငါကြံသည်တည်းဟူသော ဒိဋ္ဌိစိတ် ဝိညာဉ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကြောင့် အဆင်၊ အဆံ၊ အနံ၊ အရသာ၊ အတွေ့အကြံ တည်းဟူသော ခြောက်အာရုံကို နှစ်သက်သော တဏှာဖြစ်ပေါ်သည်ဟု မှတ်ပါလေ။

ပရမတ်ဓာတ်ကို မပေါက်ရောက် မထင်မြင်ဖို့ သတ္တယဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါလေ။ ပညတ်ရုပ်ဖျက်ဆီး၍ စက်ဆုပ် ရွံရှာတွယ် မရှုနိုင်သည့်အတွက် ကာမရာဂတဏှာ ဖြစ်သည်ကု မှတ်ပါလေ။ ကာမရာဂစိတ်သည်ဧဝါသဟု မှတ်ပါလေ။ ။အသယံကြောင့် ဆိုသော် အနာဝါဒပုဂ္ဂိုလ် ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အနာဝါဒ ပုဂ္ဂိုလ်

သည် ထောတနှင့် ခေတကိမဝယ်၊ ခေါသကိုသာဝယ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ မိမိခန္ဓာပေ၌ တင်၍ မထွေးကြည့်လျှင် ကာမ, ရာဂ သံသဂ္ဂစိတ်သည် ဧကန်ခေါသစိတ်ဖြစ်ကြောင်း ထိထိခိုမည်။

သင်္ခါရ ၃-ပါးကို ထောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ် ခေါ်သည်။ အပုညာဘိသင်္ခါရမှာ တဏှာစူးစိုက်သည်။ အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရနှင့် ပုညာဘိ သင်္ခါရမှာ တဏှာ စူးစိုက်သည်။ အတ္ထကို မိဋ္ဌိခေါ်သည်။ နိစ္စ၊ သုခ၊ သုဘကို တဏှာခေါ်သည်။

အနတ္တပေါက်လျှင် မိဋ္ဌိသေ၍ အောက်မင်တပါးရသည်။ အနိစ္စ၊ အသုဘ၊ ဓုက္ခပေါက်ရောက်ထင်မြင်လျှင် အထက်မင် ၃-ပါးရသည်။ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး၌ စိတ္တာနုပဿနာနှင့် ဓမ္မာနုပဿနာ ပေါက်လျှင် အောက်မင် ၂-ပါးရသည်။ ဝေဒနာ နုပဿနာနှင့် ကာယာ နုပဿနာ ပေါက်ရောက်လျှင် အထက်မင် ၂-ပါးရသည်။ ခန္ဓာ ၅-ပါး၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၃-ပါးပေါက်လျှင် အောက်မင် ၂-ပါး ပြီးငြိမ်းသည်။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ၂-ပါးပေါက်လျှင် အထက်မင် ၂-ပါးပြီးလေ၏။

မင် ၄-ပါးက ပယ်သတ်နိုင်သောစာရားကို
မြခြင်း

သောတာပန်ဖြစ်၍ မိဋ္ဌိကွာလျှင် မိဋ္ဌိအယူမှားရှိသမျှ သေသည်။ သစ္စညဏ်ကိုဖုံးသော အဝိဇ္ဇာသေသည်။ အကုသိုလ်စိတ် ၅-ခုသေသည်။ မိဋ္ဌုပါဒေါနံ၊ အတ္ထဝါဒဝါဒေါနံ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒေါနံ ၃-ပါး သေသည်။ မိဋ္ဌာသဝသေသည်။ မိဋ္ဌောဗ သေသည်။ ဝိစိတိန္ဒြာ, ကုတ္တုဗ္ဗ, နိဝရဏ ၂-ပါးလေသည်။ မိဋ္ဌိ, ဝိစိတိန္ဒြာ, သီလဗ္ဗတ ပရာမာသသံယောဇဉ် ၃-ပါးလေသည်။ မိဋ္ဌိဝိစိတိန္ဒြာအနုသယ ၂-ပါး သေသည်။ မိဋ္ဌိ, ဝိစိတိန္ဒြာ ကိလေသာ ၂-ပါးလေသည်။

သကဒါဝါဒမှာ ကိစ္စညဏ်ကို ဖုံးကွယ် ထားသော အဝိဇ္ဇာ သေသည်။ အနာဝါဒမှာ ကာရာဂ၊ ပဋိစ သံယောဇဉ် ၂-ပါး သေသည်။ အသိဓမ္မာနည်းအားဖြင့် မစ္ဆရိယ, ဣဏ္ဍာ, သံယောဇဉ် ၄-ပါးလေသည်။ ကာမရာဂ၊ ပဋိစ အနုသယ ၂-ပါး လေသည်။

ကာမာသဝေသသည်၊ ဒေါသ၊ အဟိရိတ၊ အနောတ္တပ္ပ ကိလေသာ ၃-ပါးသေသည်။ ကာမဗ္ဗန္တ ဗျာပါဒ နိဝရဏ ၂-ပါး သေသည်။ ရဟန္တာ ဝုပ္ပါလ်မှာ ကျန်တိလေသာ တရားအစောင်း အကျန် သေသည်။

သမထ သမာဓိလမ်းနှင့် ဝိပဿနာ လမ်းခွဲပြခန်း

သမထလမ်းသည် သမထသာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-ကို ကျင့်ရ သည်။ ဥပစာရသမာဓိနှင့် အပ္ပနာ သမာဓိ ၂-ပါးကို ရနိုင်သည်။ ဥပစာရသမာဓိ ၂-ပါးဆိုသည်မှာ မိမိရှုကြည့်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံ၌ စိတ်တထုံးကို ၂-နာရီ၊ ၃-နာရီတည်နေ တန်နိုင် မြင်းကို ခေါ်သည်။ အပ္ပနာ သမာဓိဆိုသည်မှာ မိမိစိတ်ကို ၎င်းကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံ၌ အလွန်မြဲမြံခိုင်ခိုင်ရှိ၍ နိဝရဏ ၆-ပါး၊ ဝိက္ခမ္ဘန အားဖြင့် သေသောကြောင့် ဈာန်အတိညာဏ် ရခြင်းကိုခေါ်သည်။ ဥပစာရ သမာဓိ အာရုံနှင့် စုတေ သေလွန်သော် ထုဂတိ ၇-တုံမှာ ဖြစ် သည်။ အပ္ပနာသမာဓိ ဈာန်အတိညာဏ်အာရုံနှင့်သေသော် ဗြဟ္မဒု ပြည်မှာဖြစ်၏။ မဂ်စိတ်တရားမဟုတ်၊ အလွန်ခဲယဉ်းစွာ ကျင့်ရသော တရားဖြစ်သည်။ ဝတ်ကြောင်နှင့်ကျင့်၍ မဖြစ်ဟု မှတ်ပါလေ။

ဝိပဿနာလမ်းသည် ခဏိကာသမာဓိလမ်းဖြစ်၍ အလွန်လွယ်ကူ သည်။ ခဏိကာသမာဓိဆိုသည်မှာ ဝီရိယစိတ်အစဉ်မှာ—ပါသွားသော ကေဂ္ဂတာစေတသိက်ကိုဆိုသည်။ မြင်း၊ ကြား၊ နံ၊ လျှက်၊ တွေ့ထိ၊ ထိုင်ထွယ်၊ ကွေး၊ ဆန့်၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ အိပ်၊ သွားအစရှိသော အာရုံစိတ် ရောက်ရာအရပ်မှာခဏိကာ သမာဓိပါသွားသောကြောင့် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာဝဋ်ဥဒ္ဓသဓုပ္ပာန်တည်းဟူသော အရားတို့ထွင် တပါး ပါးသောဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းထိုသင်ကြားပြီးလျှင် ဣရိယာပထ ၄- ပါးထို့၌၎င်း၊ မြင်သောအခါ၊ ကြားသောအခါ၊ နံသောအခါ၊ စားသောအခါ၊ လှေထိသောအခါ ၎င်းတယ်အခါမဆိုမိမိကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံကို သတိထား၍ရှုကြည့်မည်ဆိုလျှင် ဖြစ်နိုင်ကြောင်းအလွန် လွယ်လွယ်ကူကူဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို၍ ကျမ်းစာအုပ်ကိုကြည့်ရှုရသည် နှင့် သိစရာ ရှိလောက်ပါပြီ။

ဥပမာ

လမက လမာမိလမ်းကို ပြဿောဟူသည့် ထားဆိုး ကလေးကို လိမ္မာအောင် ဆုံးမသောအရာ၌ အဖေမလိမ္မာ ဆုံးမတာနှင့်တူ၏။ ပိပဿနာခဏိကသမာဓိလမ်းသည်သားဆိုးကလေးကို အဖေမလိမ္မာ ဆုံးမတာနှင့် တူ၏။ ဘယ်အတွက်လဲ ဆိုလျှင် သားဆိုးကလေးသည် ရွာကိုလယ်၍မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ လျှင်တိုင်း၊ ထွေထီတိုင်း မကောင်းမှုကိုပြုလျှင်၍ ရပ်သူရွာသားတို့က အဖေအားတိုင်ကြားသဖြင့် မကြာမကြာလျှော်ကြေးဝေးနေရ၏။ ဤအခါ အဖေမိတ်သည် လျှော်ကြေးမိုက်ဆံကို ဝေး၍ နေရခြင်းသည် ငါ၏ သားရွာကိုလယ်၍သာ မကောင်းမှုကိုထုပ်သဖြင့် လျှော်ရသည်ဟု အထင်ရောက်၍ မိမိသားကို အိမ်က မလယ်စေရန်ဆုံးမ၏။ ထားသည် အဖစကားနားမသောင်ဘဲ လယ်မြဲတိုင်းထုပ်မြဲတိုင်းထုပ်၏။ အဖသည် နောက်သားဆိုးကို တိုင်ပွာတုပ်၍ ထား၏။ သားသည် တိုင်မှာ အတင်း ကြိုးပြတ်အောင် ထွက်ပြေး၍ ထုပ်မြဲတိုင်းထုပ် မကောင်းမှု လျှော်မြဲတိုင်းကျပ်ပြန်၏။ အဖသည် ပိုက်ဆံ ကြေးငွေ မကြာမကြာလျှော်ရ၍ အလွန်ဟရာ စိတ်ဒုက္ခရောက်၏။ အဖသည် နောက်တခါအိမ်ကိုတံခါးပိတ်၍ထား၏။ သားသည်လူစွမ်းတောင်း ဖြစ်၍ အိမ်ခေါင်မှ ဖောက်ထွက်ခုန်ဆင်းပြီး ထုပ်မြဲထုပ်ပြန်၏။ ဤအခါမှ အဖမိတ်မှာ သာ၍ ဒုက္ခအလွန်ရောက်ရလေ၏။

ဟနေ့သ၌ သားဆိုးကို လိမ္မာအောင်ဆုံးမတတ်သော လူလိမ္မာ ပညာရှိတယောက်က ဟေ့ ထူမိတ် ထားဆိုးများကို ဤကဲ့သို့ဆုံးမ၍ မရဘူး။ မင်းက မင့်သားရွာလယ်ထို မကောင်းမှု ပြုထုပ်ခြင်းကြောင့် ငွေကုန်ကြေးကျ လျှော်ရသည်ဟု မှတ်၍ ရွာမသည်ရန် အိမ်မှာ နေရန်ကို တိုင်မှာ ကြိုးနှင့်တုပ်၊ အိမ်တံခါး ပိတ်ခြင်း ထိုထိုထုပ် သလား။ မင့်သားသည် ဘယ်လိုဘဲ လယ်လယ် မကောင်းမလုပ်၍ ငွေမကုန် မလျှော်ရသည်ကိုသာ လိုရင်းအချက် မထုတ်လားဟု ဆို၍ လူမိတ်၏ သားဆိုးကလေးကို လူလိမ္မာက ခေါ်၍ဆုံးမ သည်မှာ အမောင်သည်ရွာကို လယ်တာနှင့် မလယ်ဘဲ နေတာ ဘယ်သင်းကို ကြိုက်လဲဟု မေး၏။ ကျွန်တော်သည် အနမတဂ္ဂ

သံသရာက ရွာကိုလယ်၍ သောတာအရပ်မှ မလယ်ရဘူးဆို၍ ကျွန်တော်
မနေနိုင်၊ လယ်ရမှ နေနိုင်မည်ဟု ပြော၏။ ထိုအခါ လူထိမ္မာက
ကောင်းပြီ လယ်ထိုသပဆိုလျှင် လယ်ပါတော့၊ ဆိုသော ငါပြော
သော စကားတခုကို နားထောင်ပါဟုဆို၏။

ဤအခါ သားဆိုးကလေးက ရွာကိုလယ်ရလျှင် ကျွန်တော်
သဘောနှစ်သက်သဖြင့် သယ်စကားကို မဆို နားထောင်ပါမည်။
ရွာမလယ်နှင့် ဆိုသော စကားကိုသာ နားမလေးဘဲ နိုင်ပါဟု ပြန်၍
ပြော၏။ ဤအခါ လူထိမ္မာက ဆုံးမသည်မှာ မင်းရွာကိုရပ်ကိုလယ်
သောအခါ မြစ်တိုင်းကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ လျှက်တိုင်း၊ ငွေ့ထိတိုင်း၊
စိတ်ကူးတိုင်း၊ နာမ်တရားစိတ်ဓာတ်ကလေးကရပ်တရားကိုယ်ကြီးကို
အကြည့်ခိုင်း၍ နာမ်ရပ်နှစ်ပါး ကြည့်နေသည်။ ငါကြည့်ဟု သတိ
စိတ်ကလေးကို ကြည့်သည်။ နားထောင်သည်စသည်ဖြင့် တပြိုင်နက်
သတိမူ၍ စိတ်ရောက်ရာ အရပ် ဌာနတိုင်း လုပ်ပါဟု တချက်
ဆုံးမ၏။

ထို့နောက် မြင်ထိုက်သော အဆင်းကိုလည်း ငါမရှိ၍ ငါမနှစ်
သက်၊ ငါမစုံမက်၊ ငါမခပ်ထွယ်၊ ငါမသာယာဟု အဆင်း၊ အထံ၊
အနံ၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အထိတို့၌ ဤနည်းကိုလုပ်ပါဟု တချက်ဆုံးမ
ပြန်၏။ ဤစကား ၂-ချက်ဖြင့် သတိကလေးထား၍ ထား၍ အာရုံ
၆-ပါးတို့၌ မပြတ်အောက်မေ့သတိမူ၍ ရွာကို လယ်ပါလေတော့ဟု
ခိုင်းလိုက်၏။

ထိုသားဆိုးကလေးသည် ရွာကိုလယ်ရင်း ဤအလုပ် ၂-လုပ်ကို
သတိပြေထံလုပ်သဖြင့် ငါမရှိ ရှင်၊ နာမ် ၂-ပါးသာ ရှိကြောင်းကို
ထိသည်အထွက် ငါမရှိထံ ငါမကောင်းမှုကို သုပ်စရာမရှိဟု တခါ
တည်းပယ်စွန့်လိုက်၊ သားဆိုးသည် ထိမ္မာ ထင်ကျေး လေတော့၏။
အဖ မိတ်သည်လည်း ငွေ့ကျေနံ ချမ်းချမ်း သာသာ ဖြစ်ရလေ
တော့၏။

ဤဥပမာ၌ သားဆိုးသည် စိတ်မိုက်နှင့်တူ၏။ ရွာလယ်သည်
ဆိုခြင်း၌ အာရုံခြောက်ပါးထို့ စိတ်ရောက်သည်ကိုဆို၏။ မကောင်းမှု
ပြုကျင့်၍ လျော်ရသည်ဆိုသော စကားသည် သံသရာထဲ၌ တပြောင်း

ပြန်ပြန်နေရသည်ကိုဆို၏။ ဘိသရာဗ္ဗထွက်လို၍ သမထသမာဓိတမ်းကိုလုပ်သောသူသည် အဖမိုက်နှင့်တူ၏။ ဝိပဿနာတမ်းကိုယောဿနပြုသောသူသည် သားဆိုးကိုထိခွာယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတတ်သောအဖထိခွာနှင့်တူ၏။ မြစ်ပိုင်း၊ ကြားတိုင်းထိတား၍ နေရခြင်းသည် ခက်ကသမာဓိ နာမ် ရှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဒိဋ္ဌိသတ်၊ တဏှာသတ်ဖြစ်၏။ သားဆိုးထိခွာယဉ်ကျေးခြင်းသည်အရိယာ ဖြစ်လာနှင့်တူ၏။ ဝေဠုကြေးမခလျှင်ရခြင်းသည် သံသရာမှ တခါပြန်၍ ဝေမဖြစ်သည်နှင့်တူ၏။ တနည်း သမထသမာဓိ တမ်းပြုသော ဆရာသည် အာဠာရ၊ ဥကေတို့နှင့် တူ၏။ ဝိပဿနာကို ပြုသော ဆရာသည် မြတ်စွာဗုဒ္ဓနှင့်တူ၏။

နိဗ္ဗာန်ရောက်စေလို၍ ဒါန၊ သီလ၊ သမထတို့ကို ပြုသောသူသည် ဝမ်းထွင်း ဝက်ရှူးရောဂါနှင့် တကိုယ်ယုံးအိုင်းကျ၍နေသော အနာရောဂါ ၂-မျိုးရှိသူထို ညောင်တိုက်သည်နှင့်တူ၏။ ဝက်ရှူးကို သာ၍ ရူးအောင် စုန်းပယောဂ အပူးခိုင်းသည်နှင့် တူ၏။ စဉ်းစားကြပါကုန်၊ အလွန်ထိခွာမှ ထိရမည်။

ဝက်ရှူးသည် ဒိဋ္ဌိနှင့်တူ၏။ အိုင်းအောနာကြီးသည် တဏှာနှင့်တူ၏။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ ၂-ပါးရှိသမျှကလပ်ထုံး ဒါန၊ သီလ၊ သမထတရားတို့ အထွက် သာ၍အနာရ၏။ ဒိဋ္ဌိတဏှာ ၂-ပါး ထေ၍ ဝက်ရှူးအိုင်း အောနာ ငွေ့ကလျှင် ညောင်ဆိုးပယောဂတို့ တည်းဟူသော ဒါန၊ သီလ၊ သမထတရားတို့ကို ထယ်လိုပင် ပြုလျှင်သော်လည်း ကိစ္စမရှိ၊ သံသရာမကျင်သည်ဟု မှတ်ပါလေ။

ပညာ၊ သီလ၊ သမာဓိအကြောင်း

တံငါမူဆိုးလုပ်သောသူကို သီလဆရာက ဆုံးမ၍ ဤဘဝသီလထုံသဖြင့် တံငါမူဆိုးမလုပ်၊ နောက်နောက်သော ဘဝကျလျှင် ဓုစရိုက်တည်းဟူသော တံငါမူဆိုးအလုပ်ကို မလုပ်ဟုဆိုနိုင်၊ လုပ်မည် ခက်နဲဆဲဟု မှတ်ပါလေ။ အဓိကိလဖြစ်နိုင်အပ်သီလဆိုခြင်းသည် ခိုင်မြဲသော သီလဟု ဆိုသည်။ ခိုင်မြဲခြင်းသည် ရဟန္တာဖြစ်၍နိဗ္ဗာန်ကျအောင်ခိုင်မြဲမှ အဓိကိလဖြစ်သည်။

၎င်းတံငါမူဆိုး အရက်သမားကို သမထ ဆရာက အချိုးကိုက်
 ရသော ရဟန်းအလုပ်ခိုင်း၍ တောထဲမှာချည်း ထက်ထက် သားပြီး
 ဈာန်အဘိညာဏ်ကို ရအောင် ထမုထဝနှင့် ခြံတွင်ပြည် နှစ်သဝ
 ဗုဒ္ဓရိုက်မူဆိုးတံငါ အရက်သောက် ထွက်၏။ ၎င်း ၂-ထဝက လွန်
 သော်၍အမှုကိုမပြုမကျင့်ဟု မဆိုနိုင်၊ ဇောန် ပြုလျှင်မည်ဟု မှတ်ပါ
 ထေ၊ အမိစိတ္တ သမာဓိမဖြစ်၊ အမိ ဆိုခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်
 အောင်ခိုင်မြဲခြင်းကို ဆိုခြင်းကြောင့်ဟု မှတ်ပါထေ။

ဝိပဿနာပညာ ဆရာက တံငါမူဆိုး အရက်သမားကိုဝိပဿနာ
 အချိုးကိုက်အောင်ပြု၊ တံငါမူဆိုး အရက် သောက်ရင်းထုပ်၊ သမ္မာ
 ဗိဇ္ဇိညဏ် အမြင်သန်၍ သတ္တာယဗိဇ္ဇိက္ခာ ဝိပဿနာလမ်း အထ
 မြောက်သျှင် ထမုထဝကစ၍ နိဗ္ဗာန် ရောက်အောင် ၍တံငါမူဆိုး
 အရက်ကို ထမုနစ္ဆာပြတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပညာသည် အကြောင်း
 တရားသီလ သမာဓိသည် အကျိုးတရားဖြစ်၏။ ပညာစခန်းပေါက်၍
 တဏှာဗိဇ္ဇိ ၂-ပါးသေလျှင် သီလ, သမာဓိတရား ၂-ပါးအလကား
 ပြီးထေတော့၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာတို့က ဝိရသီစေတသိက် ၃-လုံး
 သည် မင်၏ရွှေ၍ဖြစ်သော သီလဟု ဆိုကြလေသည်။ မင်ထိုရေသမ္မ
 ကာလပတ်လုံး သက်သီလမှ အမိသီလခိုင်မြဲခြင်း မဖြစ်နိုင်၊ သီလ
 ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ ဝိပဿနာ ပညာ အချိုးကိုက်၍
 သတ္တာယဗိဇ္ဇိ ကွာလျှင် သောတာပန်ဖြစ်၍ သူ့မင်နှင့် သူပယ်နိုင်
 သလောက် ဗုဒ္ဓရိုက်မူ အမြင်ပြတ်ထေတော့၏။

တရားတို့ကို လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်လမ်းခွဲပြခန်း

ဗုဒ္ဓရိုက် ၁၀-ပါး၊ အဓမ္မဒါန ၁၀-ပါး တရားသည် အပါယ်
 ၄-ပါး အောက်သံသရာလမ်း။

ဒါန, သီလ, ကာမာဝစရ သာဝနာသည် သုဂတိဂုဏ်တို့အလယ်
 သံသရာလမ်း။

ရွပါဝစရ, အရွပါဝစရ တာဝနာသည် အထက်သံသရာ ခြံတွာ
 ၂၀-လမ်း။

အမိသီလသည် အထက်ထံသရာလမ်း။
 အမိပိတ္တသည် အထက်ထံသရာလမ်း။
 အမိပညာသည် အရိယာလမ်း။
 သီလဝိသုဒ္ဓိသည် အလယ်ထံသရာလမ်း။
 စိတ္တဝိသုဒ္ဓိသည် အထက်ထံသရာလမ်း။
 ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရုဏ ဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏအထာနဝိသုဒ္ဓိ
 တည်းတူသော ဝိသုဒ္ဓိ ၅-ပါးသည် အရိယာလမ်း။
 အပုညာဘိသင်္ခါရသည် အောက်ထံသရာလမ်း။
 စုညာဘိသင်္ခါရသည် ထုဂတိပုနစ်ဘုံနှင့် ရှုပ ၁၆-ဘုံလမ်း။
 အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရသည် အရှုပ ၄-ဘုံလမ်း။
 သမုဒယသစ္စာနှင့် မုက္ခသစ္စာသည် လောကီလမ်း။
 မဂ္ဂနှင့် နိရောဓသစ္စာသည် လောကုတ္တရာလမ်း။

မဂ္ဂင် ၈-ပါးအနွဲ့

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ၊ မိစ္ဆာဝါစာ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တ၊ မိစ္ဆာ
 အာဇီဝ၊ မိစ္ဆာသတိ၊ မိစ္ဆာဝါယာမ၊ မိစ္ဆာသမာဓိ၊ မိစ္ဆာမဂ္ဂင်
 ရှစ်ပါး။

ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ စတုသစ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
 ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဗလသမ္မာဒိဋ္ဌိတူ၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 ခြောက်မျိုးရှိ၏။

ထိုခြောက်မျိုးတို့တွင် ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်သည်လည်း
 ရှစ်မျိုးရှိ၏။ ။ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကမ္မဿကတာ သမ္မာ
 သင်္ကပ္ပ၊ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဝါစာ၊ ကမ္မဿကတာ သမ္မာကမ္မန္တ၊
 ကမ္မဿကတာ သမ္မာအာဇီဝ၊ ကမ္မဿကတာ သမ္မာသတိ၊ ကမ္မ
 ဿကတာ သမ္မာဝါယာမ၊ ကမ္မဿကတာ သမ္မာသမာဓိအားဖြင့်
 ရှစ်ပါး။

ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဈာနသမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ဈာနသမ္မာဝါစာ၊ ဈာန
 သမ္မာကမ္မန္တ၊ ဈာန သမ္မာအာဇီဝ၊ ဈာန သမ္မာသတိ၊ ဈာန သမ္မာ
 ဝါယာမ၊ ဈာနသမ္မာသမာဓိအားဖြင့် ဈာန သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
 ရှိ၏။

ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၌လည်း ဤကဲ့သို့ ဖွတ်လေ။ ။စတုသစ္စ
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌လည်း ဤကဲ့သို့ဖွတ်လေ။ ။မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ
 မဂ္ဂင်၌လည်း ဤကဲ့သို့ဖွတ်လေ။ ။ဖထသမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌လည်း
 ဤကဲ့သို့ဖွတ်လေ။ ဤဝိပဿနာ၊ စတုသစ္စ၊ မဂ္ဂ၊ ဖထ ၄-မျိုးသော
 မဂ္ဂင်သည်သောတုတ္ထရာလမ်းဖြစ်သည်။ ။ဗိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး
 သည် အောက်သံသရာလမ်းဖြစ်သည်။ ။ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် အလယ် သံသရာလမ်းဖြစ်သည်။ ။ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ
 မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် အထက် သံသရာလမ်းဖြစ်သည်။ ။ဗိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်၊
 ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်၊ ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဤ ၃-ပါးသည်
 လောကီလမ်းဖြစ်သည်။

သစ္စာ လေးပါးတွင် မဂ္ဂင်ရှစ်ထူးတပ်၍ သံသရာသည်နေပုံ
 သံသရာမှ ထွက်ပျံ့ပြခဏ်း

လိယံစိတ် ၂-ဖြာ ဆင်းရဲသည်ကို ဒုက္ခသစ္စာဟုမှတ်။ လိုချင်
 မြင်း နှစ်သက်ခြင်း လောဘကို သမုဒယ သစ္စာဟုမှတ်။ ၎င်း
 လောဘနှင့် ဒုက္ခ ချုပ်သည်ကို နိရောဓ သစ္စာဟုမှတ်။ အာရုံစိတ်
 ချုပ်သွားသည်ကို မဂ္ဂသစ္စာဟုမှတ်။

လူ့ အသက်ကို သတ်လိုသောဆန္ဒ လောဘစိတ်သည် သမုဒယ
 သစ္စာဟုမှတ်။ သတ်၍ နေဆဲအခါ လိယံစိတ်နှစ်ဖြာ ဆင်းရဲခြင်း
 ဒုက္ခ သစ္စာဟုမှတ်။ ဤအခါ ဣမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ်၊ ရူပါဝစရ
 အဂ္ဂပါဝစရကုသိုလ်စိတ်၊ လောကုတ္တရာ မင်္ဂလိယျံ ချုပ်၍ နေသည်။
 မဖြစ်ပေဘဲ နေသည်ကို နိရောဓသစ္စာဟုမှတ်။ ဤလိုသတ်၍နေစဉ်
 အခါ ဗိစ္ဆာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါး တခါတည်းပါ၏။ အပါယ်သို့ သွားစေ
 တတ်သောသစ္စာ ၄-ပါး တပြိုင်နက်ဖြစ်၏ဟုမှတ်။ ပါဏာတိပါတ-
 သူ့ အသက်ကို သတ်သောကံတခုမှာပင်သစ္စာ ၄-ပါး တပြိုင်နက်
 တချက်ထဲဖြစ်သည်ဟုမှတ်။

ထို့ကြောင့် “စတုသစ္စ ဝိနိမုတ္တော ဓမ္မောနာမ နတ္ထိ” ဟု
 တောတော် မူသည်။ ။စတုသစ္စဝိနိမုတ္တော၊ သစ္စာ လေးပါးမှ

လွတ်ကင်းသော။ ဓမ္မောနာမ၊ တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိထေ
တော့ပြီ။

အပါယ် မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး တခါတည်း ပါပုံကို ပြဋ္ဌာန်းအံ့။ သူ့
အသက်ကို သတ်စားရလျှင် သတ်၍ ရောင်းဝယ်ရလျှင် ကောင်း
၏ဟု မြင်ခြင်းထင်ခြင်းသည် မိစ္ဆာမိစ္ဆိမဂ္ဂင်တပါး။ သူ့အသက်ကို
မသေလျှင် သေအောင် ကြံစည်ရခြင်း မိစ္ဆာသတ်ဝ္ဗတပါး။ ကိုယ်
ဖြင့် သတ်ရန်ပြုလျှင်ရခြင်း မိစ္ဆာကမ္မန္တ တပါး။ သူ့အသက်ကို
သတ်၍ စားထိုမှ ဝရိယေသနဓမ္မေလိုမှသည် မိစ္ဆာအာဇီဝတပါး။
သူ့အသက် သတ်နေစဉ် မသေမချင်း စောင့်ရှောက်ရခြင်း မိစ္ဆာ
သတိတပါး။ သေအောင် လုံ့လစိုက်ရခြင်း မိစ္ဆာဝါယာမတပါး။
သတ်၍ နေစဉ်အခါ အခြား အထုပ်အာရုံကို မပြောင်းမရွှေ့ထဲ
ဤနေရာတွင် တည်နေရခြင်းသည် မိစ္ဆာသမာဓိတပါး ဝေါင်း
မိစ္ဆာမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးပြည့်စုံသဖြင့် မိစ္ဆာမဂ္ဂင် ရုထားစီး၍ အပါယ်
သို့ သွားရထေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် နေရိတ်ကံ တခုမှာ ဝင်သစ္စာ
၄-ပါး တပြိုင်နက် ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ ဤအရာကိုမှ မသိ၍ မထူ
နိုင်လျှင် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္စာလေးပါး တပြိုင်နက် မြင်သည်
ဟု ပြသော သစ္စာပိမုတ်ကို မသိဘဲ ရှိတတ်သည်။

ဒါန သီလ ကုသိုလ်ကို လိုချင်ခြင်းသည် ထေဝာထ သမုဒယ
သစ္စာဟုမှတ်။ ၎င်း ဒါန သီလအထုပ်ကို လုပ်ရခြင်းသည် ကိုယ်စိတ်
နှစ်ဖြာ လျှဉ်းလျှပ်ဆင်းရဲ၏ ဓုက္ခသစ္စာဟုမှတ်။ ဤဒါနသီလကို
ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်နေစဉ်အခါ အကုသိုလ်စိတ် နှစ်ပါးဝစရ
အရူပါဝစရ သောကုတ္တရာမင်စိတ် ချုပ်၏။ ၎င်းစိတ်ချုပ်ခြင်းကို
နိရောဓဟုမှတ်။ ဤအခါ ဓာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ်သာ ဖြစ်၏။
ဒါန၊ သီလတို့ကို ပြုလျှင် ရလျှင် ကောင်း၏ဟု မြင်ခြင်းကမ္မထာ
ကတာ သမ္မာမိစ္ဆိဟုမှတ်။ ၎င်းဒါန၊ သီလမှုမပျက်မစီးအောင် ကြံစည်
ရခြင်းသည် ကမ္မထာကတာ သမ္မာသင်္ကပ္ပဟုမှတ်။ ဤဒါနသီလမှု
အတွက် ပြောဆိုခြင်းသည် ကမ္မထာကတာ သမ္မာဝါစာဟုမှတ်။
ဤဒါန သီလမှုပြုရခြင်းသည် ကမ္မထာကတာ သမ္မာကမ္မန္တဟုမှတ်။
၎င်းနှင့် အသက်မွေးရခြင်း ကမ္မထာကတာ သမ္မာအာဇီဝဟုမှတ်။

၎င်းဒေါန သီလမှတို့ စောင့်ရှောက်ရခြင်း၊ ကမ္မဿကတာ သမ္မာသတိ ဟုမှတ်၊ ၎င်းဒေါန သီလမှအတွက် လုံ့လ ဥဿာတ် ထုတ်ရခြင်း သမ္မာဝါယာမဟုမှတ်၊ ၎င်းဒေါနမှ သီလမှ၌ စိတ်ထည်ကြည်ခြင်းကို ကမ္မဿကတာ သမ္မာသမာဓိဟုမှတ်၊ ၎င်းကမာဝစရ ကုသိုလ်ကံ ထုတ်တည်းပြုရာမှာပင် ကာမထုတ်နှင့်လျော်သော သစ္စာ ၄-ပါး တပြိုင်နက်ဖြစ်၏ဟုမှတ်လေ၊ ကျန်သော ကာမာဝစရ ကုသိုလ်မှ တို့၌တည်း သစ္စာ ၄-ပါး တပြိုင်နက် ဤလိုဘဲ မြစ်သည်ဟု မှတ်ပါလေ။

သမထဘာဝနာ ၄၀-တွင် တပါးပါးသော အတိညာဏ် ဈာန် သမာဓိတရားကို လိုချင်တင်မတ်ခြင်းသည် တဏှာ လောလ သမုဒယ သစ္စာဟုမှတ်၊ ၎င်း အာနာပါနစသော အလုပ်ကိုလုပ်ရ ခြင်း၌ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ဆင်းရဲခြင်းကို ဝုက္ခသစ္စာဟုမှတ်၊ ဤအလုပ် ကိုလုပ်၍ နေ့စဉ် အထမြောက်လျှင် အကုသိုလ်စိတ် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ် လောကုတ္တရာ မင်္ဂလ်တို့ ချုပ်ငြိမ်း၍ နေသည်ကို နိရောဓသစ္စာမှတ်၊ ဤအခါ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်သာ ဖြစ်ပေါ်၏၊ ၎င်းသမထ ဘာဝနာတရား အထမြောက်လျှင် ကောင်း ၏ဟု မြင်ခြင်းသည် ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိဟုမှတ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံ၌ စိတ် တည်အောင်၊ အခြား မသွား ရအောင် ကြံစည် ရခြင်း ဈာန သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ၎င်းကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံမှ အခြားသို့စိတ်မသွားရအောင် စောင့်ရှောက် ရခြင်းသည် ဈာနသမ္မာသတိ၊ လုံ့လ ထုတ်ရခြင်း ဈာန သမ္မာဝါယာမ၊ ဤအမှု ပြုလျှင်ရခြင်း ဈာန သမ္မာကမ္မန္တ၊ ဤအမှုနှင့်နေရခြင်း ဈာန သမ္မာအာဇီဝ၊ ဤကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဆိုရခြင်း ဈာနသမ္မာဝါက၊ ဤသမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံ၌ စိတ်တည်ကြည် ခိုင်မြဲခြင်း ဈာနသမ္မာသမာဓိဟုမှတ်၊ ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်စွမ်းပါး တပြိုင်နက်ဖြစ်၍ သစ္စာ ၄-ပါး တပါတည်းပြီးသောကြောင့် ဈာန် ရထားစီး၍ မြတ္တာ ၂၀-သို့သွား၏၊ သမထ ၄၀-လုံးမှာ တပါးပါး မြစ်လျှင် သစ္စာ ၄-ပါးတပြိုင်နက်ဖြစ်၏ဟု မှတ်လေ။

ဓမ္မနာမ်ခန္ဓာ အာယတန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဓာတ်တို့ကို တတ် ချင်၊ သိချင်၊ မြင်ချင်လိုသော ဖိတ်သည် လောလ မြင်ခြင်းကြောင့်

သမုဒယသစ္စာဟုမှတ်။ ၊ ၎င်းရုပ်, နာမ် ခန္ဓာတရား တပါးပါးကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုကြည့်ရခြင်း ဣဒိယာပထ ၄-ပါးနှင့် ထွားလာ နေထိုင်ကြည့်ရှုရင်း ဤဝိပဿနာအလုပ်ကို လုပ်ရခြင်းသည် ဆင်းရဲ သဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာဟုမှတ်။ ဤဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုကြည့်၍ ရုပ်ဓာတ်, နာမ်ဓာတ်တို့ကို ထင်မြင်သော အခါ အကုသိုလ်စိတ်၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်၊ ရူပါဝစရ, အရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ်၊ သောကီစိတ်၊ ကောသီတိ(၁၁)ခုသောစိတ်တို့ချုပ်၏။ ၎င်းစိတ်ချုပ် သည်ကို နိရောဓသစ္စာဟုခေါ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီး ၃၁-ဘုံကို ဉာဏ်မျက်စိမှောက်ပစ်ထုတ်ခြင်းကို နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက် ပြုသည်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်ဟု ဆိုသောစကား သည် ၃၁-ဘုံထည်းသို့ စိတ်ရောက်သည်ကို ဆိုသည်။ ဥပမာ- ဝေဠုဒင်္ဂါး တပြား မြက်တောထဲသို့ ထူသွား၏။ ရှာသော်မတွေ့၊ ဝေဠုဒင်္ဂါးကို မမြင်ဟုဆို၏။ သာကြောင့် မတွေ့ မမြင်သလဲ မေးလျှင် မျက်စိမှောက်၍ မတွေ့ပါဟုပြော၏။ ထိုမျက်စိထဲ၌ ဒင်္ဂါး မရှိဘူး ထား၊ ထူတာမမှန်ဘူးလားမေးလျှင် ထူတာမှန်၏။ ဒင်္ဂါးမျက်စိထဲ ရှိတာမှန်၏ဟု ဝန်ခံ၏။ ထိုအတူ ၃၁-ဘုံ မရှိဘူးလားဟု မေးလျှင် ရှိပါ၏ဟုဝန်ခံ၏။ တယ်အတွက် ၃၁-ဘုံထဲသို့ စိတ်ရောက်ပါသလဲ ဆိုလျှင် ဉာဏ်မျက်စိမှောက်၍ နေသောကြောင့် ၃၁-ဘုံရှာမတွေ့ သဖြင့် ဉာဏ်ထဲမှာ ဓာတ်စု, ဓာတ်ခဲသာ တွေထင် မြင်သိနေခြင်း ကြောင့်ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ပြောသကဲ့သို့မှတ်။

သောကုတ္တရာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတပြိုင်နက်ပြီးပုံကား ပညတ်ချောက်၍ ပရမတ်ရုပ်ဓာတ်, နာမ်ဓာတ်ကို ပေါက်ရောက် ထင်မြင်ခြင်းသည် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကြောင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိဟု မှတ်။ ၎င်းပရ မတ်ရုပ်ဓာတ်, နာမ်ဓာတ်တို့ကို ထင်မြင်အောင် ကြံစည်ရ ခြင်းသည် သောကုတ္တရာမဂ္ဂနှင့် လျော်သော အကြံဖြစ်၍ မဂ္ဂသမ္မာသင်္ကပ္ပဟု မှတ်။ ၎င်းရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ရှုတ်အံ့ခြင်း မဂ္ဂသမ္မာဝါစာ၊ ၎င်း ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို လုပ်ရခြင်း မဂ္ဂသမ္မာကမ္မန္တ၊ ၎င်း တရားမွေ့လျော် လျော်ပါး၍နေခြင်း မဂ္ဂသမ္မာအာဇီဝ၊ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ လျက်တိုင်း၊ တွေ့ထိတိုင်း ၎င်းဝိပဿနာ ကမ္မ

ဌာနီးအာရုံကို သတိထားရခြင်းသည် မဂ္ဂသမ္မာသတိဟုမှတ်။ ဣရိယာပထနှင့် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်းတို့၌ ၎င်းရှင်နာမ်ခေတ် ကမ္မဋ္ဌာနီးတရားကို ဝီရိယ ခိုက်ရခြင်း မဂ္ဂသမ္မာ ဝါယာမဟု မှတ်။ အာရုံခြောက်ပါးတို့နှင့်တွေ့ထိတိုင်း ဤဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနီးစိတ်မှာခိုင်မြဲစွာထားနိုင်ခြင်းကို မဂ္ဂသမ္မာသမာဓိဟုမှတ်၊ ဤသမာဓိသည် ခေတိကသမာဓိခေါ်သည်။ ဧကဂ္ဂတာ ဧကတိက်ခေါ်သည်။ ။ ဤခေတိကသမာဓိမျိုးနှင့်သာ မင်စိတ်၊ မင်ညက်၊ စိတ်ညက်ကို ရနိုင်သည်ဟု မှတ်ပါလော၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ အဋ္ဌနာ သမာဓိမျိုးသည် ဈာန်အတိညာဏ်ကိုသာရသည်။ သယ်တော့မှ မင်၊ စိတ်ကိုမရဟု နာနာ ကြပ်ကြပ်တခါတည်း မှတ်ပါလော၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့ သွားရင်း၊ လာရင်း၊ အိပ်ရင်း၊ စားရင်း၊ ရပ်ရင်း၊ ထိုင်ရင်း စသည်တို့၌ မင်စိတ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြကြလေသည်။

ပဿ သဒ္ဓါစ ဗလဝတိ ဝိပဿနာစ အာရဒ္ဓါ၊ ကဿ ဝန္တန္တဿ တိဂ္ဂန္တဿ နိယိဒန္တဿ နိပ္ပန္တဿ ဟုဂ္ဂန္တဿ မဂ္ဂဖလ ပဋိဝေဓော နာမ နဟောတိတိ နတ္ထိ။

ပဿ၊ ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆိုအကြပ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဒ္ဓါစ၊ ဝိပဿနာညာဏ်ကို ကော်နယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားသည်လည်း။ ဗလဝတိ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကောင်းပွန်၍ အင်မတန် အားရှိလေတော့၏။ ဝိပဿနာစ၊ နာမ်သည်ငါမဟုတ် ရှင်သည် ငါမဟုတ်၊ နာမ်ရှင်နှစ်ဖြာသည် ငါမဟုတ်ဟူ၍၎င်း၊ နာမ်၌ ငါမရှိ၊ ရှင်၌ ငါမရှိ၊ နာမ်ရှင်နှစ်ဖြာ၌ ငါမရှိဟူ၍၎င်း။ ဝိပဿနာ ရှုခြင်းကိုလည်း။ အာရဒ္ဓါ၊ ဇယျာဉ်၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား၊ ဣရိယာပထ ၄-ပါးနှင့်အားထုတ်၏။ ကဿ၊ ဣချင်းသာဟူ၍ အသတ်ဂ္ဂတွဲကြသည် ဆိုလေရာစကားအရ အန္တပုထုဇဉ်တွေနှင့် အပေါ်ရံ အပြိုအမှုံမှာ အထူထူသာထင်ရ၍ အတွင်းက နာမ်နှင့်ရှင်ကို အဟုတ် အထတ် အတပ်မြင်အောင် ပွားများအားထုတ်သောထိုထူအား။ ဝန္တန္တဿ၊ သွားနေစဉ်၌၎င်း။ တိဂ္ဂန္တဿ၊ ရပ်နေစဉ်၌၎င်း။ နိယိဒန္တဿ၊ ထိုင်နေစဉ်၌၎င်း။ နိပ္ပန္တဿ၊ လျောင်းနေစဉ်၌၎င်း။ ဟုဂ္ဂန္တဿ၊ ဝဲနေစဉ်၌၎င်း။ ဟုဂ္ဂန္တဿ၊ စားနေစဉ်၌၎င်း။ မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓော

နာမ၊ မဂ်စိုက်ကိုထိုးထွင်း၍ထိခြင်းမည်သည်။ နဟောတီတိ၊ မဖြစ်နိုင်ကြောင်းဟူ၍။ နတ္ထိ၊ ဘယ်တော့မှမရှိကြလေတော့ပြီ။

ဝိပဿနာအသွင်နှင့် မဂ်စိတ်မဖြစ် မဂ်မရသွေး လင်သားယေားတွေနှင့်သောတာပန် မပြစ်နိုင်ဘူးဟူ၍မဆိုလိုက်ကြနှင့်။ မဂ္ဂန္တရယ်သင့်၍ မဂ်စိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်တော့မှမရသဲရှိတတ်သည်။ ကြိမ်ကြိမ်သတိထား၍ ဇာယောဂ်နှင့်တယောဂ် တရားစကား ပြောတော်မူကြပါကုန်။ ဤပါဠိအဋ္ဌကထာဒေသနာကို ထောက်ထား ပညတ်ပျောက်၍ဝရမတ် ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်ပေါက်ရောက်ထင်မြင်သည်ကိုပင် မဂ်စိတ်ဟုဆိုသည်။ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း ကျက်မှတ်သူတို့ ဆရာတို့ပြောသည်မှာ မဂ်စိတ်ဆိုတာ လူ့ဘဝ၌ မေ့သွားရဦးတော့မလို ဘယ်နဲ့ဟာကိုသဲမြင်ရဦးတော့မလို၊ သာသဲဖြစ်သွားရဦးတော့မလို၊ ပြောကြသော ကိုယ်ရပ်တမ်း ကိုယ်နံမတားတို့အတွက် မဂ်စိုက်ကို ရတို့ရန် လွယ်ပါလျက်သားနှင့် ခက်သည်ထက်ခက်၊ ခဲယဉ်းသည်ထက် ခဲယဉ်းအောင် ပြောသူသာများကြသည်။ စာကြည့်သူတို့ ခဉ်းစားပါကုန်။

အပါယ်ကျခြင်းဟူသမျှတို့သည်သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
ပြဋ္ဌာန်းသည်ကိုပြခြင်း

သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုရင်ခွပ်ပိုက်လျက် အလိုက်သင့် မွေးမြူထားကြသူ ရှင်လူ ဗုဒ္ဓဇဉ်တို့၏ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြသော ဒါန၊ သီလ၊ ဗမာဒါ၊ ပညာဟူသော တရားမြတ်တရားတောင်းတို့သည်လည်း အစောင်းမတက်၊ ပျက်လွယ်၊ စီးလွယ်၊ ဖောက်ပြန်လွယ်တူ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာ၍ သောတာပန်စသော အရိယာတူမတော်ကောင်းတို့ ပြုလုပ်အားထုတ်၍ထားကြသော ဒါန၊ သီလ၊ ဗမာဒါ၊ ပညာတို့သည် အစောင်းလက်သန်၍ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်း မရှိကြဘဲ ခိုင်မြဲလှပေ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိသူနှင့် မရှိသူ သောတာပန် အရိယာတို့ တရားထူး တရားကောင်းခြင်းကွာသည်သာမကသေး၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်၏ အရာမှာလည်းမတူကြသေး။ မတူပုံကား-သောတာပန်

သော အရိယာတို့သန္တာန်မှာဖြစ်သော သောသ၊ ဒေါသ၊ မာန စသော အကုသိုလ် တရားတို့သည် အပါယ်လားကြောင်း မကုတ် တော့ပြီဟုမှတ်ပါစေ။ အသလှ်ကြောင့် ဆိုဟော်-ပါ ဝါထင်ရာ အချက်အသက်ဝိညာဉ်ရှိ၏ဟု အတ္တဒိဋ္ဌိသက္ကာယဒိဋ္ဌိအယူကို ပယ်စွန့် ပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ၎င်းအတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိကြသူတို့၏ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ကြသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာနစသော အကုသိုလ် တရားတို့သည် အပါယ်လားကြောင်း စင်စစ် ဖြစ်လေတော့၏။ အသလှ်ကြောင့်ဆိုသော် ဝါ-ဝါထင်မှတ်ရာ အချက် အသက် ဝိညာဉ်ရှိ၏ဟု အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအယူ တန်းလမ်းအစွဲအမြဲ ကြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပရမတ္ထဒီပနိ၌-

သဗ္ဗာနိစ အပါယဂါမိ ကမ္မာနိနာမ အတ္တဒိဋ္ဌိယာ သတိယာ
 ဝေ ဝိပစ္စန္ဓိ၊ အသတိယာ နဝိပစ္စန္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိသစ္စာနဉ္စ သာဒိဋ္ဌိ
 သဗ္ဗသော ပဟိနာ ဟောတိ။

သဗ္ဗာနိစ၊ အလုံးစုံသည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အပါယဂါမိကမ္မာနိနာမ၊ အပါယ်လားကြောင်း မတောင်းမှုအကုသိုလ်ကံတို့ မည်သည်ကား။ အတ္တဒိဋ္ဌိယာ၊ ထင်ရှား ဧကန် တကယ်ရှိ၊ တကယ်ဟုတ်မှန်သည့် ရှင်နာမ်နှစ်ပြာ ခန္ဓာငါးပါး သက္ကာယထဲမှာ ငါဆိုတာ ဝေ၊ မရှိ ပါထဲလျက်ပါရှိသည် အထင်အမြင် မှားနေကြသော အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အယူမှားကြီးသည်။ သတိယာဝေ၊ သတ္တဝါတို့၏ သက္ကာန်ခြင်မှာ စွဲကပ်လျက် ရှိနေသော်သာလျှင်၊ ဝိပစ္စန္ဓိ၊ အပါယ် ၄-ပါးလျှင်အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ အသတိယာ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အယူမှားကြီး တည် သတ္တဝါတို့ သက္ကာန်ခြင်မှာ တင်းပြတ်ချုပ်သွား ထင်ရှားမရှိခဲ့သည်ရှိသော်။ နဝိပစ္စန္ဓိ၊ အပါယ် လျှင်ကြောင်း အကျိုးကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဝါ၊ အပါယ်ကို မလျှင် ကုန်။ ဒိဋ္ဌသစ္စာနဉ္စ၊ တရားစစ်တရားပုဂ္ဂိုလ်ကို ဧကန် ထိမြင်ကြကုန် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ သာဒိဋ္ဌိ၊ ထိုအပါယ်ကို ချတတ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အယူမှားကြီးကို။ သဗ္ဗသော၊ အချင်း ခပ်ထိမ်းအား ဖြင့်။ ပဟိနာ၊ စွန့်ခွာ ပယ်ရှားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိပလ္လာသ ၃-ပါးအကြောင်း

သညာဝိပလ္လာသ-အမှတ်မှားခြင်း၊

ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ-အယူအမြင်မှားခြင်း၊

စိတ္တဝိပလ္လာသ-အကြံအထိမှားခြင်း။

ရင်းတရား ၃-ပါးသည် အဓိဇ္ဇာဗုံးအုပ်ကွယ်ကာသည့်အတွက် တဏှာအရင်းအမြစ် တရားကိုယ်မှတ်လေ။

အထူးသ-မတင့်တယ်စွာသော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာတရား တို့ကို ထူးထူး-တင့်တယ်ထူးထူးဟု အမှတ်မှားခြင်း၊ အယူအမြင်မှားခြင်း၊ အကြံအထိမှားခြင်း ၃-ပါးရှိ၏။

အနိစ္စ၊ မခိုင် မမြဲသော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ် နာမ် တရားတို့ကို နိစ္စ ခိုင်မြဲ၏ဟု အမှတ်မှားခြင်း၊ အကြံအထိမှားခြင်း ၃-ပါးရှိ၏။

ဓုက္ခဆင်းရဲခြင်းအတိဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါးရုပ် နာမ်တရားတို့ကို ထူးချမ်းသာငြိမ်းအေးသည်ဟု အမှတ်မှားခြင်း၊ အယူမှားခြင်း၊ အကြံအထိမှားခြင်း ၃-ပါးရှိ၏။

အနတ္တ၊ အနှစ်သာရ သာဗျမရှိသည့်အတွက် ဝုပ္ပါယ်၊သတ္တဝါ၊ ငါသူတပါး၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမမထုတ်သောခန္ဓာငါးပါး ရုပ်၊နာမ် တရားတို့ကို အတ္တ၊ဝုပ္ပါယ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမဟုအမှတ်မှားခြင်း၊ အယူအမြင်မှားခြင်း၊ အကြံအထိမှားခြင်း ၃-ပါးရှိသဖြင့် ပေါင်း ၉၀-ပါးဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်၊ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ထူးထူး၊ ထူးထူး အတ္တဟု သညာဝိပလ္လာသဖြင့် မှတ်ထင်ခြင်း ၄-ပါး။ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ် နာမ်တရားကို ထူးထူး၊ နိစ္စ၊ ထူးထူး အတ္တဟု ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသဖြင့် အယူ အမြင်မှားခြင်း ၄-ပါး။ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်၊နာမ်တရားတို့ကို ထူးထူး၊ နိစ္စ၊ ထူးထူး အတ္တဟု စိတ္တဝိပလ္လာသဖြင့် အကြံအထိမှားခြင်း ၄-ပါး ပေါင်း ၁၂-ပါးရှိ၏။

သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သည် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ် နာမ် တရားတို့၌ ထူးထူး၊ နိစ္စ၊ နိစ္စ၊ ထူးထူး၊ အတ္တ၊ နိစ္စ၊ ၄-ပါး၊ နိစ္စသညာ၊ အတ္တသညာ ၂-ပါး။ နိစ္စစိတ္တ၊ အတ္တစိတ္တ ၂-ပါး။ ပေါင်းရှစ်ပါးကို အကြွင်းမရှိ

ပတ်သတ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အနိစ္စနှင့်အနတ္တကို သောတာပတ္တိမဂ်
 ကျလျှင် အပြီးတိုင် ထပ်မြင်နိုင်၏ဟု မှတ်လေ။ ထုတထညာ၊ ထုတ
 စိတ္တ၊ ထုတထညာ၊ ထုတစိတ္တ ဤထေးပါးကိုကား မတ်နိုင်သေးဟု
 မှတ်လေ။ ထို့ကြောင့် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိ ဖုဒ္ဓိလ်တို့သည်
 ကာမစည်စိမ်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ခံစား စံစားမှုမှာ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့နှင့် အကူတူပင် ရှိသေး၏။ ခုနစ်နှစ်အရှည်က သောတာပန်ဖြစ်
 သော ဝိသာခါ ခါလိကာမထည့် သားတကျိပ်၊ သွီးတကျိပ်၊ မြွေ
 ၄၀၀၊ မြစ် ၈၀၀၀ ဓမ္မဒွား၍ နေသည်ကို ကြည့်ကြလေ။ အနာ
 ဂါမိ မဂ်သည် ထုတထညာ၊ ထုတစိတ္တ နှစ်ပါးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်
 ပတ်သတ်နိုင်၏။ အရဟတ္တမဂ်သည် ထုတထညာ၊ ထုတစိတ္တ နှစ်ပါးကို
 ပိုင်နိုင်စွာ ပတ်သတ် နိုင်၍ ဝိပလ္လာသ ၀၂-ပါးလုံး ပြတ်၏ဟု
 မှတ်လေ။ ထို့ကြောင့် သင်္ဂဟဂါယာ ပိတုဒ္ဓိမဂ်၌-

ထုခံ သညာစ စိတ္တဉ္စ၊ အန္တမဂ္ဂေန ဝဇ္ဇိတံ၊
 တံဗွယ် ထုတံ ဗောဇ္ဇေန၊ အာဒိမဂ္ဂေန သေသကာ။

ထုခံ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ ချမ်းသာသည်ဟု မှတ်
 ထင်သော၊ သညာစ၊ အမှတ်မှားခြင်း သညာဝိပလ္လာသဂုဏ်။ ထုခံ၊
 ချမ်းသာသည်ဟု ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်၊ နာမ် တရားတို့ကို။ စိတ္တဉ္စ၊ အကြံ
 အထိမှားသော စိတ္တဝိပလ္လာသဂုဏ်။ အန္တမဂ္ဂေန၊ မဂ်ထေးပါးတွင်
 အဖျားဆုံးကျ အရတ္တမဂ်သည်။ ဝဇ္ဇိတံ၊ ပယ်ခွါ နုတ်ဖြတ် အထေ
 ထတ်အပ်၏။ ထုတံ၊ ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်၊ နာမ် တရားတို့၌ တပတင်္ဂ
 တယ်သည်ဟု။ သညာ၊ အမှတ် အထင်မှားသော သညာဝိပလ္လာသ
 ဂုဏ်။ ထုတံ၊ တပတင်္ဂတယ်သည်ဟု။ စိတ္တဉ္စ၊ အကြံအထိမှားသောစိတ္တ
 ဝိပလ္လာသဂုဏ်။ တံဗွယ်၊ ထိုသညာ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသနှစ်ပါးကို။ ဗော
 ဇ္ဇေန၊ အရဟတ္တမဂ် အောက်ဆက်ဖြစ်သည့် အနာဂါမိ မဂ်သည်။
 အာဒိမဂ္ဂေန၊ မဂ်ထေးပါးတွင် အလျှင်ဖြစ်သိ
 သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ ဝဇ္ဇိတံ၊ ပယ်ခွါနုတ်ဖြတ် အထေထတ်
 အပ်၏။

အဓိပ္ပါယ် ခန္ဓာငါးပါးရပ်၊ နာမ်တရားတို့၌ လှပတင့် တယ် ထည်ဟု အမြင်မှား၊ အယူမှား ရှိခြင်းတပါး။ ချမ်းသာသည်ဟု အမြင်မှား၊ အယူမှား ရှိခြင်းတပါး၊ မြန်ဟု အထင်အမြင်အယူမှား ရှိခြင်းတပါး၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ဝါ၊ လူတပါး၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမဟု အထင်အမြင် အယူမှားရှိခြင်းတပါး၊ ဝေါင်း ၄-ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါး ရပ်၊ နာမ်တရားတို့၌ မြန်ဟု အမှတ်မှားခြင်း တပါး။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ဝါ၊ လူတပါး၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမဟု အမှတ်မှားခြင်းတပါး။ ဝေါင်း ၂-ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါး ရပ်၊ နာမ်တရား၌ မြန်ဟု အကြံအထိ မှားခြင်းတပါး၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ဝါ၊ လူတပါး၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမ ဟု အကြံအထိမှားခြင်းတပါး ဝေါင်းရှစ်ပါးကို သောတာပန်၊ ထုထ ဧါဂါမ် ပယ်၏။

အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ခန္ဓာငါးပါးရပ်၊ နာမ် တရား၌ လှပတင့် တယ်သည်ဟု အမှတ်မှားခြင်း၊ အကြံအထိမှားခြင်း နှစ်ပါးကိုပယ် သတ်၏။ အရဟတ္တမဂ်သည် ခန္ဓာငါးပါး ရပ်၊ နာမ် တရားတို့ကို ချမ်းသာသည်ဟု အမှတ်မှားခြင်း၊ အကြံအထိမှားခြင်းနှစ်ပါးကိုပယ် သတ်နိုင်၏ဟု မှတ်လေ။

သာသနာအကြောင်း

သာသနာဆိုသော စကားသည် မြတ်စွာ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမ ကြံဝါဒကိုခေါ်သည်။ အဆုံးအမကြံဝါဒသည်လည်းသံသရာမှထွက် မြောက်ကြောင်းတရားကို ဆိုသည်။ သံသရာ ထွက်မြောက်ကြောင်း ၌လည်း ပရိယတ္တိသာသနာ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာ၊ ပဋိဝေသောသနာ၊ သီလ သာသနာ၊ သမာဓိသာသနာ၊ ပညာသာသနာ၊ ထုတ္တန် သာသနာ၊ ဝိနည်းသာသနာ၊ အဘိဓမ္မာသာသနာ ဤတို့ကို ရှိရာ ထွင် ပရိယတ္တိဆိုသောစကားသည် ထင်အံ့လေ့ကျက်ခြင်း။ ပဋိပတ္တိ သည်ကျင့်ခြင်း၊ ပဋိဝေသသည် အကျိုးဖြစ်ခြင်း၊ ပရိယတ္တိ ထင်အံ့လေ့ ကျက်ခြင်း၌ သံသရာမှ မလွတ်မထွက်နိုင်သော ပေစာ၊ ကျမ်းဝန် တို့ကို မဆိုလို၊ သံသရာမှ လွတ်မြောက်နိုင်သော ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဓာတ်သစ္စာ တရားတို့ကို ထင်အံ့လေ့

ကျွန်မှ သံသရာ ထွက်ကြောင်းနှင့်လျော်၍ ပရိယတ္တိသာသနာခေါ်
 ထိုက်၏။ ပဋိပတ္တိ အကျင့်၌လည်း သင်္ခါရ ၃-ပါးကို ဖြစ်စေတတ်
 သော အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခု၊ မတာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ ရူပကုသိုလ်
 စိတ် ၅-ခု၊ အနုပကုသိုလ် ၄-ခုကို ဖြစ်စေ တတ်သော ဒုစရိုက်
 ၁၀-ပါး၊ အဓမ္မဒါန ၁၀-ပါး၊ ဧါန၊ သီလ၊ သမထ၊ သာဝနာစသော
 တရားအလှူကို ဣန္ဒြိယကို မဆိုထို၊ ထက်အလွန်လဲ ဆိုလျှင် သံသရာမှ
 ထွက်မြောက်ခြင်းခေါ်သော သာသနာနှင့် မတွဲနိုင် ခြင်းကြောင့်
 ဖြစ်သည်။ ရုပ်၊ နာမ်၊ ဓန္ဒာ၊ ပရိစ္ဆသမုပ္ပါန်၊ ဓာတ်၊ သစ္စာတရားတို့၌
 လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ရှုဆင်ခြင်ခြင်းကို ပဋိပတ္တိ သာသနာဟု
 မှတ်ပါစေ။ ပဋိဝေဓ အကျိုး ဖြစ်ခြင်း၌လည်း လောကီကုသိုလ်
 အကုသိုလ်တည်းဟူသော လူ့နတ်၊ မြဟ္မာ၊ သက္ကာဝါ စည်းစိမ်အကျိုး
 ရသည်ကို ပဋိဝေဓအကျိုးဆိုထို၊ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိ
 မဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်တည်းဟူသော ခင်လေးပါး၊ ဖိုလ်
 နှစ်လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်အကျိုးကို ရှုမှပဋိဝေဓကို သာသနာနှင့်တွဲနိုင်သည်။
 တယ်အလွန်ပါလဲဟုဆိုလျှင် သာသနာ ဆိုသော စကားလိုက
 သံသရာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ် သဘောဖြစ်၍ ဟု
 မှတ်ပါစေ။

သာသနာက သံသရာမှထွက်မြောက်အောင် ဗုဒ္ဓား၏အဆုံးအမ၊
 ပရိယတ္တိက သင်အံ့လေ့ကျင့်ခြင်း၊ သံသရာမှ ထွက်မြောက်သော
 တရားဓမ္မတို့ကို သင့်အံ့လေ့ကျက်ခြင်းပရိယတ္တိသာသနာခေါ်သည်။
 သာသနာက သံသရာမှ ထွက်မြောက်ခြင်း၊ ပဋိပတ္တိက အကျင့်ကို
 ခေါ်သည်။ သံသရာမှ ထွက်မြောက်သောအကျင့်ပဋိပတ္တိသာသနာ
 ခေါ်သည်။ သာသနာက သံသရာမှ ထွက်မြောက်ခြင်း၊ ပဋိဝေဓ က
 အကျိုးဖြစ်ခြင်း သံသရာမှ ထွက်မြောက်သော ခင်ကျိုး ဖိုလ်ကျိုးကို
 ရခြင်း ပဋိဝေဓ သာသနာဟု ခေါ်သည်။

ဤသာသနာ ၃-ရပ်စကား၌ မြတ်စွာဗုဒ္ဓား သပိတ်တော်ကဲ့သို့
 အနားတုံးရစ် သပိတ်က တလုံးတည်း။ ၃-လုံးကိုထပ်၍ ထက်တော်
 နှင့် နှိပ်သဖြင့် အနား ၃-ရပ် သပိတ် ထလုံးတည်း ဖြစ်သကဲ့သို့
 သာသနာဆိုခြင်းက သံသရာမှ ထွက်ခြင်းတည်း။ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ၊

ဝဋ်ဝေဇ္ဇက အနားရစ် ၃-ရစ် ရှိသောအခါ တထပ်တည်း ညက်
ဝညာနှင့် နှိပ်၍ကြည့်စေ။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ် ပရိနိဗ္ဗာန် ခံလွန်တော်မူသည့်
နောက် သင်္ဂါယနာတင်၍ထားသော ပိဋကတ် ၃-ပုံတွင်မြတ်စွာ
ဘုရားစကားကို ရွေးကောက် ထုတ်နုတ်၍ ကြည့်လျှင် ထုသတ္တဝါ
နတ်မြတ္တာတို့ ဈေးဝယ်ထားတောင်းပန်သော တရားစကားတွေ
များစွာပါရှိသဖြင့်မြတ်စွာဘုရား ယောတော်မူသော တရားဒေသနာ
သည် သင်္ဂါယနာတင် ထျမ်းကို ၃-ပုံ ပုံ၍ ၂-ပုံထောက်မျှ ကိုယ်
တော်မြတ်၏ စကားပါရှိမည်။ ၎င်း သင်္ဂါယနာတင် ဘုရားယော
တော်မူသော ဒေသနာတော်၌တည်း ၅-ပုံ ပုံ၍ တပုံသည် ခါန
ကထာ၊ သီလကထာ တပုံသည် သဂ္ဂကထာ၊ အပုံသည် ကာမာ
ဒိနကထာ၊ တပုံသည် နိက္ခမ အာနိသံအကထာအားဖြင့် ဝေထန်
ကြည့်ရှုလိုက်သော် သံသရာမှထွက်ကြောင်းတည်းတူသော နိက္ခမ
အာနိသံသ ကံလာတည် နည်းနည်းကလေးမျှ ရှိ၏။ ။အထက်
တရားလဲဟုဆိုလျှင်ရုပ်နာမ်ဇွော ဘတ်သစ္စာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဗောဓိ
ပက္ခိယ တရား ၃၇-ပါးသာရှိသည်။

ဗောဓိက မဂ်ညက်ကို ခေါ်သည်။ ပက္ခိယ အဘို့ကိုခေါ်သည်။
ဗောဓိပက္ခိယ မဂ်ညက်ဖိုက်ညက်ကို ရဘို့ဟုဆိုသောကြောင့် ၎င်း
တရားကလွဲ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားမရှိဟု ဖွတ်ပါသေး။ ဤ
ကရားတို့သည်တည်းဝိပဿနာပညာ ထမ်းသာဖြစ်သည်။ သီလထမ်း၊
သမာဓိထမ်း မဟုတ်ကုန်။ ။ဤဝိပဿနာ ပညာထမ်း၌တည်း
စုထုဇဉ်အနွယ်မှမြတ်၍ အရိယာ အထွင်း ဝင်စေနိုင်သော ပဌမ
သောတာပတ္တိမဂ်သည်သာလျှင် အရေးအကြီးဆုံး ။ မြတ်စွာဘုရား
ကိုယ်တော်မြတ်သည် အလျှင် အလိုဆုံး တရား ဖြစ်ပေသည်။ ။
သောတာပန်ဖြစ်၍ အရိယာအထွင်း ဝင်မိလျှင် သာသနာတွင်း
ဖြစ်၍ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌အထူးပီရိယစိုက်၍ယောရန်
ပြောရန် မလိုပြီ။ သယ်လိုပင်ဝိပဿနာတာဝနာတရားကို ကာဝေဂံ
များ၍ ခံစားခံစား၍ မေ့လျော့သော်လည်း ခုနစ်ဆဝအာယုမည်။

ရှစ်ထပ်ဝဋ်သန္ဓေမဟူကု မှတ်ပါလော။ ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၌ “န ဝေထဝံ အဋ္ဌမ မာဒိယန္တိ” ဟု မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

သာသနာ အရင်းအမြစ် ကျကျလို ပေါ်ပြုလျှင်-အနတ္တ တလုံး ပေါက်ပေါက်ရောက်ရောက်ရှု၍ ပဌမ သောတာပတ္တိ မင်ရသို့ဖြစ်ပေသည်။ အနတ္တ ပေါက်ရောက်ခြင်း၌လည်း အတ္တ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္ထဝါဒပါဒါနိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရားတို့ကင်းမြတ်ခြင်းကို သာသနာ ခေါ်သည်။ ယင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တရား ကိုလည်း သာသနာရှိမှ ဟောပြောပြနိုင်သောသူရှိသည်။ သာသနာမရှိဆိုသော စကားသည် တဏှာသတ်တရားကိုဟောပြောသူများသည်ကို ဆိုလိုသည်။ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါ ဟု ဆိုသည်။ တဏှာသတ် ဗုဒ္ဓါတည်းဟူသော ဒါန၊ သီလ၊ သမထတရားတို့ကို ဟောနိုင်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တရားကို မိမိသာ သိ၏။ သူတပါးကို မဟောပြုနိုင်။ သို့အတွက် ဤပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါ လတ်ထက် သောတာပန်၊ သကဒါဝါဒ၊ ရဟန္တာ ဗုဒ္ဓိလ်မရှိသည်ဟု မှတ်ပါလော။

သူ့သူဝါဒါ သတ္တဝါဆိုသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္ထဝါဒ ပါဒါနိတို့ကို ပဌမ သောတာပတ္တိမင်ကို ရအောင် မသတ်ဆဲ ကျက်တဏှာ တရားကို ဆယ်ထိုပင် သတ်သတ်၊ ၎င်း တဏှာသည် ဝီတိတ္ထမတဏှာ၊ ပရိယုဋ္ဌာနတဏှာ ဆိုသာ ပြစ်မည်။ အနုသယတည်းဟူသော တဏှာပြေတံ၍ မင်ဖိုလ်ကိုမရသည်ဟုမှတ်ပါလော။ ဒိဋ္ဌိသည် ရေသောက်မြစ်နှင့်တူ၏။ တဏှာသည် ၎င်းရေသောက်မြစ်ကို ရံ၍နေသော မြစ်သေး၊ မြစ်ဖွား ၁၄၉၉-နှင့်တူ၏။ တရားဆိုတာ ခန္ဓာပေါ်တင်၍ စဉ်းစားမှ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိသည်။ စားဝှဲပေါ်မှာတင်၍ စဉ်းစားဖို့ ဤကမ္ဘာ၊ ထိုကမ္ဘာသေဟု သေသေချာချာမှတ်ပါလော။

လောကီ တရား၊ လောကုတ္တရာ တရား ခွဲပြေဖော်

— ဒါနတရားသည် ရှုလျှင် ကုသိုလ်ရမှန်းသိ၏။ အသိနှင့် ကုသိုလ်မရ၊ အလှူလိုပြုလျှင်မှ ကုသိုလ်ရရန်ကိစ္စတိုး၏။ သီလ တရား၌လည်း

ထိတစောင့်လျှင် ကုသိုလ်ရ၏ဟုသိ၏။ သိတာနှင့်ကိစ္စမတုံး၊ ကျင့်မှ ကိစ္စတုံး၏။ သမုထသာဝနာ၌လည်း အာနာပါနထေရာ ကသိုလ်း ၁၀-ပါးတရားတို့ကို ပွားများ အားထုတ်လျှင် ဈာန်အဘိညာဏ်ကို ရ၏ဟုသိ၏။ သိတာနှင့်ဈာန်အဘိညာဏ်ရေ၊ ကိစ္စမတုံး၊ ကျင့်မှ ကိစ္စတုံး၏။ ဗုဒ္ဓရိတ်တရားထို ပြုလျှင်လျှင် အပါယ်သို့ ထျ၏ဟု သိရ၏။ သိတာနှင့်အပါယ်သို့ မထျသေး၊ ဗုဒ္ဓရိတ်အမှုကို ပြုလျှင်မှ ထျ၏။ မင်တရား၊ ဖိုလ်တရားသည် ဤယခုပြုခဲ့သော တေဘူမက ထေဝက တရားမျိုးကဲ့သို့မဟုတ်။ အထိမှာကိစ္စတုံး၏။ အကျင့်မှာကိစ္စမတုံးဟု မှတ်ပါလော။ ထေဝကီတရားစုတို့သည် သိပြီးသည်နောက် ကျင့်၍ ယူရမှ ကိစ္စတုံးသည်။ ထေဝကုတ္တရာခပ်၊ ဖိုလ်တရားတို့သည် အထိမှာ ကိစ္စတုံးကြောင်းကို ဖော်ပြပါပြီးအံ့။

ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဝါထူတပါး ယောဂျ်း မိန်းမယု သတ္တာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္ထ၊ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဝါဒု ပါဒါန်အားဖြင့် အခြင်၊ အထင်၊ အမှတ်၊ အယူမှား၍ နေသည်ကို ပျောက်အောင် ရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရား တို့ကို သင်ကြားလေ့ကျက် မှတ်သား၍ ဓာတ်ကောင်၊ ရုပ်ကောင်၊ နာမ်ကောင်၊ ခန္ဓာကောင်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကောင်မှန်းကို သိအောင် ရှုကြည့်လော။ ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကောင်မှန်း သိလျှင် ဒိဋ္ဌိကွာ၍ သောတာပန် ဖြစ်လေတော့၏။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဝါ- ထူတပါးယောဂျ်း၊ မိန်းမ၊ အထင် အခြင် အမှတ် အယူပျောက် လေတော့၏။ အထိမှာကိစ္စတုံး၏။ ဓာတ်မှန်းသိက ဒိဋ္ဌိကွာ၊ ဓာတ် မှန်းမထိလို ဒိဋ္ဌိမကွာသည်ဟု သေသေချာချာမှတ်ပါလော။

သတဒါဝါမ်နှင့် အနာဝါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျှင် အယုထကမ္မဋ္ဌာန်း ကောင်မှန်းသိအောင်လုပ်၊ ဤခန္ဓာရုပ်တရားကြီးကို အထုထ စက် ဆုပ်ဆွယ် တောင့်တယ်ကောင်ကြီးပါကလားဟု သမုဇ္ဈေဇ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်သိလျှင် ကာမရာဇ၊ ဗျာပါဒတရားပြတ်၍ အနာဝါမ်ဖြစ်ပြီ ဟုမှတ်။ ဤခန္ဓာကောင်ကြီးနှင့် ပေါင်းဖော်၍ ဇနရခြင်းသည် ကေန ခုက္ခသင်းရဲ၏ဟု သမုဇ္ဈေဇ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိလျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီဟု မှတ်ပါလော။ သတိပြုရန်မှာ အောက်မင် ဖြစ်သော ထေဝ

တာပတ္တိမင် ကိစ္စမတုံးဘဲလျှင် အထူးထူးတရား၊ ခုက္ခ တရားတို့ထို
ရှုဆင်ခြင်သော်လည်း တဏှာ အနုသယမသေ၍ အသက်မင်ကို
မရယူမှတ်ပါလော့။ မင်တက်စဉ်ထိုလည်း ခုန်ကျော်၍ ရကြောင်း
တရားမရှိသည်လည်း သတိကြပ်ကြပ်ထားပါလော့။

မင်တက်စဉ်အကျင့်ကိုပြုစေ်း

ခန္ဓာငါးပါးနှင့် ထိတိဝဏ္ဏန် ၄-ပါး၌ ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာ ရှုရ
မည်။ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ၃-ပါးနှင့် စိတ္တာ
နုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ ၂-ပါးကို အနိစ္စနှင့် အနတ္တ ထင်မြင်
အောင်ရှု၊ သောတာပတ္တိမင်နှင့် သကဒါဂါမိမင်ကို ရ၏။ ရှုဝက္ခန္ဓာ
နှင့် ကာယာ နုပဿနာကို အထူးရှု၊ အနာဂါမိ မင်ကို ရ၏။
ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် ဝေဒနာနုပဿနာကို ခုက္ခရှု၊ အရဟတ္တမင်ကို ရ၏။
ဤတရား လုပ်နည်းကို ဝေဒနာယုတ္တိနှင့် ထိထိုလျှင် ဘဝ္ဗောနှင့်
ဝိသုဒ္ဓိမင်မှာ ကြည့်လော့။ ဓမ္မစေတီ၊ လင်္ဂလီလျှမ်း၌ ထည်းကြည့်လော့။

သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာ နုပဿနာ၊
စိတ္တာနုပဿနာ တရားသဘောသည် အမည်သာ ကွဲသည်တဖန်။
ဝိပဿနာရှုနည်းမှာ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတရားသဘောကား
ကေဘူမတ၌ မှင်၊ နာမ် ခန္ဓာ ခေတ် သစ္စာ မဇ္ဈိမဗျူဟ်တို့ကြောင့်
ဖြစ်ပျက်နေကြောင်းကို ကောင်းကောင်း ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် သိအောင်
ထင်ကြားခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၊ စဉ်းစားထွေးတော
ခြင်းဖြင့်မိမိညစ်ကို ထင်သန်အောင် ထုံ့ဆော်ခြင်း၊ သစ္စာ ၄-ပါး
တရား၌ ယထာဘူတဖြင့် သိအောင် ကြံစည်နေမှုကိုပင် ဒိဋ္ဌိက္ခာ၍
သောတာပန် သကဒါဂါမ် ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်နေဆဲဟုမှတ်၊
အကျေးသဖြင့် သမထလမ်းများထိုတနေရာတည်း အညောင်းခုသာ
စွဲ၍ သေအောင် ကျင့်ကြံနေသော တရားမျိုးမဟုတ်၊ နာနာကြပ်
ကြပ်မှတ်၊ သို့မှ သောတာပန် စခန်းလွယ်မှန်းသိမည်၊ သေထုတေတ်
ကျင့်မှ သေထုမတတ် ထုပ်မှရမည်ဟု ထင်၍နေလျှင် အင်နှင့်အွင်
ရမည့်ဆူးကို ထားမ၊ ပေါက်ဆိန်တို့နှင့် ထွင်နတ်ထမြင့် အနာ

ပျက်ပြီးလိုက်၍ ဒုက္ခရောက်တတ်သည်။ အကယ်၍ ဆူးထွက်ပါ
သော်လည်း လူမှာ သေထုအောင် ခံရတိမ့်မည်ဟုမှတ်ပါလော။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်သည် ပရမတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာ ခောက်သဏ္ဍာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့ကို ယောရခြင်းကား
သတ္တဝါတို့သည် ပညတ်ကို အထင်အမြင်မှား၍ လူ့ထဲ၊ နတ်ထဲ၊
မြိတ္တာထဲ၊ ငါထူတပါး ယောကျ်ားမိန်းမထဲဟု မှားယွင်းဖောက်ပြန်
သော အယူဝါဒကိုဝှမ်း၊ အသက်ထဲ၊ လိပ်ပြာထဲ၊ ဇီဝထဲ၊ နိစ္စထဲ၊
အတ္တထဲဟု အထင်အမြင် အယူအမှတ် ပျောက်အောင် ပရမတ်
ခေတ်သဘောတွေသာ ရှိကြောင်းကိုတောတော်မူရသဖြင့်အောက်
မဂ် အောက်စိုက် ဖြစ်သော သောတာပန်နှင့် သကဒါဂါမ် ဖြစ်၍
အထွက်ဟု မှတ်ပါလော။

အနာဂါမ်နှင့် ရဟန္တာ အထွက်မှာ ပညတ်ထဲ ရုပ်ကောင်ကြီး
ပေါ်၌ အထုသနှင့် ဒုက္ခတရားကို ရှုရမည်။ အကျဉ်းအားဖြင့် ပရမတ်
ရုပ်နာမ်၌ ဗိဋ္ဌိစူးစိုက်၍ နေသောကြောင့် ဓာတ်သာရှိသည်။ ငါမရှိ
ကြောင်း ကိုတောရသည်။ ။ ပညတ်ရုပ်နာမ်၌ တဏှာ စူးစိုက်၍
နေသောကြောင့် ငါပိုင် ငါ့တာမဟုတ်၊ ထယ်သူ့တာမှ မဟုတ်
သူ့သနှင့်သူခနှင့်မဟုတ်၊ မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်တွယ် အထုသနှင့်
ဆင်းမဲခြင်းဒုက္ခသာ ဟုတ်သည်ဟုအနာဂါမ်နှင့် ရဟန္တာ အထွက်
ကို တောရသည်ဟုမှတ်ပါလော။

သောကီကုသိုလ်အကျင့်ခက်၍ လောကုတ္တရာကုသိုလ် အကျင့်
လွယ်ကြောင်းကိုပြသောအခန်း

ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်၍ရာမှာပုဗ္ဗစေတနာမလှမီ ရှေးအတ္ထိကကြီးစည်
မြင်း၊ မုဉ္ဇစေတနာ လှတုန်းလှဆဲ၊ ပရစေတနာသည် လှပြီးသည်က
စ၍ မိမိ အသက်ရှည်သမျှ စောင့်ရှောက်ရသည့်၊ မိမိမသေမီအထွင်း
တကြိမ် တခါမျှ ပျက်ကွက်ခဲ့သော် ၎င်းကုသိုလ်သည် အဟောသိကံ
ဖြစ်တုန့်၏။ ။ တူဘိုင်းသည်းဒါနကုသိုလ်ကြီးကိုကြိုကြီးကျယ်ကျယ်
ဖြစ်အောင်မထုပ်နိုင်။ ဝိက်ဆံကြေးဇွေ တပြားမျှမရှိသော ဂုဗ္ဗိလ်
တထောက်က တထောင်ဇွေကုန်အောင် လှချင်ပါသော်လည်း မလှ

နိုင်။ အကယ်၍ ဣဒိုင်အောင်အခြားသူထံမှာ တနှစ်လျှင်ငွေ ၁၀၀၀
 ထုနှစ် ကျန်ခံပါမည်ဆို၍ ၁၀-လောက်မိမိလိုက်ကို အပင်ပန်းခံ၍
 ငွေတထောင်ရအောင်စုပြီးလျှင် ဣဒြားပါသော်လည်း ဣဒြားသော
 အခါ ပန်းကန်ပြား ၁၀-ချပ်သောက် ပျောက်သွားတာ စိတ်ပျက်
 သဖြင့် ဆဲဒိံ၊ တိုင်းမိသော်၎င်း၊ မသေမီအတွင်း ဣဒိတာ မှားပြီဟု
 သော်၎င်း၊ တွေးတောယုံမှားသဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ကုဏ္ဍုဒ္ဓတို့ကြောင့်
 နောက်နောင်သတို့၌ ငွေတထောင် ရင်းစားပြန်ရအံ့။ အကျိုးပေး
 သို့ အလွန်ခက်ခဲလှလေ၏။ သူ့သူ၊ ငါ့ငါ ဝါန တရားပြုကြသည်ကို
 ညက်နှင့် စဉ်းစားတွေးတော ကြည့်လေ။

သီလအရာ၌လည်း ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး၊ ၉၅-ပါး၊ ၂၂၇-
 ပါး တည်းဟူသော သီလတရားတို့သည် အလွန် ထုံခြုံအောင်
 စောင့်ထိန်းရန် ခဲယဉ်း၏။ အကယ်၍ သီလ သုံးပါး လိုပါသော်
 လည်း မိမိလိုက်ကို ငါ့ငါထင်ချက်သတ္တဝါယဒိဋ္ဌိ၊ ငါသာတတ်သည်၊
 မြတ်သည်။ ငါသာ ပစ္စည်းရှိသည် စသောမာန၊ ငါ့ထင်၊ ငါ့သား၊
 ငါ့မသား၊ ငါ့ပစ္စည်း စသော တဏှာ ဤပဝဉ္စ တရား၃-ပါးက
 သေခါနီးမှာ ဆွဲငင်လိုက်လျှင် အဝါယ်ဆို ကျရောက်လေတော့၏။
 ဗုဒ္ဓ၏ တရားကို ကျင့်ကြံမှအပေါ်ကိုကျတတ်သည်ဟု မမှတ်နှင့်၊
 ပဝဉ္စ တရား ၃-ပါးကြောင့်လည်း ကျွန်တို့မှတ်။ တိဿရတန်း
 သန်းဖြစ်ခြင်း၊ နဂါးဖြစ်ခြင်း၊ မြွေ၊ ဂျှင်းကောင်ဖြစ်ခြင်း၊ မယားကို
 တစ်နှစ်ထက်သည့် တဏှာ အတွက် ခွေးဖြစ်ခြင်း၊ ပစ္စည်းကို
 တစ်နှစ်ထက်သည့်အတွက် ငွေမြုပ်ထားသောခြေဝံ့ဝေါ်၌မြေခွေးမ
 ဖြစ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော ပစ္စည်းသက်သေတို့မှာ ကြည့်၍
 ညက်နှင့်မြော်လေ။ ဤမှ သီလတရား ခက်ကြောင်းကို သိမည်၊
 သမထကာဝနာ တရား၌လည်း ပလိဗောဓ အကြီး အငယ် ၂၀-
 တို့ထိုပယ်ခွါရခြင်း၊ အပြစ် ၈၀-ပါးကင်းသော ကျောင်း၊ အိမ်တို့မှာ
 ကျင့်ရခြင်း၊ အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံမှ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း စီးခြင်းထို
 ဖြစ်ခြင်း ဝယ်ကြောင် လှုပ်နှင့် မဖြစ်နိုင်၊ ရသေ့၊ ရဟန်း-ဖြစ်မှ
 ဤသမထကမ္မဋ္ဌာန်း အထမြောက်ခြင်း၊ အကယ်၍ အထမြောက်ပါ
 သော်လည်း အလွန်လှသော အဆင်း ကာမဂုဏ်၊ အသံသာသာ

ယာယာ ကာမဂုဏ်၊ အနိတောင်းကောင်း ကာမဂုဏ်၊ အရသာ
ကောင်းကောင်း ကာမဂုဏ်၊ အတ္ထေ ကောင်းကောင်း ကာမဂုဏ်
ထိုနှင့်ထွေကြိုက ၎င်းချာန်အဘိညာဏ် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပျက်ပြန်၏။
၎င်းကာမဂုဏ်ငါးပါး ကင်းဝေးသောအရပ် တောထဲမှာ ချည်းထဲ
တသက်လုံး နေနိုင်ပါမှ သေခါနီးဆဲဆဲ စုတိစိတ်၌လည်း ဤကမ္မ
ဋ္ဌာန်းသမေတ ဘာဝနာအာရုံထို့နှင့်သေပါမှ မြဲတွာပြည်ထိုရောက်၏။
အခြားသောအာရုံထို့နှင့်သေက ရောက်ချင်ရာသေထို ရောက်တတ်
ကုန်၏မှတ်ပါလေ။

ဤဒါန၊ သီလ၊ သမေတ ဘာဝနာကုသိုလ်ထိုသည် အသင်အကြား
လွယ်၏။ အကျင့်တရားအလွန်ခက်၏ဟု သေသေချာချာ စဉ်းစားမှ
ထိစွာမှတ်သည်။ အသက်အတွက် ထောထီကုသိုလ် ခက်ပါသလဲ
ဆိုလျှင် ငွေတမူးနှင့် တထောင်၊ တသောင်းဖြစ်အောင် လုပ်ရသော
ကုသိုလ်၊ အသက်တို၍ အသက်ရှည်အောင် လုပ်ရသော ကုသိုလ်၊
အသင်းမလှ တုန်းမကြီး၍အသင်းလှအောင်၊ တုန်းပညာကြီးအောင်
လုပ်ရသောကုသိုလ်မျိုးဖြစ်၍ သူသူငါငါ သတ္တဝါ တိုင်းဝင် မဟာ
ကုသိုလ်၊ ရူပ၊ အရူပကုသိုလ် ထိုတို့ မထုပ် မကျင့် နိုင်ကြလေ။ ဤ
ထောထီကုသိုလ်မျိုးသည် အကျင့်တရား အလွန်တရာ အလွန်ခဲယဉ်း
ပြီးလျှင်အပျက်အစီးခြန်လွယ်သောကုသိုလ်မျိုးဖြစ်သည်။ နည်းနည်း
ကလေးနှင့် များများ ဖြစ်အောင် စုဆောင်းရသော ကုသိုလ်မျိုး
ဖြစ်၍ ထယ်မှာ စပါးစိုက် သကဲ့သို့ မြေကောင်း၊ ရေကောင်း၊
မျိုးကောင်းပါမှရကြသည်။ မြေ၊ ရေ၊ မျိုး ၃-ပါး ကောင်းပါ သော်
လည်း ထယ်လုပ်သားက မထိစွာ၍ အချိန်မဟုတ်ကို စိုက်ပျိုးခြင်း
အလုပ်အကိုင် နားမလည်ခြင်းဖြစ်လျှင် မတိုးပွားသကဲ့သို့ မှတ်လေ။
ထို့ကြောင့် လူအာဇာနည်ဖြစ်သော ဗုရားလောင်းကြီး များသည်
ကာမကုသိုလ် ရူပ၊ အရူပကုသိုလ်ထိုကိုထမနီ ၂၀-ဖြည့်ကျင့်ရသည်။
ထိုမှ သဗ္ဗညုတရွှေညက်ကိုရ၍ သတ္တဝါအများထို့ကို ကယ်ချွတ်နိုင်
သည်။ ဗုရားခေါ် ခြင်းသည် ထောထီကုသိုလ် အများဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကို
ဗုရားခေါ် သည်ဟု မှတ်ပါလေ။ ညက်ပညာနှင့်စဉ်းစားမှဤအရာကို

သေသေချာချာ ထိသည်။ ဣန္ဒြေသေးက နားမထည်၍ ထောင်
တောင် မြောက်မြောက် တွေးထင်တတ်သည် စဉ်းစားလေ။

သောကုတ္တရာကုသိုလ်သည် အကျင့်လွယ်၏၊ ပျက်ခဲ၏၊ ပွားများ
အောင် စုဆောင်းရသော ကုသိုလ်မျိုးမဟုတ်။ မိမိ၌ရှိတာကို စီးနှင့်
တိုက်၍ ပျက်ပစ်သော ကုသိုလ်မျိုးဖြစ်၍ အလွန်လွယ်၏။ ဤမိမိ
ခန္ဓာကို ခေတ်ကောင်၊ ရုပ်ကောင်၊ နာမ်ကောင်၊ ခန္ဓာကောင်၊ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်ကောင်မှန်း ထိအောင် ထပ်ကြားလေ့လာ၍ ထိလျှင် ငါ၊
သူတပါးယောက်ျား၊ မိန်းမပျောက်၍ သတ္တဝါသမိဋ္ဌိ ကွာသဖြင့်
သောတာပန် ဖြစ်လေတော့၏။ သောတာပန် ဖြစ်လျှင် အပေါ်
ထေးပါးသို့ကျရန် အကုသိုလ်တွေ နောက်နှောက်က အနန္တရှိသော်
လည်း အပေါ်ထိုမကျမရောက်ရ။ အကယ်၍ အကုသိုလ်မှ ပြုမိမှား
သော်လည်း အပေါ်ထို မြန်၍ ကျခြင်းမရှိ။ အလွန် ခိုင်မြဲသော
ကုသိုလ်မျိုးဖြစ်၏။ သကဒါဝါဒ၊ အနာဝါဒ၊ ရဟန္တာ ဤအထက်
မဂ် ၃-ပါးသည် တဏှာသတ် တရားဖြစ်၍ အသုတနှင့် ဗုဒ္ဓတရား
ခိုင်နိုင်စွာထင်၍ ဤခန္ဓာကြီးကို သာယာ တပ်ငြိမြင်းမရှိ။ စွန့်လွှတ်
နိုင်ကအထက်မဂ် ၃-ပါး ပြီးလေတော့၏။ မိမိခန္ဓာ၌ အမြင်မှား
ပျောက်၍ အမြင်မှန်ရောက်လျှင် သောတာပန်ဖြစ်၏။ မိမိခန္ဓာကို
လွှတ်တာခြင်းမရှိ စွန့်လွှတ် ခိုင်လျှင် အထက်မဂ် ၃-ပါး ပြီးလေ
တော့၏။ ထို့ကြောင့် သောကုတ္တရာကုသိုလ်သည် အကျင့်ရအလွန်
လွယ်ကူ၏ဟုမှတ်ပါလေ။ စဉ်းစားမှတ်မည်။ ညက်ဆိုတာ တခြား
ဟာမဟုတ် စဉ်းစားတာ၊ ကြံကြည့်တာ၊ တွေးကြည့်တာ၊ ဆင်ခြင်
ကြည့်တာ၊ စိတ်ကူးကြည့်တာကိုခေါ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာအစစ်ကို ရွေးထုတ်၍ မြခြင်း

သတ္တဝါအမျိုးမျိုး ဘာသာအမျိုးမျိုးတို့၌ အကုသိုလ် တရားကို
ပြုကြကုန်၏။ ဤအကုသိုလ်တရားကို ပြုလျှင်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်မည်ဆို
လျှင် ဗဟ္မာလူမျိုးတို့ထက် သာသာကွဲလွဲမျိုးတို့က သာ၍များများ
ပြုလျှင် နိုင်ခြင်းကြောင့် သာသာကွဲလွဲမျိုးများက နိဗ္ဗာန်ကိုအလျှင်
ထဲရောက်မလိုဆိုဖြစ်နေ၏။ အရက်ရောင်းရာမှာ၊ ဖဲရိုက်ရာမှာ၊ ကြိတ်

ဝတ်ငှက်ထဲတို့ မွေးရာမှာ ဗဟ္မာလူမျိုးတို့ထက် သာ၏။ တွေးကြည်
လေ၊ ၎င်းအကုသိုလ် တရားသည်လည်း ဗုဒ္ဓသာသာ မဟုတ်သေး
တော့။

ဒါနတရားကို ဗုဒ္ဓသာသာဆိုလျှင်လည်း ထာသာကွဲ လူမျိုးတို့
နှင့် ဗဟ္မာလူမျိုးတို့ဒါနပြုပုံကိုစာနာ နှိုင်းယှဉ်လိုက်လျှင်သာသာကွဲ
လူမျိုးများက စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရား ထက်ထက်ခြက်ခြက် ရှိ၏။
အဆောက်အဦတခုကို လုပ်လိုလျှင် အက်စသီ မိတ်ပုံခံ ထုတ်ပြီး
ကံထရိုက်ပေး၍ ပုတ်ပြတ်လှူဒါန်း ကြတာများ၏။ အလှူနေရာမှာ
စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါပြတ်ပြတ် တောက်တောက်ရှိ၏။ ဗဟ္မာလူမျိုး
ကျောင်းတဆောင် ဆောက်လျှင် အစိုးရမင်းထံမှာ သစ် ၅-တန်
လောက် အကောက်လွတ် ခံယူ၍ ၅-တန်လောက်က ခိုးယူပြီးမှ
ကျောင်းဆောက်တုန်၏။ ဆယ်လီ ပွတ်စ သုပ်တုန်၏။ အစစ အရာ
ရာမှာ ကြည့်လျှင် ထာသာကွဲက လှူပုံ လှူနည်း သာတာချည်းတဲ
မှတ်ပါလေ။ ဤဒါနတရားကို ဗုဒ္ဓသာသာခေါ်မည်ဆိုလျှင်သာသာ
ကွဲ လူမျိုးများကို ခေါ်ဆိုသာ၍ကောင်း၏။ ဤဒါနတရားကို လုပ်
တတ်မိမှုနှင့် နိဗ္ဗာန်မရောက်သေး၊ ဗုဒ္ဓသာသာ မခေါ်နိုင်သေးဟု
မှတ်ပါလေ။

သီလတရား၌လည်း ထာသာကွဲများ စောင့်ရှောက်သော အံရာ
ဌာနမှာ ဝဲ့မကြည့်ဘူးဟုဆိုလျှင် မကြည့်ရှုကြ၊ တံတွေးတောင် မမျှ
ကြ၊ ပညတ်တော် ရှိသည့်အတိုင်းကျင့်ကြံ လိုက်နာကြတုန်၏။ ဗဟ္မာ
လူမျိုးများ သီလစောင့်တာမှာ ပညတ်တော်ကိုလွန်ကျူး၍ဆင်ခြေ
စကား လုပ်ချင်သလိုလုပ်၊ နေချင်သလိုနေ၊ ပါးစပ်စကြာ စကား
ပြောပြီး ကျင့်ကြံသူများသဖြင့် သီလစောင့်ရှောက်ပုံချင်း စာနာ
လျှင် ထာသာကွဲ လူမျိုးများက ဒိဋ္ဌမျက်မြင် သာကြသောကြောင့်
သီလ ဗုဒ္ဓသာသာဆိုလျှင် ကုသား တရုပ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ကရင်တို့ကို
ဗုဒ္ဓသာသာထဲတို့ ထည့်သွင်းဖို့ကောင်းသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေနိဗ္ဗာန်
ကို အလျင် ရောက်စရာရှိသည်။ ၎င်းသီလ တရားသည်လည်း ဗုဒ္ဓ
သာသာ မဟုတ်သေးဟု မှတ်ပါလေ။

သမထ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-ကို ကျင့်ကြံသော အရာမှာ နှစ်
 မှာလည်း ဘာသာတို့ ကုသိုလ်များသည် ဥပစာရ သမာဓိ၊ အပ္ပနာ
 သမာဓိ အထိညာတ်ထို ရအောင်ကျင့်ကြံ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအမျိုးကိုက်
 ပလိဗောဓကြီး ၁၀-ပါး၊ အတယ် ၁၀-ပါး၊ အရှင်အပြစ် ၁၀-ပါး
 တို့ကို ရှောင်ကြဉ်၍ ကျင့်၏။ အင်္ဂါ ၅-ပါးပြည့်စုံသော နေရာမှာ
 ကျင့်ကြံ၍ သမထတရား ထမြောက်ကြကုန်၏။ ဗဟ္မာ ဣန္ဒြိယများက
 သမထယောဂ်ယောဂ် ဝိပဿနာယောဂ်ယောဂ်နှင့် ယောဂ် ၄၀-ထဲ
 ကကျင့်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သမထ ဘာဝနာ တရားကို ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာခေါ်မည်ဆိုလျှင် ကုလားများ အလျှင်အမြန် နိဗ္ဗာန်သို့
 ရောက်ပေလိမ့်မည်။ ၎င်းသမထ ဘာဝနာ တရားကို ဗုဒ္ဓဘာသာ
 ခေါ်နိုင်သေးဟု မှတ်ပါလော့။

ဤအကုသိုလ် ခုစရိုက်တရားထောတီကုသိုလ် ဝါနသီလသမထ
 ဘာဝနာတရားတို့သည် သင်္ခါရ ၃-ပါး၊ သံ ၃-ပါး၌ ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓ
 ပွင့်သည်ဖြစ်စေ၊ မပွင့်သည်ဖြစ်စေ ဟောလျှင် မြော်လျှင် ကျင့်ကြံလျှင်
 ထက်အခါမှ မပြတ်မလပ်ရှိ၏ဟု နာနာမှတ်ပါလော့။ တရုတ်ဘာသာ
 ခရစ်ယံသာသာ၌ ခုစရိုက်တရား သီလစောင့်ထိန်းထောတရားရှိ၏။
 သမထ ဘာဝနာတရားမရှိ၊ ကုလားဘာသာ၌ ခုစရိုက်တရားဝါန
 သီလ သမထ ဘာဝနာတရားရှိ၏။ ၎င်းခုစရိုက် ဝါန၊ သီလ၊ သမထ
 ဘာဝနာတရားတို့ကို လူအမျိုးမျိုး၊ ဘာသာအမျိုးမျိုး၌ ဤတရားရှိကြ
 ကုန်၏။ ကြပ်ကြပ်စဉ်းစားပါလော့။ ။ ဤယခုပြသော တရားတို့ကို
 ကျင့်ကြံကြံသောသူကို ဗုဒ္ဓဘာသာအစစ်ဆိုပါလျှင် ဤယခုထောတ
 ရှိသတ္တဝါတို့ အကုန်လုံးပင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်နေစရာရှိ၏။ ညက်နှင့်
 စဉ်းစားကြည့်လော့ ၎င်းတရားစုသည် ဗုဒ္ဓ မပွင့်မီကထဲ ရှိ၏။
 ကမ္မဋ္ဌာတရားဖြစ်၏။ ၎င်းတရားတို့သည် သံသရာမှ မလွန်မြောက်နိုင်၊
 သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်ဟုမှတ်ပါလော့။

အရှင် ဝေါတမ မြတ်စွာဗုဒ္ဓများ ပွင့်ပေါ်လာမှ ဟောပြောသော
 တရားသည် ခင် ၄-ပါး၊ ဇိုက် ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန် ၁၀-ပါး၊ ဝရိယထံ
 ဝိပဿနာတရား ၁-ပါး၊ ပေါင်း ၁၀-ပါးသော တရားတော်
 သည်သာ ဗုဒ္ဓဘာသာအစစ် ခေါ်ထိုက်၏။ ၎င်းတရားကို ကျင့်ကြံ

သူများ သဗ္ဗတိသံဃာ၊ ပရမတ္ထသံဃာခေါ်၏။ ဗုဒ္ဓသာယာခေါ်၏။
 ဗုရားသားတော်၊ သမီးတော်ခေါ်၏။ ဤပင် ၄-ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါးကို
 ရုစေတတ်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဓာတ်သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါန် တည်းဟူ
 သော ဝိပဿနာတရားတို့မှ မဆင်မကြား မထျဉ်းမကြီသူ ရှစ်တူ
 ရဟန်းတို့သည် ဗုဒ္ဓသာယာအစစ်မဟုတ်၊ ဗုရားသားသမီး မဟုတ်၊
 သာသနာလွင်း ကျသူ မဟုတ်၊ ဗုရားကိုတွေ့သူ မဟုတ်၊ အသွင်
 ဟန်ဟန် ပန်ပန်တူ၍ အတွင်းက အမူအရာ အဟုတ်ဟု နာနာ
 ကြပ်ကြပ် သတိချစ် စဉ်းစား၍ မှတ်သားတော်မူကြရန် ပါဠိတော်
 ကျမ်းအစောင်စောင်တိုင်းမှာ လိုပင် ရှိပါ၏။ ရှာကြ၍ ကြည့်ရှု
 ပါလော့။

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပယ်နိုင်သော ဝိစိကိစ္ဆာ
 ရှစ်ပါးကိုပြခမ်း

ငါသည် အတိတ်က ဖြစ်သော နောက်ဆက်တက် ယုတ်ညံ့သော
 တဝ၌ဖြစ်ခဲ့လေတော့၊ မြတ်သောအမျိုး၌ ဖြစ်ပါ၏လော့၊ ဧါန၊
 သီလစသော ကုသိုလ်များမှ ရှိပါလေ၏လော့ဟု တွေးတော
 မြင်း ၃-ပါးမရှိပြီ၊ အနာဂတ် ဖြစ်သောရွေးတဝ၌ ယုတ်ညံ့သော
 အမျိုးများ ဖြစ်လေလော့၊ မြတ်သောအမျိုး၌ ဖြစ်ပါလော့၊ ဧါန၊
 သီလစသော ကုသိုလ်အထွက် ကောင်းကောင်းစံစားရပါလော့ဟု
 တွေးတော ယုံမှားမြင်း ၃-ပါးမရှိပြီ၊ ယခုပစ္စက္ခတဝ၌ ငါသည်
 နောက်ဆက်တက် ဧါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်မရှိ၍ ဆင်းရဲသည်၊
 ရွှေတဝကျလျှင် ချမ်းချမ်းသာသာ နေရအောင် ဧါန၊ သီလစသော
 ကုသိုလ်ချိုးကို ကြိုးစားအားထား၍ ပြုလျှင်ဦးမည်ဟု တွေးတော
 ယုံမှားမြင်း ၂-ပါး၊ ဆင်းရဲသော သောတာပန်၌ မရှိပြီ၊ ချမ်းသာ
 သော သောတာပန် ၌တည်း ယခုတဝ၌ နောက်နောက်က ဧါန၊
 သီလစသော ကုသိုလ်ကြောင့် ချမ်းချမ်းသာသာနေရပေပြီ၊ ရွှေတဝ
 ကျသောအခါ ချမ်းသာစွာနေရအောင် ဧါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်
 ကောင်းမှုတို့ကို ကြိုးစား၍ ပြုလျှင်ဦးမှာထဲဟု တွေးတောယုံမှားမြင်း
 ၂-ပါးမရှိပြီ၊ ဧါန၊ သီလတရားတို့ကို ပြုလျှင် ဆော်လည်း ကုသိုလ်

ထိုချင်၍ ထုပ်သည်မဟုတ်၊ ကျေးဇူးရှင်များကို၎င်း၊ သာသနာတော်
 ကြီးပွားစေရန်၎င်း၊ မိမိ၌ကပ်ပြီနေသော ကိလေသာ ခေါင်းပါး၍
 အထက်မဂ် ၃-ပါးတို့ ရအောင်သော်၎င်း၊ ပြုကျင့်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓ
 သာသနာ အစစ်အမှန်က ကုသိုလ်ကို အလိုရှိ၍ ဧါနုသီထ ထုပ်ကြ
 သည်မဟုတ်ဟု မှတ်ပါစေ။ ထေသေချာချာ ဧဝနာ ဟုတ္တိနှင့်
 သီလိုဏ္ဍင် ထယ်ထီဆရာတော်စုများ ရေးသားတော်မူသော ပဓါန
 သုတ်မှာ ရှုကြည့်ပါစေ။

ဧါနုသီထ သာဝနာ စသော ပုညကြိယာ ဝတ္ထု ၁၀-ပါးသည်
 ဗဟ္မာမြင်း ၁၀-စီးအားမျှရှိသော အာရတ်စပ်မြင်းကြီးတကောင်နှင့်
 တူ၏။ တူပုံကား ၎င်းမြင်းကြီးကို အင်္ဂုလိန် ဆက်ကုန်းနှီး ထို့ဖြင့်
 ဆင်ယင်၍ ဆက်ကိုကိုင်ပြီးလျှင် ဝါအလိုရှိရာသို့ ပါအောင် ၎င်း
 မြင်းကို အားတိုက် ဆွဲသော်မရနိုင်၊ မိမိအလိုရှိရာသို့မပါနိုင်၊ ထယ်
 အတွက်ပါလဲဆိုလျှင် မြင်းကအားကောင်း၍ လူကအားနည်း၍
 ဖြစ်သည်။ ယခုလွဲသို့ မြင်းနှင့်လူ အားတိုက် ပြိုင်၍ ယူသက်သို့
 ပါအောင် ဆွဲ၍မရသော်လည်း ထုသိဗ္ဗာလျှင် ဤမြင်းသည် မိမိအလို
 ရှိရာသို့ပါနိုင်၏။ အသက်ကဲ့သို့ မိမိအလိုရှိရာပါအောင် ထုပ်ရမလဲ
 ဆိုလျှင် ထိုသူသည် မြင်းကျောကုန်းပေါ်သို့ ရောက်အောင် မြန်မြန်
 တက်၍ ဆက်ကို ကိုင်မိလျှင် ဆက်လျှင် ထယ်သလောက် အလိုရှိ
 ရာကိုရောက်နိုင်ပါနိုင်၏။ ထယ်ဝဲထမ်းကို အလိုရှိတလည်း ရ၏။
 လက်ျာထမ်းကိုအလိုရှိတလည်း ရ၏။

ဤဥပမာကဲ့သို့ ဧါနုသီထစသောပုညကြိယာ ၁၀-ပါး ကုသိုလ်
 သည် ဗဟ္မာမြင်း ၁၀-စီးအားမျှ ရှိသော အာရတ်စပ်မြင်းကြီးနှင့်
 တူ၏။ ၎င်းမြင်းကို အားတိုက် မိမိအလိုရှိရာသို့ ဆွဲငင်၍ မရသကဲ့သို့
 နိဗ္ဗာန်ကိုတောင့်တ၍ ပြုကျင့်ပါသော်လည်း ၃၁-တုံ၌သာဆွဲငင်၏။
 အကျိုးပေး၏။ မိမိအလိုရှိရာနိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်သို့မလိုက်ပါကုန်၊ ထုသိဗ္ဗာ
 ပညာရှိများ ဤမြင်းပေါ်သို့ရောက်အောင်လျှင်မြန်စွာတက်၍ စီးမိ၊
 ဆက်ကိုင်မိ၊ နိုင်မိသကဲ့သို့ ယခုသတမြန်မြန် သောတာပန် ဖြစ်အောင်
 သူတော်ကောင်းကို မေးမြန်း၍ကျင့်ကြံရာ၏။ သောတာပန်ဖြစ်သည်
 နှင့်မြင်းကိုစီးမိတာတူ၏။ ၎င်းမြင်းကိုမိမိအလိုရှိရာပါသည်နှင့် ဧါနု

သီလစသော လောလီကုသိုလ် အပေါင်းတို့သည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့
 ထိုက်ရပါလေတော့၏။ ပါပုံကား-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၌ သတ္တဝါ
 ဒိဋ္ဌိသေ၍ နေသဖြင့် ဒိဋ္ဌိသတ်ရန် အရေးကြီးပြီ။ သကဒါဝါဒ၊
 အနာဝါဒ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်အောင် တဏှာသတ်တို့ရာသာ အရေးကြီး
 တော့သည်။ ဤဒါန သီလ၊ သမထ သာဝနာတရားစသည် စစ်စစ်
 ကေန် တဏှာသတ် တရားဖြစ်ကြ၏။ သို့အတွက် သောတာပန်ဖြစ်၍
 ဒိဋ္ဌိကွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဝိပဿနာ မပွားသဲ မေ့လျော့နေခြား
 သော်လည်း ဓါန၊ သီလ၊ သမထ သာဝနာ တဏှာသတ်တရားတ
 သံဝအနန္တကလည်းထုပ်၊ ယခု-လည်းထုပ်၊ ရှေ့သဝလည်းထုပ်၊ လျင့်
 ၍မဆုံး ထုပ်၍ မဆုံးနိုင်အောင်ပေါ်များနေကြထူဖြစ်၍ အလကား
 သိက်သက် ဝိပဿနာ မပွားသဲလျက် အကြာဆုံး ခုနစ်ဆယ့်နှစ်
 နိဗ္ဗာန်ထွားနိုင်ကြောင်း မြတ်စွာဘုရား ရဟန္တာထုတ်တွင် တောတော်
 မူပေသည်။ ဖခုကာလ ရဟန်းရှင်တို့သည်ဒိဋ္ဌိကို အလျင်မသတ်
 သဲလျက် တဏှာကို တက်၍ သတ်နေသောကြောင့် တဏှာလည်း
 မသေ၊ ရဟန္တာလည်းမဖြစ်၊ ပင်ပန်းကျိုးမနပ်၊ ရုပ်နှာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်
 သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့ကို သင်ကြားလေ့ကျယ်၍ နေကြ
 သော ကလျာဏ ပုထုဇဉ် စခန်းသို့ ရောက်နေကြသော ဝိပဿနာ
 သံခိပ် ထူငယ်မကလေးတွေထော့၏။ ခရီးမရောက်သေးသည်ကို
 ဉာဏ်နှင့် သေသေချာချာတွေး၍ ကြည့်ပါလေ။

မြတ်ကိုစီးမိ၍မြန်မြန်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်လိုလျှင်လင်္ကျာဏက်လမ်းကို
 မောင်းနှင်ရသည်။ လေးလေးပြေးပြေးမှ ရောက်လိုလျှင် လက်ဝဲ
 သက်လမ်းသို့ မောင်းနှင်ရသည်။ သိကြား၊ ဝိသာခါ၊ အနာထဝိတ်
 တို့သည်လက်ဝဲသက်လမ်းက မောင်းနှင်ကြသော်လည်း ဟုမှတ်လင်္ကျာ
 သက်လမ်းကို မောင်းနှင်ပုံကား ဝါသည် ဒိဋ္ဌိကွာ၍ သောတာပန်
 ဖြစ်ပေပြီ။ သကဒါဝါဒဖြစ်အောင် ကာရောဝ ဗျာပါဒတည်းဟူ
 သော တဏှာကို ခေါင်းပါးအောင် ဝါ၌ သာယာ တပ်ငြိ၍နေ
 သော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို စွန့်နိုင်သမျှစွန့်ဦးမှသာ သို့မှတဏှာခေါင်း
 ပါးမည်ဟု ကြံစည်၍ ဝါတာ ဝါတာ ဝါဥစ္စာဟု သာယာ ကပ်ငြိ
 မြင်း တဏှာခေါင်းပါးအောင် ပေးကမ်းစွန့်ကြဲ ထူါနန်း၏။ ဝါ၌

လင်သားမယားတို့နှင့် နေရသည်မှာ ကာမဂုဏ် ကာယသံသဂ္ဂ
 အရာ၌ နေ့စဉ်သဲ ရှိနေသည်။ ၎င်းတာမရာဂ ခေါင်းပါးရေခြင်း
 ပွာ တလလျှင်ရက်ပေါင်း ၃၀-အထွက်မှာ ၄-ရက် ၇-ရက်ဖြစ်စေ
 ခေါင်းပါးရန် အမြဲထွစရိယ သိက္ခာပုဒ်ပါသော ရှစ်ပါးသီတ
 သယ်ပါးသီတတို့ကို လောဝုလိန်းရဦးမည်ဟု ကြံစည်၍ သီတစောင့်
 ၏။ ဤကဲ့သို့ ဧါနပြုခြင်း သီတဆောက်တည်ခြင်းကို ပြုသည်နှင့် ထို
 သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သကဒါဂါမ်ဟု ခေါ်၏ဟု
 မှတ်ပါစေ။ ပုထုဇဉ်တ ဤကဲ့သို့ စိတ်ထားနှင့် ဧါနသီတကိုပြုသော်
 ထည်း သကဒါဂါမ် မဖြစ်နိုင်၊ ကာမကုသိုလ်သာ ဖြစ်၏ဟု မှတ်။
 တယ်အထွက်ဆိုလျှင် ဒိဋ္ဌိမသေ၍ တက္ခာမသေသည်ဟု မှတ်ပါစေ။
 မိဋ္ဌိက္ခာသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၌ သမထတာဝနာ တည်းဟု
 သော အထုထ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုလျှင် မြန်မြန် အနာဂါမ် ပြစ်နိုင်၏ဟု
 မှတ်ပါစေ။ ။ ဤယခုပြောသော ဧါန သီတ သမထ တာဝနာ
 တရားစုကို သောတာပန်တကျင့်၍ အထက်မဂ်၃-ပါးရပုံထိုပြသည်။
 ဝိပဿနာ ပေါ်ထဲလျက် နိဗ္ဗာန်သွားပုံကို ပြသည်။ ဝိပဿနာကို
 သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တကျင့်လျှင် တဝတို့တို့နှင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြန်မြန်
 ရောက်နိုင်သည်ဟု မှတ်ပါစေ။

ကိလေသာ ၃-မျိုးကိုပြသောအကြောင်း

သတ္တဝါ ဟူသမျှတို့၌ ကိလေသာ အကျယ်အားဖြင့် ၁၅၀၀-
 ရှိ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် ၃-မျိုးရှိ၏။ ရှိပုံကား-ဝိတိက္ကမကိလေသာ၊
 ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ၊ အနုယယ ကိလေသာ သုံးပါး ဖြစ်၏။
 ဝိတိက္ကမ ကိလေသာ ဆိုသည်ကား-မကောင်းသော အကုသိုလ်မှု
 စသည်တို့ နှုတ်ဖြင့် ထိုက်ဖြင့်ကျူးလွန်ခြင်း၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ
 ဆိုသည်ကား မကောင်းမှုကို မနောစိတ်ဖြင့် ကျူးလွန်ခြင်း၊ အနု-
 ယယ ကိလေသာ ဆိုခြင်းကား- မကောင်းမှုကံကို တွေ့လျှင် ကျူး
 လွန်စေရန်အားပေးတိုက်တွန်းတတ်သောကိလေသာ၎င်း၊ အနုယယ
 ကိလေသာသည် စိတ်ထဲမှာ မနောထဲမှာမရှိ၊ တဝအနန္တက ယခု
 တိုင် ထခုထ နိဗ္ဗာန်ရေစီတိုင်အောင် အမျိုးမပျက် ၎င်း၍နေသော

ကိလေသာဖြစ်သည်။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်မှ ပရိယတ္တန ကိလေသာ
 မနောကို ကော်လိုက်၍ မနော၌ ကိလေသာဗျာဓိတို့၏ ယကုန်၏။
 ၎င်းမနောကိလေသာက ဝီတိတ္ထမကိလေသာကိုတပန် ကော်လိုက်
 ပြန်သဖြင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့ ကျူးလွန်ပြန်ကုန်၏။ ဥပမာကား
 မီးခြစ်ထဲ၌မီးတောက်ရန် မီးပြစ်စေတတ်သော မီးမျိုးစေ့နှင့် အနု
 သယနှင့်တူ၏။ မီးခြစ် ခြစ်လိုက်၍ မီးတောက်သည်နှင့် မနော၌
 ပေါ်လာသော ပရိယတ္တနကိလေသာနှင့်တူ၏။ အိမ်ဝင်းခြံ အမှိုက်
 ကျောင်းကန်တို့ကို မီးလောင်သွားသည်နှင့် ဝီတိတ္ထမကိလေသာ၊
 နှုတ်၊ ကိုယ်တို့ကို ကျူးလွန်သွားသည်နှင့်တူ၏။ ထို့အတူ မိမိဝမ်း
 ထည်း၊ မိတ်ထည်း၌ ဝှင်၍နေသော မီးမျိုးစေ့နှင့်တူသော အနုသယ
 အမျိုးမပျက်သည့်ကိလေသာ၊ မနောစိတ်ထည်း၌ ဗျာဓိတို့၏ ယကု
 သောအံ့ပုန်း တစ်သစ် ပရိယတ္တန ကိလေသာ မီးတောက်တမျိုး၊
 ကိုယ်နှုတ် လွန်ကျူးသော ဝီတိတ္ထမကိလေသာ၊ အိမ်၊ ကျောင်း၊
 ဝင်းခြံတို့လောင်စေတတ်သော မီးတမျိုးကဲ့သို့မှတ်လေ။

သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ အရိယာ
 ဖုဂ္ဂိုလ်တို့ပယ်သတ်သော ကိလေသာသည် မိမိဝမ်းထည်း၌ နှလုံး
 ထည်း၌ဝှင်၍နေသော၊ အမျိုးမပျက်သော အနုသယ ကိလေသာ
 ပြတ်သည်ကိုဆိုသည်။ ပုထုဇဉ်တို့ပယ်သောကိလေသာသည် ကိုယ်၊
 နှုတ် ဝီတိတ္ထမ ကိလေသာမလွန်ကျူးခြင်း၊ မနောစိတ် ပရိယတ္တန
 ကိလေသာ မလွန်ကျူးခြင်းတို့သာ ပယ်သတ်ကြ၍ မီးမျိုးစေ့မကုန်
 သော မီးခြစ်ကဲ့သို့ အကြောင်းနှစ်ဖြာ တည်းဟူသော မီးခြစ်ဆံ၊
 မီးခြစ်ပူး တို့ကို မထိခိုက်၍ မီးမတောက်သည်။ ထိခိုက်လျှင်
 မီးတောက်၏။ သူထဝါးပစ္စည်းကို ထိုက်၍လောင်၏။ ပုထုဇဉ်တို့
 သည် မိုးစရာ၊ သတ်စရာ၊ မုသား၊ ခြောစရာ တည်းဟူသော
 အကြောင်းနှင့် မတိုက်ဆိုင်၍ မုသားမပြော၊ သေထံ၊ မခိုး၊ မီးမ
 တောက်နိုင်သည်နှင့်တူ၏။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်သောအခါ စိတ်ထဲ
 ဝမ်းထဲကမ်း၊ သတ်၏။ မုသားပြော၏။ မီးတောက်ဝတ်ပေါ်
 လာ၏။ တဖန် ထက်ကမ်းခြင်း၊ နှုတ်က မုသားပြောခြင်း၊ သတ်
 ခြင်းတို့ ရောက်သော အခါ သူထဝါး ပစ္စည်းကို မီးလောင်၍

သွားသည်နှင့်တူ၏။ ဝိတိတ္ထမ ကိလေသာသို့ ရောက်၏ဟု မှတ်
ပါလော။

ထိုကိလေသာ သုံးမျိုး ထိုတွင် ထိုယ် နှစ် ထွန်ကျူးသော
ကိလေသာ ဝိတိတ္ထမကို သိလတရားနှင့် သတ်လျှင်နိုင်၏။ ၎င်းသိလ
တရားသည် မနော၌တော့က်နေသော ကိလေသာ၊ ၎င်း၌ နေသော
အမျိုးမပျက်ကိလေသာထို့ကိုမနိုင်ဟု မှတ်ပါလော။ မနော၌သောင်း
ကျန်းသော ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာကို အာနာပါနဲ့ နှစ်ဦး နှုတ်တိ၊
ကသိုက် ၁၀-ပါး စသော ကမ္မဋ္ဌာန်း တွဲပါးတွဲကို ကျင့်ကြံထိုက်
လျှင်နိုင်၏။ အနုသယကိလေသာ အမျိုးမပျက် ၎င်း၌ နေတာကို
မနိုင်ဟု မှတ်ပါလော။ ၎င်းသိလတရား၊ သမထတာဝနာ သမာဓိ
တရားသည် ပရိယုဋ္ဌာန ဝိတိတ္ထမတည်းဟူသော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
မနောကံ ၃-ပါးကိုသာ နိုင်၏။ အနုသယအမျိုးမပျက် ၎င်း၌ နေသော
ကိလေသာထိုမနိုင်ကြ၍ အနုသယတည်းဟူသော အမျိုးမပျက်သည်
ကိလေသာအကြောင်း တိုက်ဆိုင်သောအခါ ထ၍၊ ထ၍ ကော်ဆိုက်
လို့ ထိုက်သဖြင့် မနောကံပရိယုဋ္ဌာန ကာယကံ၊ ဝစီကံ ဝိတိတ္ထမ
ကိလေသာထို့ တဖန် ပြန်၍ ပေါ်လာပြန် သဖြင့် ထံတရာမှာ
ကိလေသာမသေနိုင်ကြ၍ ခြေပါးနှစ်ဆုံးပြီးနေကြရသည်။ အမြစ်
နှင့်တူသော အနုသယ အမျိုးမပျက်ကိလေသာမှ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
မနောကံတည်းဟူသော ပရိယုဋ္ဌာန၊ ဝိတိတ္ထမကိလေသာ ၂-မျိုးထို့
သေသည်ဟူ၍ နာနာကြပ်ကြပ်မှတ်ပါလော။

ပုထုဇဉ်ဆိုသီလကို လုံခြုံပုံနှင့် အရိယာဆိုသီလကို လုံခြုံပုံ
ခွဲပြခမ်း

ပုထုဇဉ်လည်း ဝါးပါးသီလစသော ဒုစရိုက်တရားထို့ကို လုံခြုံ၏။
အရိယာလည်း ဒုစရိုက်မူထိုထုံခြုံ၏။ ကွဲခြားပုံကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်က
ခိုးစရာ၊ မုသားပြောစရာ၊ သတ်စရာမတွေ့၍ မခိုး၊ မသတ်၊ မသား
မဆို၊ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်၍ ခိုးစရာ၊ သတ်စရာ၊ မုသားပြောစရာ
တွေ့လျှင် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ တည်းဟူသော မနောကံ ခိုး၏။

သတ်၏၊ မုသားပြော၏။ ထိုထပျက်မှာစိုးရိမ်၍ မစိုးမေတ် မုသား
 မပြောဟု မှတ်ပါလေ။ အရိယာ တို့မှာမူကား- ခိုးစရာ၊ သတ်စရာ၊
 မုသားပြောစရာ ကြိုကြိုက်သော်လည်း ခိုးချင်သောစိတ်၊ သတ်ချင်
 သောစိတ်၊ မုသားပြောချင်သော စိတ် မပေါ်ပေါက်၊ ခိုးလည်း
 မစိုး၊ သတ်လည်းမသတ်၊ မုသားလည်းမပြော၊ အနုထယလိလေသာ
 ပြတ်၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့၌ အနုထယလည်းဟူသော အမျိုး
 မျောက် ၎င်း၌နေသော ဗုဒ္ဓရိက္ခိယသတ်၍ ထေမှ မနော၌နေသော
 ဗုဒ္ဓရိက္ခိယ သိတိ၊ နှုတ်၌နေသော ဗုဒ္ဓရိက္ခိယ သေမည်ဟု မှတ်ပါလေ။
 ဥပမာကား... မီးခြစ်ဆံနှင့် ကောဠိဖတ်မီးချစ်ဗူးကို ခွဲထားက မီး
 မထောက်ဟူ၍ မမှတ်နှင့် ထွေထိက မီးတောက်၏၊ မီးတောက်
 ထွင် အစစ အရာရာထို ထိုက်၍ ထောက်တတ်၍ ၎င်းမီးခြစ်ဆံ၊ မီး
 ခြစ်ဗူး တို့၌မီးတောက်တတ်သော မျိုးစေ့ကုန်အောင် ရေထေးကြိမ်
 လျှော်ပစ်မှ မျိုးစေ့ထေပျောက်၍ ထပ်ထိုပင်မီးရအောင်ခြစ်သော်
 လည်း မီးမရသကဲ့သို့ ကိလေသာသုံးမျိုး ထေအောင် မင်ရေစဉ်ဖြင့်
 ထေးကြိမ်လျှော်ရသည်။ တကြိမ်လျှော်ထွင် သောတာပတ္တိမင်၊
 နှစ်ကြိမ် သကဓါမိမင်၊ သုံးကြိမ် အနာဝါမိမင်၊ ထေးကြိမ်အရဟတ္တ
 မင်ကျလျှင် ကိလေသာသုံးကုန်ငြိမ်းထေတော့၏။ ထို့ကြောင့် “လွန်
 ကျူးဆူပွက်၊ မျိုးပျက်၊ သုံးချက်တိလေသာ။ နိဗ္ဗိယသမာဓိ၊ ပညာ၊
 သင်္ကရာဇ်၊ သုံးထိတ္တာ၊ အနာနှင့်ဆေး၊ ကိုက်အောင်ပေး၊ လျှောက်
 ရေးမခင်ပါ” ဟု စပ်ဆိုဝေသည်။

ထိုလတရားသည် ကိုယ်လွန်ကျူးမှု၊ နှုတ်လွန်ကျူးမှုကို နိုင်၏။
 ဓနောလွန်ကျူးမှုကိုမနိုင်၊ ဓနောကိုသမထဘာဝနာ ၄၀-တပါးပါး
 သမာဓိ အလုပ်နှင့်သက်က သတ်နိုင်၏။ အမျိုးမပျက် ၎င်း၌နေ
 သောကိလေသာကိုမနိုင်၊ ၎င်းအမျိုးမပျက်တိလေသာကို ဝိပဿနာ
 ပညာညက်နှင့်သတ်မှ နိုင်၍ လွန်ကျူးသောကိလေသာရာပွက်သော
 ဓနောကိလေသာ ၃-မျိုး တပါးလည်းသေထေ၏။ ဗုဒ္ဓရိက္ခိယတမျိုး
 ထွင် ၃-မျိုးကျခွဲပြီး ဝေဆန်၍ ညက်နှင့်သိလေ။

ပရိဘောဂလေးပါးကိုစာကျဉ်းပြခြင်း

စတ္တာရော ပရိဘောဂါ ဝေယျ ပရိဘောဂေါ၊ ဣဏ ပရိဘောဂေါ၊ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ၊ သာမိပရိဘောဂေါ ဟိ၊ တတ္ထ ဗုဒ္ဓိယထာ ပရိဘောဂေါ၊ ဝေယျပရိဘောဂေါ နာမ၊ သီလဝတော အပစ္စဝေက္ခိတ ပရိဘောဂေါ ဣဏ ပရိဘောဂေါနာမ၊ သတ္တန္တံ သေခါနံ ပရိဘောဂေါဒါယဇ္ဇ ပရိဘောဂေါနာမ ဝိကာသဝထာ ပရိဘောဂေါ ထာမိပရိဘောဂေါနာမ။ ။အင်္ဂုတ္တရ အဂ္ဂကထာ။

ပရိဘောဂေါ၊ ဗုဒ္ဓါယာသနာတော်ထွင်း ထက်ရင်းထို့ ဝင်၍ ဗုဒ္ဓါရုံ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို စားသုံးခွင့်ခြင်းတို့သည်။ ဝေယျ ပရိဘောဂေါ၊ ခိုး၍ ထုံးဆောင်ခြင်း၎င်း။ ဣဏ ပရိဘောဂေါ၊ ဈေးငှား၍ ထုံးဆောင်ခြင်း၎င်း။ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ၊ အမွေခံ၍ ထုံးဆောင်ခြင်း၎င်း။ သာမိပရိဘောဂေါ၊ အစိုးတရ ထုံးဆောင်ခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးရှိတုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးထော ထုံးဆောင်ခြင်းတို့ထွင်း၊ ဗုဒ္ဓိယထာ၊ သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရိဘောဂေါ၊ ထုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ဝေယျပရိဘောဂေါနာမ၊ ခိုး၍ ထုံးဆောင်ခြင်းမည်၏။ သီလဝတော၊ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပစ္စဝေက္ခိတ ပရိဘောဂေါ၊ ပိယဆာနာ ဝညာ စက္ခုဖြင့် မကြည့်ရှု မဆင်ခြင်ဘဲ လေးအင်သော ပစ္စည်းများကို ထုံးစားခြင်းသည်။ ဣဏပရိဘောဂေါနာမ၊ ဈေးငှား၍ ထုံးဆောင်ခြင်းမည်၏။ သတ္တန္တံသေခါနံ၊ ဒိဋ္ဌိတွာပြီး ဖြစ်ကြသောဝေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက်တို့၏။ ပရိဘောဂေါ၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကိုစားသောက်ထုံးဆောင်ခြင်းသည်။ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါနာမ၊ အမွေခံ၍ ထုံးဆောင်ခြင်းမည်၏။ ဝိကာသဝထာ၊ ဝိဋ္ဌိတဏှာ ကင်းကွာ တုန်ခန်းသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရိဘောဂေါ၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကိုထုံးဆောင်ခြင်းသည်။ သာမိပရိဘောဂေါ နာမ၊ အစိုးတရ ထုံးဆောင်ခြင်းမည်၏။

ကျောင်း၊ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးကို သီလ မရှိဘဲ ထုံးဆောင်လျှင် ခိုး၍ ထုံးဆောင်ခြင်း။ သီလ ရှိပါ သော်လည်း

ဝိပဿနာ ပညာနှင့် မထုံးဆောင်ကာ ချေးငှါး၍ ထုံးဆောင်ခြင်း၊
ဝိပဿနာပညာဆင်ခြင်၍ ထုံးဆောင်ခြင်းနှင့် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်
ယောက်ထို့မှာ အဓမ္မခံ၍ထုံးဆောင်ခြင်း၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထို့၌ အစိုး
တရထုံးဆောင်ခြင်း၊ ဤထုံးဆောင်ခြင်း ထေးပါးထို့၌ အဓမ္မခံ၍
ထုံးဆောင်ခြင်းနှင့် အစိုးတရ ထုံးဆောင်ခြင်းကိုသာ မြတ်စွာဘုရား
အလိုတော်ရှိသည်။ ချေးငှါး၍ထုံးဆောင်ခြင်းနှင့် မိုး၍ ထုံးဆောင်
ခြင်းကိုပယ်တော်မူလေ၏။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သာသနာထွင်း ထက်ရင်း ကြွလှ
ရှင်သာမဏေ ရဟန်းတို့သည် သာ၍ပင်လျှင် ဝိပဿနာ ထုပ်ရန်
အရေးကြီးသည်။ ဥပမာ-အဗ္ဗန္တရ သရက်ပင်ပေါ်သို့ ရောက်၍
နေသောသူနှင့် ရဟန်းသာမဏေတို့ တူကုန်၏။ အသီးကို ဆွတ်၍
စားရန်သာ လိုကြတော့သည်။ အသီးကို မဆွတ်ဘဲလျက် ထိပ်မေ့၊
ဖွတ်မေ့၊ မေ့၍နေလျှင် သစ်ပင်ပေါ်က မြေသို့ ကျ၍ ခါးကျိုး၊
ခေါင်းပဲ့၊ အရှဲ့၊ အစောင်း ရှုမြင်မကောင်းအောင် ဖြစ်တတ်သည်။
တနည်းကား နွားရှစ်ယောင်း ထေးထောင် ကိုသာ ကျောင်းရ၍
နွားနှိုမသောက်ရသော တူကဲ့သို့၎င်း၊ မဗ္ဗက္ခန္ဓာ ၈၄၀၀၀-ကိုသာ
ရှုတ်ဖတ်သရဏ္ဍာယ်ကျက်မှတ်၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌ တရား
အရသာကို မသောက်မစို့ရ သကဲ့သို့ ပြစ်ထက်ချေသည်။ စဉ်းစား
တော်မူကြပါကုန်။

ပဟာန် ၃-ပါး ကပျိုးပြခြင်း
ပဉ္စဂုံတ္တရပါဠိတော်

အာရဒ္ဓဗီရိယော ဝိဟရတိ၊ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာ
နာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒေါယ။

အကုသလာနံ၊ ပါယ်လေးရှားသို့လျှင်စွာချတတ် ဖင်းသည့်ခတ်
ကြောင့် မမြတ်သမှု အကုသိုလ်စု မည်တုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ထောထ၊
ဒေါထ၊ မောဟစသား ယုတ်မာသော တရားတို့ကို။ ပဟာနာယ၊
အမြစ်ပါပြိုလ် အဝင်မကျန် တွန်းတွန်ဝေးစွာ ပယ်ခွါ ဖျောက်ပစ်

နောက် အသစ် မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ထုသထာနံ၊ လူ့ နတ်၊ နိဗ္ဗာန်၊
 ၃-တန်ချမ်းသာ ရောက်တတ်တာကြောင့် တောင်းခွာပြုလို ကုသိုလ်
 ဧည့်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ခန္ဓာအာယတန ပဋိပူဇော် ထမုပ္ပါဒ်နှင့်
 မြတ်ဗုဒ္ဓာငြား ဝိပဿနာတရားတို့ကို။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ မဂ်ဆိုက်
 ဖိုလ်ဆိုက် နှစ်ခြိုက်ပြည့်စုံ ကိုယ်ထုံးပြုစေခြင်းငှါ။ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊
 နေ့ရော ညဉ့်ပါ တယ်ခါမနား ပွားများအားထုတ်သည် ဖြစ်၍။
 ဘိက္ခု၊ သံသရာကို တိုစေလို၍ မပြုမပြင်နိဗ္ဗာန်ဝင်လိုသူ လူ့ ရှင်၊
 ရဟန်းသည်။ ဝိဟရတိ၊ ဝိပဿနာတရား မပြတ်ပွားလျက် ကြီးစား
 အားထုတ်၍ နေထိုင်လှပေသတည်း။

ဤပါဠိတော်လာ ပဟာနာယ-ပဟာန် ဆိုသည်ကား ၃-ပါး
 ရှိ၏။ တဒဂံပဟာန် ကိလေသာတို့ကို တနေ့ တရက် တသက်
 တထဝပယ်မှုကိုခေါ်သည်။ ဝိက္ခန္ဓနပဟာန် မြေတွာမြည်နှင့်လူ့ မြည်
 ဖြစ်စေ၊ နတ်မြည်ဖြစ်စေ နှစ်သဝနှစ်နစ်စာ ကိလေသာကို ပယ်မှုကို
 ဆိုသည်။ သမုဇ္ဈေဒပဟာန်ပယ်မိသမျှ ကိလေသာသည် ထယ်နံ
 ရောအခါမှ မြန်၍ မပြစ် အမြစ်ပြတ်ခြင်းကို ခေါ်သည်။ သီတ၊
 သမာဓိ၊ ပညာ ဆုံးပါး၍ သီတသည် ကိလေသာကို တထဝတနစ်စာ
 တဒဂံပဟာန်သာပယ်နိုင်၏။ သမထ-သမာဓိအလုပ်သည် နှစ်သဝ
 နှစ်နစ်စာ ကိလေသာကို ဝိက္ခန္ဓနပဟာန်ဖြင့်ပယ်နိုင်၏။ ဝိပဿနာ
 ဧညာတရားသည် မိမိတို့ပယ်မိသမျှ ကိလေသာကို အမြစ်ပြတ်ပယ်
 နိုင်၏။ ကာမာဝစရပဟာန်၊ မဟဂ္ဂုတ် ပဟာန်၊ ထောကုတ္တရာ
 ပဟာန်ဟူ၍လည်း ၃-မျိုးရှိ၏။ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ဖြင့် ကိလေ
 သာကို တဒဂံပဟာန်သာပယ်နိုင်၏။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဖြင့် ကိလေ
 သာကို ဝိက္ခန္ဓန ပဟာန်သာပယ်နိုင်၏။ ထောကုတ္တရာ ကုသိုလ်
 ဖြင့် ကိလေသာကိုပယ်မှုသည် မဂ်စဉ်အားဖြင့် တဆင့်ထက်တဆင့်
 ဆူ ကုသိုလ်နှင့် ဆူ ကိလေသာကို သမုဇ္ဈေဒ ပဟာန်ဖြင့်
 အမြစ်ပြတ် ပယ်နိုင်သည်။ ကာမာဝစရ ကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ်
 ကုသိုလ်တို့သည် ရုခဲဖြစ်ခဲ့ပြီးလျှင် အလွန်ပျက်လွယ်သော ကုသိုလ်
 မျိုးဖြစ်၍ တဒဂံပဟာန်၊ ဝိက္ခန္ဓန ပဟာန်ဟု ခေါ်သည်။ ထို့
 ကြောင့် အနုမထဂ္ဂအစမှထင် သံသရာ ထဝအစဉ်ကုသိုလ်မင်းနှစ်ထက်

စုံမက်မြတ်နိုး ကိုးစား အားထားထော 'ခါနုပု၊ သီလပု၊ သမေတ
 တာဝနာပုတို့ကို အဖန်ဖန် ပြုခဲ့ကြ၊ အားထုတ် ခဲ့ကြ သော်လည်း
 အတည်တကျချမ်းသာခွင့်မရကြနိုင်၊ အုတ်၊ ကျောက်ခဲတို့ကိုကောင်း
 ကင်ထို မြောက်ထိုက်သကဲ့သို့ လုံ့လပယောဂအတွက် နေတဖြုတ်
 ကောင်းကင်၌ ရပ်တန့်၏။ လုံ့လပယောဂအရှိန် ကုန်သောအခါ
 မြေ၌ တည်နေမြဲတိုင်းကဲ့သို့ ကံမာဝစရပဟာန်၊ မဟဂ္ဂျတ်ပဟာန်
 တို့ဖြင့် ပယ်သက်ထိုက်သော ကိလေသာသည် ထူပြည်၊ နတ်ပြည်၊
 ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ အခိုက်အတန့် နားနေရ၏။ အုတ်ကျောက်ခဲတို့
 ကဲ့သို့ ကုသိုလ်ရှိန်ကုန်လျှင် အပါယ်ဝရ၌ အမြဲနေရကြကုန်သည်ဟု
 မှတ်၊ ထူပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ ပြန်၍ တဖန် ဖြစ်ဘို့ရာ
 အလွန်တရာနည်း၏။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်သည် မြေမှုန့်ကို ထု၍
 လက်သဲပေါ်၌ တင်ပြီးလျှင် နှစ်သိန်း လေးသောင်း အထူရှိသော
 မြေကြီးနှင့် လက်သဲပေါ်ကမြေ ဘယ်သင်း များသလဲ ခေးပြီးလျှင်
 သတ္တဝါတို့ စုတေသေလွန်ကြလျှင် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာပြည်မှာပြန်၍
 ဖြစ်ခြင်းသည် လက်သဲပေါ်က မြေမှုန့်ပမာ ဝရဲမှာ ဤမြေကြီးအထု
 ပမာကို ဟောတော်မူထေသည်။

မဏိမဇ္ဈဒီကာ

ယထာစ ပုထုဇ္ဇနာနံ ပဟိနာပိ ကိလေသာ ပုန ဥပဂစ္ဆန္တိ၊
 တိဟေတုကတုတာပိ ပုန ဒွိဟေတုကာ၊ ဟေတုကထာဝံ ဝစ္ဆန္တိ၊
 ဟတော ဧတ ဥပရိသဝဓဇေ နိဗ္ဗတ္တာပိ အပါယေထု သန္တိသန္တိ၊
 သီလဝန္တာပိ ပုန ဒုဏ္ဍိကာ ဟောန္တိ၊ သမာဟိတာပိ ပုန ဥဗ္ဗတ္ထ
 ကာဝဂါ ဝိတ္ထစိတ္တာဝါ ဟောန္တိ၊ ပညာဝန္တာပိ ပုန ဒုပ္ပညာဝါ ဧဉ္ဇေ
 ဝါဝါ ဟောန္တိ၊ န တထာ အရိယာ၊ တေပန တေနတေန မဇ္ဈေန
 ပဟိနာ ကိလေသာ ပုန နဥပဂစ္ဆန္တိ ပုထုဇ္ဇနထာဝံဝါ ဟေတ္တိ
 မာရိယထာဝံဝါ န ဝစ္ဆန္တိ အနတ္တဓေန သဒ္ဓါဗိနံ ဗျန္တိယာနံ
 ပရိပတ္တာတာဝမေ ဥပဂစ္ဆန္တိတိ။

၈။ ပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာတို့ ထူးခြားသောအရာကို ထင်ရှားစွာ ပြလိုက်ပေဦးအံ့။ ပုထုဇဉ်နာနံ၊ ဒိဋ္ဌိမဉ္ဇါသူ ပုထုဇဉ် ယူထုမျှတို့အစား။ ပဟိနာဝိ၊ တဇဝံပတာန်၊ ဝိက္ခန္ဓန ပတာန်အားဖြင့် ပယ်လှန်အပ် ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။ ဥပဝစ္ဆန္တိ၊ ပြန်၍ ကပ်လာကြကုန်၏။ တိပေတုက ဟူတာဝိ၊ တိတိတ်ဖြစ်ပြီးသော သူတို့သည်သည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဒွိပေတုကာ ပေတုကတာဝိ၊ ဒွိကြိတ်အဖြစ် အတိတ်တိရစ္ဆာန်အဖြစ်သို့။ ဝစ္ဆန္တိ၊ သားရောင်ကြကုန်၏။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်လည်း။ တေ၊ ထို တိတိတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဥပရိသဝဠေ၊ အထက်ဆင်၌။ နိဗ္ဗတ္တာဝိ၊ ရောက်ကြခြားသော်လည်း။ အပါယေထု၊ အပါယ် လေးတို့တို့၌။ သန္တိသန္တိ၊ ထပ်ရမြင်ရပြန်ကုန်၏။ သိယဝန္တာဝိ၊ သိထရိသော ရဟန်းမြတ်ကြီးတို့သည်လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဗုဒ္ဓိယာ၊ ဘိန်းစား ဆေးရှု လူရူးလူမိုက်စသော ဗုဒ္ဓိယ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သမာဟိတာဝိ၊ စည်ကြည်ခြင်းသမာဓိရှိကြသော အထိညာဏ်ရ ဈာန်သာသီ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့သည်လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဥဗ္ဗတ္တကာဝိ၊ အရူးအမိုက်တို့သည်၎င်း။ ဒိတ္ထ ဝိတ္ထာဝိ၊ စိတ်မနှံ့သူ စိတ်ပျံ့လွင့်သော သူတို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ပည ဝန္တာဝိ၊ ကျမ်းဝန်တတ်သီ ပညာရှိ ဆရာတော်ကြီး တို့သည်လည်း။ ဝိ၊ ဝိဇ္ဇတယ် ပု-ပုံ အလုံးစုံကို အာဂုံဆောင်နိုင်သော ဆရာတော် ကြီးတို့သည်လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဗုဗ္ဗညာဝိ၊ ပညာ မရှိကြကုန်သော လူဖျင်း လူပြိုန်းတို့သည်၎င်း။ ဧဗ္ဗမူဝိ၊ လူအေး လူအံ့ လူနုန် လူနုတို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိယထာ၊ ဖြစ်ကြရပြန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုသို့ ဓာပြောင်းကပြန် ပုထုဇဉ်တို့ဖြစ်သလို အရိယာ သောတာပန် စသော အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ နဟောန္တိ၊ ပြန်၍ မဖြစ် ကြလေကုန်။ တေပန၊ ထိုအရိယာ သူမြတ်တို့သည်ကား။ တေန တေန မဂ္ဂေန၊ ထိုထိုမိမိတို့ ရရှိကြသော ဓာတ်ဖြင့်။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ် ပြီးကုန်သော ကိလေသာတို့သည်။ ပုန၊ တဖန်။ နဥပဝစ္ဆန္တိ၊ မပြန် လာကြကုန်။ ပုထုဇဉ်သာဝံဝိ၊ ပုထုဇဉ် အဖြစ်သို့၎င်း။ ဟေဋ္ဌိမာရိ ယသာဝံဝိ၊ အောက်အရိယာအဖြစ်သို့၎င်း။ နဝစ္ဆန္တိ၊ တဖန်ပြန်၍

မရောက်ကြလေကုန်၊ အနတ္တမေ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သဒ္ဓါဒီနိ-သဒ္ဓါ
အစရှိကုန်သော။ ဗုဒ္ဓိယာနံ၊ ဗုဒ္ဓိတို့၏။ ပရိပတ္တတာဝဇေ၊
တဆင့်ယက်တဆင့် ရင့်ခြင်းသတောသို့သာလျှင်၊ ဥပဝဋ္ဌန္တိ၊ စေတန
မလှ အဋ္ဌိရောက်ကြလေကုန်သတည်း။

အာရုံခြောက်ပါး၌ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး
မြင်ပေါ်လာပုံကိုပြခြင်း

မျက်စိနှင့်အဆင်း တိုက်ဆိုင်သောအခါ မျက်စိအကြည်ခာတ်၌
အဆင်းရုပ်ထင်သည်။ ၎င်းအဆင်းသည် ရုပ်တရား၊ ၎င်းရုပ်မျက်စိ၌
ထင်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အာရုံကို စဉ်းစားမှု သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ၎င်း
အဆင်းကို မှတ်မှု သညာက္ခန္ဓာ၊ အဆိုး အကောင်း ခံစားမှု
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ အမြို့အနီစသည်ဖြင့်သိမှု ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ နာမ်တရား
လေးပါးတပြိုင်နက်ပေါ်၏။ မျက်စိအကြည်၌ထင်သောအရိပ်သည်
ရုပ်တရား၊ မှတ်မှု၊ သိမှု၊ ခံစားမှုအာရုံကို ကြံစည်မှုသည် နာမ်တရား
လေးပါး၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ညက်နှင့်သေသေချာချာ စဉ်းစား
ကြည့်လေ။ ပရမတ်နာမ်ရုပ် ခန္ဓာငါးပါးထင်ထင်ရှားရှားဖြစ်ပေါ်
လာသည်ကိုတွေ့ရှိလိမ့်မည်။ ။ ၎င်းခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး
သည် တပြိုင်တည်းဖြစ်၊ တပြိုင်တည်း ချုပ်၏။ အာရုံ တခုထို
ပြောင်း၍ မျက်စိအကြည်၌ ရူပါရုံ ရုပ်တခုထင်ပြန်လျှင် နာမ်တရား
လေးပါး၊ ၎င်းရုပ်နှင့်တကွ အတူတူပေါ်ပြန်၍ ခန္ဓာငါးပါး နာမ်
ရုပ်နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်ရ၏။

မျက်စိနှင့် အဆင်း တိုက်ဆိုင်၍ ပရမတ်၊ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်
တရားတွေ များစွာဖြစ်၏ဟု မှတ်ဝါလေ။ နားအကြည် ၌လည်း
အသံ ရုပ်တွေ ထင်လာသည်နှင့် တပြိုင်နက် နာမ်တရားလေးပါး
ပေါ်လာရ၏။ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးတွေ များစွာ ဖြစ်၏။
ရုပ်တရား၌ မျက်စိအကြည်၌ ထင်သော ရုပ်ထက် နားအကြည်၌
ထင်သောရုပ်၊ နှာခေါင်း အကြည်၌ထင်သောရုပ်၊ လျှာအကြည်၌
ထင်သောရုပ်၊ ကိုယ်အကြည်၌ထင်သောရုပ်ထိုသည် သာ၍ သိမ်မွေ့

သဖြင့် အသိခက်၏။ စဉ်းစားလော့၊ ဉာဏ်ထဲ၌ ထပ်ထပ်ရှားရှားရှိ၏။ အထည်ခြိန် အစိုင်းအခဲမရှိဟုမှတ်၊ ပရမတ်စွပ်သည် သဘောမှသာ ဖြစ်သည်။ ရေ၌ရေးသော အရေးအကြောင်းကဲ့သို့ ရေ၌ထေင်၊ ဉာဏ်ထဲ၌သာထင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အသိခမ္ဘာ အဋ္ဌကထာ၌-

ဥဒကော ဒဏ္ဍရာဇိဝ၊ အာရဠေရိဝ သာသပေါ၊
ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ ဓမ္မာ ဟေ၊ ပရိတ္တဋ္ဌာယိနော သိဗျု။

တေဓမ္မာ၊ ထိုနာမ်ရှစ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာဝါးပါး အပေါင်းအစုတရား တို့သည်။ ဥဒကော၊ ရေပြင်၌။ ဒဏ္ဍရာဇိဝ၊ တုတ်လှံတံဖြင့် ရေးသော အရေးအကြောင်းကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ တုတ်လှံတံဖြင့် ရေးသော အရေး အကြောင်းသည် ဖြန့်တနဲ ပေါ်လာပြီးနောက် ချက်ချင်းပင် ချုပ် ပျောက်ကြသကဲ့သို့၎င်း။ အာရဠေ၊ အစ်နဖားတွင်းသော စူးဖျား၌။ သာသပေါ၊ တင်ထိုက်လည်ခဏ၌ ချက်ချင်းပင် ထိပ်ကျသော မှန်ညှင်းစေ့ကဲ့သို့၎င်း။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ၊ တိမ်လွှာ တိမ်ထပ်နှစ်ခုထပ်မီရာ တွင် ဖျပ်တနဲပေါ်လာပြီးနောက် ချက်ချင်းပင် ချုပ်ပျောက်တတ်ကြ သည့် ဗျပ်စစ်ခတ် ကဲ့သို့၎င်း။ ပရိတ္တဋ္ဌာယိနော၊ လွန်စွာတိုတု မပြောနိုင်အောင် တခဏကလေးမျှ တည်နေ တန်ရင်နိုင်ကုန်သည်။ သိဗျု၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အချို့သောဆရာတို့သည် ဓာတ် ၁၀-ပါး၌ နာမ်ရှစ်ကိုပြုကြသော အရာမှာ မျက်စိရှမ်းအဆင်းရှမ်း၊ အဆင်းကိုသိမှုမိတ်ကလေးနာမ်ဟု ပြုကြသည်။ ယခုပြဆိုသောအဋ္ဌကထာဆရာနှင့် ကိုက်ညီမည်မထင်။ အထဟုံကြောင့် ဆိုသော် ခန္ဓာဝါးပါး ရှစ်နာမ် နှစ်ပါး တို့သည် အကြောင်း သင့်သောအခါ တပြိုင်တည်း ပေါ်လာရ-ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၊ ဇီတာ၊ ပါဠိတော်တို့၌ များစွာ ပြုကြသည် ဖြစ်သော ကြောင့် နာမ်တရား၌အာရုံတစ်ခုကို ပြောင်းလွှဲလျှင်သိမှု နာမ်တရား အသစ်ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ချုပ်ပျောက်မှု ထပ်ရှားပေါ်၏။ ရုပ်တရားအဆင်း မျက်စိဟာ ထူထေသည် တိုင်အောင် မပျောက် သေးကြောင်း ထပ်ရှား သောကြောင့် နာမ်နှင့်တကွ ချုပ်၊ ပျက်သော ရုပ်တရား မဟုတ်ထုန် စဉ်းစားပါလော့။

မနောဒွိ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပုံ

မနောအကြည်သည် နာမ်အကြည်ဖြစ်၏။ ၎င်းမနော အကြည် ဓာတ်က စိတ်ကူးအကြံအစည်တို့ကိုဓမ္မာရုံအတိုက်ခတ်ဟု ခေါ်၏။ ၎င်းဓမ္မာရုံ စိတ်ကူးထိုက်ထော အခါ အဆင်းတွေ၊ အသံတွေ၊ အနံ့တွေ၊ အရသာတွေ၊ ဝတ်ဘူး၊ ဆင်ဘူး၊ ငွေ့ထိဘူး ဟာတွေ ပေါ်လာ၏။ ၎င်းပေါ်လာသမျှ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အငွေ့အထိတို့သည် မနောအကြည်မှာ ထင်ကုန်၏။ ထင်သမျှကို မှတ်မှု၊ သိမှု၊ ခံစားမှု၊ ကြံစည်မှုတည်းဟူသောနာမ်တရား ထေးပါး တို့သည် တပြိုင်ညီ ပါလာရလေတော့၏။ မနောအကြည်၌ အဆင်း တခု ပေါ်လာသည်မှာပင် နာမ်တရား ၄-ပါး ပါလာရလေ တော့၏။ ညက်နှင့်စဉ်းစဉ်းစားစား ရှုဆေး ညက်ထဲမှာ နာမ် ရုပ် ၂-ပါး၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးတွေ ငွေ့ထိမိမည်း မနောနှင့် စိတ်ကူးတည်း ဟူသော ဓမ္မာရုံတိုက်မှု၌ မနောကို ရုပ်ခတ်တိုက်ခြင်း နာမ်ခတ် တိုက်ခြင်း နှစ်မျိုးရှိ၏။ ရုပ်ခတ် အတိုက်များ၏၊ နာမ်ခတ် အတိုက် န၏။ ယခု မြဲထိုက်သည်မှာ ရုပ်ခတ်တိုက်ပုံကိုပြခြင်း ဖြစ်သည်။ နာမ်ကို နာမ်ချင်းတိုက်၍ နာမ်ခတ်ပေါ်ပုံမှာ မနေ့တနေ့က ဝါစိတ်ဟာမကောင်းပါဘူး။ ဝါစိတ်ဆိုးတာ မကောင်း ပါဘူး။ တနေ့က ဝါစိတ်ကောင်း၏။ ယခု ဝါစိတ် မကောင်းဟု ဤကဲ့သို့ စိတ်အမျိုးမျိုးတွေကို မနောနာမ်အကြည်ကစဉ်းစားစိတ်ကူးသည်ကို ဆိုသည်။ သို့သော်လဲ ရုပ်တရား မကင်းနိုင်၊ မကင်းပုံကား- သိမှု စိတ်ခတ်၊ ကြံစည်မှုစိတ်ခတ်မှာပင် စိတ္တဝါဟောခတ်ရှင်တို့ ပါလာခြင်းကြောင့်တည်း။

ဗိညာဉ်ဒီထိ ခုနစ်ပါး၌လည်း မျက်စိ၌ ပေါ်သောစိတ် (၁)၊ နား၌ ပေါ်သောစိတ် (၂)၊ နှာခေါင်း၌ ပေါ်သောစိတ် (၃)၊ လျှာ၌ ပေါ်သောစိတ် (၄)၊ ကိုယ်၌ ပေါ်သောစိတ် (၅)၊ မနော၌ ပေါ်သောစိတ် (၆)၊ မနောက နာမ်အကြည်ဖြစ်၍ခုနစ်ပါးဖြစ်၏။

ဓာတ်သတ္တရသ၊ အဋ္ဌာရသကိုပြခြင်း

ဓာတ်သတ္တရသ ၁၇-ပါး၌ အဆင်း၊ အနံ၊ အရသာ၊ အတွေ့ ၅-ပါး၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ ယျာ၊ လိုယ်ငါးပါး၊ ၎င်းအခံခတ်နှင့် အတိုက်ခတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သိမှု နာမ်ခတ် ၅-ပါး၊ မနော၌ အဆင်း၊ အထံ၊ အနံ၊ အရသာ၊ အတွေ့ ငါးပါး တို့ကို တပါးပါး ထပ်မှု ရုပ်တပါး၊ ၎င်းရုပ်ကို သိမှု နာမ် တပါးပေါင်း ၁၇-ပါးဖြစ်၏။ မနောအကြည်ထည့် နာမ်ခတ် အကြည် ဖြစ်၍ မနော၌ နာမ်နှစ်ခုတပြိုင်တည်းမဖြစ်နိုင်၍ နတ်ပယ်ခြင်းပြုကြသည်။

မနောခတ်ကိုထည့်ထွင် ၁၀-ပါး အဋ္ဌာရသဖြစ်၏။ တနည်း အားဖြင့် မနောခတ်ကို နာမ်ခတ် ဓမ္မာရုံ တိုက်သောအခါ မနော၌ နာမ်ခတ်သိမှုတပါး ပေါ်လာသဖြင့် နာမ်ခတ် သိမှု နှစ်ပါးဖြစ်ရာ တခုလိုပယ်၊ မနောခတ်တပါး၊ ထိမှု နာမ်ခတ် တပါး နှစ်ပါးနှင့်အထက်က ၁၅-ပါးနှင့် ပေါင်းသော် ၁၇-ပါး ဖြစ်၏။ မနောကို ရုပ်ခတ် တိုက်သောအခါ ၁၀-ပါး ဖြစ်၏။ မနောကို နာမ်ခတ်တိုက်ထွင် ၁၇-ပါးဖြစ်၏။ စဉ်းစဉ်းစားစား ပြုမှ သိမည်။

သတိပဋ္ဌာန် သမ္ပညေ၌ နာမ်ရုပ်ရှုနည်း

သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်တွင်း၌ နှလုံးအိမ်သည် ဝဇုဗ္ဗာ ကြာမူး သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ၎င်းနှလုံးအိမ်သည် ရင်အချိန် အလယ်တည့်တည့်၌ အောက်သို့ ထွဲရ ရွဲ ဆွဲထွက် ရှိနေ၏။ ပညာရှိသူတို့၏အဖျားမှာ နှစ်မြွှာ ထုံးမြွှာရှိ၏။ ပညာမဲ့သူတို့၌ တမြွှာတည်းသာရှိ၏။ အသတ်ကြောင့် ပညာရှိတ နှလုံးဖူး၍ အဖျားမှာ နှစ်မြွှာ ထုံးမြွှာရှိသလဲ၊ အသတ်ကြောင့် ပညာကြီးသလဲ ဆိုပါလျှင် ၎င်း နှလုံးသွေးသည် သည်းခြေပေါ်သို့ တစေ့ မပြတ် ထျရောက်ထွက်နေရာ သည်းခြေထို လေတိုက်သဖြင့် နှလုံးသွေးသည် သည်းခြေပေါ်သို့ မှန်မှန် မထျရသော ကြောင့် သည်းခြေခြောက်၍ စကားဝါကျ တပိုင်းမဆုံးခင် တခြား စကားသို့ ရောက်မိရောက်ရာ ပြောတတ်သော ထူကို ထူရှူးဟု ခေါ်၏။ နှလုံးသွေးမှန်မှန်ထျထွင်သည် သည်းခြေရှိရှိ နေသောကြောင့်

စကားမှန်မှန် ကောင်းကောင်းပြောထူထို ထူကောင်းဟု ခေါ်၏။ နှလုံးသား အဖျားက တမြွှာရှိသောထူမှာ ထည်းခြေပေါ်ထို နှလုံး သွေးတနေရာထဲထူသဖြင့် သည်းခြေတခုထုံး မရွံ့စဉ်။ ။ထုံးမြွှာရှိ သည့်အထွက် နှလုံးသွေး ခု-ပေါက်က ထိုစီး ထျရသောကြောင့် သည်းခြေတခုထုံး များများ ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့် သမာဓိ တရားခိုင်၍ ပညာကြီးသည်။

နှလုံးသွေး ချွေလျှင် စကား ချွေချွေပြော၏။ ထိန်းစားများကိုခေါ် သည်။ နှလုံးသွေးဆူပွက်လျှင် စကားဆူဆူညံညံ ပြော၏။ အရက် ထမားကိုဆိုသည်။

ဒေါသစိတ်ဖြစ်သောအခါနှလုံးသွေးနောက်သည်။ ခေံာမနသာ စိတ် ဖြစ်သောအခါ သွေးကြည်ကြည်လင်လင် ရှိ၏။ ၎င်း နှလုံးပူး ဆိမ်ထည်း၌ သွေးတထက်ဖက်ခန့် ရှိ၏။ ၎င်းနှလုံးသွေး အပေါ်၌ မနောအကြည်ခတ် တည်နေ၏။ နှလုံးလိပ်ပေါ်က အသားအဖတ် ကလေးနှစ်ခု စိတ်လျက်ရှိ၏။ နာရီထိုးမည် ကြိုသောအခါ များစွာ ထည်သောနာရီလိပ်ပြာကလေးနှစ်ခုကဲ့သို့တည်း။ သွားလို၊ ထိုင်လို၊ ထွမ်းလို၊ ရပ်လို၊ စကားပြောလိုသောအခါ ၎င်းနှလုံးသွေး အပေါ်၌ ရှိသောမနောအကြည်ပေါ်မှာ စိတ်ခတ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ၎င်းစိတ်နှင့်တကွ ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါနုန့်၍ ဝါယောထွန်ကပြီး လျှင် တကိုယ်ထုံးပျံ့နှံ့ ရပ်ခတ်လေးပါး၊ နာမ်ခတ်တပါး ပေါင်း နာမ်ရပ်နှစ်ပါးတို့ ထိုးဝှေ့ ထိုက်ခိုက်ထွင်ရှား သွားလာ ပြောဆိုကြ သည်။ ညက်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ထေ။

သွားမည်ဟုကြံစည်လိုက်သောအခါ မနောခတ်ပေါ်မှာ စိတ် ခတ်ကလေးပေါ်၏။ ၎င်းစိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ဝါယောခတ် သည် လိပ်ပြာအတောင် နှစ်ခုနှင့်တူသော အသားဖတ် ကလေး နှစ်ခုကို တိုးဝှေ့ ထွက်လာပြီးလျှင် တကိုယ်ထုံး စိတ္တဇဝါယောခတ် ပျံ့နှံ့၍ ဤဥတုဖျော်ကြီးကို ထွန်းထိုက်သည်။ ရပ်ထိုက် သောအခါ စိတ်ခတ်နှင့်တကွ တကိုယ်ထုံးကို ပျံ့နှံ့ပြီး တောင့်ထား ခြင်းကို ရပ်နေသည်ဟု ခေါ်သည်။

စိတ္တဇဝါယောဆိုခြင်းကား စိတ်နှင့် ဖြစ်အတူ ပျက်အတူ ဝေ
 ဇာတ်ရှင်ကို ဆိုသည်။ ၎င်းဝေဇာတ်၌လည်း ပထဝီ၊ အာပေါ၊
 တေဇောဝါဏိတု မှတ်။ ဇာတ်လေးပါးသံတောထိုမခွဲကောင်း၊ ခွဲလို့
 မရတုမှတ်။ နာမ်နှင့် ရုပ်ကိုလည်း မခွဲကောင်း၊ ခွဲလို့မရတု မှတ်။
 ဝိဝဿနာ ယောဂီဝုပ္ပါယ်များ ရှုကြသောအခါ နာမ်ထိုဖိ၍ ရှုခြင်း
 သာရှိသည်။ ရုပ်ကိုရှုလျှင်နာမ်ပါ၏၊ နာမ်ကိုရှုလျှင် ရုပ်ပါ၏တုမှတ်။

ဗဟု ပြသောအတိုင်း ဣဒိဗာပထမြင့် သွားခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊
 ရပ်ခြင်း၊ ဝေပျောင်းခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ထိုင်းခြင်း၊ ကောင်းပြောခြင်းတည်း
 ဟူသော ကိုယ်၏အမူအရာ၊ နှုတ်၏အမူအရာ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ပရ
 မဏိရှင်နာမ်သည် နှလုံးအိမ်တွင်းက အသစ်အသစ်လာပြီး ဖြစ်လျှင်
 ဗာကိုယ်ထုံးကိုပျံ့နှံ့၍ ကိုယ်၏အမူအရာနှုတ်၏အမူအရာ ဖြစ်ပြီးလျှင်
 ချုပ်သွား၏။ နောက်ထပ်ရှင်နာမ်အသစ် ဖြစ်လာပြန်၏၊ ဖြစ်လာ
 သောရှင်နာမ်ချုပ်သွားပြန်၏၊ ခြေတလှမ်း၌ နာမ်ရပ်ဖြစ်၏၊ ချုပ်၏၊
 ရပ်သောအခါ နာမ်ရပ်အသစ်ဖြစ်၍ချုပ်၏၊ ကဖန် လှမ်းထိုပြန်လျှင်
 နာမ်ရပ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ရပ်ထိုပြန်၍ လှမ်းပြီးသောနာမ်ရပ်
 ချုပ်၍ရပ်သောနာမ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်လာပြန်၏။ ဤကဲ့သို့ အရာရာမှာပင်
 ဉာဏ်နှင့်စဉ်းစားဝေ။ ။ အာဝန္တုကမြင့် အသစ် အသစ်သော
 နာမ်ရပ်နှစ်ပါးတို့သည် ဤမိသနှစ်ဦးတို့ကဖြစ်သော ဥတုဇရပ်ကြီး
 ပေါ်၌ ထူးချောက်မြစ်ပွားပွက်စီးချုပ်ငြိမ်းပုံတွေကို ဝေဝေမျာချာ
 မြင်ထိမိမည်။

ဝေးထို၊ ကမ်းထို၊ လူထိုစသောအခါ မနောဇာတ်၌ နာမ်တရား
 စိတ်ဇာတ်ကလေးဖြစ်၏၊ ၎င်းစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော ပရမဏိဇာတ်
 ၄-ပါးသည် ဝါယောလွန်ကဲပြီးလျှင် ဗာကိုယ်ထုံးကိုပျံ့နှံ့၍ မျက်နှာ
 ရှင်ရှင်ဖျံ့ဖြစ်၏။ ။ ဤသောမနဿရပ်ကို ဉာဏ်နှင့် ကြည့်ဝေ။
 စိတ်ဆိုးသောအခါ ၎င်းမနောဇာတ်၌ ဖြစ်သော နာမ်ရပ်နှစ်ပါး
 ဗာကိုယ်ထုံးပျံ့နှံ့၍ မျက်နှာများ ကြမ်းကြမ်းတန်းတန်း ဖြစ်လာ၏။
 ဉာဏ်နှင့်ကြည့်ဝေ။ ။ ဤဥတုဇရပ်ပေါ်မှာ နာမ်ရပ် အသစ်တွေ
 လွှဲပြောင်းပုံကို မြင်ထိမိမည်။

ဒေါသကြောင့် ဖြစ်သော နှာခံရှင်သည် ဒေါသစိတ် ချုပ်မှ
 ချုပ်၏။ သောနေဿကြောင့် ပေါ်လာသော နှာခံရှင်သည် သော
 နေဿစိတ်ချုပ်မှ ချုပ်၏။ ။မိမိကိုယ်ကို မမြင်လျှင် သူတပါး
 စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ကောင်းဖြစ်သောအခါကြည့်ရှုလေ။ မိမိ၌ ဖြစ်တာကို
 မြင်ချင်လျှင် မှန်ကိုကြည့်ရှုလေ။ စက်ယန္တယားရှင်ထဲတွင် လူဝင်ပြီး
 ကခုန်သကဲ့သို့ ဤမိသနှစ်ဦးတို့၏ ထုတ်ကဖြစ်သော ဥတုဇ ရှင်ကြီး
 ထဲသို့ ပရမတ်နှာခံရှင်တွေ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်သည်ကို မြင်လိမ့်
 မည်။ ဤနှာခံရှင်မှ အနိစ္စ အချက်မြင်နိုင်၊ ထင်နိုင်သည်။ ထိုမှ
 ဤပရမတ်နှာခံရှင်သာ ဟုတ်သည် ဝါမဟုတ်ဟု ယူနိုင်ခြင်း ဖြစ်၍
 အနတ္တပေါက်မည်၊ အတ္တပေါက်မည်ဟု မှတ်ပါလေ။

စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော နှာခံရှင်၊ ကုသိုလ်ကံစိတ်၊ အကုသိုလ်ကံ
 စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော နှာခံရှင် ယခုပစ္စက္ခမှာအာဝန္တုက
 ဖြင့် အပူအအေးကို သိမှု တည်းဟူသော နှာခံရှင် အာဟာရ
 စားသောက်သောအခါ ချုပ်ပျောက်သွားသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာ
 သောနှာခံရှင် ဤ ကံစိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော
 အကြောင်းကြောင့် နှာခံရှင်တွေ အသစ်သစ် ဖြစ်ကာ ချုပ်ကာ
 ဆက်ထက်၍ နေခြင်းကြောင့် သဗ္ဗုတိ မရဏသေခြင်းသို့ ရောက်
 သေးသည်ဟုမှတ်ပါလေ။

သင်္ခါရတရားကို သိတယ်ဆိုလျှင် အသစ်သစ်သောအကြောင်း
 လေးခြာသောက်ပုံ၌ နေပုံကိုသိမှ သင်္ခါရသိ၍ ဗိဇ္ဇိ ကွာမည်မှတ်။
 ခွေးသိဝက်သိသင်္ခါရတွေကိုမဆိုဟိုး ။ခွေးသိသော သင်္ခါရတား-
 အခြားက ခွေးတကောင်လာလျှင် ဝိုင်း၍ လိုက်ကြ၏။ ခွေးထေ
 ကောင်ကို ဆွဲယူသွားလျှင် တကောင်မှဝိုင်း၍ မကိုက်ကြထေတုန်။
 သေမှန်းသိ၍ မကိုက်သည်ဟုမှတ်။ မည်သူကေသည်၊ မည်သူပျက်စီး
 သည်၊ မည်သူ ဓုက္ခရောက်သွားသည်၊ ခိုရမည်၊ ဝေရမည်၊ ဤလို
 သိကာမျှဖြင့် တိရစ္ဆာန်တို့သိတာထက် သာဗျာမထူးဟုမှတ်လေ။ ။
 သင်္ခါရအကြောင်းကို အကျယ်နှင့်တကွ သေသေချာချာ သိလိုလျှင်
 ဝါတို့ထံကို ရောက်ရှိမှသာ စုံစုံလင်လင် ကြားနာရမည်။ စာထဲ

လောကံနှင့်မစုံထင်နိုင်၊ ။ပါးစပ်ထား မရမ်းကြလေနှင့်၊စဉ်းစား
ကြည့်လေ။

သီလုဆိုလောက်သော သီလ၊သမာဓိဆိုလောက်သော သမာဓိ၊ ပညာ
ဆိုလောက်သောပညာကို ရွေးကောက်၍ ပြပါဦးအံ့

သီလ၌ စတုပါရီယုဒ္ဓိသီလ၊ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလ၊ ဣန္ဒြိယ
သံဝရသီလ၊ အာဇီဝပါရီယုဒ္ဓိသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ၊ ထုစရိတ
သီလ၊ အင်္ဂါသီလ ဤကဲ့သို့ များစွာသော သီလတို့၌ မဂ်ဖိုလ်နှင့်
လျော်သောသီလကို ရွေးကောက်လိုက်သည်ရှိသော် ထုစရိတသီလ
သည် မဂ်ဖိုလ်နှင့် လျော်သော သီလဖြစ်သည်။ ။ထယ်အတွက်ဆို
ပါလျှင် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တည်းဟူသော ၃-ပါးသော
ကံလုံခြုံခြင်းကြောင်းဖြစ်သည်။အခြားသောသီလတို့သည် ကာယကံ
နှင့်ဝစီကံသာ လုံခြုံသည်။သို့ပါ၍ ထုစရိတ သီလမှသာလျှင် မဂ်ဖိုလ်
နှင့် လျော်သော သီလဖြစ်သည်။

သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ၊
သဏိတ္ထပရိယောဒပနံ၊ ဇေတံ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ။
ဓန္တိပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ၊ နိဗ္ဗာနံ ဗရမံ ဝဇန္တိ ဗုဒ္ဓါ၊
န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပဂ္ဂမဿာတိ။
နသမဏော ဖောတိ ပရံ ပိဟေဋ္ဌယန္တော။
အနုပဝါဓေါ အနုပဗာတော၊ ပါတိမောက္ခေ သံဝရော။
မတ္တညူတာစ တတ္တတ္ထိ၊ ပန္နဋ္ဌ သယနာသနံ။
ထံမိစိတ္ထေ အာယောဂေါ၊ ဇေတံဗုဒ္ဓါန သာသနံ။
(ဓမ္မပဝါဠိတော်လာ ကြဝါဒ ပါတိမောကံဝါဠိ)

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ သဗ္ဗပါပဿ၊ အလုံးစုံသော မကောင်း
မှုကို။ အကရဏံ၊ မပြုရခြင်းသည်၎င်း။ ကုသလဿ၊ လောကီကုသိုလ်
သောကုတ္တရာ ကုသိုလ်တရားအစုကို။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပြည့်စုံစေရခြင်း
သည်၎င်း။ သဏိတ္ထပရိယောဒပနံ၊ မိမိစိတ်ကို မြှစင် စေရခြင်းသည်
၎င်း။ ဇေတံ၊ ဤတရားသုံးပါးသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သာ

သနံ၊ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကြီး ပေတည်း။ ။ ဤကွဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ တိတိက္ခာ၊ တိတိက္ခာတုဆိုအပ်သော၊ ခန္တိ၊ ကိုယ်နှုတ် ထုံးပါးလုံး သည်းခံခြင်းသည်။ ပရမံ၊ မြတ်သော၊ တပေါ၊ အထူး တည်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ပရမံ၊ အမြတ်ဆုံးတူ၍။ ဗုဒ္ဓါ၊ မြတ်စွာ ဗုရားတို့သည်။ ဝဇ္ဇိ၊ မိန့်မြှုပ်ဟောကြားတော် မူကြကုန်၏။ ပရ ပဿာတီ၊ ထူတပါးအသက်ကိုသတ်ဖြတ်လေ့ရှိသော ရဟန်းသည်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကိလေသာကို နှုတ်ထုတ်သော ရဟန်းကောင်းသည်။ နဟိ၊ မဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း။ ပရံ၊ ထူတပါးကို၊ ဝိဟေဋ္ဌဟန္တော၊ ရိုက်နှက်ခြင်းစသော ကိုယ်မှုဖြင့်၎င်း၊ စွပ်စွဲဆဲရေးခြင်းစသော နှုတ် မှုဖြင့်၎င်း၊ ညှဉ်းဆဲလေ့ရှိသော ရဟန်းသည်။ သမကော၊ ကိလေ သာမီးကို ငြိမ်းအောင်ပြုလျှင်သော ရဟန်းကောင်းသည်။ နဟော တီ၊ မဟုတ်သည် သာလျှင်တည်း။ တိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အနုပဝါဇေ၊ ထူတပါးတို့ကိုမစွပ်စွဲ မထဲရဲရခြင်းသည်၎င်း။ အနုပဿာတော၊ ထူတ ပါးတို့ကို မညှဉ်းဆဲမသတ်ဖြတ်ရခြင်းသည်၎င်း။ ပါတိမောက္ခေ၊ ပါတိမောက္ခသီလ၌လည်း။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းရခြင်းသည်၎င်း။ သတ္တတ္ထိ၊ စားမှုထောက်မှု အစာအာဟာရ၌။ မတ္တညူတာစ၊ အတိုင်း အရှည်ကို သိရခြင်းသည်၎င်း။ ပန္နဉ္စသယနာသနံ၊ ဆိတ်ငြိမ်သော တောကျောင်း အစွန်အဖျားကျောင်းတို့၌နေရခြင်းသည်၎င်း။ အဓိ စိတ္ထေ၊ ကဋ္ဌဋ္ဌာန်းသာဝနာ၌ အားထုတ်သော အဓိစိတ္တ သမာဓိ ၌လည်း။ အာယောဂေါ၊ အမြဲဟပ်ရခြင်းသည်၎င်း။ တေ၊ ဤတရား ခြောက်ပါးသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဗုရားရှင်တို့၏။ သာသနံ၊ အဆုံး အမသာသနာတော်ကြီးပေတည်း။

(ခပ်အိမ်းသော ဗုရားရှင်တို့သည် လပြည့်-လကွယ် သီတင်းနေ အခါ ရဟန်းများအား ဟောပြောတော်မူအပ်သော ဩဝါဒပါတိ မောက် အနတ်ပြီး၏။)

ပိပသီ၊ သိမီး-အစရှိသော အသက်ရှည်သော ရှေးဗုရားတို့၏ သာသနာတော်၌ ဤဩဝါဒ ပါတိမောက်သာ ရှိ၏။ ပါရာဇိက အာပတ်သင့်စေ၊ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်စေ စသည်ဖြင့် ဟော ကြားအပ်သော အာဏာပါတိမောက်ကားမရှိပြီ။ ယခုရှင်ဂေါတမ

သာသနာတော်၌သာ ပစ္စည်းစု၊ ခလေးထိန်း၊ ရဟန်း၊ ရဟန်း၊ ရဟန်း၊ ရဟန်း၊ ရဟန်း၊ သံသရာမပြတ်အောင်ရောက်တတ်ရာရာရဟန်းကြမ်း တကာကြောင့် အာဏာတော်ဖြင့် အတင်းအကြပ် နှိမ်တွင် ဆုံးမခြင်းငှါ အာဏာပါတိမောက်ကိုလည်း ဟောတော်မူရသည်ဟုမှတ်။ ဤဩဝါဒ ပါတိမောက်တွင် ပဌမဝါသာ၌ သာသနာသုံးပါး၊ ဇာတိယဝါသာ၌ သာသနာခြောက်ပါး၊ ဤ ၉-ပါးသော ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟူ၏ သာသနာတော်အဆုံးအမကို ဟောကြားတော်မူသော နည်းလမ်း အတိုင်းလူဖြစ်စေ၊ နတ်ဖြစ်စေ အမှတ်မရှိ တစ် ဗာဏေထာသော သူသည် အဝိစိမှာထဲနေ၍ အားထုတ်ထုတ် ထဝင်မှာထဲနေ၍ အားထုတ်ထုတ်၊ စကြဝဠာတသောင်းပြင်ကထဲ အားထုတ်ထုတ် ထိုသူသည် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်လမ်း ရဟန်းပင်တည်းဟုမှတ်ပါလေ။ အကြင်သူသည် ဤဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် အဆုံးအမ ၉-ပါး၌ မတည်ငြားအံ့။ ထိုသူသည် ဦးခေါင်းပြင်းလျက် သင်္ကန်းကြီးကိုဝတ်ရုံ၍ သိမ်အပြင်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ရပ်ခွင်ပေါ်၌ နေငြားထောက်ထည်း၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏သာသနာတော်လမ်း ရဟန်းမဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ တပည့်သားတော် မဟုတ်ဟု ထင်မြင်မှန်ကျ မှတ်ကြပါလေ။

ဩကာသ ပဏာမ အဓိပ္ပာယ်

ကန်တော့ကြ-ကန်တော့ကြဟု ရှေးဦးစွာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က မှ စ၍ ထမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာကို တိုင်အောင် တူကြီး၊ မိသ-နှင့်တကွ ပြောဆိုကြသောစကားသည် တပည့်တို့၌ရှိသော အကုသိုလ်ကံ-ကုသိုလ်ကံ ဟုဆိုအပ်သော နေ့ကံနေ့ကံကံ ကံအပေါင်းတွေ ရှိသမျှကို တော်ကြတော့ဟု ဆုံးမသောစကား ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ ။ ဘယ်အတွက်ဆိုပါလျှင် အကုသိုလ်ရှိလျှင်ခံ၊ ကုသိုလ်ရှိလျှင်ခံ၊ နှစ်တန် နှစ်ဝသင်္ခါရ ၃-ပါး အကျဉ်းအားဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ အမှုကြောင့် သံသရာမပြတ်စက်ရဟတ်ပမာ ခန္ဓာငါးခု အစု အပေါင်း အကုသိုလ် ကုသိုလ် အကြောင်းကြောင့် သဝပေါင်း အနန္တဖြစ်ပျက်၍ နေရသည်ဟုမှတ်။ ထိုအတွက် ဆရာတရား မိသဗျားက ကန်တော့ကြ၊ ကန်တော့ကြ-ဟု ဆုံးမပြောဆိုခြင်း မြဲကြသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆုံးမသည့်အတိုင်း တပည့် သားသမီးတို့ကကြကောသ-
ကြကောသ ဆရာမိထတို့ ဆုံးမသည့်အတိုင်း ကန်တော့ တတ်သည့်
ကရား၊ ကန်တော့ တတ်သည့် အခွင့်ပေးပါဟု တောင်းပန်ခြင်း
ပြုကြသည် ခတောင်းပန် ဆိုသော စကားလည်း အကုသိုလ်ကံ
ကုသိုလ်ကံ နှစ်တန်ခြမ်းသည့်တရားကို ဆရာမိထတို့အား တောင်း
ခြင်းကြောင့်ရ၍ မိမိနား၌ အသက် ထက်ဆုံး ပန်ဆပ်ခြင်း၊ သော
တာပန်ဖြစ်ခြင်းကို အလိုရှိ၍ တပည့်များကကြကောသ-ကြကောသဟု
အခွင့်တောင်းခြင်းပြုကြသည်။

တောင်းပန်ပုံအဓိပ္ပာယ်ကား

တပည့်တော်၊ တပည့်တော်မတို့သည်ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနော
ကံမှုတို့နှင့် အကုသိုလ်ကံတွေ ပြုမိခြင်းကြောင့် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊
ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ် အဝါယ်ထေးဘုံ အဝီစိ စသည်တို့၌ ခန္ဓာ
ငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့နှင့် ခံရခြင်းသည်လည်း များစွာ မရေ
မတွက်နိုင်သောထဝပေါင်း ရှိပါပြီ။ ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနော
ကံမှုတို့နှင့် ကုသိုလ်ကံတွေကို ဆည်းပူးရခြင်းကြောင့် ထူး၊ နတ်၊
ဗြဟ္မာ ခန္ဓာငါးပါးနှင့် ခံစံရခြင်းလည်း ထဝပေါင်းများစွာ ရှိပါပြီ။
သို့ပါ၍ သဗ္ဗဇမိယ ခပ်သိမ်းသော ဇေယျအဖြစ်၊ ခပ်သိမ်းသော
ထောသအဖြစ်၊ ခပ်သိမ်းသော မောယအဖြစ်တို့မှ ပျောက်ပါစေ
ခြင်းအကျိုးငှာ တကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်၊ ထုံးကြိမ်ခြောက်အောင် “ဗုဒ္ဓေါ
သဗ္ဗညုမတော” ဆိုသည့်အတိုင်း ဂုဏ်ကိုးပါးကိုလ် ဗုဒ္ဓား အစစ်
ရတနာ၊ “မဗ္ဗော ဝေဿကုတ္တဇော မတော” ဆိုသည့်အတိုင်း ဂုဏ်
ခြောက်ပါးကိုလ် တရားအစစ် ရတနာ၊ “သံဃော အရိယော
မတော” ဆိုသည့်အတိုင်း အကြောင်းတရား၄-ပါး အကျိုးတရား
၅-ပါး၊ အကြောင်းအကျိုး နှစ်ပါးစပ် ဂုဏ်ကိုးပါးကိုလ် သံဃာ
အစစ်ရတနာ ဤရတနာမြတ် ၃-ပါးကို သဒ္ဓါ၊ ဝိတ္ထုပ္ပာင်္ဂဖြင့် ရိရိ
ဝေဝေ လေးလေးမြတ်မြတ်ပြု၍ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်
ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏။ ရှိခိုးပူဇော် ဆိုသောစကား
သည် ဗုဒ္ဓားပုဂံ၍ ဆရာသမား မိထတို့၌-ကဗော၊ ဓမ္မိ၊ မနောကံ
၃-ပါး ခြိမ်းသောတရား၊ အကုသိုလ် ကုသိုလ်ကံ နှစ်ပါးခြိမ်းသော

တရားရှိခြင်းကြောင့် အားကိုးအားထားပြုခြင်းကို ရှိခိုးပူဇော်သည် ဟု ဆိုလိုသည်။

ပူးမြော်မာန်လျှော့ တန်တော့ပါ၏ဆိုသော စကားသည် ဖုသန သဒ္ဓါ ထွေထိခြင်းကိုအနက်ရ၍ ၎င်းတရားထူး တရားမြတ် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့နှင့် ထွေရခြင်းကြောင့် သံသရာပြတ်သော တရား၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ငြိမ်းသောတရား၊ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံ ငြိမ်းသောတရား၊ နိဗ္ဗာန်ပေါက်တရားတို့ကိုယောဠော ဆုံးမ၍ မိမိမနော ကဒယ ဝတ္ထုအကြည်ဓာတ် စိမ့်စမ်း ရေကဲ့သို့ တစေ့ပြတ် နားနေသော စိတ်ဓာတ်ကလေးနှင့် ထွေထိခြင်းကို “ပူးမြော်” ဆိုသည်။

၎င်းတရားထူး တရားမြတ်နှင့် ထွေထိရခြင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ် မြတ်နှင့် ထွေထိရခြင်းသည် “သဒ္ဓမ္မသဝန် အတိဒုတ္တကံ” ဆိုခြင်း ကြောင့်မိမိတို့ထူးခြားခြင်းဖြစ်သောမာန်၊ နတ်မင်းဖြစ်ချင်သောမာန်၊ မြဟ္မာမင်း ဖြစ်ချင်သောမာန်၊ ယခုထဝ တူဌေးဖြစ်ချင်သောမာန်၊ သဝထိုထို၌ ကာမတဏှာ၊ သဝတဏှာ၊ ဝိညာတဏှာ တဏှာ ၃- တန် ခံစံ ထိုချင်သော မာန်မာနဟု ဆိုအပ်သော မာန်အပေါင်း ထွေ ရှိသမျှတို့ကို လျှော့ချပါ၏။ မိမိ၌ ရှိသော အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံ ထွေထိုသည်းတော်ပါ၏ဟု ဆိုသောကောားကို “ပူးမြော် မာန်လျှော့ တန်တော့ပါ၏”ဟု ဆိုကြသည်။

၎င်း ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံနှင့် ပြုလုပ်သော အကုသိုလ် ကံ ကုသိုလ်ကံ နှစ်ပါးကို တော်ရသော အကျိုးကြောင့် အပေါက် ၄-ပါး၊ ကပ် ၃-ပါး၊ ရပ်ပြစ်ရှက်ပေါ်၊ ဝိပတ္တိတရားလေးပါး၊ ရန်သူ မျိုး ငါးပါး၊ ဝိသက္ခူ တောင်သူ အပြစ်လေးပါး ဤအပါဒါန်ဆု တရား ခြောက်ပါး၊ အခါခပ်သိမ်းကင်းလွတ်ငြိမ်း၍ မဂ်လေးပါး၌ ထည်သောတရား၊ ဖိုလ်လေးပါး၌ တည်သောတရား၊ နိဗ္ဗာန်ရောက် သော တရားတို့ကို ရယူပါ၏ဟု ဆုတောင်းပုတ္တနာပြုကြသည်။

ထို့ဖြစ်သောကြောင့် ဩကာသ ပဏာမ တောင်းပန်ချက် အဓိပ္ပါယ်မှတစ်ဆင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံနှင့် ပြုလုပ်မိသော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့ကို တော်ကြ၍ ကံထုံးပါး ငြိမ်းထို

ကြောင်းကို ဆုတောင်းခြင်း ပြုကြသည်။ ၎င်းကြောသ ပဏာမ အတိုင်း သီလကို တောင်းခံ ဆောင်တည်မည် ဆိုလျှင် ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး၊ ၂၂၇-ပါး၊ ၇၅-ပါးသီလတို့သည် ကာယဝါစာ၊ ဝစီဝါစာ၌သာ အကျိုးဝင်ကြသည်။ မနောဝါစာ၌ အကျိုးမဝင် ကုန်။ ကိုယ်မှုနှုတ်မှုကိုသာ ထိန်းသိမ်းခြင်းကြောင့် ကိုယ်အင်္ဂါ နှုတ် အင်္ဂါတို့သာ အကျိုးဝေး၍ ချမ်းသာ၏။ မနောစိတ်ကို မထိန်းခြင်း ကြောင့် စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းကို အကျိုး မပေး၍ ဣဿာ၊ ဗျာပါဒ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုတ္တုဂ္ဂ၊ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ၊ အသိဇ္ဈာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တရားတို့ကို သေအောင် သေတ်နိုင်ကုန်။ ၎င်းတရား တို့သည် မနောစိတ်နှင့် သတ်ရသော တရား ဖြစ်၍ ကိုယ်မှုနှုတ် မှုနှင့် သတ်လို့ မနိုင်ဖြစ်ချေသည်။ ကာယကံ ကိုယ်မှုနှင့် ရှောင် ကြဉ်ရသော တရားကို ဝစီကံနှုတ်မှုနှင့် ရှောင်ကြဉ်လို့ရေ၊ ဝစီကံ နှုတ်မှုနှင့် ရှောင်ကြဉ် ရသောတရားကို မနောကံစိတ်မှုနှင့် ရှောင် ကြဉ်လို့မရ၊ မနောကံ စိတ်မှုနှင့် သတ်ရမည့် တရားကို ကာယကံ၊ ဝစီကံ ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှုနှင့် သတ်လို့မရဟူ၍ မှတ်ပါလေ။

၎င်းမနောကံစိတ်မှုနှင့် သတ်ရသော ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုတ္တုဂ္ဂ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ၊ အသိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တရားတို့ကို သတ်လို့ မိမိစိတ်ထည်း၌သေပါက အရဟတ္တမဂ်ကို ကေနရပြီဟူ၍ မှတ်ပါလေ။ သတ်လိုထောက်၍ သိရသနည်းဆိုလျှင် မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် ကုရုတိုင်းတွင် သတိပဋ္ဌာနသုတ်ကို တောတော်မူရာ၌ သောတာပတ္တိမဂ်၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သံယောဇဉ် သယ် ပါး၌ ထုံးပါးကို ပယ်ကြောင်း ပြဆိုခြင်းကြောင့် သိရသည်။ သော တာပန်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ထည်း မနောကံစိတ်၌ အပေါ်ဒါန် ပယ်လိုက်သည့်တရားကို ပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့် သောတာပန် ခေါ် သည်။ ကာယကံ-ဝစီကံကို ကုရေ တဋ္ဌာ မရေတွက် နိုင်အောင် ပယ်၍ထိန်းသိမ်းသော်လည်း သောတာပန် မဖြစ်ဟု မှတ်ပါလေ။ သကဒါဂါမ်၌ထည်း စိတ်၏ ပဋိသန္ဓေပြောင်းမှု အနာဂါမ်၌ထည်း စိတ်၏ ပဋိသန္ဓေပြောင်းမှု၊ အရဟတ္တမဂ်၌ထည်း စိတ်၏ ပဋိသန္ဓေ ပြောင်းမှုသာ ရှိကြသည်။ သို့ပါ၍ ထိုရင်းတရား၌ မနောကံမှု

သေအောင် တဆင့်ထက်တဆင့် သတ်နိုင်သော လိုရင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ ဤမှာသက်ကမ်းက ဟိုမှာသက်ကမ်းသို့ ရောက်အောင် လှေ ဝယ်တစ်စင်းကိုတွန်းပို့လိုက်မည်ဆိုလျှင် ခွန်အားမထူ ၂-ယောက် တွန်းပို့သည်ထက် သုံးယောက်တွန်းပို့ခြင်းက သာ၍လျှင် မြန်စွာ ရောက်နိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သံသရာ တည်းဟူသော ဤမှာသက် ကမ်းက နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဟိုမှာသက်ကမ်းကို ထူးမည်ဆိုလျှင် အဓိသီလအရာ၌ ကာယကံ-ဝစီကံထိန်းသည့် ၂-ယောက်အားနှင့် ကာယကံ-ဝစီကံ-မနောကံ ထိန်းသည့် ၃-ယောက်အားက လျှင် လျှင်မြန်မြန်ရောက်၍ ရှေးဦးစွာပဌမ သောတာ ပတ္တိမင်ကို ရနိုင် သည်ဟု မှတ်ပါစေ။ ။သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌တည်း ပဌမသောတာ ပတ္တိ မင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိစိကိစ္ဆာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ပယ်ကြောင်း ပြသဖြင့် မနောကံအရာဖြစ်ကြောင်းကို သိရသည်။

မြတ်စွာဘုရား ထက်ထက် တိဿသာမဏေ မထေရ်မြတ်သည် ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်နှင့်ပင်လျှင် ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်းကို ထောက်၍ သိရသည်။ ၎င်းအရှင်မြတ်သည် သီလတွန် အဓိသီလအရာ၌ ထုစ ရိတ သီလဆယ်ပါးနှင့်ပင် ရဟန္တာဖြစ်သည်။ ဩဝါပေါတိမောက် ဒေသနာ ပါတိမောက်နှင့်ပင် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာ ဝါမ် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်ကြသည်။ မြတ်စွာဘုရားထက်ထက်က ရဟန်းတွေ ထော်မာဆိုးညစ်၍ အနည်းနည်း အဖုံဖုံ အာဏာတော် နှင့် အတင်းအဓမ္မနှိပ်ကွပ်ဆုံးမ ရသော အာဏာပါတိမောက် ကား အချို့ရဟန်းကားရှိ၏။ အချို့ရဟန်းကား ဓမ္မိ၊ အချို့ ရဟန်း ကား ပါတိမောက် သိက္ခာနည်းနည်းနှင့် ဆုံးမလိုရ၍ ရဟန်းကိစ္စ တုံး၏။ အချို့ရဟန်းကား များများဆုံးမမှရ၍ ရဟန်းကိစ္စ တုံး၏။ ဤကဲ့သို့ အထူးထူးအထွေထွေ အာဏာဒေသနာနှင့် ဆုံးမရသော အာဏာပါတိမောက်ကား ကာယဝါစာ၊ ဝစီဝါစာ၌သာ အကျိုး ဝင်ခြင်းကြောင့် မင်ကို ရသို့ရာ အထောက်အတည် အလွန်တရာ အားနည်းသည်။ မနော၌ ထိန်းသိမ်းသော သိက္ခာပုဂံ ဩဝါပ ပါတိမောက်ကို မထိမ်းဆည်း ခြင်းကြောင့် ဟခုတိုင် ၅-ပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ၁၀-ပါး၊ ၇၅-ပါး၊ ၂၂၇-ပါး၊ သီလတို့ကို ထုံခြုံ

သော်လည်း သဗ္ဗတိ သံဃာမျှ မဖြစ်နိုင်ဘဲလျက် ရှိနေကြသည်။ သဗ္ဗတိသံဃာ ၁၀၀-ပါး၊ ပရမတ္ထသံဃာရှစ်ပါး အရာ၌ ထာဝရ ပဋ္ဌာန်ဂိုဏ်းဝင် ထေရ်အရှင် တရားရှစ်ပါး၊ သဗ္ဗတိ သံဃာ တို့သည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာသိက္ခာတိုးပါးကို စောင့်ရှောက်ကြ သည်။ စောင့်ရှောက်သည့်အတိုင်း ပြည့်စုံလျှင် ပရမတ္ထသံဃာဇောန် အဖြစ်ယူရောက်ကြသည်။ သဗ္ဗတိသံဃာ ခေါ်ခြင်းကား ပရမတ္ထ အလောင်းကိုခေါ်သည်။ ပရမတ္ထသံဃာ ဖြစ်တတ်သော လမ်းကို ကျင့်၍အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာသိက္ခာ ၃-ပါးကိုမှလေ့လာ မပွားများပါက သဗ္ဗတိလည်းမဟုတ်၊ ပရမတ်လည်းမဟုတ်၊ ခြား အလုပ်ထောက် အကူသိုက် ကုသိုက်မျှသာဖြစ်သည်။ သောကုတ္တရာ မဟုတ်ကုန်၊ ဗုဒ္ဓားသားသွီးမဟုတ်ကုန်ဟုမှတ်ပါလော။ ၊ ၎င်းသိက္ခာ ၃-ပါးကို လေ့လာ ပွားများနေပါက မည်သူမဆို ဗုဒ္ဓားသားသွီး သဗ္ဗတိသံဃာ၊ ပရမတ္ထ သံဃာတူ၍မှတ်ပါလော။

အလင်္ကတောစေတီ သမံ စရေယျ၊
 ထန္တော ဧန္တော နိယတော ဗြဟ္မစာရိ၊
 ထဗ္ဗေထု ထူတထု နိဘေယ ဧဏံ၊
 သော သမဇော သောဗြာဟ္မဇော သတိက္ခ၊

ဤဓမ္မပဒပါဠိတော်ကိုထောက်၍သိရသည်။

သိက္ခာပေးရဟန်းတို့၊ သော၊ အကြင်သူသည်။ ထန္တော၊ ကိုယ်နှုတ် နှလုံး ခြိမ်သက်သည်ဖြစ်၍။ ဧန္တော၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးယဉ်ထေးသည် ဖြစ်၍။ နိယတော၊ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ ၃-ပါးတရား၌ ခြံသည်ဖြစ်၍။ ဗြဟ္မစာရိ၊ ကာမဂုဏ်နှင့် အာရုံမစပ် ခြံတိသော အကျင့်ကိုလျှင်ထေရ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ထဗ္ဗေထု ထူတထု၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌။ ဧဏံ၊ ရိုက်နှက်ခြင်း ဆင်းရဲခြင်းစသော ကာယဒဏ် ဝစီဒဏ်စုကို။ နိဘေယ၊ မထင်စေရ စွန့်ပယ်ချထား၍။ သမံ၊ သီလ သမထ ပိပဿနာနှင့်ညီညွတ်စွာ။ (ဝါ) သီလသောမီးခြင်းအောင်၊ စရေယျ၊ ကျင့်ခြားအံ့။ သော၊ ထိုသို့ ပြုကျင့်သော သူသည်။ အလင်္ကတော၊ အဝတ်ပုဆိုး ပုဆိုး နားရောင်း မင်းမြှောက် တန်ဆာ ထွေပင် ဝတ်ဆင်၍နေသည်။ စေတီဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်စေ

ဦးတော့။ သော၊ ထိုသူသည်။ သမဏော၊ မာဂဇေေါ် သမဏ
 ပေတည်း။ ဗဟ္မာဇေေါ် ရဟန်းပေတည်း။ သော၊ ထိုသူသည်။
 မြာဟ္မဏော၊ မာဂဇေေါ် မြာဟ္မဏပေတည်း။ ဗဟ္မာဇေေါ် သူမြတ်
 ပေတည်း။ ဗုဒ္ဓားပေတည်း။ သော၊ ထိုသူသည်။ သိက္ခ။ မာဂဇေေါ်
 သိက္ခပေတည်း။ ဗဟ္မာဇေေါ် ရဟန်းပေတည်း။ သံဃာပေတည်း။
 (သံဃာ ဟုတ်မှဟုတ် သိလိုက သံဃာစစ်တမ်း-အလင်းလျှမ်းမှာ
 ကြည့်)။

ရေစက်ချအကြောင်း

အဂ္ဂုရေစက်၊ ထက်နှင့်မကွာ၊ အနဝါးရာ၊ ရင့်မာတကျိပ်၊ နောင်
 ထာရှင်သောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့ကိုင်သော ထက်နက်သည်
 ဝိပဿနာထက်နက်ဖြစ်သည်။ ။ ရူပါရုံ၊ အဂ္ဂိ အနိ အလင်းသဏ္ဍာန်
 နိမိတ်ကိုကြည့်ရှုတွေ့ထိသောအခါ သောထ၊ ဇေေါ်သ၊ ဗာဏှာ၊ မာန၊
 မိတ္တိ ကိလေသာ တရားအပေါင်း၊ ထောင်သောင်း၊ မကသော
 ရန်သူတွေပေါ်ပေါက်လာလျှင် ၎င်းရန်သူတွေကို နှိမ်နင်းနိုင်သော
 ဤကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဝိပဿနာ ထက်နက်နှင့် ပစ်လိုက်လျှင် ပပျောက်၍
 သွားရလေတော့သည်။ ဤတရားထက်နက်မှလွဲ၍ မနိုင်ကုန်၊ ဒါန
 ထက်နက်လည်းမနိုင်၊ သီလထက်နက်လည်းမနိုင်၊ ရူပါဝစရသာဝနာ၊
 ကာမာဝစရသာဝနာ၊ အဂ္ဂုပါဝစရသာဝနာထက်နက်လည်း မနိုင်
 ဟူ၍ မှတ်ပါလေ။ နားနှင့် အသံအမျိုးမျိုးကိုကြားမိ နားထောင်
 မိသောအခါ ၎င်းနည်း ဤထက်နက်နှင့်ပင် ပစ်ခတ်လိုက်ရသည်။
 နှာခေါင်းနှင့် အနံ့အမျိုးမျိုး တွေ့ထိသောအခါ ဤကဲ့သို့ပစ်ခတ်
 ရသည်ဟု မှတ်ပါလေ။ ဗျာနှင့် အရသာအမျိုးမျိုး တွေ့ထိသော
 အခါ ဤသို့နည်းအတိုင်း မှတ်ပါလေ။ ကိုယ်နှင့် အထိမ်းအမွေ
 အနူးအညွှ တွေ့ထိသောအခါ ဤကဲ့သို့နည်းအတိုင်း မှတ်ပါလေ။
 စိတ်နှင့် တောင်တောင်အိအိ ကြံစည်မိ၍ တွေ့တွေ့ရာရာ မိမိမနော
 ထည်းမှာ ထင်မြင်မိသော် ဤကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဝိပဿနာ ထက်နက်နှင့်ပင်
 ပစ်ခတ်မှတော့ဝင်္ဂါးရာ ကိလေသာတရားအပေါင်းကို နှိမ်နင်း
 နိုင်သည်။ မိမိတို့၌ သူတော်ကောင်းထက်နက်တခုခုထိုမှမရှိခဲ့ပါလျှင်

လောဟ၊ ဒေါဟ၊ ဝောဟ၊ တက္ခာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတရားအပေါင်းရန်ထူ
ထွေကနိုင်၍ မိမိကို အပါယ်သံသရာမှ မထွက်နိုင်အောင် ဆွဲငင်၍
ထားတတ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် မဆိုမီ မနာမီ မထွေမိက
သူတော်ကောင်း လက်နက်တပါးပါးကို ရအောင် ဆည်းပူး၍
အလွန်တရာကောင်းလှသည်။

ဥပမာကား- အမြောက်လက်နက်၊ ခုံးလက်နက်၊ စိန်ပြောင်း
လက်နက်၊ မိုးကြိုး လက်နက်၊ လောင်မီး လက်နက် တို့သည်
များစွာသော ရန်သူအပေါင်းပေါ်ပေါက်၍လာလျှင် ပစ်ခတ်ဖျိရာ
ထွယ်လင့်တကူထားသိသကဲ့သို့လည်း မှတ်ပါလေ။

ယခုကာလ လက်ထဲသို့ရေစက်ချ၍ အလှူဒါန ပြုကြသော အရာ
ဌာနတို့သည် ယနေ့ပင် ရေစက်နှင့် လက်နှင့် ထိပါ၏။ နတ်ဖြန်ခါ
ကိုယ်ကတူ၍ တထမ္မတခါ၊ တနှစ်မှတခါ လက်နှင့် ရေစက်နှင့်
ထိရ၏။ မိမိကိုယ်နှင့်ကွာသည်က အလွန်များ၏။ “၎င်းအလှူရေ
စက် လက်နှင့်မကွာ” ဆိုသော စကားသည် မိမိခန္ဓာ ငါးပါးကို
အာရုံခြောက်ပါး တို့နှင့် တွေ့ထိတိုင်း မျက်စိ တမှိတ်မြေတ် စွန့်ချ
လှူခြင်းကိုခေါ်သည်။ ၎င်းတရားထိုပင် အဘိဓမ္မဒါန ခြောက်ပါးဟု
ခေါ်သည်။ ဓမ္မဒါနခေါ်သည်။ မိမိကိုယ်နှင့် မိမိစိတ်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း
ဝိပဿနာလက်နှင့်မကွာ အမြဲထားရခြင်းကို လက်နက်မကွာခေါ်
သည်။ အာရုံခြောက်ပါး မြှုံးကွန် ဂျက်စားတိုင်း လိုက်၍ လိုက်၍
မိမိစိတ်၌အမြဲထားသော လက်နက်နှင့်ရန်သူအပေါင်း ပေါ်ပေါက်
သမျှကို ပစ်ခတ်၍နေရသည်ကိုပင် အလှူရေစက်လက်နက် ကွေဟု
ပညာရှိများ စပ်ဆိုခြင်းပြုကြသည်။

ပါရမီ ၁၀-ပါးအကြောင်း

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော် မြတ်သည် တာဝတိံသာမှ ထက်ထာ
နဂိုရ်ပြည်သို့ ရွှေစောင်းတန်း၊ ငွေစောင်းတန်း၊ ပတ္တမြားစောင်း
တန်းဖြင့် အသန်းသန်း အထူးထူးသော အံ့ဩဘွယ်တို့နှင့် တကွ
ဆင်းသက်တော်မူရာကို မြင်ကြသဖြင့်၍အခါ ငှားတို့၏ တင့်တယ်
ခြင်းကိုမြင်ကြရသော သူအပေါင်းတို့သည် ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို အလိုရှိ

ဤ၌ တယောက်မျှမကျန် ဗုရားဆုကို တောင်းကြကုန်၏။ မြတ်စွာ ဗုရားသည် ဤအကြောင်းကို သိ၍ တရားဟောသို့ သောကြောင့် ညက်အရာ၌ တေဒင်ရသူထက်ျာရ်တွင် အကြီးဆုံး ဖြစ်သော အရှင် သာရိပုတ္တရာကို ပုစ္ဆာပြဿနာ မေးတော်မူ၏။ မဖြေဆိုနိုင်၊ အရှင် သာရိပုတ္တရာက “တပည့်တော်မဖြေဆိုနိုင်သော ပြဿနာကို အရှင် ဗုရားသည် အသက်အကြောင်းကြောင့် မေးတော်မူပါ သနည်း” ဟု ဈေ့ဂ္ဂါကံသားသောအခါ မြတ်စွာဗုရားတို့၏ ညက်တော်၊ တန်ခိုး တော်ကို မည်သူ တစုံတယောက်မျှ မတူပ နိုင်ကြောင်း၊ ပါရမီ ၁၀-ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးနှင့်တကွ ဖြည့်ကျင့်မှ ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကိုဟောတော်မူ၏။ ဤအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဈေ့ဂ္ဂါကံသားသည်မှာ “ဗုရားဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အသက် ပါရမီကစ၍ ဖြည့်ကျင့်ရပါသနည်း” ဟု ဈေ့ဂ္ဂါကံသားသောအခါ “ဒါနံ အာဒိ” ကထွာ သဗ္ဗောမိ” အစရှိသော ဝါထာကို ဟောတော် မူ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား ဗုရားဖြစ်လိုသော ထူတို့သည် ဗောဓိဝက္ခိယ တရား ၃၇-ပါးနှင့်တကွ ဒါနပါရမီကို အစပြု၍ ဖြည့်ကျင့်ရသည်။ ဤတရားမှလွဲ၍ ငါဗုရားမြင်တော်မမူ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့ ဟောတော် မူသော ဧသနာကို ထောက်လျှင် ပါရမီ ၁၀-ပါး၊ ပုညကြိယာ ၁၀-ပါး စကား တရားစု တို့သည် မြတ်စွာ ဗုရား၏ သာသနာတော်နှင့်မဆိုင် သာသနာတွင်း တရားမဟုတ် ကုန်သော သာသနာပ သာသနာအပြင်တတ်တရားစကားဖြစ်၍ မဂ်ဖိုလ်ကို ဟုတဝ နောင်တဝရလိုသူတို့နှင့် မဆိုင် အပါဒါနိပယ်စု တရား ဖြစ်သည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ပါရမီဆိုသော စကားသည် ထောက် ကုသိုလ်တို့ကို နိဗ္ဗာန် တောင့်တ၍ပြုသော အရာမျှကို ခေါ်သည်။ ကေန်-မဂ်ဖိုလ်ကို တိုက်ရိုက်ရသော တရားမဟုတ်ကုန်။ ဒါနပါရမီ သည် ငွေ-ရွှေတို့ မည်မျှ မည်ရွှေ ကုန်သောအခါ ပါရမီပြည့်၍ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရမည်ဟု ဝတ်ပြုစေ၍၊ သီတပါရမီ ထည်ထည်း ဆာပေါင်း၊ ကမ္ဘာပေါင်း ထယ်မျှသောလ် ထုံမြုံအောင် ထိန်းလျှင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုရမည်ဟု ဝတ်ပြုတ် အရေအတွက်မရှိ၊ ရမ်းကျင့်၊ မှန်းကျင့်၊ ရမ်းထုပ်၊ မှန်းထုပ်သော တရားတွေသာ ဖြစ်ကြသည်။

ဝါရမီ ၁၀-ဝါး အပြား ၃၀-ကို သေချာစွာ ထိထိုက်ျှင် ငါတို့စီရင်
ရေးသားသော ဓမ္မဝိဇ္ဇာနရ နိဗ္ဗာန ကျမ်းမှာကြည့်ရှုလော။

သာသနာတွင်းစကား သာသနာတွင်း တရားကား မဂ်ထရား၊
ဇိုတ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားသာဖြစ်သည်။ ၎င်းတရားကို ယခုထပ် ရထို
ကျွင် ရှင်နာမ်ခန္ဓာခေတ်သစ္စာ ဖဋ္ဌိန္ဒြေထမုပ္ပါန် အာယတန တရားတို့
ကိုသာ ထပ်ကြားလေ့လာ ကျင့်ကြံသို့ ရှိသည်။ ဤတရား များကို
သော်ကြား မကျင့်မကြံကြသော ရဟန်းရှင်တို့သည် ဗုဒ္ဓသာသာ
မပူတ်၊ ဗုဒ္ဓာသားသမီးမဟုတ်၊ အသွင်သာတူ၍ အမူကွဲထကဲ့တို့
မှတ်ပါလေ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဗုဒ္ဓ ကိုယ်တော်မြတ်ထံ တိတ္ထိ
ခြောက်ယောက်ထံက ရဟန်းခံလာသော ရဟန်းကပါးက အရှင်
ဗုဒ္ဓကတည်တော်သည် အရှင်ဗုဒ္ဓ၏တပည့်သား သံဃာများကဲ့သို့
အာတ်အစားလည်းတူပါ၏။ ရှာစဉ်၌လည်းဆွမ်းခံပါ၏။ ဝံ့မှတ်သိတ်
ဆံကိုပယ်၍ သင်္ကန်းကိုလည်းဝတ်ပါ၏။ သို့အတွက် “ပေါ် သိက္ခာ”
မော်၍ အရှင်ဗုဒ္ဓ၏တပည့်မှတ်တော်ပူပေါ်ဟု ငွေ့ဂင်ထားလေ၏။

ဤကဲ့သို့ ငွေ့ဂင်ထားသောအခါ မြတ်စွာဗုဒ္ဓ ကိုယ်တော်
မြတ်သည် ချစ်သားရဟန်းတို့..... ငါ၏သားများနှင့် ဖလွင်တူကောဗျ
ရွာလိုလည်၍ ဆွမ်းခံကာမျှဖြင့် ငါ့သားမဟုတ်၊ ကာမတဏှာ၊ ထဝ
တဏှာ၊ ဝိထဝတဏှာ တည်းဟူသော တဏှာသုံးတန်း၊ အသိပ်
ထန်သောသင်္ခါရကုသိုလ်ပုညကြိယာ ၁၀-ဝါးတို့ကိုကျင့်ကြံရုံမျှနှင့်
ငါ၏သားတော် ထမ်းတော်မဟုတ်။ ဤငါ့ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်
အတွင်း၌ ပုညကြိယာ ၁၀-ဝါးကို၎င်း၊ နှစ်ရိုက် တရားကို၎င်း၊
လောထိကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တရားနှစ်ပါးပယ်၍ မြတ်သော သီတ၊
သမာဓိ၊ ပညာ တရားကို ကျင့်ကြံသောသူမှသာ ငါ၏သားတော်၊
ထမ်းတော် ရဟန်းသံဃာခေါ်နိုင်ကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်။

နတေန သိက္ခာ သောတောတိ၊ ယာဝဏာ သိက္ခတေ ပရေ၊
ဝိသံ ဓမ္မံ သဘောပိယ၊ သိက္ခာ တောတိ နတော ဝတား၊
ယောဂ ပုညဉ္စ ပါဝဉ္စ၊ ဗာယိတွာ ဗြဟ္မစရိယံ၊
ထင်္ဂါယ ဟောဏေ ဧရတိ၊ သဝေ သိက္ခာတိ ပုစ္ဆတိ။

(ဓမ္မဝေပေါမ္ဗိတော်)။

ဟာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်၊ ဝါ-တသက်ပတ်ထုံး၊ ပရေ၊ ဣတဝါးတို့အိမ်၌၊ သိက္ခာတေ၊ ဆွမ်းထမ်းသိတ်၍ခံ၏၊ တေန၊ ထိုထို ရွာစဉ်လိုဈောန်၍ ဆွမ်းခံစားကာမျှဖြင့်၊ သိက္ခာ၊ ရဟန်းသည်။ နဟောတိ၊ မမြစ်သေး။ ပိသံခမ္မံ၊ တဏှာထုံးတန် အဆိပ်ထန်သော တေဘူမိက လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ် အကျင့် တရားတို့။ သမာဒါယ၊ တော်စွာသိမ်ထွင် သိက္ခာတင်၍ ကျင့်ကြံကာမျှဖြင့်။ တာဝတာ၊ ထိုမျှလောက် အသွင်တူကို ယူကာမျှဖြင့်။ သိက္ခာ၊ ဝါဗုရား၏သား ရဟန်းသိက္ခာသည်။ နဟောတိ၊ မမြစ်သေး။ ဣလောကေ၊ ဤဝါဗုရားသာသနာ ၅၀၀၀-တည်သော လောက အတွင်း၌၊ ယောစ၊ ရဟန်း၊ ရှင်လူ မည်သူဆို အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း။ ပုညဉ္စ၊ ပုညကြိယာ ၁၀-ပါးကို၎င်း။ ဝါပဉ္စ၊ ယုတ် မာသော အပုညာဘိဝုစရိတ်တရားကို၎င်း။ မာဟိတွာ၊ သာဟုတ် မလဲဟုစွန့်ပစ်၍။ မြတ္တစရိယံ၊ မြတ်သော ပညာ၊ သီလ၊ သမာဓိ သိက္ခာ ၃-ပါး၊ သာသနာ ၃-ပါး၊ အဓိ ၃-ပါးကို၊ သင်္ခါယ ဝဋ်သင်္ခါယ၊ ပစ္စဝေက္ခကာဖြင့်။ စရတိ၊ ဣရိယာပထ လေးပါးဖြင့် ကျင့်၏။ သောပုပ္ဖလော၊ ထိုထိုသင်္ခါရ၌ဖြစ်စေတတ်သော ဇလကီ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်-ပါရမီတရားစကားပတ်၍ ပညာ၊ သီလ၊ သမာဓိ တည်းဟူသော ရှင်နာမ်၊ ခန္ဓာဓာတ်သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို သင်ကြားလေ့လာ ကျင့်ကြံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သိက္ခာတိ၊ ရဟန်းဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုသင့်ဆို အပ်ဆိုထိုက်၏။

ကုဋ္ဌပရဝရဟန်းကျင့်ဝတ်
ခြောက်ပါးပြခြင်း

မကောင်းရာမြစ်၊ ကောင်းရာလှစ်၊ အသစ်ဟောကျမ်း၊ မကြား စသူ၊ ကြားသူထပ်မံ၊ နိဗ္ဗာန်ဝင်မှု၊ ဤခြောက်ခု၊ ကောင်းမှု လွန်သေချာ။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ အပါယ် လေးပါးကို မြစ်တား နိုင်သော တရားဖြင့်ဟောရခြင်း၊ ၎င်းတရားထက်သာသော လူ့နတ်၊ မြတ္တာ ဖြစ်နိုင်သောတရားတို့ဟောရခြင်း၊ အသစ် အသစ်သော တရားဖြင့်

တူနတ်ချမ်းသာထက် ခြံဖွားချမ်းသာ၊ ၎င်းထက် မင်မိုက်နိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာကိုဟောရခြင်း၊ ကန္တာကန္တေမှစ၍ ယခုထဝအထိ မကြား
စလူးသော မင်မိုက်တရား ထောတာဝန်၊ သကဒါဝါန်စသော
တရားများကိုဟောရခြင်း၊ ကြားဖူးပြီးထောတရားကို မေ့မလျော့
မှတ်သားမိအောင် ဟောရခြင်း၊ ဟောသမျှ တရားတို့၌ နိဗ္ဗာန်
ရောက်ကြောင်း ကိုသာ ဟောရခြင်း၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဇေယျဉ္စိ
ဇောဉ်း-

နိရယေ တယသန္တာပံ၊ နိဗ္ဗာနေ ဝိပုလံ သုခံ။

ယထာဘူတံ ဝိညာပေတုံ၊ ဒေသေတဋ္ဌံ ဟိ ယောဂိနာ။

နိရယေ၊ ဝရဲအစရှိသော သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲကြီး ထဲ၌၊ တယ
သန္တာပံ၊ ကြောက်ရွက်သံရဲ ပူပန်ဆင်းရဲခြင်း ဘေးအပေါင်းကို
၎င်း၊ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌၊ ဝိပုလံ၊ ပြန့်ပြော ငြိမ်းကျယ်သော။ သုခံ၊
အလွန်ချမ်းသာခြင်းကို၎င်း၊ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း။
ဝိညာပေတုံ၊ တရားနာပရိသတ်အများ ထင်ရှား သိကြစေခြင်းငှါ။
ယောဂိနာ၊ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ တရားဟောဆရာ ဓမ္မ-
ကတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေသေတဋ္ဌံဟိ - ဒေသေတဋ္ဌံဝေ၊ ၃၁-တုံ
ဆင်းရဲကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြောင်းကို သေသေ ချာချာ
ဟောပေ၍ ညွှန်ပြလိုက်ကြပေရာသတည်း။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်စားထွက်မှစ၍ တပည့်သား သံဃာတော်တို့
သည် မိမိတပည့်သား ခါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့ကို ဆုံးမ ကြဝါဒ
ပေးကောအခါ သစ္စာထေးပါးတရားတွင် ဒုက္ခသစ္စာကို ရှေးဦးစွာ
ဝေထန်၍ ဟောပြောရသည်။ ဒုက္ခကိုကြောက်မှ သုခကို အထိုရှိ
သည်။ သုခချမ်းသာ တည်းဟူသော နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ကြောင်း
ဖြစ်သော ဓမ္မသစ္စာ မင်ဆေးပါးတရားကို ဟောရသည်။ ။ ဤမဂ္ဂင်
ရှစ်ပါး ဓမ္မသစ္စာ၊ ပညာ၊ သီလ၊ သမာဓိတရားကိုသာ သာသနာ
ခေါ်သည်။ မင်တရားမှ သာဠျင် သဒ္ဓါနန္ဒက ဝါယာသော
ထောတီဟုဆိုလ်၊ အကုထိုလ်ဆင်္ခါရတရား တုံ ၃-ပါးကို ပယ်နိုင်
သက်နိုင်သည်။ ။ နာယတဂုဏ် ကုဠုပရဝ ရဟန်း ယှဉ်စစ်
ခြောက်ပါးနှင့် ထိုက်ညီသည်။ ၎င်းကျင့်ဝတ် ၆-ပါးကို တပေါ်ပြု၍

“ရဟန်းကျင့်ဝတ်၊ တပါး ကတ်ကုလူ့နယ် ပြီးခိုက် ပူဇော်ထိုက်
သည်” ဟု စစ်ဆိုလေသည်။

သူ့သူဝါငါ သတ္တဝါတို့သည် ကမ္ဘာအနန္တပင် ကြာခဲသော်လည်း
မင်တရားဖိုဝ်တရားကို မကြားရတုန်၊ ဗုဒ္ဓားပွင့်၍ နေသော်လည်း
ကြားရခဲ၏၊ သာသနာအတွင်းလျှင်၊ ရဟန်း၊ ရှင်လူဖြစ်၍ နေဝါ
သော်လည်း ကြားရခဲ၏၊ ကြားရ ပါသော်လည်း မိမိနှင့် မဟန်ဟု
ပြော၏၊ ဝါရမီနှင့် ဒွိဟိတ်ကိုချစ်နေ၏။ ။ ဤမင်တရားမှသာလျှင်
“မကြားစတူး” အဓိပ္ပာယ်နှင့်ညီ၏။

ဤသောတာပန်ဖြစ်နိုင်သော မင်တရားမှသာလျှင် မကောင်းရာ
တည်းဟူသော အပါယ ဓုက္ခကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပယ်ခြိတ်နိုင်၏။
“မကောင်းရာဖြစ်” ဆိုသော စကားနှင့်ညီ၏။

ဤမင်ပိုဝ်တရားမှသာလျှင် “ကောင်းရာတွင်” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်
စကားနှင့်ညီ၏။

ဤမင်တရားရ၍ သောတာပန်စသော အရိယာဖြစ်မှ သာလျှင်
အသစ်ဖြစ်၏။ ဘယ်အတွက်ဆိုလျှင် သတ္တဝါ အများတို့သည် ဆဝ
ပေါင်းများသဖြင့် လူအမျိုးမျိုး၊ နတ်အမျိုးမျိုး၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုး၊
ဗြဟ္မာအမျိုးမျိုး ဖြစ်လှတူးပြီ။ အရိယာဟူ၍ အသစ်ပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်ရ
တူးသေးဟုမှတ်၊ အရိယာဟာ ပုဂ္ဂိုလ်တမျိုး အသစ်ဖြစ်သည် ဟူ၍
မှတ်၊ သို့မှ “အသစ်ယောကြား” စကားနှင့် ကိုက်ညီ၏။

ရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်သစ္စာ ပရိစ္ဆယမုပ္ပါဒ်တရားတို့သည် နက်နဲ
ထိပ်မွေ့ထဖြင့် တခါတလေ ကြားရရှိနှင့်မမှတ်မိ၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ
ကြားနာရမှသာလျှင်မှတ်မိ၍ မိမိ တကွာ တွဲတွဲပြားပြားရှိမှအယူမှန်
သောတာပန် ဖြစ်နိုင် ခြင်းကြောင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာယောရ ပြောရ
သည်။ ဤထရားကို ယောမှ “ကြားဘူးထပ်မံ” ဆိုသော စကားနှင့်
ညီ၏။

ဤရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ ပရိစ္ဆယမုပ္ပါဒ်ဓာတ် သစ္စာတရားတို့ကို ယော
ပြောပြသ ဆုံးမမှ သာလျှင် ပဌမ သောတာပန်တို့ရသော မင်ပိုဝ်
နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်မည်။ ပင်စံမည် ဖြစ်ပါသောကြောင့် ထင်ရ

သုံးပါးကို လည်ရာ လည်ကြောင်း တရားစကားကို မပြောအပ်ဟု မှတ်ပါလော့။

ဤနာယကဝံ့၏လှူပရဝရတန်း ကျင့်ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံမှ “လူ့နတ်၊ ဦးခိုက် ပူဇော်ထိုက်၏” ဟုမှတ်၍ ဤဂုဏ် ၆-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာ သမားကို ရှိခိုး ကိုးကွယ်ရခြင်းကား မိမိ၌ များစွာသော ကျေးဇူးရှိ သဖြင့် ကျေးဇူးရှင်ကိုရှိခိုးရခြင်း၊ ပူဇော်ရခြင်းမည်၏။ ဤ ၆-ပါးနှင့် မပြည့်စုံသောသူကို ရှိခိုးကိုးကွယ် ရခြင်းကား မိမိအကျိုးမရှိဘဲ လျှာ ရမ်းခိုး မှန်းခိုး ယောင်ခိုး အားနာခိုး မင်းတိုင်းကြေခိုး ဤကဲ့သို့ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကိုးယိုးကားယားစိတ်ရှုပ်စရာ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းသာဟုမှတ်။

သောက၌ပေးတမ်းစရာရှိလျှင်ကျေးဇူးရှင်များကို များများထုံထုံ လောက်လောက်အလိုရှိသမျှ ပေးပြီးမှကျေးဇူးရှင်မဟုတ်သောသူကို ပေးရသည်။ ။ပူဇော်ခြင်းရှိခိုးခြင်း၌ ကျေးဇူးရှင်ကိုသာ ပူဇော် ရှိခိုးရသည်ဟုမှတ်။ ။သောက၌ လူအများထိုသည် ဘာမဆိုင် ညာမဆိုင်အသုပ်ကိုများစွာ လုပ်လေ့ ကျင့်လေ့ ပူဇော်လေ့ရှိခိုးလေ့ ရှိကြသည်။ နားမလည်လျှင် ကြပ်ကြပ်စဉ်းစားလော့။ မိမိထို မင်ဖိုတ် နိဗ္ဗာန်ထိုမပေးနိုင် မပြောပြနိုင်သော ဗုရားကို အားကြီးကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြ၏။ စဉ်းစားကြည့်။ မိမိထိုမင်ဖိုတ်နိဗ္ဗာန်ထို မရောက် နိုင်သောတရားကို များများကြီးကျင့်ကြ၏။ စဉ်းစားကြည့်။ မိမိထို မင်ဖိုတ် နိဗ္ဗာန်ထိုမပို့နိုင်၊ မယောပြုနိုင်သော သံဃာ၊ သူလည်း မင်ဖိုတ်တရားကိုမကျင့်၊ ဤလိုသံဃာမျိုးကို များများကြီးအားကား ကိုးကွယ်ခြင်းများကြ၏။ စဉ်းစားကြည့်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ပဌမသောတာပတ္တိမင်ဖိုတ်ကို မြဆိုဆုံးမသော အရှင်အထာဇီကို များစွာကျေးဇူးတင်၍ အသက်ထက်ဆုံး အရှင်အထာဇီ ဝတ်ကြီး ဝတ်ဝယ်ကိုပြု၏။ အရှင်အထာဇီရှိရာကို ဦးခေါင်းပြု၍ အသက် ထက်ဆုံးအိပ်၏။ ဗုရားရှိရာ အရပ်ကို ဦးခေါင်းထား မအိပ်။ ရှေးပညာရှိ သူတော်တောင်းကြီးများ နည်းလမ်းကို ထောက်လျှင် ယခုကဝသောကကျေးဇူး၊ လောကုတ္တရာကျေးဇူးရှိသူကို ရှေးဦးစွာ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း၊ ဟိုးကွယ်ခြင်းပြုထိုက်သည်။ ကျေးဇူးရှင်ဆရာသမား

မိတ္တ သားသမီးတို့ကိုပစ်ထား၍ ပေတနော ဝါတနော ဘာမျှမဆိုင်
 သူဌေးကြေးပုံ “ရွှေဝန်မင်း တုန်းကြီးတာ ပါနော့က် ခြေကြွ”
 နေသလို အလွဲမှာ ဆံပင်ကောင်း၍ နေကြည့်သူများသာ များ၏။
 စဉ်းစားကြည့်။ ။ တထုပ်ကျွေးတူး သူ့ကျေးဇူး၊ တဆုပ်ပေးတူး
 သူ့ကျေးဇူး၊ တပုဂံဟောတူး သူ့ကျေးဇူး ကိုသာ ကျေးဇူးရင်
 ဆိုလိုသည်။ ။ ဝင်္ဂါပါဠိမှရားတွေသည် မိမိတို့ကျေးဇူးရင် ဟုတ်၊
 မဟုတ် စဉ်းစားကြည့်။ ဘာသာကွဲကမှရားတွေ မိမိတို့ကျေးဇူးရင်
 ဟုတ်၊ မဟုတ် စဉ်းစားကြည့်။ တရား၌သည်း လောကီကုသိုလ်၊
 အကုသိုလ်ဟာ မိမိကို ချမ်းသာထူး အစစ်ကို ပေး၏၊ မပေး၏
 ကျေးဇူးရင်ဟုတ်၊ မဟုတ် စဉ်းစားကြည့်။ ။ တနိုင်ငံကရဟန်းတွေ
 မိမိတို့ နိုင်ငံက ရဟန်းတွေက မိမိတို့ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ
 နှစ်ပြာသော ကျေးဇူးရင်ဟုတ်၊ မဟုတ်တွေကြည့်။ ညက်နှင့်စဉ်းစား
 ကြည့်လော့။ သို့မှကျေးဇူးတင်တတ်၍ ကျေးဇူးသိ၍ ငှမား၊ တရား၊
 သံဃာ ၃-ပါးအမြတ်ဆုံးနှင့် မှရား၊ တရား၊ သံဃာ အဟုတ်ဆုံးတို့
 ကွဲလွဲကြောင်းသိမည်၊ ထိမ္မာမည်။ ။ ဤတရားအတိုင်း ညက်မြင့်
 ဆင်ခြင်၍ တွဲတွဲပြားပြားရှိလျှင် သိက္ခာရ သန္တာပေါ်ခြစ်ပြီဟူ၍
 မှတ်လော့။

ဓမ္မဇေတီ-ဘင်္ဂလီကျမ်း

ဘင်္ဂလီနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကိုပင်ခြင်း

- ၁။ မာရဇော်နော်၊ မော်ဝုန်နော်၊ ဒိယောဒေယီဝေါယိအာဆ
 ဩဗြီနဗျာ၊ ဇော်ယော်ဒေဝေါ၊ ဟာလူကော် နာယော်၊
 ကော်ရကာ၊ ဆိန္ဒု၊ ဇေမော်ယော်၊
 မူဝေါ၊ ဆော်နာထွံနော်၊ ပရော်ဘုသေယီ၊ ဩဝုန်မော်၊ စတု
 ရဒိဏ္ဍေ၊ ဗိဝုန်နော်အာရော်၊ ဥရဇော်ယော်။ "ဇော်
 တော်မော်ယေ၊ ဗုဟောလုဏ္ဍေ၊ ဆိရီမော်၊ မော်ဝုရော်ဒေ
 ဝေါ၊ ဗိကျူရေ၊ ယော်ရာ၊ ပရမော်။

မာရဇော်နော်၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ သုံးမြားအာန ပပဉ္စကရား မဂ္ဂိယမြင့်
 ပံကတံ စင်ကြယ်သန်ရှင်းသော စိတ်တော်ထည်း၊ ရှိတော်မူပေထ
 ကော၊ မော်ဝုန်နော်၊ သီလသမာ ပညာအစဉ် သမာဓိမဂ္ဂင်ထည်း
 ရှိတော်မူပေထသော။ ဒိဏ္ဍကဇေယီ၊ ထထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ
 မှန်မကျန်ပကြွင်း ရန်ခပင်းကို အောင်မြင်းငှာ ပေးသနားတော်
 မူပေတတ်ထသော။ ဝေါယိအာဆ၊ စိတ္တ သန္တ ဒိမံသနှင့် ဝီရိယ
 မပြတ် ဣဒ္ဓိဝါဒိယေးဝါး ကိုတရားမြင့် မကွေ့မထောက် နိဗ္ဗာန်
 ရောက်အောင် စောင့်ရှောက် ခြင်းကိုထည်း ဖြစ်တော် မူပေ
 ထသော။ ဩဗြီနဗျာ၊ ငါးရာတထောင် ခိုင်ရှောင်ချားစွာ ကိလေ
 သပယ်င်း သူ့ထက်တိုင်းမှ၊ ဇော်ယော်-ဒေဝေါ-—ဆက်ဝင်း
 အောင်မြင် ထင်ထင်ရှားရှား လွတ်မြောက် သွားအောင် သနား

ကယ်မတော်မူပေထသော၊ တော်ရကောသိန္န၊ အားနှင့်ရန်သူထပ်ထူ
 တကွ မုန်းချစ်မျှ၍ ကရုဏာသင်္ခိုင်သည့် မဟာသမ္မုဒ္ဓရာ ပမာနှိုင်း
 ဆွယ် ငြီးကျယ်မြင့်မြတ်သမာပတ္တိ ညှစ်တော်မူ၍၊ ရှိတော်မူပေ
 ထသော၊ ဇော်တော်၊ ဇေဝပုတ္တ စသည်များဖြင့် ငါးအင်မာရ်တူ
 အောင်ယူ ပယ်သိမ်းနိုင်ပေ ထသော၊ ဟာထူတော်နာတော်၊
 ထောတသုံးတန် ဖန်ဖန်ထပ်ထပ် တောင်းဝန်အပ်သော အို-ထော
 နာထသခင်ဗုရာဏဇေဝါ၊ မာရ်အင်ကိုအောင်မြင်ပယ်ရှား ဝေါတမ
 သခင် အရှင်ဗုရားသည်။ ဩစွန်မော်၊ ဩဗလေးဖြာ သံသရာဌာ
 ခါခါနှစ်မြိုင် ဝဲလှုပ်မှ အဟုတ်ထွက်ရန်ကြံဖန်ထေ့ထာ အဖြာဖြာ
 သော ထူတော်ကောင်းတို့၏။ ဇိဗွန်နော်၊ ဗုတ္တတန်တန် ရန်မာန်
 ခင်သိမ်းအထုန်ငြိမ်းရသဖြင့် မုချစောန် အမှန်မပျက် အသက်သခင်
 ပါပေတည်း။ ဆေယီ၊ ထူနယ်၊ မြယွာ၊ သက္ကဝါတု ထုံးထူထွင်ထား
 မြတ်ဗုရားသည်ကား။ ပရော်တု၊ များသူငါနှင့် နှိုင်းရာမထူ ပရာ
 သီထု သခင်ဗုရားပါပေတည်း။ ရှုပေါ်ဆော်နာတုံနော်၊ နိထဝီတ
 ဩဝါတနှင့် မြောက်ဝရောင်ကြည် ကွန်ထည် ထွန်းပြောင် ဘုန်း
 ခေါင်ထုရပ် ချစ်ရှင်ထွင်ထား ဝေါထွန်မူနီ အရှင်ဗုရားသည်။ စတု
 ရဒိကြေ၊ လေးရပ်မျက်နှာပယ်သည်ချာမှ ခရောက်ထာစည်းဝေးကြ
 တန်သော၊ ဆုတောထုကြေ၊ ဓမ္မသဘင် ဆင်ထင် ဓမ္မဇယျော် ပျော်
 ပျော်လျှမ်းပ ဟ်ဌာနထို၊ အာရော်ဥရဇော်ထော်၊ အကြိမ်တရာ
 ထော်ကာဦးပြီး ရှေ့တောင်ကြီးသွပ် ကြည်လင်ထွန်းပြောင် ကိုယ်
 တော်ရောင်ဖြင့် ဘုန်းခေါင်သခင် ထပ်ထင်ရှားရှား ကြွလာငြား၍။
 ဇော်တော်မော်ထော၊ ဇာထိဗုည ဂုဏ်မာနနှင့် ထေးဝမဂ္ဂင် လိုချင်
 တောင့်တ ရှာကြံကြသည့် ထောတသုံးတန် တေးရန်များထိ ဗုဒ္ဓ
 သည်အကွန်တို့၏။ ဆီရီမော်၊ ကိုယ်ခန္ဓာထွင် သန်စင်တော်ဝင်းထက်
 သင့်ထောက်ပတ်သည် မြတ်မြတ်ထူးထူး ဦးထိပ်အမြင်၌၊ ပေါ်ရော်
 မော်၊ ရင်နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ သစ္စာထေးရပ် ဝဋီစူ သမုဗ္ဗါဒ် ပရမတ္ထတရား
 တို့တို့၊ ဇိတ္တု၊ ရေဓေပါ၊ ဒိဋ္ဌိပျောက်ရန် မပ်ညက် ဖိုတ်ညက်ဝေသန်
 ဝိုင်းခြား ထနား ကယ်မထော် မူခြင်းငှါ၊ မော်ပူရော်တော်ရာ၊
 ရတနာဓမ္မအိမ် နှိုင်းချိန်ပမာ ထောင်းရွာမယွင်း ပိတ်တော်သွင်း၍

ချက်ချင်းထွင်စွာ ကြွရောက်၍သာ ရပ်တန့်၍သာ တည်နေတော်
မူပါ အရှင်ဗုရား။

၂။ ဣဂျာနံတိမြိရံ၊ ဒိဿျုဂျာနံ ဇော်နော်၊ ဆယာကော်ရာ
ဇိက္ချုရံ၊ ဥမြိယိတံ၊ ဇေနောဒေဿမေ-ဆီရီဂူရှု၊ ဗျေနော်မော်
နော်မော်။

တိမြိရံ၊ သံသရာလမ်းနယ်စခန်းမှ ထွက်ထမ်းကို တကယ်မထိသဖြင့်
အမှိုက်အတိအစလွှမ်းအပ်သော။ ဣဂျာနံ၊ ခမာတအဝိဇ္ဇာတိမ်သယာ
လွမ်းမိုး၍ အကောင်းအဆိုးကိုမျှ မထိမမြင်နိုင်ကြသော အကျွန်ုပ်
တို့တို့။ ဂျာနံဇော်နော်၊ အဘိညာဏ်အထိဋ္ဌာထွင်ခြန်မကြာပေါ်လာ
စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဆယာကော်ရာ၊ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးနှင့်
တူသော မျက်စဉ်းတို့ဖြင့်။ ဒိဿျု၊ ထုတ်ချင်းလျှိုး ထိုးဖောက်၍။
ဇိက္ချုရံ၊ ဝိပဿနာ ပညာထက်သန် ကေနိတိတိ ဉာဏ်မျက်စိကို။
ဥမြိယိတံ၊ မြန်စွာချက်ချင်း ထက်ဝင်းမဝင့် ပွင့်စေထုတ်သော။
ဆီရီဂူရှု၊ ကျောက်ထီးအတူ လေးပူကော်ရော် ဝေါလုံမှုနီ အရှင်
ဗုရားတို့။ နော်မော်၊ ဓမ္မစေတီ ဗွဲ့မည်အတိုက် ပရိတ်သင်းသား
တပည့်များကိုသည်။ ဗျေ၊ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း။ ဇေနောဒေဿမေ၊
နှစ်ပြင်ထွက်ပုံ ထုံးစံအပေါင်း ထက်ဆယ်ချောင်းဖြင့်။ နော်မော်၊
ထိခြင်းငါးဖြာ ဝန္တနာဖြင့် အခါခါရှိမိုး ကန်တော့ထိုက်ဝါ၏
အရှင်ဗုရား။

တရားတော်ကိုရှိစိုးရန်

၃။ ဆီရီဂူရှု၊ စော်ရော်နော်၊ ပထမော်၊ ကျယ်မော်ယယ်၊ ဘော
ဝေါထီ၊ သျှတ္တဝမော်၊ ဗန္ဓော်မူယီ သျှဗ္ဗောယေ နော်မော်
နယ်။

ဆီရီဂူရှု၊ မကျောက်ထီးအတူအတေးပူအပ်သော ဝေါလုံမှုနီအရှင်
ဗုရား၏။ ပထမော်၊ မွေးပျံ့လှိုင်ထို ရံပုံကြိုင်သင်း ပင်မင်းရွှေကြာ
ပဋိဋ္ဌာနှင့်တူသော။ စော်ရော်နော်၊ နှစ်ပြာရှင်နာမ် သတိဝဋ္ဌာန်
သစ္စာအာဟာသနာ ငဋိစ္စ ငါးဝခန္ဓာ ဝိပဿနာဇာတ် ပရမတ်အနှစ်
တရားစစ်အကျင့်တို့တို့။ ကျယ်မော်ယယ်၊ သံသရာလမ်းနယ်စခန်းမှ
ထွက်ထမ်းကို အထိရှိပြုတုန်သော။ ဘောဝေါထီ၊ ဗုဒ္ဓကိုမြင်

ထိုသို့ထစ ထိုယ်တော်ချင်သည့် သူတော်စင် အပေါင်းတို့၏။
 သျှတ္တဓေဝါ၊ ကျင့်ထိုကျင့်ရာ အဖြာဖြာ ကောင်းထွေပေသော အိမ်
 ကျောင်း စရပ် ပြာသာဒ်သတ္တဝယ်ပေတည်း။ မူယံ၊ မင်ပိုက်နိဗ္ဗာန်
 သုံးတန်တရား ထိုယားစုံမက် လွန်နှစ်သက်ကြသော တပည့်တော်
 တို့သည်။ သျှဇဗ္ဗာ၊ ဓတံနော်မော်နယ်၊ ကာယဝံစီ သုံးလီမနော
 ငြိမ်သက်သော သဘောဖြင့်။ ဗန္ဓော၊ မှီရှိသေသေ ထေးလေး
 မြတ်မြတ်သည်းကပ်ကိုးကွယ် ကျင့်သွယ်တရား လွန်အားထုတ်ထတ်
 မပြတ်ညွတ်တို့၊ ထက်စုံမိုးပြီးရှိခိုး၍သာ ပူဇော်၍သာ ကန်တော့
 လိုက်ဝါ၏အရှင်များ

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားကိုကျွန်မုထိသင်ကြားရ၍
 ဒိဋ္ဌိတဏှာတို့မလာမကပ်နိုင်ခြင်း

၄။ ပြီရင်မော်၊ ဣတ္တိ၊ ဇဟာထေတေ။ ဩဗြီဇျာ၊ ဗြိနာဆော်။
 ဇာတေ။ ဈေဒေါဂါယော်၊ ဇဟာရော်၊ စော်ရီထော်၊
 ဇာတေ၊ ဇာထိပုည ဂုဏ်မာနနှင့် လေးဝမဂ္ဂင် ထိုချင်ထောင့်တ
 ရှာကြံကြသည့်အာဏတမူ များရှင်လူတို့။ ဇဟာရော်၊ သမ္မုဒ္ဓသခင်
 ရှင်တော်များ ဇဟာကြားဆုံးမ ပြောဆိုပြပေသော။ စော်ရီထော်၊
 ဗောဓိဝက္ခိယ ငါးဝခန္ဓာ နှစ်ဖြာ ရုပ်နာမ် ထက်ပဋ္ဌာန် သစ္စာ
 အာယတနခတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပရမယ်အနှစ် တရားစစ် အကျင့်
 တို့ကို။ ဈေဒေါ၊ မိမိတို့သာသာ အတ္တရာပြင့် စာစောင်လျှမ်းပွဲ၍။
 ဂါယော်၊ နှုတ်၌ ထွတ်ထွတ်ရွတ်သတ် သရဏ္ဍာယ်ကြံ ကုန်ရာ၏။
 ဇာတေ၊ ဇာထိပုည ဂုဏ်မာနနှင့် မရရအောင် နှုတ်တက်ဆောင်
 သည့် ထူထောင်ထင်ရှား အိုအမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်း
 သိုးတို့။ ပြီရင်မော်ဣတ္တိ၊ နိဗ္ဗာန်လိုချင် သူတော်စင်တို့ အလျှင်ပင်
 နှစ်သက်သွယ်ရှိသော။ ဇဟာထေတေ၊ မင်ပိုက်နိဗ္ဗာန် ရုရန်အမှု
 လျက်မှတ်သင်ကြားကြရသော ကုထိုလံအလူးသည်။ ဩဗြီဇျာ၊
 ဒိဋ္ဌိသတ္တာ အဝိဇ္ဇာရောင် တဏှာမှောင်နှင့် အပိုက်ကောင်ရှိသမျှ
 တို့ကို။ ဗြိနာဆော်၊ ပျောက်ပျက် ချက်ချင်း မလာကွင်းအောင်
 ထက်ငင်းမကြာ ချက်ချင်းမကြာ နှိပ်စက်နိုင်ကြပေသတည်း။

မြတ်စွာဗုဒ္ဓားထံ မူးပြည်တန်လည်ဆွဲ အမြဲပုတီးနှင့်တူသော
မဂ်ဖိုလ်တရားကိုတောင်းခေါ်

၅။ ဇော်ထော်ရူပေါ၊ ဆော်နာတုံနော်၊ ဒေဝေါမော်ယော၊
ယေယီဒေါနော်၊ ဇေ၊ ရော်တော်နော်၊ မော်ယောဂေါရာ၊
တရာ။

ဇော်ထော်၊ ဒေဝပုတ္တ စသည်များဖြင့် ဝါးအင်မာရ်ယု ဆောင်
ယူပတ်သိမ်း နိုင်ပေထသော၊ ရူပေါဆော် နာတုံနော်၊ နိတဝိတ
ထြဒါတနှင့် ခြောက်ဝ ရောင်ခြည် တွန့်လည် ထွန်းပြောင် ထွန်း
ခေါင်ဘုရင် ချစ်ရှင်ထွန်းထား၊ ဗုဒ္ဓားသခင်ထိုက်တော်မြတ်၏။ ယေယီ
ဒေါနော်၊ ဇေ၊ ရှစ်ရစ်စွာစစ် စိတ်ပို၍ ရုပ်နာမ်စုနှင့် ဝါးခုခန္ဓာ
သစ္စာလေးရပ် ပရမတ္ထအနှစ် တရားစစ် အကျင့်တို့ကို။ မော်ယော
ယောကသုံးတန် သေးရန်လွန်များ၊ ဗုဒ္ဓသည် အကျွန်ုပ်တို့အား။
ဒေဝေါ၊ မဂ်ညက်ဖိုလ်ညက် နိဗ္ဗာန်မကြွင်း အမြင် လင်းအောင်
ချက်ချင်းပေးသနားတော်မူပါအရှင်ဗုဒ္ဓား။ ဇေ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ ကိလေ
သာကို လျှင်စွာဆတ်ဆတ် အောင်စေ တတ်သော၊ ရော်တော်
နော်၊ ဗုဒ္ဓားစစ်အမှန် တရားကေန် သိသာစစ်မှော့၊ ဤရတနာ
ထုံးပါးတို့သည်။ မော်ယော၊ ယောကသုံးတန် သေးရန်များ၊ ဗုဒ္ဓ
သည် အကျွန်ုပ်တို့၏။ ဂေါရာတရာ၊ စိတ်နှလုံးတွင် ကြည်လင်
ချမ်းသာ ကောင်းစွာဆောင်လတ် အမြတ်အထူး ဂုဏ်ရောင်မှီး
သဖြင့် မူးပြည်တန်လည်ဆွဲ အမြဲပုတီးပါပေတည်း။

ဒိဋ္ဌိတဏှာနတ်ဒေဝါရီတို့၏ တိုက်တွန်းခြင်းကိုလက်မခံဘဲ
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးလက်နက်နှင့် တားမြစ်ခြင်း

၆။ ဣန္ဒြေဒေဗာ၊ ဆရော်ထော်နာရီ၊ တုံမာရော်၊ ကော်
မိထော်၊ ဗာဟိုင်ရီ ယေယီ တဏှော်၊ ပေါရော်မော်။
တာရော်နော်။

ဗာဟိုင်ရီ၊ အဆင်းအထံ ခြောက်တန်အာရုံ ဣန္ဒြေဆုံပါမှဖြစ်ပေါ်
လာရသော၊ တုံမာရော်၊ မှတ်ရန်ခံစား သိခြားကြံစည် လေးထိ

မဆိတ် သင်ထို့ဝါတို့၏စိတ်သည်။ ဣန္ဒြေဒေဗာ၊ အဆင်းအသံမွှေး
 နံ့လျက်ထိ တွေ့ရှိအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ခံမင်နှစ်သက်၊ တွေ့ရက်
 အောင် သွေးဆောင်တိုက်တွန်းတတ်သော နှယ်ဒေဗာရှိတို့၏။ ဝါ၊
 သံသရာကို ကျယ်စွာချဲ့တတ် နှယ်ဒေဗာရှိ ပလီပလာ ဗိဇ္ဇိတဏှာ
 တို့၏။ သရေရယော်နာရီ၊ တိုက်တွန်းစီရင် တမင် နှိပ်စက်ခြင်းကို
 ထက်မခံရာဟူ၍၊ ကော်မိလော၊ ချွေဗျာဒိတ်သံ ဖန်ဖန်ခြိန်ကြော်
 မမွှင်တော်ဖြင့် ပေါ်တွံ့မှုနီဗုရား မိန့်တော်မူခဲ့ ပေ၏။ ယေထိ၊
 စင်စစ်ကောန် အမွန်မှုချမှုကား။ ဟတ္ထော၊ ထိုသို့ဗိဇ္ဇိတဏှာ နှယ်ဒေ
 ဝါရှိ ပလီပလာအခါခါဖြင့် ထာသာညာညာ သွေးဆောင် ထာမူ
 ဝင်မပြု နှိပ်အောင်။ ထုံမာရော်၊ မှတ်ရန်ခံစား သိခြားကြံစည်
 ထေးထိမဆိတ်သင်ထို့ ဝါတို့၏စိတ်သည်။ ပေါ်ရော်မော်၊ ဇေယာထံ
 မပြန် မှန်ကန်ဖြောင့်သား ပရမတ္ထရှင်နာမ် နှစ်ပါးတို့နှင့်။ ကာရော်
 နော်၊ ထက်ဆုပ်ထက်ကိုင် နိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဓာတ်ဆိုင် ဓာတ်သား
 ညွှတ်၌ထား၍ ဝါကားဝါကော ဝင်မနှောအောင် အဆောလျှင်စွာ
 ပယ်ရှား၍သာ တားခြစ်၍သာ ပြုထုတ်ထိုက်ကြရာသတည်း။

ရုပ်နာမ်ဓန္ဒာ ပရမတ္ထတရားတို့ကို ဗုရားအတုလိုက်၍ ကျင့်ခြင်းကြောင့်
 မဝါးခြေထပ် နောက်ထပ်မကွာ နိဗ္ဗာန်သို့
 ရောက်ခြင်း

၇။ ဇဟာရော်၊ ပြာသာဒေ၊ ဝာဟိုင်ရီ၊ ရေမော်တော်၊ တော်
 ရီယာစာရီ၊ ကရတနော်၊ ပြာတိကောရယ်၊ ဇဟာဇဟာနော်။

ဇဟာရော်၊ ဇဟာကသုံးခွင် ပေါ်ထင် အကျော်စော ဂေါတမ
 ထခင်ရှင်ချစ်ဗုရား ဇဟာကြားဆုံးမှ ပြောဆိုပြဝေသော မြတ်ဓမ္မ
 အထွေထွေတို့၏။ ပြာသာဒေ၊ မင်ပိုက်နိဗ္ဗာန်လုံးတန်တရားထင်ရှား
 ပသား မြတ်လျှေးနူးကြောင့်။ ဝာဟိုင်ရီ၊ ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရာ
 ပိညာဏ် လေးတန်သောနာမက္ခန္ဓာ တရားအစုတို့သည်။ ရေမော်
 တော်၊ သံသရာနှောင်အိမ် ပူရှိန်ထောင်ခြင်း ဆင်းရဲခြင်း ငှက်
 အချိုးချိုးတို့မှ၊ တော်ရီယာစာရီ၊ တထယ်အမွန် ကော်ပေါက်ရောက်

လွန်မြောက်မသွေ ဖြစ်ခဲ့ချေသည်ရှိသော်။ ဇာတာတောနေ၊ အရှင်
ဗုဒ္ဓနည်းတူ ကိလေသာ ပရိနိဗ္ဗူ အတုအဝ ယူရခြင်းသည်။
ကရဆနော်ပြာတိတောရယ်၊ သမ္ဗုဒ္ဓသခင်ရှင်တော်ဗုဒ္ဓ၊ ထံတော်
ပါးသို့ ဖဝါးခြေထပ် ထေးရပ်ခန္ဓာ လျင်မကြာဘဲ မြန်စွာရောက်ရ
ပါပေ၏အရှင်ဗုဒ္ဓား။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဇာတ်သစ္စာတရားတို့ကိုစိတ်နှလုံးထည်း၌
စာမြဲထားသင့်ကြောင်း

၈။ ဂူဇ္ဈမှခေါ် ပတမေ၊ ဗယိုက်ကျော်၊ ရီခေါ်ရေ၊ ကော်ရီယာ။
ဇုဂ္ဂေျာ၊ အာရော် မော်နယ်၊ နာကော်ရီယောအာဆ။

ဂူဇ္ဈမှခေါ် ပတမေ၊ သင်းပျံ့ကြိုင်စွာ ပဗ္ဗေဒါ ဩတိုက်နှင့်
ထူသော ခံကွင်းတော်မှ ဖြစ်ပေထသော၊ ဗယိုက်ကျော်၊ ရုပ်ဇာတ်
နာမ်ဇာတ် ထေးရပ်သစ္စာ ဝါးပြာခန္ဓ ပရမတ္ထတရားစကားတို့ကို။
ရီခေါ်ရေ ထူထူဝါဝါ ခန္ဓာကိုယ်ထုံး အလျဉ်းချိုး၍ စိတ်နှလုံး
ထည်း၌၊ ဇုဂ္ဂေျာ၊ အာရုံထွေထွေ ပွေပွေရှုပ်ရှုပ် မတုန်ထုပ်ဘဲ
အဟုတ်နိုင်စွာ၊ ကော်ရီယာ၊ ဇာတ်ညွှတ်ခပင်း အမြင်ထင်းအောင်
ချက်ချင်းပြုထိုက်ထွပေ၏၊ အာရော်၊ အာသဝေါထေးပြာ ပွားရာ
ပွားကြောင်း၊ မကောင်းသော တေဏှမက သင်္ခါရတရားတို့ကို။
မော်နယ်အာဆ၊ ခြောက်ပြာအာရုံ တာမဂုဏ်အစွမ်း မြှောက်
တန်း၍ ထူသရမ်းတိုင်း။ နာကော်ရီယော၊ ရုပ်ဇာတ် နာမ်ဇာတ်
ထေးရပ်သစ္စာ ဝါးပြာခန္ဓ ပရမတ္ထတရား အလျဉ်းများတို့ စိတ်ထား
ပေါ်ဖျင်း ဓမ္မေယျာခြင်းဖြင့် အလျဉ်းပါမြှနေနိုင်စရာ ရှောင်နိုင်စရာ
ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ရုပ်ဇာတ်နာမ်ဇာတ်ပရမတ်တရားတို့ကိုကျင့်ကြံသူတို့
လောကီလောကုတ္တရာနှစ်ပြာအကျိုးပြီးနိုင်ခြင်း

၉။ ဆီရီဂူရုံ၊ ဇော်ရော်နှော်၊ ရော်ထီ၊ ထေယီလျှစ်၊ ဦးတွံမော်
ဂေါ်ထီ၊ ဇေဗြော်ဆီဝံဒေါပူရေ၊ ဆော်ရဗ္ဗော်အာထ။

ဆီရီဂူရ၊ ကျောက်ထီးအတူ လေးမူကော်ရော် ဝေဂါထွံ့မှုနီအရှင်
 ဗုရား၏၊ စော်ရော်နော်၊ ဆုံးမထွန်သင်ကျင့်စဉ်မပွားရှင်နာမ်ပရမတ်
 ဓာတ်တရားတို့ကို။ ရော်ထီ၊ နှစ်သက်မြတ်နိုး အတုခိုး၍ လိုက်ကျိုး
 ဖြစ်အောင် ကျင့်ထိုက်ဝေရာ၏။ ယေယီလျှစ်၊ ဤထိုလျှင်စွာ ဓာတ်
 သစ္စာနှင့် နှစ်မြှာရုပ်နာမ် တရားမှန်ကို တေန်ထိုက်၍ ကျင့်ခြင်း
 ကြောင့်။ ဦးထွံ့ခေတ်၊ ဥတ္တရိမနုဿ ဗုဒ္ဓဗုရား ပြောဆိုကြားသည့်
 ယေဂ္ဂတ တရားတော်သည်။ ဝေဂါထီ၊ မကွေ့မထောက် နိဗ္ဗာန်
 ရောက်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းကို ဖြစ်ပေရာ၏။ ဇေ၊ ငါးမာန်
 အင်ထို အောင်မြင်ပယ်ရှား ဝေဂါတမသခင် အရှင်ဗုရား၏။ မြော်
 ဆာဇေ၊ မလွဲမှန်ဘိ ဗောဓိမင်ညက် တန်တန်ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူး
 ကြောင့်။ ဆော်ရဗေဉ်၊ အထိုရှိလျှင်းမကြွင်းဥသံ့ ထုံးစုံတကွဖြစ်ကုန်
 ကြသော။ အာဆ၊ စိတ္တဆန္ဒ ဝိမံသနှင့်ဝိရိယမပြတ်ဗုဒ္ဓိပ္ပာနိယေးပါး
 ထိုတရားသည်။ ဝူရေ၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ကုံလုံကြွယ်ဝ ခဏချက်ချင်း
 မကြာလျှင်းဘဲ လက်ငင်းတမုဟုတ် ဖြစ်ပေါ်၍သာ ပေါ်ပေါက်
 ၍သာ ပြည့်စုံကြရသတည်း။

ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်းတို့၌မဂ်ညဏ်ဖိုလ်ညဏ်နှင့်တကွ
 ကြံတိုင်းပြည့်စုံရန်ဆုတောင်း

၁၀။ ဇိက္ခူဒန္တ၊ ဒိလောဇေယီဇရမြေ ဇရမြေ၊ ပရော်ဘုဆေယီ
 ဒိဗ္ဗော်ဂျန္ဓော် ရိဒိ၊ ပရတာဆီတော်။

ဇရမြေ ဇရမြေ၊ ဖြစ်လေရာရာသံသရာဘဝတိုင်း၌၊ ဝါ၊ စိတ်က
 လျှင်မြန်ကြံစည်လေထမ္မ ခဏမဆိုင်းထွေးဆတိုင်းတို့၌။ ဇိက္ခူဒန္တ၊
 ဆီးမီးထွန်းပြောင် အရောင်ထိန်မှ ဒိဗ္ဗစက္ခု ညဏ်မျက်စိတို့ဖြင့်။ ဝါ၊
 ခန္ဓာငါးတန် ရုပ်နာမ်သစ္စာ ဝိပဿနာညဏ်မျက်စိတို့ဖြင့်။ ဒိလော
 ဇေယီ၊ တထောင့်ငါးရာလီလေသာမှန် ကျေနပ်ကြွင်း ရန်ခပင်းကို
 အောင်မြင်ခြင်းငှာပေးသနားတော်မူနိုင်ထသော။ ဆေယီးလူ့နတ်၊
 မြတ္တာ သတ္တဝါဟု ဆုံးထူထွင်ထားမြတ်ဗုရားသည်ကား။ ပရော်ဘု၊
 များသူငါနှင့်နှိုင်းရာမတူပရာဘိဘူ သခင်ဗုရားပါဝေတည်း။ ဒိဗ္ဗော်

ဂျဇ္ဇော၊ အလိုရှိပြန်ကောင်းကြံမှန်က ဝါဠုမကြွင်း ထွန်းထင်းသော
ညက်ပညာသည်၊ ခါးခုခန္ဓာမှန်စွာ ကိုယ်လုံး အကျဉ်းချုံးသည့်
စိတ်နှလုံးထည်၌၊ ဝရကာဆီတော်၊ ယခုလျှင်စွာ ကြောချက်ချင်း
ထက်ဝင်းလိုသောက် ကွေ့မထောက်သဲ ဝေါက်ဝေါက် ရောက်
ရောက် ထမြောက်၍သာ အောင်မြင်၍သာ ဖြစ်ပါရစေသတည်း။

မဟာကရုဏာသမာပတ္တိညာဏ်တော်ကိုတောင်းခြင်း

၁၁။ ဟာဟာပရော်ဘု၊ ကော်ရော်ဒေါ်ယာ-ဒေဝေါ မော်ယော။
ဝေါဒေါ်ဆာယာ-မယမြေဇော်ယော်၊ ဘုဇော်ကော်၊
ထြိဗ္ဗန်ဇွန်နော်။

ဟာဟာပရော်ဘု၊ လောကထိုးခွင်ထပ်ပေါ်ထေဋ္ဌား အိုသခင်
ဗုရား။ ပရာဘိထူ-ကော်ယော်ဒေါ်ယာ၊ သားနှင့်ရန်သူ ထပ်ထူ
ထပ်မျှ ကရုဏာသနိုင်သည့် သမာပတ္တိညာဏ်တော်ကို။ မော်ယော၊
မင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်ချမ်းသာ တောင်းစွာနှစ်သက် လွန်စုံမက်
ကြသောတပည့်တော်ထို့အား၊ ဝေါဒေါ်ဆာယာ၊ မမြေတော်ရာတွင်
လျှင်စဉ်မကွာဝီပထာနာပညာ အရောင်အရိပ်ကို။ ဒေဝေါ၊ ချက်ချင်း
ကေန် လျှင်လျှင်မြန်မြန် အမှန်ဝေးသနားတော်မူပါ အရှင်ဗုရား။
ထေမြေဇော်ယော်၊ ရတနာသုံးတန် ဆက်ဆံခြား တေဒင်တား
ပေသည့် ဗု-ရ-ဝာ ဟူသော နာမဟော်ဖြင့် ကျော်စောခြင်းသည်။
ထြိဗ္ဗန်ဇွန်နော်၊ ပြောမဆုံးအင် သုံးခွင်သောကတိုကိုးဝဉ္စ၊ ဘုဇော်
ကော်၊ တုထက်မမြင်ဘုရင်တပါး ပြိုင်စံရားအောင် ကျော်ကြား
၍သာ ထပ်ပေါ်၍သာဖြစ်ရပါစေသတည်း။

ရှပ်နာမ်ခန္ဓာဝာထံသစ္စာတရားတို့ကိုကျက်မှတ်ရ၍
အထူးနှစ်သက်သဖြင့်
ထိုပ်ပေါ်၌ရှိသေခွာအင်၍ထားခြင်း

၁၂။ ဟောရော်၊ သရဗျော်ယေတော၊ ဝေန်ယာနန္ဓေ၊ ဟော်ရော်
စေတော၊ ဇူဝေါ်ထော်၊ ဖော်မူရော်၊ ထော်ရာရော်မော်။

ဟောရော်၊ ထုံးလှူပရမေ ဟောဆွေသည် ဟောဆွေမိန့်အပ် ဆုံးမတတ်ပေသော။ ဆရဗ္ဗော်၊ ရှပ်နာမ် ခန္ဓာထေးသစ္စာနှင့်အာယ တနာခာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို။ ကော်ရာ၊ ထျော်မှတ်သင်ကြား ပွားများ နှုတ်ဝယ် ရှုတ်တတ်သရဇ္ဇာယ် ကျင့်ကြံ ရခြင်းသည်။ ဟောတေ၊ ဟဒယထွင် ကြည်လင်ရှိလိုက် ထိကာခိုက်မှု။ စေတေ၊ စိတ်စေတထိတ် ဝေလိပ်ပြာဖိုက်ထိပ်ပြာ ရှုပကာယာ ခန္ဓာအိမ်၌။ ပေါ်ထာနန္ဓေ၊ လွန်လွန်ကြူးကြူး ထူးထူးမပျက် ထွေနှစ်သက် ခြင်းသည်။ ဟော်ရော်၊ မုချအမှန် ကေနိစင်စစ် ဖြစ်ရလေကုန်၏။ ဇူဂေါ်ထော်၊ မဟာထရုဏာ ပညာအဟုတ် ရှပ်နာမ် နှစ်ပါး ဗုရားနှစ်ဆူသည်။ ဆရော်မော်၊ ထိုက်ခန္ဓာထွင် ဆန်စင်ကောင်းလတ် သင့်လျောက်ပတ်သည့်မြတ်မြတ်ထူးထူးဦးထိပ်အပြင်၌။ မော်ဂူရော်၊ တာဝမပျက် မဂ်ဖိုက်နိဗ္ဗာန် သုံးတန်ချမ်းသာ ကောင်းစွာရအောင် ကျကျနန ခြံခြံခိုင်ခိုင် မလွဲပိုင်ပိုင် တည်နေတော်မူပါပေသတည်း။

ရှပ်နာမ်ခန္ဓာ စိမသနာတရားကိုကျင့်မှ သံသရာက ထွက်မြောက်ခြင်း၎င်းတရားနားမလယ်သူတို့ စုန်းစုန်းမြုပ်ခြင်းအကြောင်း

၀၃။ မာရစော်နော်၊ ဗောဇ္ဇန်နော်၊ ဟော်ရာ၊ ဆာရု ဆံဆော။ ဩနုချော်နော်။ ဣဂ္ဂုဇ္ဇော်၊ ဩဗြိဇျာ၊ ပေါ်ရာ ဇော်ထော်။

မာရစော်နော်၊ ဒိဋ္ဌိဏဏှာ ထုံးပြာမာန ပဝဂ္ဂတရား မရှိသဖြင့် ပကတိ စစ်ကြယ်သန့်ရှင်းသော စိတ်စော်လည်း ရှိတော်မူပေ ထသော။ ဗောဇ္ဇန်နော်၊ သီလသမာပညာအစဉ် သမာဓိမဂ္ဂင်လည်း ရှိတော်မူပေထသော။ ဆာရုဆံဆော၊ မြင့်မြတ်ထွေစွာ အရိယာသင် ထေရ်အရှင်တို့၏ အပေါင်းပေါ်သို့။ ဩနုချော်နော်၊ ဝိပဿနာ ညက် ဝေဘန်ပိုင်းခြား ရှပ်နာမ် ပရမတ် ဝတ်တရားတို့နှင့် အစဉ် မပြတ် နောက်ထပ်ထမု အတုလိုက်၍ ကျင့်ခြင်းကို။ ဟော်ရာ၊ မက္ခေမက္ခာ သေသေချာချာ ကောင်းစွာအစစ် ဖြစ်ကြပေရာ၏။

ဣတ္ထုန္တော၊ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ မဏိဗ္ဗာ မကျွမ်းကျင် အခြင်နည်းဝါး
အန္ဓုပုထုဇန်အများတို့သည်။ ဩဗြဿ၊ ဝါးရာတထောင် ခိုက်မှောင်
များစွာ ကိလေသာပင်း သူ့ထက်တွင်းမှ၊ ပေါ်ရာ၊ မပေါ် လုံးလုံး
နှစ်ကာသုံး၍ ရုံးခြင်းကြီးစွာ ရုံးကြရရှာပေ၏။ ဩနုချော်ခနာ၊
အရိယာနည်း ထိပ်သည်းဆေးချာ တုတာကျင့်ကြ ကလျာဏတို့
သာလျှင်။ ဇော်ယော်၊ ဆင်းရဲထူစွာ မိဂ္ဂိတဏှာ ကိလေသာ
ထောင်တွင်း ညွတ်ကျော့တွင်းမှ ချက်ချင်း၍ တဝ ထမြောက်၍သာ
အောင်မြင်၍သာ လွတ်မြောက်ကြရာသတည်း။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားတို့ကို ဝတ်တက်ခတ်ကပ်မပြတ်
ပြုကျင့်၍နေသင့်ကြောင်း

၁၄၊ သိရိတ္တတ် ဝေါ်ဆော်တော်၊ ဆာရှစ်တရော်၊ ပရမော်။
နော်ဗော်မြိယ၊ ဇော်တော်၊ ဇော်ခေါရိ၊ ကော်ရိတော်၊
ဆူဆစ်တော်နော်။

သိရိ၊ လွန်လွန်ကြူးကြူး အထူးကောင်းမြတ်သော အနှစ်သာရ
ထည်းရှိပေ ထသော။ ဣတ်ဝေါ်ဆော်တော်၊ နရသီဟဆရာ
ကောင်းစွာစီရင် ပြုပြင်ရေးသားအပ်သော အာဝတ္တတ်ကျမ်း၊ ဆဂ
ဝန္တထာဆူကျမ်း၊ တဝဝတိဂျိတာကျမ်း၊ ဗုဒ္ဓလီကျမ်းတို့၌၊ ဆာရှစ်
တရော်၊ သံသရာ ထွက်ကြောင်း၊ ဘောင်းကောင်း၊ အဟုတ်
ထောထူထွာ အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံသော။ ပရမော်၊ ပရမတ္ထ
သဘာဝ ကောင်းမြတ် ထင်ရှားလှပေသည်။ နော်ဗော်မြိယ၊ မောစိ
မင်ညက် လေးတန်သစွာ ဝါးဖြာခန္ဓ ပင်္ဂုဗ္ဗသမုပ္ပါဒ် ဓာတ်တဆယ်
ရှစ် ပွားထစ်ရပ်နာမ် သတိဝဋ္ဌာန်အာယတနာ မဂ္ဂင်္ဂသာဝနာတို့ကို၊
ဇော်တော်၊ ဇာတိ ပုည ဂုဏ်မာနနှင့် ထေးဝေဂ္ဂင် ထိုချင်တောင့်တ
ရှာကြံကြသည် အာတတမူ များရှင်တူတို့သည်။ ဆော်ခေါရိ၊ ပါဒီဗီ
နော ပြန်ခရာမှ စာတ်ခါထောင် အထပ်ထပ်ပြင်ဆူဆစ်တော်နော်၊
တောနာသုံးတန် ဖန်ဖန်အဗြီး ဝတ်ကြီးဝတ်ဝယ် အထူးထူးထိုကို၊
ကော်ရိတော်၊ မိဂ္ဂိအတ္တာ ဝါဝါတင်းပျောက် ဓာတ်အာရုံပေါက်
အောင်မြောက်မြောက်မြားမြား ပြုကြည့်စား၍ စိတ်သမ္ပေါပျင်း

မနေထျမ်းသဲ ချက်ချင်းတမုဟုတ် ပြုလုပ်၍သာ ကျင့်ကြံ၍သာနေ
သင့်တူဝေသတည်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အသက်သခင်
ဖြစ်ကြောင်း

၁၅။ ဆီရီဂူရှ၊ ထော်ရုဏာဆိန္ဒု၊ ဩခွန်မော်၊ စော်ရော်နော်၊
ဗုဒ္ဓ၊ လူတော်နာထော်၊ လုကျေရော်၊ ဇိဗ္ဗန်နော်။

ဆီရီဂူရှ၊ ကျောက်ထီးအထူ လေးမူတော်ရော် ဝေါ်တုံမူနီသခင်
ဘုရား၏၊ ထော်ရုဏာ၊ ထားနှင့်ရန်သူ ထပ်ထူတကူ မုန်းချစ်မျှ၍
မဟာကရုဏာသနိုင်သည့် သမာပတ္တိဉာဏ်တော်သည်။ ဆိန္ဒု၊ မဟာ
သုမုဒ္ဒရာ ပမာနှိုင်းဆွယ် ကြီးကျယ်ထွပါပေ၏။ စော်ရော်နော်၊
ခန္ဓာနာမ်ရုပ် သတိပဋ္ဌာန်သစ္စာ အာယတနခေတ် ပရမတ္ထတရား
တို့နှင့်၊ ဩခွန်မော်၊ ဩသထေးပြာ သံသရာမှာ ခါခါနှစ်မြုပ်
ဝဲလုပ်မှ အထုတ် ထွက်ရန် ကြိမ်နီလေ့လာ အပြာပြာလော
ထူတော်ထောင်းတို့၏၊ ဗုဒ္ဓ၊ အဝ္ဗမဟာ ဝါးပြာဗုဒ္ဓ သာဝကတို့၏
ဗုဒ္ဓမသွေ ဆွေမျိုးအစစ်ပါပေတည်း။ လူတော်နာထော်၊ လောက
သုံးတန် ဖန်ဖန်ထပ်ထပ်တောင်းဝန် အပ်သော အို...လောကနာထ
သခင်ဘုရား၊ လုကျေရော်၊ သံသရာ ထွက်ကြောင်း မှတ်တမ်း
ကောင်းနှင့် အထောင်းပန် ခံနိုင်ကြသော သတ္တဝါဖို-မ၊ ဝေါ်ဆို
ကြသည့် ပြောပြမပြီး ထူလောကကြီး၏၊ ဇိဗ္ဗန်နော်၊ ဗုဒ္ဓတန်တန်
ဖြစ်ပျက်မှန်သည့် ရန်မာန်ခပ်သိမ်း အကုန် ငြိမ်းရသဖြင့် မုချကော်
အမှန်မပျက် အသက်သခင်ပါတည်း။

ရှင်နာမ်ပရမတ် ဓာတ်တရားတို့ကို လည်၍ဆွဲထားသော
ပုလဲကုံးကဲ့သို့ အမြဲကြင်သုံးသို့အကြောင်း

၁၆။ ပြီရင်မော်တ္တိတ္တိ၊ ဂီတိဇော်တော်၊ နိဇော်ကဏ္ဍ၊ ယေယိ
ဇျေဝေါကော၊ သက္ခိယာဆေး၊ ဗုရိမဟတ်ဇော်နော်။

ပြီရင်မော်တ္တိတ္တိ၊ နရတုံမော်ခါ ဆောဆရာ ကောင်းစွာ စီရင်
ပြုပြင်အပ်ပေသော ပြင်တ္တိတ္တိကျမ်း ပရမဒီတိမည်သော ကျမ်းတို့၌။

ရီတိဇော်တော်၊ ပဋိပတ်ကျင့်စဉ် ခပ်ဝင်၊ ပိုတ်ဝင်၊ နိဗ္ဗာန်ဝင် တရား
 ရုပ်နာမ်ခန္ဓာစကားတို့သည်၊ နိဇော်တော်၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ ကိလေသာ
 တရား ပျက်စီးသွားအောင် လိုယားစုံမက် နှစ်သက်ကြ ကုန်သော
 သူတော်ကောင်း တို့၏။ ကဏ္ဍေး နှစ်နှစ် ဆက်သက် မပျက်အမြဲ
 လည်၍ ဆွဲသော ဝုလဲကုံးသဖွယ်ပါပေတည်း။ ယေယျံ၊ စင်စစ်ကေနိ
 ဝေဟနိပိုင်းခြား အမှန်မှန်အားဖြင့်၊ ဈေတီကော်၊ မိမိတို့သာသာ
 အတ္ထရာမြင့် စာစောင်ကျမ်းဖွဲ့၍၊ ဓူရိမဟတ်ဇော်နော်၊ ရှင်တော်
 ဗုရား ဟောကြားဆုံးမ ပြောဆိုပြပေသည့် ပရမတ္ထတရား ထေးပါး
 သစ္စာ အာယတနာဓာတ် ပဋိပုဿမုပ္ပါန် စကားတို့ကို။ လက္ခဏိယာ
 သေး၊ လက္ခဏာအိုးအင် မထင်၊ ထင်အောင် ဆင်ခြင် ထပ်ထပ်
 ခါမမြတ်ဘဲ စွဲမှတ်၍သာ ကျင့်ထုံး၍သာ နေထိုက်လှပေ သတည်း။

နိယတသရဏကံတည်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ နတ်မိစ္ဆာများကိုမပူဇော်
 စင်စစ်အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရကြောင်းပရမတ္ထ တရားတို့ကိုသာ
 ကျင့်ကြံသည့် အကြောင်း

၀၇။ ဆာဓုဆံဗော၊ ကရုနော်ဆယ်ပါ၊ နာပူဇိပေါ၊ ဒေဗြိဒေဗာ
 ယေယျိတ္တိ၊ ပေါ်ရော်မော်၊ ကာရော်နော်၊
 ကရုနော်ဆယ်ပါ၊ ရတနာသုံးတန် ပန်ဆင်ညွတ်ထွား ဦးထိပ်
 နှံ့ထား၍ပြီးသော၊ ဆာဓုဆံဗော၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ် ဝေဟနိပိုင်းခြား
 ရှုစားထေ့လာကြသော သူတော်ကောင်း တို့သည်။ ဒေဗြိဒေဗာ၊
 ခြောက်ဆယ့်နှစ်ဖြာ မှားရာမှားကြောင်း နတ်မိစ္ဆာအပေါင်းတို့ကို။
 နာပူဇိပေါ၊ ရိုသေမြတ်နိုး လက်စိုမိုး၍ ရှိခိုးမပူဇော်ကြ ဧတရာ။
 ယေယျံ၊ စင်စစ်ကေနိ အမှန်မှန်အားဖြင့်၊ ဣတ္တိ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာကိလေ
 သာကို ကောင်းစွာ အောင်မြင်တတ်သဖြင့် မြတ်လှစွာသော။ ပေါ်
 ရော်မော်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာသစ္စာ အာယတန ပရမတ္ထတရား အစုတို့
 သာလျှင်။ ကာရော်နော်၊ မင်ဖိုတ်နိဗ္ဗာန် ရရန် ရကြောင်း ဆုပန်
 တောင်းကြသည့် သူတော်ကောင်းမှန်သမျှ ပြုကြောင်း၊ ဧလန် ကျင့်
 ကြောင်းအမှန် ပြစ်ပါဝေတော့သတည်း။

ပဋိမကျင့်စဉ် မဂ္ဂင်ရေကျော မျော၍
လိုက်သင့်ကြောင်း

၁၈။ ဆာရ၊ ဆာဆစ်ထရော်၊ ဂုဇ္ဈမဟိုက်ကျော်၊ ရီဒ္ဓေယေထေက်ရီ
ယာ ဣဂ္ဂျော်၊ ဆော်တော်ထော်၊ ဗာဆီပေ၊ ပရင်မော်
မာဆေ။

ဆာဆစ်ထရော်၊ ခြောက်မြာ အာရုံ ထုံးစုံထွေထွေ ချစ်ခင်
မုန်းတတ် နှစ်ရပ်တတ်ဟာ မရောက်ပါဘဲ အပြစ်မထူ ထွစ်ထူ။
သာရ ဥပေက္ခာအစုတို့နှင့်ယှဉ်သော၊ ဝါ၊ သဿတ ဥစ္ဆေ နှစ်ထွေ
ထယ်ညာ သက္ကာယခပင်း အကုန်ကင်းကုန်သော။ ဆာရ၊ တရား
အပြုတ် နှစ်မြိုက်ရသော မဟာသုဗ္ဗါထုတ်ဖြစ်ပေသော။ ဂုဇ္ဈမဟိုက်
ကျော်၊ ကျောက်ထီးအတူလေးမူကော်ရော်ဂေါ်တုံမူနီအရှင်ဗုရား၏
အဓိန့်တော်ကို။ ရီဒ္ဓေယေ၊ ခြောက်မြာအာရုံ ထုံးစုံ ခင်းချိုး စိတ်
နှထုံးထည်း၌။ ဣဂ္ဂျော်၊ မတုန်မလှုပ် အဟုတ်ခိုင်စွာ။ တော်ရီယာ၊
သေသေချာချာ ကောင်းစွာမထင် တပ်အပ်အမူ ပြုသင့် ပေရာ၏။
ဆော်တော်ထော်၊ ပါရိဗိဇနာ နာရီ၊ ခိနစ် မလစ်မထင် မြာမပြုတ်ရ
အောင်။ ပရင်မော်မာဆေ၊ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ် ပရမတ်တရား
ရှစ်ပါး မဂ္ဂင်ရေအယဉ်၌။ ဗာဆီပေ၊ ထေးပါးဝါယ်ရှာ များထူ
ငါ့တို့ မကြာချက်ချင်း လွတ်မြောက် တင်းအောင် ထက်ဝင်းခိဋ္ဌ
ပြုကျင့်၍သာ ကျင့်ကြံ၍သာ မျှောထိုက်ကြရာ သတည်း။

ကာမသုခတ္ထိက အတ္တကိလမထ အယုတ်တရားနှစ်ပါးကို
ပရမတ္ထတရားနှင့် ပယ်သင့်ကြောင်း

၁၉။ ကရုဒြိပုန္နိတ္တိတ္တိတိနော်၊ ဣဟဓတ္တ၊ ကော်ရီထော်ပရင်မော်၊
နော်ရော်ထုံနော်၊ ယေယိတတ္ထော်ဂါစေ။

ပုန္နိတ္တိတ္တိ၊ ထေးမြာဥပါဒေါန် ခိဋ္ဌဗုတမ္မညက်ကြောင့် ဖြစ်ကြပေ
ကုန်သော။ ဝါ၊ သံသရာထွက်ကြောင်း လမ်းကောင်း လမ်းမှန် ကေန
မဆိ၍ဖြစ်ပေကြကုန်သော။ ကရုဒြိ၊ ဒါန၊ သီလာ ဘာဝနာဖြင့် ဆယ်
မြာပုည ကုလထတရားတို့ကို။ ဟိနော်၊ ကာမသုခတ္ထိက အတ္တကိလ

မထ ဒုက္ခများသည့် ယုတ်စွတ်တရား အမှားစင်စစ် တေန်မြစ်၍
 စွန့်ပစ်ပယ်ရှားပြီးလျှင်၊ ဝါ၊ သဿတ ဥစ္ဆေယျေထွေတန်တန် ဝန်မန်
 မထွင်း၊ နကန်မတင်းသဖြင့် ချက်ချင်းပယ်ရှားပြီးလျှင်၊ ဣဟဗ္ဗေ၊
 ဤခုရားသာသနာဝါးဇေတဝင်မှာလျှင် ပယ်ရာတရား ပွားဆတရား
 ခွဲခြားဝေထန် ပရမတ်ညွတ်ဖြင့် အမှန် တည်ရှိသော အခါ၌။
 ပရင်မော်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရရန်အကြောင်း ကောင်းခြင်းဆင့်ပွား
 ပရမတ္ထတရားလော်ကို၊ ဝါ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ အာယတန ပဋိစ္စ လေးဝ
 သစ္စာ ပရမတ္ထဓေသနာကို၊ ကော်ရီအော်၊ မေသ္မအတုတ် နောက်
 မဆုတ်ထဲ အားကုန်ခဲ၍ အပြုထုင့်ကြရာ၏။ နော်ရော်ထွံ့နော်၊
 အရိယာယူ နိဗ္ဗာန်ယူသည့် ထူတော်ကောင်းဖြစ်သော နရထီဟ
 ကျမ်းမြို့ဆရာသည်။ ယေယီ၊ စင်စစ်အညီ တပသီ ဇာမရီ မေခေဝီ
 ပုဂ္ဂိုလ်ထို၏ အထုင့်ဖြစ်ကုန်သော။ တတ္ထော်၊ ထိုထိုသစ္စာလေးဝါး
 နိုင်ခံခြားသည့် တရားပရမတ်အထုင့်မြတ်တို့ကို၊ ဝါ၊ ဇေ၊ နောက်သား
 နောက်သာ ဣတ္ထဝါအများ နိဗ္ဗာန်သွားရအောင် ရေးထား၍သာ
 စီရင်၍သာ ထားခဲ့ပါပေထတည်း။

လောကီသင်္ခါရတရား ၃-ပါးကိုပယ်ဖြတ်၍
 ပရမတ္ထရုပ်နာမ်တရားကို
 ကျင့်ကြံပွားများသင့်ကြောင်း

၂၀။ ဣညော်၊ ဩဗြိလၢ၊ ယေယီဆော်ရီ၊ ဂျန္ဓော်-ကရမော်ပေ၊ ဝါ၊
 ယော်ရီ၊ ကာယော်မော်နယ်၊ ကော်ရီအော်၊ အော်ဇွန်နော်။

ဣညော်၊ မိဋ္ဌိတဏှာ ထုံးဖြာမာန ပပဉ္စတရားတို့ ဦးစီးစီရင်အပ်
 တသော၊ ဂျန္ဓော်ကရမော်၊ ဆယ်ဖြာပုည အာနေဉ္စနှင့် ပါပအပူ
 သင်္ခါရတရားအစုတို့၌၊ ဩဗြိလၢ၊ ကပ်ကပ်ကုတ်ကုတ် အမြဲဆုတ်၍
 ပြုထုတ်ချင်တတ်သော အထိုဆန္ဒတို့၊ ဆော်ရီ၊ အဆောလျှင်မြန်
 ပညာရှိထံနည်းကိုခံ၍ အမှန်ပယ်ဖျောက်ကြရာ၏။ ယေယီ၊ စင်စစ်
 တေန် ဝေထန် ဝိုင်းခြား အမှန်မှချ အားဖြင့်။ ပေ၊ ဝါ၊ ယော်ရီ၊
 ငှက်ဖျောဝင်ဖိုက်မိထိုက်(ဆ)သာ ဓမ္မတရား မိစ္ဆာမှားထို ပယ်ရှား

သင်သင်အလှူငွေဖြင့်။ ကာယောင်မော်နယ်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာ
ငါးခု ပေါင်းစုထိုလတ် ပရမတ်တိုး အော်ဇွန်နော်၊ ဝိုင်းခြားဝေတန်
ပန်ပန်မလပ် ညက်မှာကပ်၍ တပ်အပ်ပြောင့်စွား၊ ကော်ရီအော်၊
ဒိဋ္ဌိသတ္တာ ဖြတ်ထွာကင်းသိ သောတာပတ္တိ မပ်ညက်သိအောင်
မိမိရရပြုလျှင်၍သာ ပယ်ရှား၍သာနေလိုက်ကြရာထာဝရ။

မြတ်စွာဘုရား၏တရားတော်သည်မြေခိုင်မြေမာ၌
ပေါက်ရောက်သော
သစ်ပင်ကြီးနှင့်တူကြောင်း

၂၁။ ဇော်ယော်၊ အော်နာထုံနော်၊ ရှုပေါ်၊ ပြီရင်မော်တ္တိတ္တိ၊
ရော်ဇော့ကူပေါ် ဇူဝေါ်ထော်၊ ဥရဇော်ထော်၊ မော်ရော်
တော်န၊ ဇဟာရော်၊ ပြာသာဓေ၊ ။လူကော်၊ ပါသော
လိလော-ပရော်ထော်တော် ကမ္မကြူ၊ ဇော်န။

အော်နာထုံနော်ရှုပေါ်၊ နရထုံမော်ဒါသော အမည်ရှိသော
ဆရာသည်၊ ပြီရင်မော်တ္တိတ္တိ၊ နိဗ္ဗာန်လိုချင် ထူထောင်စင်တို့အလွန်ပင်
နှစ်သက်ထွယ်ရာရှိသော ပရမတ်တိုးတို့၊ ကူပေါ်၊ ထူမိုက်နှင့်သာ
ထေထေချာချာ စောန်ပါ၍တ္တိ၊ ဝက်ကာယားအပ်သော၊ ဇော်ယော်၊
ဒိဋ္ဌိသတ္တာကိလေသာကို အောင်ရာအောင်ကြောင်းဖြစ်ပေသော။
ဇူဝေါ်ထော်၊ မပ်စိုက် မပ်သမ်း၊ ပြောင့်တန်းထပ်ရှား၊ ဟောကြား
ဆုံးမနိုင်သော ရှင်တော်ဘုရား၏၊ ရော်အော်၊ ဝိမုတ္တိရထဓမ္မအနှစ်
တရားစစ် အလှူငွေကို၊ ဇာနိလေ၊ မုချမသွေ ညက်နှင့်မွေသဖြင့်
ထေထေချာချာသိနိုင်ပေရာ၏၊ ဇဟာရော်၊ သမ္မုဒ္ဓသမင် ရှင်တော်
ဘုရား ဟောကြားဆုံးမ ပြောဆိုပြပေသော။ ပြာသာဓေ၊ ဝက်စိုက်
နိဗ္ဗာန် ရရန်လုံးစုံ ဝက်တော်အထူး မြတ်ကျေးဇူးကို၊ ပါသော
လိလော၊ ခြောက်မြာအာရုံ ကာမဂုဏ်အထွက် ပင်နှိပ်စက်သဖြင့်
ထက်ထက်မေ့လျော့၍ နေကြလှန်သော၊ လူကော်၊ သတ္တဝါစီမ
ခေါ်ဆိုကြသည့် ပြောပြမပြီး ထူထောကကြီး၌၊ ဆွတ်ရမွှေး၊
ခုတ္တုတန်တန် ရန်မာန်မငြိမ်း ပပ်ထိမ်းထော သတ္တဝါတို့၏၊ ဇော်န။

အစဉ်မပြတ် ထပ်ထပ်ညွှတ်ကျိုး မြတ်နိုးသဖြင့် ထိုးကွယ်ရာပါပေ
 တည်း။ ဥရုဇော်လော်၊ အကြိမ်တရာထွက်ကားဦးပြီး ရှေ့ထောင်
 ကြီးထွင် ကြည်ထင် ထွန်းပြောင် ကိုယ်တော်ရောင်တည်း ရှိပေ
 ထသော၊ ဇူဂေါ်လော်၊ စင်ထမ်း၊ ဖိုလ်ထမ်း၊ ခြောက်တန်းထင်ရှား
 ဟောကြားဆုံးမနိုင်သော ရှင်တော်မူရားသည်။ ကမ္ဘာကြူ၊ မြေခိုင်
 မြေမာပေါက်ရောက်ကာသည့် ဝေဆာအထူး ကမ္ဘာဦး သစ်ပင်
 ကြီး၏။ ဝရော်ကော်တော်၊ အကိုင်းအခက် အရွက်ပွင့်ဝိုင်းစုံအပြီး
 ကြီးပွား စည်ကားသော၊ ဇော်နု၊ များလှစိုပင် အစဉ်နေနား
 ရမ်းသာပွားကြသည့်တရားအမြတ် မပြတ်အစဉ် ပရမတ်အပင်ကြီး
 ပါပေတည်း။

သူတော်ကောင်းပျားတရားကျင့်ရန်ရွှေ့နောက်
 ဆင်ခြင်၍ရွှေ့အရှိယာတို့လမ်းကိုလိုက်ပုံ

၂၂။ မဟတ်ဇော်နော် ဇေယျီပေါ်ထော်- တာထေဟော်ထော်
 ကြနုရော်တော်၊ ပွ၂ပွ၂ ပေါ်ရော်၊ ကော်ရီယာ- ဗြီ
 ဇာရော်။

မဟတ်ဇော်နော်၊ ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို ထိုထိုသော
 သောကျားမြတ်မိန်းမမြတ်တို့သည်။ ဇေယျီပေါ်ထော်၊ ကိလေသာကို
 အောင်ရာ အောင်ကြောင်း တရားကောင်းထမ်းခရီးဖြင့်။ တာထေ
 ဟော်ထော်၊ ဖြောင့်တန်းကေန အမှန်မလွဲ အမြဲထိုက်ထိုက်သည်
 ရှိသော်၊ ပွ၂ပွ၂ပေါ်ရော်၊ ရွှေ့နောက်နှစ်တန် မုဗ္ဗဝရံတို့ကို။
 ဗြီဇာရော်၊ တွေးတောသမ္မဇဉ် ညက်အမြင်နှင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍။
 ကြနုရော်တော်၊ အရှိယာနည်း၊ နိဿည်းဖြင့် ထိပ်သည်းထိုက်မြိုက်
 အစဉ် တစိုက် ထိုက်ခြင်းကို။ ကော်ရီယာ၊ ဝေသာတာဝန်အစ
 အရဟတ္တအထိ မိမိရရ ဖြစ်နိုင်ကြအောင် ကျကျနန ဆင်ခြင်၍သာ
 စဉ်းစား၍သာပြုထွင်ထိုက်ကြရာသတည်း။

နာမ်ရုပ်တို့ကိုမြင်အောင်ရှုမည့်အကြောင်း

၂၃။ ဆာဗ္ဗနုနော်၊ အရှစ်မော်ရော်နော်၊ ယိဇာ-ဃိဟတကေ။
နာကော်ရိယော၊ ဟိယာ ကာယော်မော်နယ်။ ကော်ရိယာ၊
ဆုဆာရော်။

ဆာဗ္ဗနုနော်၊ ပရမတ်ရှင်နာမ်ဝေယန်ပိုင်းခြားမြတ်တရားတို့ကို၊
အရှစ်မော်ရော်နော်၊ မနောစိတ်တည်ရာဓန္ဒာကိုယ်တွင်းမယစ်ဟင်း
အောင် ထွင်းထားပြီး၍။ ယိဇာ၊ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ စွဲစွဲအသင့် တင့်တင့်
တယ်တယ်။ ကော်ရိယာ၊ မင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရရန်ရကြောင်းကောင်းစွာပြု
ထိုက်လှပေ၏။ ယိဟတကေ၊ ရှင်နာမ်အစဉ်ထပ်ထင်ရှားရှားမြင်ခြား
မယုတ် အယုတ်အားထုတ်ဆဲ၌။ ဟိယာ၊ စိတ်ကိုလျှော့၍ ပေါ့ပေါ့
ရော့ရော့။ နာကော်ရိယော၊ မပြုထိုက်ပေရာ။ ကာယော်မော်နယ်၊
ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၌။ ဆုဆာရော်၊ ဓန္ဒာရှင်နာမ်ဝေယန်ပိုင်းခြားတရား
အစစ်ပရမတ်အနှစ်ကို။ ကော်ရိယာ၊ အယုတ်မသွေ အမြဲနေအောင်
ကော်တည်မှု စိတ်ဝရမြင့်မြင့်စုစု၊ ယခုလျင်စွာနေညွှန်မကြာ ပြုထိုက်
ကြရာသတည်း။

သင်္ခါရတရားပယ်ပြီးမင်ဖိုလ်တရားကျင့်ရန်
ပညာရှိများသောအရပ်၌နေရခြင်း

၂၄။ ဩဆော်တော်၊ ဆံကူတီဆော်ဒါ၊ ဇျာယော်ကော်ရော်။
ဗုညော်ဂျိတာ။ ကရဗြိဂုန္တိ၊ ပူရိတောရိ- ဒုရေကျယ်ပော်
ထယ်၊ ဆောဂေါတိ။ ဆံဆောပရင် ဣတ္ထိပူရေ၊ ရော်ဆ
ရော်၊ ပရဇော်ပါသိ။

ဩဆော်တော်၊ သံသရာထွက်ကြောင်းတရားပေါင်းထို ကောင်း
ကောင်းသင်မြ ဆုံးမနိုင်သောသူကို။ ဆံကူတီဆော်ဒါ၊ ပြတ်မထပ်
ထပ်ကာထက်ကာ ပေါင်းပေါ်မိခြင်းကြောင့်။ ဗုညော်၊ မိဋ္ဌိတဏှာ
အဝိဇ္ဇာမာန လှည့်ဖျားသွေးဆောင် ကြံသည်ဖြစ်၍။ ဂျိတာ၊ မိရိုး
သဏာသံသရာမှားမှားတာရှေ့ထုတေထုမိက တရားတို့ကို။ ဇျာယော်
ကော်ရော်၊ ယခုတရားသာသနာမှာ တခါတည်း စွန့်လွှတ်ထိုက်ကြ

ပေရာ၏။ ကရုဗြီဂုဏ်၊ ဝုညကြိယာဆက်မြှောက်သိုက်ထိုထိုတရားတို့၏။
 ပူရိယောရီ၊ ထုဝအဆက်ဆက် မပျက်လေ့လာ ဆည်းပူးမြည့်ကျင့်
 မြင်းကို၊ ဗုဒ္ဓရေ၊ ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်လိုက်ကြပေရာ၏။ ကျယ်ပေ်ထယ်၊
 ထံသရာထမ်း၊ နယ်စခန်းမှ ထွက်ထမ်းကို အထိုရှိကြထုန်သော၊
 သောဂေါတိ၊ ဒုက္ခကိုမြင် ထိုထံထဝကိုယ်တော်ချင်သည့်ထူတော်စင်
 အပေါင်းတို့၏။ ဆံဗော၊ ဝိဋ္ဌိတဏှာ ကိလေသာကို ပယ်ရာပယ်
 ကြောင်း ဖြစ်ပေသော၊ ပြင်တ္တတ္ထိ၊ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာသစ္စာခတ်တရား
 တွတ္ထိတိုးပါးကို။ ရော်ဆရဂေါ၊ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက် မပျက်သဲစွဲ
 အမြဲရှိထုန်ပေရာ၏။ ပရဇော်ပုရေ၊ ကလျာဏအပေါင်း သူတော်
 ကောင်းတို့ ကိန်းအောင်း ဓမ္မသျှော်သောအရပ်၌။ ပါဆိ၊ တမင်
 တစိုက် ရလိုရကြောင်း တရားကောင်းတရားမြတ် ပရမတ်ခတ်
 တို့ကို မပြတ်မလပ် ထပ်ကာထပ်ကာ မေးမြန်း၍သာ နေထိုင်ကြရာ
 သတည်း။

လူမိုက်များနတ်မိစ္ဆာအယူကိုယူကြတာပယ်၍
 မုရား၏တရားတော်ကိုကျင့်ရန်

၂၅။ ဇူဂျီနာဇီ၊ ကရုဗြီဂုဏ်-ဣညော်ဒေဇော်၊ ပူဇော်ကော်
 ဟိုဏ်း၊ ဣယောထုကြေ ဓရမော် ကရမော်၊ ဒုခေါဆုခေါ
 ဇေဓာထပ်ကြေ။ ဆာရိဇော်ဇွန်၊ ဂျီရိပေါ်ရေ၊ ဟိုရီ။

ဣယောထုကြေ၊ သတ္တဝါဖိုလ်မထိုထိုမျှထိုပြောပြမပြီး၍လောက
 ကြီး၌။ ဇေဓာ၊ တော်လျော်စွာ လူဖြစ်လာ၍ ခန္ဓာ အာယတန
 ပဋိစ္စခတ်ပရမတ်ကိုထပ်အပ်ထပ်ထပ်မကျွမ်းကျင် မထိဗ္ဗာကြသော
 သူတို့သည်။ ထပ်ကြေ၊ မပြတ်မလပ်အထပ်ထပ် ပြုလုပ်ကြထုန်သော။
 ဇူဂျီနာဇီ ကရုဗြီ ဂုဏ်၊ ရသေ့ဇော်ဝိတပထိတို့ကြံစည် လေ့လာ မိစ္ဆာ
 ညက်ဖြင့်။ ဣညော်ဒေဇော်၊ ၃၇-ဖြာ ဇော်မြီဒွာ နယ်မင်းတို့။
 ပူဇော်ကော်ဟိုဏ်း၊ အကြီးအကျယ် အသွယ်သွယ်ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ
 ပူဇော်ခြင်းတို့သည်။ ဒုခေါဆုခေါ၊ ဆင်းရဲချမ်းသာ ထိုနှစ်ဖြာတို့
 သယ်ခါမကင်းသဖြင့်။ ဓရမော်ကရမော်၊ ကာမသုလ္လိက အတ္တကိလ

မလ အယုတ်တရားနှစ်ပါးပါပေတည်း။ တထွေ့၊ ထိုသို့နတ်မိစ္ဆာကို
 ကောင်းစွာကိုးကွယ် သွယ်သွယ်ပြုထုတ်ခြင်းကို။ ဆာရီ၊ ဆောလျှင်
 မကြာ အခါခါဖြင့် ပယ်ကာစွန့်ပစ်လိုက်ကြရာ၏။ ဤရီပေါ်ရေ၊
 ကျေးဇူးသခင် ချစ်ရှင်မြတ်ဖျား ဟောကြားဆုံးမတော်မူအပ်သော။
 ဟူရီ၊ ဝိပဿနာညွှတ် စေတနာပိုင်းခြားရှင်နာမ် ပရမတ်ဘော်တရား
 ထို့ကို။ ဗော်ဇွန်၊ စိတ်မှာအစဉ် ဆင်ခြင်အောက်မေ့ တစေ့စေ့ဖြင့်
 နေ့စဉ်မကွာ နှလုံးသွင်းကာပြုထုတ်လိုက်ကြရာပေတည်း။

ဗုရားဖူးသွားသူတို့ဗုရားမတွေ့ကာမဂုဏ်မွေ့ခြင်း

၂၆။ ကြံသော၊ စာကြော၊ ပေါ်ရီဆော်ရမော်၊ ကြယ်ထော်ထယ်၊
 မော်နယ်ရော်၊ မြဲလွှော်၊ ဆရဗျော်ဆိမ္မိ၊ ဂေါ်ဗြဲထော်၊
 စော်ရော်နော်။

စာကြော၊ လျှင်ပေါ်ထော်လည်မတည်ကြည်သောစိတ်ရူးစိတ်မိုက်
 ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကြံသော၊ အဝေးအနီး ကြီးကြီးလှယ်လှယ်
 သွယ်သွယ်ဖျားဖြား ရတနာထုံးပါး ဗုရားဖူးသွားကြသော သူတို့
 သည်။ ပေါ်ရီဆော်ရမော်၊ စရိတ်ကုန် ကိုယ်နှင်းရော်ကာရမ်းရ၍
 ပင်ပန်းကြောင်းသာဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ကြယ်ထော်ထယ်၊ မုချထောန်
 အမှန်စင်စစ်အားဖြင့်။ မော်နယ်ရော်၊ ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ
 ဝိညာဏ် ထေးတန်သော အာရုံဖျားသည်သည်။ မြဲလွှော်၊ ဗုရား၊
 တရားအစစ်ဖျားကို ထားထားမတွေ့ ကာမဂုဏ်တွေ့၍ ထနေတိုင်ပေ
 တွေဝေကြလေ၏။ ဆရဗျော်၊ ကြံသမျှချက်ချင်း ပြုကြွင်းဥသံ
 အထုံးစုံသော။ ဆိမ္မိ၊ စိတ္တဆန္ဒ စိမ်သနှင့် ဝီရိယမပြတ် ဣဒ္ဓိပါဏ်
 ထေးပါး ပြည့်စုံခြား၍ ထိုကားခရို ငြီးဘိအောင်ခြင် ဖျားမြင်မြင်
 တို့သည်။ ဂေါ်ဗြဲထော်၊ ဂေါ်တမသခင် ချစ်ရှင်မြတ်ဖျားဟောကြား
 ပေသည်။ စော်ရော်နော်၊ ဝါးပါးခန္ဓာ နှစ်မြာရှင်နာမ် ထာဝီပဋ္ဌာန်
 သစ္စာ အာယတနဘော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပရမတ်အနှစ် တရားအစစ်
 အထုတ်မြတ်ပေတည်း။

မာနုဏ္ဏသံဘတရားကိုပယ်၍ ဝိပဿနာပွားသင့်ကြောင်း

၂၇။ ဗြိဟော ဗြိဆ္ဗာဆော၊ ရိမိတော်ရိ မော်ဒေါမာ၊ ဓရစော်၊
ဒေါရိဟောရိ ဆော်ဒါတော်ရော်၊ ဗျညော်၊ ဗော်ဇွန်နော်။

မော်ဒေါမာ၊ ဝါကောဝါကား၊ ဝါတကားဟု ထောင်လွှား
မောက်မို မာနုဆိုသော တရားထိုင်း။ ဓရစော်၊ သူတပါးကို
စောင်းချိတ်ဆို၍ မလိုမုန်းကြောင်း မျက်စောင်းထိုးတတ် မမြတ်
တရား အကျင့်များထိုင်း။ ဒေါရိဟော်ရိ၊ အဟတ်ကော် အမှန်
ပယ်ဖျောက်ပြီး၍၊ ဗြိဟော၊ မမေ့မလျော့ မပေါ့မတန် မြဲမြံခိုင်ခံ့
စွာမြင့်။ ဗြိဆ္ဗာဆော၊ ဝိပဿနာညွတ်လျင်မြန်ချက်ချင်း သက်ဝင်
ခြင်းကိုး နိဒါ၊ ခန္ဓာကိုယ်လုံး အကျဉ်းချုံးသည့် စိတ်နှလုံးတည်း၍။
ကော်ရိ၊ မပြတ်မလပ် တပ်တပ်ခွဲခွဲ ကျနသေချာ ပြုကြရာ၏။
ဗော်ဇွန်နော်၊ ရုပ်ခတ်နာမ်ခတ် ပရမတ်မှတပါး မြင်ဗာဟိရ
တရားထိုက်။ ဗျညော်၊ အဝိဇ္ဇာအမိုက် သူ့အကြိုက်ကို စိတ်စိုက်
စိတ်မှာ ထိုက်မပါရအောင်။ ဆော်ဒါတော်ရော်၊ မြင်ကြားနံ့လျှော်
ခြောက်ချက်အာရုံ လုံးစုံတရား ရုပ်နာမ်တား၍ ထင်ရှားအောင်သာ
မြင်ငြားအောင်သာ ရှုကြည့်အပ်ပေသတည်း။

ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ တရားတို့ကို ကျင့်သောသူသည်
မင်းပေါင်းတကာတို့ထက်မြတ်ကြောင်း

၂၀။ စိစော်ရော်၊ အရှစ်မော်ရော်နော်၊ ချိဟံနော်၊ နော်ဗော်
ဗ္ဗတ္တိ၊ မဟတ်ဂုဇ္ဇော် ယေယိတ္တတ္တိ ဝေါရော်မော်၊ ကာ
ရော်ဇနော်။

စိစော်ရော်၊ မမေ့မလျော့ မပေါ့မတန် မြဲမြံခိုင်မြဲထွာသော။
အရှစ်မော်ရော်နော်၊ မှုညစ်မတင် မြူစင်သန့်ရှင်းတကယ်တင်းသော
စိတ်ဝိညာဉ်ဖြင့်။ ချိဟံနော်၊ အောင်စေအပ်စဉ် ညက်အမြင်ဖြင့်
ဆင်ခြင်နှလုံးတွင်းအပ်သော။ နော်ဗော်ဗ္ဗတ္တိ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ အင်္ဂါ
ကိုးမည်ထုံးလိထိက္ခာဝိပဿနာမတ်ဓရမတ်အရားအို့အည်။ မဟတ်
ဂုဇ္ဇော်၊ မဟာဝုရိသအာဇာယ၏ လုံ့လအားကိုးညွတ်တန်ခိုးထိုက်ပါ

ပေတည်း။ ယေယီ၊ ဗုဒ္ဓကေန ဝရမတ်ညဏ်ဖြင့်အမှန်စင်စစ်မှုကား။
 ဣတ္ထိ၊ ထူတော်ကောင်းနှင့်သောတာပန်တို့လျှင်ရန်တမ်းထို မဂ်ဖိုလ်
 နိဗ္ဗာန်တရားမှန်ထို။ ကာရော်နော်၊ သင်အံ့ထေ့ကျက် မပျက်အမှု
 မြဲကျင့် ဆည်းပူးကြသော ထူတို့သည်။ ပေါ်ရော်မော်၊ လှ၊ နတ်၊
 မြတ္တာ သတ္တဝါခဝင်း၊ ဖြိုင်သက်တမ်းရသည့် သောဝါးတိုက်တွင်းမှာ
 ခင်းပေါင်းတကာတို့ထက် အဆတထောင် မကလေးအောင် အမြတ်
 ဆုံးဝေတည်း။

သင်္ခါရ တရားကိုဆည်းပူးမိသောသူသည်
 လတ်တလော ယေစေတတ်သော အဆိပ်အိုးကြီး
 စားမိသည်နှင့်တူကြောင်း

၂၉။ ရိဂ္ဂိဂျေဆော်၊ ဝေါ်ဖြံထော်ဆယ်ပါ၊ နာပူဇီဝေါ ခေပြီခေ
 ဗား၊ ဗာရော်ဇော်တော်၊ ဥပါယတ္ထော၊ မြဲဆေရော် ဆော်
 ဝေါထီ၊ ကွဗ္ဗော၊

ရိဂ္ဂိဂျေဆော်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရရန်အမှု၊ တရားထူး တရားမြတ်
 ဝရမတ်ထို။ ဝေါ်ဖြံထော်ဆယ်ပါ၊ လျှင်ကြံဆည်းပူး ပိပဿနာ
 ညဏ်ထိုကူးကြသော ထူတို့သည်။ ခေပြီခေဗာ၊ နတ်ပေါင်းများစွာ
 မြတ္တာသိကြား နတ်မိစ္ဆာ အများထိုထို။ နာပူဇီဝေါ၊ ကာယဝစီ
 လက်အုပ်ချီ၍ ရှုပ်ကြည်တမူ မပူဇော်ကြကုန်ထေရာ၊ ဗာရော်
 ဇော်တော်၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာနှင့် ပုညာ ပုည အာနေဉ္ဇထို။
 ဥပါယတ္ထော၊ ဥပါဒါန်စွဲ အားတုန်ခဲ၍ အမြဲပြုမိသော ထူသည်။
 ဆော်ဝေါထီ၊ မဂ်ညဏ်ဖိုလ်ညဏ်တရားမှန်ထိုပယ်လွန်မြတ်တော်
 တယ်သော။ မြဲဆေရော်၊ စားလျှင်ချက်ချင်း ထက်ငင်းထတော
 ထတ်တထော မသွေ ထေစေတတ်သည်။ ကွဗ္ဗော၊ ထူတော်
 ကောင်းမှန် ကေနမလုပ် အဟုတ်ပယ်ထား စက်ဆုပ်ခြားသည့်
 တရားအဆိပ်အိုးပြီးဖြစ်ပါဝေကုန်သတည်း။

အာရုံခြောက်ပါးထိခိုက်လာလျှင် လောကီနှင့် လောကုတ္တရာ
ဦးသူကနိုင့်ကြောင်း

၃၀။ ဒက္ခိတေ၊ သာကောရော၊ ခေတနောပြေထော၊ ဒေတေ၊ တိစ္ဆေ၊
ရိပုဆော်နော၊ ဇော်တေကော၊ ဣန္ဒြိယော၊ ဆော်နော၊
ဂေယောကာရော၊ ရိုက်ဇော်နော၊ တိယောရော။

ဒက္ခိတေ၊ မြင်ကြားနှင့်ထူးခြောက်ချက် အာရုံ ထုံးစုံမခြား
ဘယ်ရထရားတို့ကို။ သာကောရော၊ စိတ်မှာ စိုက်စိုက် နှစ်မြိုက်
ထိုက်စားမိယောတူ၏။ ခေတနော၊ မနောဝိညာဉ် စိတ်စေတသိက်
သည်။ ပြေထော၊ ပျက်စီးခြံခန္ဓတာပါဝေတည်း။ ဒေတေ၊ တိစ္ဆေ၊
ထူးနုတ်မြဲယွှာ သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာတို့၌။ ရိပုဆော်
နော၊ ကာမတ္တန္တုဗျာပါဖြေငြိမ်းပျားစွာသောင်းသောင်း နိဝရဏရန်သူ
အပေါင်းတို့သည်။ ဇော်တေကော၊ မျှောက်ကိုမျက်စင်းခတ်မိခြင်းတို့
အတွင်းရန်သူ ပွက်ပွက်ဆူလျက် ယောက်ယက်ဆံခတ် ငြိမ်ရော်ဆဲ
ပျာကလပ် ပျာကလပ် ရှိတတ်လှလေ၏။ ဣန္ဒြိယောဆော်နော၊
မင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရရန်တရား ဣန္ဒြေခြောက်ပါးကို ဖျက်ဆီးတယ်ယော
ဒိဋ္ဌိတဏှာ များစွာ သောင်းသောင်း နိဝရဏရန်သူ အပေါင်းတို့
သည်။ ဂေယောကာရော၊ တယောက်တယောက် ဝှဲမထောက်ဘဲ
ရောက်တတ်ရာရာ ဦးသူကသင်္ဂဟိရိုက်ဇော်ဟိရော်ကော၊ ခြောက်
ပြာအာရုံ ထုံးစုံထွေလျှင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်မနှိုင်း ရအောင် ထင်
တိုင်းကိုသာ ရောက်တတ်ရာရာ ပြုလျက်နေကြလေသည်။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဝေတ်သဗ္ဗာကို ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသော
သူတော်ကောင်းကို ပေါင်းဖော်၍
ထွက်ကြောင်းကိုကျင့်ရခြင်း

၃၁။ ကရုဏ်နော်တ္ထတ္ထိ၊ ဆံဆော်ကော်ရိ၊ ကရုဏ်နော်တ္ထတ္ထိ၊
ဆံဆောတောရိ၊ ဆော်ရော်ယိုဦ၊ ကြိုထွံနော်၊ ဆော်ရော်
ပေါ်နော်။

ကရုဏ်နော်တ္ထတ္ထော်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာကို ကောင်းစွာ ထင်ထင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ဘူတော်ကောင်းတို့နှင့်၊ ဆံဆော တော်ရှိ၊ အပေါင်း အဖော်သင့်လျော် အမြဲ အစိုသံယံ ပြုကြတုန် ရာ၏။ ကရုဏ်နော်တ္ထော်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဓာတ်သစ္စာကို ဝိပဿနာ ဆင်ခြင် တက္ကဏာ တင်၍ မြင်အောင် ရှုနိုင်သော ထူတော် ကောင်းတို့။ ဆံဆောတော်၊ စိတ်ထားစိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်း ပြု၍ ဝေါင်းဖော်မိအောင် ရှုတ်ဆောင်ကြရာ၏။ ဆော်ရီယုဒ္ဓိထော်၊ ထူတော်ကောင်းများ ဆုံးမထားသည့် ဂရား ပရမတ် အထွဋ် ဓာတ်ကို ထေးမြတ်ယုံကြည် စိတ်၌တည်ပြီး။ ဆော်ရော်ဝေါ်နော်၊ နားထောင်စိုက်စိုက် ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို မှန်အောင်ထိုက် ကြ၍၊ ဤထံ့နော်၊ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်ပရမတ်ကို တင်အပ်ပေး အမြင် သင်းအောင် ချက်ချင်းလျှင်စွာ ပွားများ၍သာ ကျင့်ကြံ ၍သာ နေလိုက်ကြရာသတည်း။

နားရှိလျက်မကြား၊ စိတ်ရှိလျက်မသိ နိုင်ခံ့စွာပေါလျက်
မတည်ကြည်ခြင်းကိုပြခြင်း

၃၂။ ဆူနီလေနာ၊ ဆူနီကာရော်၊ ဇာနီထေ၊ နာဇာနီပြာနော်၊
ဒေါ်ရာရိထေ၊ နာပာရိ၊ နိဇ္ဈော်ရော်။

ကာရော်၊ ထောက သုံးတန် သတ္တဝါမှန်က ကေန်ရှိကြသော နားရှက်သည်။ ဆူနီလေနာ၊ ထေထေချာချာ ကောင်းစွာ မပျက် နားထောင်ကြဝါလျက်။ နာဆူနီ၊ နိဇ္ဈာန် ရောက်ကြောင်း ကောင်း ထေတရား မြတ်စကားကို သတ်ခါမှ မကြားနိုင်ကြလုန်။ ပြာရော်၊ ထေတက သုံးတန် သတ္တဝါမှန်က ကေန်ရှိကြသော စိတ်သိပ်ပြာ ပိညာဋ်သည်။ ဇာနီထေ၊ မြောက်ပြာအာရုံ သုံးစုံမပျက် အခံဓာတ် အထိုက်ဓာတ် အထွက်ကြောင့် ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှိပါလျက်။ နာဇာနီ၊ ခန္ဓာရှစ်နာမ် ပရမတ်ဉာဏ်ကို ကေန် တည့်တည့် မထိနိုင် ကြကုန်။ ဒေါ်ရာရိထေ၊ မတုန်မလှုပ် အဟုတ်ခိုင်ခံ့သော နေရာ၌။ နိဇ္ဈော်ရော်၊ ပုံထေမလွဲ အားကုန်ခဲ၍ မြဲမြဲတီး နေရပါလျက်။ နာပာရိ၊ သဝအဏက်ဆက် သံသရာစက်နှင့် ကမ္ဘာ ပျက်တောင်

တမင်တဖိုတ်တလေးထောက်မျှ ခြံမြဲစွဲစွဲ တည်တည် ကြည်ကြည် ရှိပါစော့အံ့နည်း။

ကာမဂုဏ်ငါးပါးလောဘ မောဟ မာန ဣဿာ
တရားတို့မဖြစ်အောင်နေရခြင်း

၉၃။ ကာမော်ကုရုဇ္ဈာ၊ လုဇ္ဈောမုယော၊ မော်ဒေါ်မာရစော်၊
ထမ္မောဆော်ယော၊ ထသျှဋ္ဌိနေ၊ နိဗ္ဗတော်ကော်ရိထော်။

ကာမော်၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါး၊ ဖျော်ဖျော်ပါးပါး၊ ထိုက်စားခြင်း၊ အမှုဟိစ္စ၎င်း၊ ကုရုဇ္ဈာ၊ ဇေယျရာကိုပင် မြင်မြင်ကရာ လျှင်စွာစိတ်ဆိုး တတ်ထောခေါ်သ၎င်း၊ လုဇ္ဈော၊ မတရားမဆင်ခြင်ဇေယျလျှင်မြင်လျှင် ထိုချင်တတ်သော ထောဘ၎င်း၊ မုယော၊ သစ္စာလေးထွေ မထိချေ၍ ဘွေဝေမိုက်မဲသော မောဟ၎င်း၊ မော်ဒေါ်၊ ငါကော ငါကား ငါတကားဟု ထောင်တွားသောမာန၎င်း၊ မာရစော်၊ ရန်စထောင် အားကိုး မျက်မှန်းကျိုး၍ မျက်စောင်၊ ထိုးခြင်း၎င်း၊ ထမ္မော၊ သတ္တဝါကို မကြာနှိပ်စက် ခက်ထန်နိုင်မာခြင်း၊ ခြောက်ပါးနှင့်၊ ဆော်ယော၊ ဖြစ်ပျက်တမှု ဆူဆူပွက်ထ အတူတကွ၊ ထသျှဋ္ဌိနေ၊ ခြောက်ပြာအာရုံထုံးစုံမဆိုင်းနေရာတိုင်းတို့၌၊ နိဗ္ဗတော်၊ ပါဒိဗိဇနာ နာရီမထပ် သယ်အခါမှမဖြစ်ရအောင်၊ ကော်ရိထော်၊ ဖြစ်ပျက် နှစ်တန် ဝိပဿနာညွှတ်ပြင် ဝေထန်ပိုင်းခြားထျက် တားမြစ်၍သာ ပြုကျင့်၍သာနေသင့်လှပေတည်း။

နိဝရဏရန်သူခြောက်ပါးကိုသတ်၍ဗုရားကိုပူဇော်ခြင်း

၉၄။ ဘာနန္ဒော်၊ ကော်ရိ၊ ရိဇ္ဈေယေ၊ ရိဝုဂေါရိ၊ ပေါ်ရာဇော်
ယော်၊ ဩနာယာဆော၊ ဂေါ်ဗျည်တော် ပူဇိဇော်။

ရိဝုဂေါ်ရိ၊ အသားကပင် ထောက်ထျင် ထွက်လာ ပုံပမာသို့ နိဝရဏ ရန်သူအပေါင်းတို့ကို၊ ပေါ်ရာဇော်ယော်၊ တတဝလုံး အစတုံးပြီး ဆုံးရှုံးပျက်စီး၍ ထွားစေခြင်းငှါ။—ဂေါ်ဗျည်ထော်၊

သဗ္ဗဗုဒ္ဓသခင် ထင်ထင်ရှားရှား ဂေါတမ္မုနိ အရှင်ဗုဒ္ဓဘုရားကို ရိုသေပူဇော်
 ခန္ဓာလိုက်လုံး ဝိတ်ကာဖုံးပြီးအကျဉ်းချုံးလည် စိတ်နှလုံးထည်း၍၊
 အာနန္ဒော၊ စိတ်မှာမကွက် နှစ်သက် ကြည်ညိုခြင်းကို။ လောကီ၊
 ပြုကျင့်မတွေ့ ဖြစ်စေပြီး၍၊ ကြနာယာဆော၊ စိတ်ကိုပိုင်ပိုင် ပိုင်ပိုင်
 မြှောင့်မြှောင့် မနှောင့်မယှက်။ ပူဇော်၊ အာရုံတွေတွေ့ပေပေလီလီ
 မတည် ထိမ်းချုပ် အတုတ်အတပ် အတပ်မြင်အောင် အမြတ်
 ထွက်ခေါင် ပူဇော်လိုက်ကြရာထတည်း။

—
 ဗုဒ္ဓလောကောဝိဒအားနှိပ်စက်သောသူကို
 ဧဝါသထွက်ကောင်း၏၊ တရားအစည်းအဝေးကို
 လောသထွက်ကောင်းခြင်း

၃၅။ ကရုဏ်နော်ဆယ်ပါ၊ ကာရုဗြိပေါ်နော်၊ ဣရုဗ္ဗောတ္တတ္ထော၊
 ဒေသျှိဇော်နော်၊ ဣတ္ထော၊ ဆာဒုဗ္ဗိယော၊ လောရကောပာ။

ကရုဏ်နော်ဆယ်ပါ၊ ဗုဒ္ဓဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ အာနန္ဒာ၊ ဣန္ဒြိယ၊
 ဆည်းကပ်လျက်၊ ကာရုဗြိပေါ်နော်၊ သံသရာထွက်ကြောင်း၊ ကောင်း
 ခြင်းမမှား၊ တရားအမြိုက်ရည်ကို ထောက်လှမ်းသော၊ ဣတ္ထော၊
 တလျာဏ အစစ်ထေက္ကအဝင် အရိယာသခင် ထူထောင်စင်အပေါင်း
 သည်း၊ ဒေသျှိဇော်နော်၊ အထကားသက်သက် နှိပ်စက်ထွင်းပန်း
 တတ်သောသူမိုက်ကို၊ ဣရုဗ္ဗော၊ သဘာဝသဘောတတ်တယောမြင့်
 ဓမ္မဧဝါသ ထွက်သော်လည်း ထွက်ကောင်းပါ၏၊ ဟော်ရကောပာ၊
 တရားသဘင် ဆင်ယင်လေ့လာ စည်းပေးရာကို လျှင်စွာမေးမြန်း
 စုံထောက်လေ့ရှိသောသူသည်၊ ဆာဒုဗ္ဗိယော၊ သူထော်ကောင်း
 စိမ့်တားလည် တရားပွဲအစည်းအဝေးကြီးကို။ ဣတ္ထော၊ နာကြားရန်
 အတွက် တရားမက်၍ နေ့ဆက်ရက်ဆက် လောသထွက်ခြင်းကို
 တပ်မက်၍သာ မက်မော၍သာ ပြုကျင့်ကောင်းပါပေတည်း။

ရုပ်နာမ်တရားကိုဟောပြောကျင့်ကြံခြင်းမှလွဲ၍ လောဘ၊မာန
ထောင်လွှားသင့်ကြောင်း

၃၆။ မူဟော၊ ဤရှစ်ထော်ဇွန်၊ လထွေ၊ ပြီနော်မော်ဂေါ်တရှင်
နော်၊ ဂုဏော်-ဂါဏေ၊ နိဇော်တော် ကော်ရိတော်၊ ဇော်
ထထွေထ။

မူဟော၊ ထဲထဲမဲမဲအားကုန်ထဲယု အံသွား မဲသင့်သော အရာ၌။
ဤရှစ်ထော်ဇွန်၊ မောပိမင်ညက် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဝိပဿနာ ကိစ္စကို။
ပြီနာ၊ ဖယ်ကြဉ်ထား၍၊ လထွေ၊ လောဘထွက်၍ သက်သက်အလကား
မဲသင့် မဲသင့်၏ယူ၍။ မော်ဂေါ်၊ စိတ်ကို ထက်အောင် ထောင်
ထောင်လွှားလွှား မော်ကြားခြင်းမာန တရားသည်။ နိဇော်တော်၊
ထူတော်ကောင်းမှန် ဝိပဿနာ ညက်ဖြင့် ကော် စင်စစ် မဖြစ်
စကောင်းပေ။ ကရှင်နော်ဂုဏော်၊ သမ္ပုဒ္ဓသခင် ရှင်တော် ဗုဒ္ဓား
ဟောကြားဆုံးမသော ဂုဏ်ဈေးနှူးအပေါင်းကို။ ဂါဏေ၊ သင်အံ
ထော့ကျက် နေ့ဆက် ရက်ဆက် ရှစ်ထက် သရဏ္ဍာယ်ခြင်းမှ။ ပြီနာ၊
ဖယ်ကြဉ်ထား၍၊ လထွေ၊ လောဘထွက်၍ သက်သက်အလကား
ကြားသင့်-လွှားသင့်၏ယူ၍။ နိဇော်တော်၊ ထူတော် ကောင်းမှန်
ဝိပဿနာညက်ဖြင့် အမှန်တိတိ မရှိစကောင်းပေ။ ဇော်ထထွေထ။
အာရုံခြောက်ထွေ ကြံစည်လေသမျှ အစစအပြာပြာ အရာရာထို့၌။
နိဇော်တော်၊ လောဘ-မာန-ဣဿာ-မစ္ဆရိယ မဖြစ် ရအောင်။
ကော်ရိတော်၊ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် ပရမတ်ကို တပ်အပ် စိတ်တွင်
ညက်သမ္ပစဉ်ဖြင့် ဆင်ခြင် ၍သာ ကြည့်ရှု ၍သာ ပြုထိုက်ကြရာ
ထတည်း။

သင်္ခါရအကုသိုလ် ကုသိုလ်ကို အားထုတ်သောသူသည်
လောကုတ္တရာကိုကျင့်ကြံက မဖြစ်နိုင်ကြောင်း

၃၇။ ဣညော်ထ၊ ဂေါန္တရော် ကမ္ပေ၊ ဣညော် တတ္တတ္ထိ
ဇာရော်၊ ဟိန်နမော်၊ ဣတ္တိပေါ်ထ ဆော်ဂေါဇော၊
တ္တိဂေါ။

ဗုဒ္ဓညောင်ထာ၊ ရသေ့ဇော်စီ တပယိတို့သည် ကြံစည် ပြုလုပ်အပ်စ
 သော လောကဓမ္မတာ သင်္ခါရာ ကုသိုလ်-အကုသိုလ် တရားတို့၌။
 ဂေါန္တရော်ကဓွေ၊ တစိုးတရ စိတ်ချလက်ချ နှစ်သက် ပြုလုပ်တတ်
 သောသူသည်၎င်း။ ဗုဒ္ဓညောင်ထွဏ္ဍိ၊ ထိုထောလီဓမ္မတာ သင်္ခါရာ
 သုံးပါးတရားတို့၌။ ဇာရော်ဟိန်မော်၊ အားထုတ်မပျက် နေ့ဆက်
 ရက်ဆက် ရွက်ဆောင်ထေ့ရှိသော ဆူတို့သည်၎င်း။ ထွဏ္ဍိပေါ်ထာ၊
 ထံသရာထွက်ရန် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဝိဝဿနာ တရားတို့ကို။ ဆော်ဒါ
 ဇေတီ၊ ကျင့်ကြံထုပ်ဆောင် ငြားသော်သည်။ ထွန်ဂေါ၊ လောက
 ဓမ္မတာ သင်္ခါရာအထွက် ကာမဂုဏ်ပျက်သဖြင့် ပျက်စီး ရှိသာ ပြုန်း
 ထီးရှည်သာ ဖြစ်လေတော့သတည်း။

အမျက်ထွက်ခြင်းကို စင်ကြယ်အောင် သူတော်ကောင်းနှင့်
 ပေါင်းဖော်ရမည့် အကြောင်း

၃၀။ ကျီပါဂေါ်ရိတေ ပါရေ၊ ကဓမ္မော ကုရဓမ္မော၊ ဆပေျှိာ၊ ကော်
 ရေ၊ ဆာဒုဇော်နော်၊ ဇော်တိ၊ ဟော်ရော် ဆံဇော်။

ကဓမ္မောကုရဓမ္မော၊ အထိဋ္ဌာဒေါနေဿ အမျက်ထွက်ခြင်း အမှု
 ပြုလုပ်ခြင်းစသည်တို့ကို။ ဆပေျှိာ၊ စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ။ ကော်ရေ၊
 ပြုလုပ်သောသူသည်။ ကျီပါဂေါ်ရိတေ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်မှ
 သာလျှင်၊ ပါရေ၊ မုချအမှန် ဧကန်ဖယ် တကယ် စင်ကြယ် ပါအံ့
 နည်း။ ဇော်တိ၊ ဇာတိပုည ဂုဏ်မာနနှင့် တသာဝရှိ တကယ် ပြည့်စုံ
 သော။ ဆာဒုဇော်နော်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ထိဋ္ဌာကျွမ်းကျင် သူတော်စင်
 တို့နှင့်။ ဆံဇော်ကော်ရေ၊ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံ တပည့်ခံ၍ ကော်
 နေလိုက်ပါမူကား။ ဟော်ရော်ပါရေ၊ ဒိဋ္ဌိတဏှာ ထုံးဖြာမာန ပပဉ္စ
 တရားမရှိ၍ ပကတိအမှန် သန့်ရှင်းတဖန် စင်ကြယ် ကြရထေ
 ဆတည်း။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟသည် ခန္ဓာကိုယ်၌ဖြစ်တတ်ခြင်းအကြောင်း

၃၉။ ကုရဓမ္မောပါ၊ နာကော်ရေ၊ ကျီပါ၊ ကုရဓမ္မော၊ ကြာကော်၊
 ဆော်ဒါဒိပါ၊ ထုတ္ထော၊ မုတော၊ ဝေယိယိထော်၊ ကော်
 ထော်နော်။

ထူရဋ္ဌောပါ။ မျက်ကြွပ်ကိုးတန် ကိုယ်ထွင်းရန်ကို၊ နာကော်ရေ၊
 မထွက်ကြစေရာ၊ ကျီပါ၊ တနည်းကား။ ထူရဋ္ဌော၊ အမျက်ဒေါသကို။
 ဆော်ဒါဒိပါ။ ခြောက်ဖြာအာရုံ ထုံးစုံမဆိုင်း၊ တွေ့ကြုံ ဖေ့ဆော်
 ကိုင်းထို၍။ ကြာကော်၊ တကယ်ကေန် အမှန်မရှိ၊ စွန့်နိုင်အောင်
 စွန့်ကြရာ၏။ ထုတ္ထော၊ အဆင်း၊ အထံ ခြောက်တန်အာရုံထုံးစုံတွေ့ကာ
 ထိုချင်တတ်သောသောတည်း။ မူဟော၊ ဗုဒ္ဓဖြစ်ရန် တန်တန်မထိ
 အပိုက်ဖိသောမောဟတည်း။ ယေယီထော်၊ ဤလောသ၊ ဒေါသ၊ မောဟ
 မာနတရားတို့သည်။ ကော်ထော်နော်၊ ရွှင်နာင်နှစ်ဖြာ ကိုယ်ခန္ဓာထွင်
 ဆင်ခြင်သမျှ ထေးရန်ခဲသဖြင့် မုချကေန် အမှန်ဆတ်ဆတ် ဖြစ်တတ်
 မြင်းတရားပါပေတည်း။

အဇ္ဈတ္တရန်သူအပေါင်းကို ဝိပဿနာနှင့်ဆုံးမလျက် မုရားကို
 ကြည်ညိုရန်။

၄၀။ ဆော်ယော်ရိပု၊ ဆော်ဒါဟိနော်၊ ကော်ရိဗော်၊ မော်နယ်
 ရော်၊ ဒီဟံနော်၊ ကရူင်နော် စန္ဒရော်၊ ကောရိယာ၊ သဗ္ဗ
 မော်ရော်နော်။

ဆော်ယော်ရိပု၊ ခြောက်ဖြာအာရုံ တွေ့ကြုံပါမှ ဖြစ်လာရသော
 အဇ္ဈတ္တရန်သူအပေါင်းကို၊ ဆော်ဒါဟိနော်၊ သတိပညာ ဝိပဿနာ
 အထက်တပ် မပြတ်နှိုးဆော် စွန့်ထိုက်ကြကုန် ရာ၏။ မော်နယ်ရော်၊
 ဝေဒနာ သညာသင်္ခါရာ ဝိညာဏ်ထေးတန်ထော နာမက္ခန္ဓာတရား
 တို့ကို။ ဒီဟံနော်၊ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ကောင်းစွာဆုံးမ အပတား
 မြင်းဖြင့်။ ကော်ရိဗော်၊ ပြုကုန်လျက်။ ကရူင်နော်စန္ဒရော်၊ ထေး
 ကျွန်းလွမ်းကြည် ဝုတ္တဗိယပြည့်ဝန်းနှင့်တူပေသောထုံးလူ့ ထွက်တား
 မုရားသခင်၏ မျက်နှာကော်ကို။ သဗ္ဗမော်ရော်နော်၊ မနောစိတ်
 ထွင် ကြည်ထင်မရွှေ အောက်မေ့နှလုံးတားမြင်းဖြင့်။ ကော်ရိယာ၊
 ကာယဝစီ ထုံးစံမနော ဩထိုက်ဝနာ ပူဖိုတာဖြင့် ရှိရှိဆေထေ
 ထေးထေးမြတ်မြတ် ပြုကျင့်အပ်ပေသတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ကိုဟောသဖြင့် မနာခံနိုင်၍
ထွက်ပြေးခြင်း

၄၀။ အာပူနိ၊ ဝါလာပျေ၊ ဆော်ပျေ၊ ဆူနီယာ၊ ဝေါဗိဗ္ဗထော်၊
ရော်ဗျေ၊ လျှိုထော်၊ ရော်ဗျေ၊ ဇေနော်၊ ကော်ရီ ဝေါနော်။

အာပူနိ၊ အရူပသုံအဝါယ်တို့သို့ ဆန်စုန်၊ အောက်၊ ထက်၊ ထဝင်ပီပီ
နွံတို့ကြောင့် ဖိလာထုတ်ချင်း ပြေးသွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်
သော။ ဆော်ပျေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ခြား ခြောက်ပါး
သင်္ခါရတို့သည်။ ဝေါဗိဗ္ဗထော်၊ သမ္မုဒ္ဓသခင် ချစ်ရှင် ထွတ်ထား
ဝေါထုံမူနီအရှင်မုရား၏။ ရော်ဗျေ၊ ဗိဋ္ဌိတဏှာ ပပဉ္စာကို အနေ
ကဇာ တင်တော်မူသော တရားတော်အသံကို။ ဝါ၊ ထံသရာစက်
ပြတ်ကာထွက်သော မင်တရား ဝိုက်တရား၏ အသံကို။ ဆူနီယာ၊
ကြားနာကြရသဖြင့်။ ဝါလာပျေ၊ များစွာ ထောင်းထောင်း ရှင်လူ
အပေါင်းတို့ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ကြရလေကုန်၏။ ဝေါဗိဗ္ဗထော်၊ ဟကယ်
ဟုတ်တိုင်း နှိုင်းရာတန္တုဥပမာပြုလိုက်လျှင်။ လျှိုထော်၊ တောနေ
ထုံးထောင် သားငါးကောင်ကို မရှောင်တန်ခိုး အစိုးရသောခြင်္သေ့
မင်း၏။ ရော်ဗျေ၊ ဝဲတန်ဟိန်းအောင် ကျိန်းမောင်း မြိုင်းချောက်
ယောက်လိုက်သော အသံကို။ ဆူနီယာ၊ နားအံ့ပွင့်၍ လွင့်ကာ
ကွဲမသောကံ ကြားသိလိုက်ကြရသော။ ကော်ရီဝေါနော်၊ ထွေး
တောညွှန်မြင် ဆင်ခြင်ခြင်းကိုပြုတတ်သော ဆင်အပေါင်းတို့သည်။
ဇေနောဝါလာပျေ၊ သစ်ဝင်အပေါင်း ထောင်းထောင်း ကြေမှု
ကဆုန်ချလျက် ခဏမဆိုင်း အော်ဟစ်၍သာ ကြွေးကြော် ၍သာ
ပြေးလေသကဲ့သို့ ပေလျှင်တည်း။

သူတော်ကောင်းများ ရုပ်နာမ်နွောတရားနှင့် ဝေးကွာရခြင်းသည်
ငါးလိပ်တို့နေပူပူာ ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံရသကဲ့သို့
တူပုံအကြောင်း

၄၂။ ဇော်ထော်မြီနု၊ ဇေနော်မြီနော်၊ ဒုက္ခိထေ ဝါရေ၊ အာယု
ဟိနော၊ ပြေမော်မြီနု၊ ဟောယိမော်တော်၊ ဣတ္ထော်။

...ဇော်ထောင်မြို့နု၊ ရေခရီးဇယာ မြေပြင် ကုန်းကျော ထက်ညွှာ
 ဇေနေန်မြို့နော်၊ နေပူလှိုင်နေကြရသော ဝါး၊လိပ်-ထိုထည်း၊ ငှက်
 တေ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခတ္ထေကြရသကဲ့သို့၎င်း။ အာဟုတ်နော၊ အသက်နေ
 ဆုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြ သကဲ့သို့၎င်း။ ပြေမော်မြို့နု၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ
 ပရတ္ထေတရားတို့နှင့် ကင်းကွာကြကုန်သော။ ဣတ္ထော်ပါရေး၊ ဒုက္ခ
 ရန်သေး ကင်းဝေးတို့ကို ကျင့်ကြံခြင်း ပြုကြသော ထူတော်တောင်း
 တို့သည်။ ဇောယီမော်တော်၊ ဤဝါး၊လိပ်နှစ်ဖြာ ဥပမာသို့ မှန်စွာ
 အရှိပုံကိုကြည့်ပြီး တိတိပြတ်ပြတ် သတိချစ်၍ ထိအပ်လှပေသတည်း။

မိမိခေါ်၍ ရသော ရေယာဉ်ကို အသဲစွဲ တပ်နှစ်သက် သကဲ့သို့
 နိဗ္ဗာန်အလိုရှိသော သူသည် မဂ္ဂင်ရေကို
 နှစ်သက်ရန် အကြောင်း

ငှားဇော်ဖေကော်၊ ဇော်ထောင်တော်ဂေါ်တိ၊ ထိမော်တော်
 ဇောကန္တီရော်တိ၊ ဆေရီဇာနေ၊ ဇောယီ၊ကြနုရော်တော်၊
 ဇော်ဖေကော်၊ မိုးရေထိုခေါ်ကတ်သောငှက်သည်၊ဇော်ထောင်
 တော်ဂေါ်တိ၊ မိမိခေါ်၍ရသောမိုးရေ၌၊ ဇောကန္တီ ရော်တိ၊ မတုန်
 ချုပ် ငှက်ထုတ် အမြဲ အသဲစွဲတပ်နှစ်သက်သံည်ကို။ ထိမော်တော်၊
 ထိအပ်ကြပေ ကုန်၏။ ဆေရီဇာနေ၊ ထိုမိုးရေကို သေသေချာချာ
 ကောင်းစွာ နှစ်သက် ဇာရီ ငှက်ကဲ့သို့။ ဇောယီ ကျင့်ဖို့ ချင့်ရန်
 တန်တန်ထိုသား ရှစ်ဝါးမဂ္ဂင် ရေအယဉ်ကို။ ကြနုရော်တော်၊
 အစဉ်တစိုက် နှစ်မြိုတ်သဲစွဲ အားကုန်ခဲ၍ အမြဲတွေ့ မလွှဲတဖြာ
 ပြုထိုက်လှပေသတည်း။

ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို ရုပ်နာမ်ဓန္ဒာတရားကို ဟောနိုင်လျှင်
 ဆရာဖုရားဟူ၍ မှတ်ရမည်ကိုပြခြင်း

၄၄။ မြဟွေခနော်၊ ချယ်တရီဖော်၊ ထိဇန္တု၊ ထူတရု၊ ကြယ်နယ်
 တော်ရော် ဆေယီကသျှစ်နော်၊ ဣတ္ထော မြာတာ၊ သျှိရိဂူ
 ဇောရော်။

ပြဟောရန်၊ မဟာဗြာဟ္မဏ ဝုဏ္ဏားမျိုးတို့ သည်၎င်း။ ချယ်တန်
 ယော်၊ မဟာထမ္မတ ခတ္တိယမင်းမျိုးတို့ သည်၎င်း။ ထိန္ဒေ၊ မဟာ
 ဓနသုဋ္ဌေးမျိုးတို့သည်၎င်း။ ဆုတရ၊ လတ်လတ် ကုန်သွယ် သူကြွယ်
 မျိုးတို့သည်၎င်း။ ကြယ်နော်ဟော်ရော်၊ ရဟန်း၊ ရှင်လူ မည်သူမဆို
 ပုဂ္ဂိုလ်တပါးပါးတို့သည်၎င်း။ တရွှစ်နော်၊ မဟာကရုဏာ လွန်စွာ
 ကြီးမား မြတ်ဗုရား၏။ ထွဏ္ဍော်၊ ထိုထိုခန္ဓာ ရုပ်နာမ် သတိပဋ္ဌာန်
 သစ္စာ အာယတနခေတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပရမတ္ထတရားစကား တို့၎။
 မြာတာ၊ ဝေထန်ပိုင်းခြား ဟောကြားဆုံးမပြောဆိုခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်
 သော။ ဆေယီကရှစ်နော်၊ ရဟန်း၊ ရှင်လူ မည်သူမဆို ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်တား။ သျှိရိဝုဂ္ဂဟော်ရော်၊ ကျောက်တီး အတူအလေး ဝုဏ္ဏ
 ထိုသူကိုပင် ကြည်ရှင်ဆဋ္ဌား ရိုသေငြားသဖြင့် မြဲခြားဝေ ဗုရား
 ဆရာဖြစ်ထိုက်ပါပေသတည်း။

ဓုသီလ ရဟန်းရှင်လူနှင့် မေင်းဖေတိကံ ငရဲသို့ရောက်ခြင်း
 သုသီလရဟန်းရှင်လူနှင့် မေင်းဖေတိကံ နိဗ္ဗာန်သို့
 ရောက်ခြင်း

၄၅။ ဓုသံဃော၊ ကော်ရိထော်၊ ငုံရာ၍၊ နိဗ္ဗာသော၊ ဆုသံဃော
 ကော်ရိထော်၊ ဗိန်ကွန်ထော်၊ ပါယီလော။

ဓုသံဃော၊ အထဇ္ဇိ ဓုသီလ ပါပတိက္ခူ၊ ရှင်လူ ရဟန်းတို့နှင့်။
 ကော်ရိထော်၊ ကံကြီးကံငယ် ထွယ်သွယ်ဝဝ အတူတကွ မြှုပ်
 ကြသောသူတို့သည်။ ငုံရာ၍၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်
 ထေးထွယ်အပါယ ဓုက္ခ အမျိုးမျိုး တို့၎။ နိဗ္ဗာသော၊ စောက်ထိုး
 ဖွမ်းပြန် အတန်တန်ဖြင့် ခံရအခြေပါပေတည်း။ ဆုသံဃော၊ ထဇ္ဇိ
 ပေသတ သိက္ခာကာမ ကလျာဏတိက္ခူ၊ ရှင်၊ လူ၊ ရဟန်းတို့နှင့်။
 ကော်ရိထော်၊ ကံကြီးကံငယ် အသွယ်သွယ် အဝဝ အတူ တကွ
 မြှုပ်ကြံစော့သူတို့သည်။ ဗိန်ကွန်ထော်၊ ၂၆-မှန် နိုင်ငံ မေင်းစု
 ကြည်မှုအေးစွ ထေးခေသည့် အမဟည်ပေ နိဗ္ဗာန်ပြည့်၌သာ
 ဟျင်။ ပါယီလော၊ မုချကေန် အမှန်မလွဲ အနိုင် အမြဲဖြင့် လည်း
 ကျောင်း၍သာ ဝုန်းအောင်း၍သာ နိဗ္ဗာန်ကြရလေသတည်း။

မင်္ဂလာတော်ကျင့်ထုံးပြခန်း

၃၆။ အာဇီကာရီ၊ လီလီထော်ရဲ၊ ဒိနပ်ဂျေရော်၊ ဆာရီဆာရဲ။

အာဇီကာရီ၊ ဒိဋ္ဌိသက္ကာ သယ်ခါမဝင် သန့်စင် ကောင်းလတ် ထုံးထင်ထိက္ကာတင်ပြီးပါ၍။ လီလီထော်ရဲ၊ တက္ကာ သတ်ရန် တဟိ ပဋ္ဌာန်ကာယဂတာ ဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအစုကို၊ ဒိနပ်ဂျေရော်၊ နေဝင်၊ နေထွက် အထက်မင်လိုဆက်လက်၍ မရသမျှကာထုတ်ထုံး။ ဆာရီ၊ ဒိဋ္ဌိသေ၍ ထုံးထွေမင်ဆင့် ရရန်ခွင့်ဖြင့် တက္ကာသွင်အောင်။ ဆာရဲ၊ ၃၂-ဖြာ အသုဘာဖြင့် ဝေဒနာအစု ဗုဒ္ဓအစုကို ရှုကြည့် ၍သာ သင်မြင်အောင်သာ ပြုကျင့်ထိုက်ပါပေသတည်း။

ဒိဋ္ဌိသေပြီးသူ အထက်မင်ကို ကျင့်ရန်ပြခန်း

၄၇။ မြင်ဒါဗော်နော်၊ ရာဒိကျေဆော့၊ ဆော်ဒါဆာရီ၊ မြင်ဒါ ဗော်နော်၊ မြေဇော်မြင်ဒါနော်၊ ရာဒိကျေ-ရာဒိကရှပ်နော် ဟောရေ၊ ဟောရေ။

မြင်ဒါဗော်နော်၊ ဒိဋ္ဌိသေ၍ ထုံးထွေမင်စဉ် တက်ထို ချင်တတ် မြတ်သောအကျင့်ထို။ ရာဒိကျေဆော့၊ စုံစုံခက်မက် နှစ်သတ်မြတ်နိုး ထွေရှိကုန်သော။ မြင်ဒါဗော်နော်၊ မြေထွေရိယ ကာမပယ်ဖြတ် မြတ် သောအကျင့်ရှိသောသူသည်။ ဆော်ရော်၊ ကာမရွှေ့ မျာပါဒနှင့် ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏတို့ထို။ ဆာရီ၊ ဒိဋ္ဌိသေပြီးသူတို့ခွာထကား စွန့်ပစ် နှင်ကြလေကုန်၏။ ရာဒိကျေ၊ ပွားစီးမပျက် နှစ်သက် မြတ်နိုးအပ် သော။ မြင်ဒါဗော်နော်၊ မြေထွေရိယ ကာယဂတာ ဝေဒနာနှင့် နှစ်ဖြာသော သတိပဋ္ဌာန်ထို။ မြေဇော်၊ အသုဘနှင့် ဗုဒ္ဓထင်စွ ရှုကြည့်ပွားစီးလျက်။ ရာဒိကရှပ်နော်၊ နိဗ္ဗိတလောန် နှစ်တန် မင်စဉ် တက်ထိုချင်၍ ဆင်မြင်ပွားများသောသူသည်။ ဟောရေ-ဟောရေ၊ ဒိဋ္ဌိသက္ကာ ကွာပြီးပါ၍ မြတ်စွာဗုဒ္ဓ အထိုကျဖြင့် ဝုဗု မြစ်ငြိ ဒိဋ္ဌိ ဟုတ်ပြီ ဆိုထိုက်ပါပေသတည်း။

သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသူကို အထက်မဂ်တက်ရန်ပြုစေ၏။

၄၀။ တူလဆီ၊ ကန္ဒော်၊ ကဏ္ဍဇော်၊ ဇွတ်ဆော်ဇွတ်ဆော်နာဗြဲ
ဇေဏ္ဏ၊ နရကျေ၊ စန္ဒရေပဝါတ်၊ စန္ဒရော်မိနပ်ပါကော်ရေ။

ကန္ဒော်၊ မဂ်တရားကိုပင် နား၌ဝင်၍ ပန်ဆင်မိကြသော သူသည်
၎င်း၊ ကဏ္ဍဇော်၊ မုတ်ပုတီးကို အပြီးသည်တွင် ဆင်ယင် ဆွဲထား
သတဲ့သို့၎င်း။ တူလဆီ၊ သဿတဥစ္စေ နှစ်ထွေချိန်ကျ အယူမျှတ
သောသူသည်၎င်း။ ဝါ၊ ဗိဇ္ဇိတင်းကွာ သောတာပန်စစ် ဖြစ်ကြီး
ဖြစ်ကြသောသူသည်၎င်း။ ကျိပါ၊ အနာဂါမ် ရဟန္တာဖြစ်ရာ အမှန်
တက်ရန် ကျင့်ထုံးနည်းတို့ မူကား။ ဇွတ်ဆော်ဇွတ်ဆော်၊ မြတ္တာ
မင်းတို့အထွင်းမနှစ်သက် စက်ဆုပ်ဘွယ်ရာ သံဝါသာပြု မေထုန
အကျင့်ထုတ်မျိုးကို။ စရံပဝါတ် စန္ဒရော် မိနပ်ပါကော်ရေ၊ မြင့်မိုရ်
တောင်ကို ထုညှိဆောင် မနား၊ လှနေ-တို့သွားနေသမျှ ကာလ
ပတ်ထုံး။ နရကျေစန္ဒေ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်း ကာမဂုဏ် အထရမ်းကို
သီတူးထွေပမ်းသတဲ့သို့ ထင်မှတ်လျက်၊ နာဗိဇေဏ္ဏ၊ အသက်သေ
မတတ် လန့်ဖျပ် ကြောက်ဘွယ် တကယ် ရှောင်ထိ ကာမဂုဏ်
အညှိကို ထိတိပြတ်ပြတ်မထိအောင်သာ မခိုက်အောင်သာ နေထိုင်
ကြရာသတည်း။

သတ္တဝါတို့၌ဖြစ်ပေါ်နေသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ
ဝိညာဏ် ၄-တန်သော နာမ်တရားအစုတို့သည် နိဗ္ဗာန်
ဖြစ်ကြောင်းကိုပြခြင်း။

၄၉။ ပရာနိရော်၊ ပရာနာတော၊ လွန်မော်အာပေါ်နယ်၊ ဖော်
ဗော်ရော်။

ပရာနိရော်၊ သတ္တဝါကို ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော စိတ်
စေတသိက် နေရမန်လေးပါးသည်။ ဝါ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ အရိယာအစစ်
ကေန္တ ဖြစ်နိုင်သော နာမ်တရား လေးပါးသည်။ ပရာနာတော၊
သတ္တဝါတို့ ပျာပျာညွတ်ကျိုး ကိုးကွယ်ရာ စိတ်စေတနာ ပါပေ

တည်း။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သစ်ကို ခြောက်တန်း၊ သေချာ ကောင်းစွာ သွားတတ်သော စိတ် စေတနာဝါ ပေတည်း။ လွန်ခမ်း၊ မင်ဝင်၊ ဖိုလ်ဝင် လေးမင်ခန္ဓာ လေးမြာနာမ်စု တရားပူတို့သည်။ အာဝေါ နယ်၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး၊ ပိုကြွေးမြည်တမ်း၊ ပင်ပန်း၊ ပူဝန်ခြင်း၊ ကင်းပေ သော။ ဖော်ဖော်ရော်၊ သတ္တဝါပုံယင် ခုံမင်တောင့်တ ထိုချင်ကြ သည့် တထဝမပြန် အမတနိဗ္ဗာန်ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ပစ္စက္ခတွင် လူရှင်လိမ္မာတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ပြီး ရုပ်နာမ်
ဓမ္မတရားတို့ကို ကျင့်ကြံလိုက်က ကော်
နိဗ္ဗာန်ရနိုင်ကြောင်း

၅၀။ မြင်ဒါမော်နယ်၊ စတုရဒိကျေ ဆော်ဒါဝေါနော်၊ မော်နေ
ပေါ်ရာ၊ ဆော်ဒါရော်၊ ကြနကာ ဖော်ရာ၊ ပရာဆိဋ္ဌေါ
ဒေဟိပါရာ။

စတုရဒိကျေ၊ လေးရပ်မျက်နှာ ပတ်သည်ချာမှ ရောက်လာဦးပေး ကြကုန်သော။ ဆော်ဒါဆော်နော်၊ မင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ထုံးတန်ချမ်းသာ ကောင်းစွာ နှစ်သက်ကြကုန်သော သူတို့သည်။ ဆော်ဒါရော်၊ ဗောဓိမင်ညယ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ သစ္စာအာယတန ပဋိစ္စဓာတ် ပရမတ် အနှစ်တရားစစ် အကျင့်တို့ကို။ ကြနကာဖော်ရာ၊ အစဉ် တစိုက် နှစ်ခြိုက်သဲစွဲ အားကုန်ခဲ၍ အမြဲထိုက်ကြသည် ရှိသော်။ မော်နေ ဖော်ရာ၊ မနောသဉ္ဇေတနာ ထောကုတ္တရာအာဟာရ ထိုးပါးကို ရွှင်ဆောင် မြင်းကြောင့်။ ဒေဟိပါရာ၊ ပစ္စက္ခအလိမ္မာ ပဝတ္တိ ညက်ဝါ နာမ်ဇာတိလေး ကေရုပ် ရုပ်နာမ်နှစ်ရပ် ပရမတ်သည်။ မြင်ဒါမော်နယ်၊ ဓုက္ခဝင်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်း၍ ဇာတ်သိမ်း တုံ့ယယ် နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့၊ ပရာဆိဋ္ဌေါ၊ ပုထုဗျန်အန္တယ်မြတ်ကာပယ်၍ တကယ်ထုတ်ချောက် မင်စဉ်ပေါက်ပြီးထမြောက်၍သာ အောင်မြင် ၍သာ ရောက်ကြသေကုန်သတည်း။

ဝဇီရာ ရွှေစိန်တောထွက် တိုင်ပင်ခမ်း

၅၅။ ဇရမြေ ဇရမြေ၊ ဣဟောလုဇကျ၊ ဟော်ရီယာ-ဇွယ်ဆော်
ဇွယ်ဆော်၊ နှာကော်ရီယော်၊ နာနိဗာဇထော၊ မောနယ်
အာဆ၊ အာပေါနယ်ဟော၊ ယေဘော်ဆော်တထွေ၊
ကော်ရီယာ စာရီ ဇဟမရော် ပရမော်ကော်ရီ၊ နာကြမြို့
ယာဆော၊ ကော်ရီဟော၊ ယေယီဇျော်၊ ဣတ္ထိမဟတ်ဇော်
နော်၊ နာပေါရီ၊ ဟော်ရာ အာဆ၊ မြင်ဇေါဇော်နော်၊ ကော်
ရီမော်နယ် စာရီယေတ္ထိ။

ယေတ္ထိတ္ထိ၊ တအူတုံထွင်း ရွှေနှောင် ဆင်းသို့ ညီရင်းနှမ
ပေါင်းသင်းကြသည့် မာနမထွေ မိတ်ဆွေဟသင်း ဒို...အစ်မ
အရင်းထို့၊ ဣဟောလုဇကျ၊ သူထူငါငါ သတ္တဝါတို့ များစွာခုက္ခ
တ္တေကြိုကြသည့် ပြောပြမပြီး ဤဟောတကြီးဝယ်၊ ဇရမြေ-ဇရမြေ၊
ဖြစ်ယေရာရာ ဘံသရာသဝတိုင်း သဝတိုင်းတို့၌။ ဇွယ်ဆော် ဇွယ်
ဆော်၊ မြယွာမင်းထို အထွင်းမနှစ်ထက် စက်ဆုပ်ဘွယ်ရာ ယံခါ
သာပြု အိမ်ထောင်မှ အလှင့်ယုတ်မျိုးကို၊ မော်နယ်အာဆ၊ မြောက်
ပြာအာရုံ ကာမဂုဏ်အစွမ်း မြော်ကာတမ်း၍ သူသရမ်းတိုင်း။
ကော်ရီယာ၊ သတ္တဝါဖို၊ မ-ထိုထိုမျှတို့ ဖြစ်ယေရာရာ နှစ်ဖြာ မောင်
မယ် သွယ်သွယ်ဝဝ ယံဝါသဖြင့် ကြည်စွာရွှင်မှု ပြုလျှင်လေ့လာ
အပြာပြာကြောင်၊ အပေါ်နယ်ဟော၊ ဆွေမျိုးစည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ်
ပျက်စီး သားသမီး ထွက်တာ အဖြာဖြာဖြင့် ပူဆာ ကြောင်ကြ
ထွင်းတုဉ်ကြွေး မအေးခုက္ခ ဝိုးရိမ်ကြရံ လေကုန်၏။ နာကော်ရီ
ထော်၊ ထောကလူရွာ တုပတာဖြင့် အိမ်ယာ တည်ထောင် မပြု
မဆောင်ကြသောဘူတို့သည်။ နာနိဗာဆော၊ စောက်ထိုး ဂွမ်းပြန်
ပူဝန်ဆင်းရဲအခြံခုက္ခမထွေမရှိကြလေကုန်။ ယေဘော်ထော်၊ ယံသရာ
နှောင်အိမ် ပူရှိန် ထောင်ပြင်း အိမ်ထောင်ခြင်း ခုက္ခ အမျိုးမျိုး
တို့မှာ၊ ကော်ရီယာစာရီ၊ တကယ်အမှန် ဧကန် ပေါက်ရောက်
လွန်မြောက်မထွေ ဖြစ်ခဲ့ချေသည်ရှိသော်။ ဇဟာရော်၊ သဗ္ဗဒ္ဓ
သခင် ရှင်ကော်ဗုရား ယောကြားဆိုးမ ပြောဆိုပြပေသော၊ ပရမော်
ကော်ရီ၊ တမင်-တဖိုယ် ရုထိုရကြောင်း တရားကောင်း တရားမြတ်

ပရမတ္ထအကျင့်ကို၊ ကော်ရဟော၊ စိတ်ချယက်ချ အေးအေး မြမြ
 ကျကျနန ဟန်ရပန်ရ ပြုကျင့်၍နေနိုင် ဝေတော့၏။ ဝေရီသျှော်၊
 ထိုသို့တမင်တပိုလ်ရလိုရကြောင်းတရားကောင်း တရားမြတ်ပရမတ္ထ
 အကျင့်ကို စိတ်ချယက်ချ အေးအေးမြမြ ကျကျနန ဟန်ရ ပန်ရ
 ပြုကျင့်၍ နေနိုင်ခြင်းငှါ။ နာဩမြီလာဆော်၊ ဣမူဣရာ ဖြာဖြာ
 နေ-ည၊ အိမ်ထောင်ကိစ္စ သာကလေးတခုမျှ မရှိကြကုန်သော။ ဝါ၊
 သားယင်ကိစ္စ ယုယတွယ်လာ သာညာ ထယ်ထင်း အကုန်ကင်း
 ကုန်သော။ နာပေါ်ရီအာဆ၊ ဝါးပါးတာမဂုဏ် ထုံးစုံပွားများ
 ခံစားလိုမှ ပြုချင်စိတ်သည်း မရှိတသော။ ဝါ၊ ဣပတင်္ဂတယ် သွယ်
 သွယ်ဆင်ယင် ကြားချင်ဝါချင် မော်ချင် မောက်ချင် စိတ်သည်း
 မရှိတသော။ မြင်ဒါပော်နော်ဟော်ရာ၊ သီယသမာ ပညာရောကြိတ်
 သိက္ခာသုံးဆင့် မြတ်သောအကျင့်သည်း ရှိပေတသော။ ဝါ၊ ဗုရား
 မြတ်စွာ အရိယာသခင် ဝေရ်အရှင်ထို့ ကြည်ထင် နာပျော် သာဓု
 ခေါ်သော အကျင့်တည်း ရှိပေတသော။ ဣတ္ထိမဟတ်ဇော်နော်၊
 နိက္ခမပါရဒီဝါးလီကာမဂုဏ် စွန့်တံ့ဝစ်ခြား မြတ်ဗုရား၏သားသမီး
 မှန် ကေန်မြစ်မှု ရည်ရွယ်ပြုသည့် သိက္ခာနိကေလေး၏ အမြစ်ထို
 သာထျှင်။ ကော်ရီမော်နယ်စာရီ၊ တောင်တောင် ဝိဒီဝိ ပွေလီ
 ဆန်းပြား သာသာ တွေ့ကိုမှ တွေးတောခြင်း မဆားတော့ဘဲ
 သားသားနားနား ဟန်ကျပန်ကျ စိတ်ချ၍သာ ပြုကျင့်၍သာ နေပါ
 တော့အံ့ထတည်း။

ဘင်္ဂလီနှင့် တရားတောင်း

၅၂။ သီရိဆံ့ဆော၊ ဆော်မြေတာရော်၊ ငုံရာရှိ၊ နိဗာဆော၊ တိမြို့
 နော်၊ အာပူနီ၊ မူယီး ဇော်ထော်မြို့နု၊ ဇေနော်မြို့နော်၊ တေထ်
 ဂျန္ဓော်၊ အာယု ဟိနော် ဒုက္ခိယတေ၊ ဆော်ရော်နော်၊
 ဆံဆော၊ ဝေယီဟော်ရာ၊ ဇော်တေကော်၊ ဇော်ထော်
 တော်ဂေါထိ၊ ဝေကန္တိ၊ ရော်တိဆေရီဇာနေ၊ ဖေယီမော်
 တော်၊ ကြနုရော်တော်၊ ဇေယီနိန်ကွန်ထော်၊ ပါယီထော၊
 ဆော်ဒိနော်၊ စတုရဒိကျေ၊ ဒေထီပါရာ ဆော်ဒိရော်၊
 ကော်ရာ။

ဆီရီဆံဆော၊ ဓရေမတို ထိုထိုတောင်မြင့် ပမာချင့်လည်း နှိုင်း
 သင့်မရ ကြီးစွာကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကြောင့် ချီးကျူးမိကုန် ထုံးစံ
 ကြက်သရေ ပရမေဗုဒ္ဓ ပုတ္တသားစစ် ဖြစ်ကြီးဖြစ်၍ စွန့်ပစ်ကာမဂုဏ်
 ထူတိုလောကီ ဓမ္မစေတီဟု နယ်ပြည်ကျော်ကြား ကျေးဇူးတော်ရင်
 အရှင်ဗုရား၊ မူလိ၊ မင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ထုံးတန်တရား ထိုသား စုံမက်
 လွန်နှစ်သက်ကြသောတပည့်တော်တို့သည်၊ တိဗြိရော်၊ သံသရာသမ်း
 နယ်စခန်းမှ ထွက်သမ်းထို တကယ်ထေသဖြင့် အမိုက်အထိမ်းလွမ်း
 ကြပါသည်ဖြစ်၍။ အာဂူနီ၊ အရူပတုံအပါယ်တုံထို ဆန်စုန် အောက်
 ထက် ထဝင်ဝိစိ နှံ့သိစကြဝဠာ ဝိသယထုတ်ချင်း ပြေးသွား ခြင်းကို
 ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဆော်ပြေတာရော်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါမ် စက်ရဟတ်
 မခြား ခြောက်ပါးသင်္ခါရ ပြုမိကြပါသည် ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မိဋ္ဌိတဏှာ
 ထုံးပြာမာန လွမ်းမိုးကြပါသည် ဖြစ်၍။ ဇံရာရှိ၊ ဇေ၊ တိရစ္ဆာန်၊
 ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ် ထေးသွယ် အပါယ ဓုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့၌။
 နိဗာဓော၊ စောထ်ထိုး ဝှမ်းပြန် အတန်တန်ဖြင့် ခံရအမြဲပါပေ
 တည်း။ မဟာဏ်ဂုဇ္ဇော်၊ ရာတုဇေယျာ ဂ္ဂှာဇေယျာတံနှောက် တယောထံ
 မဖို့ဓမ္မစေတီဟု နယ်ပြည်ထင်ရှား ကျေးဇူးတော်ရင် အရှင်ဗုရား၊
 ဇော်ထော်မြီနု၊ ရေမရှိသော မြေပြင် ကုန်းကျောထက်၌၊ ဇေနော်
 မြီနော်၊ နေပူထို ခံနေကြရသော ဝါးလိပ်ထိုသည်။ ဒုက္ခိတော၊
 ဆင်းရဲဒုက္ခထွေကြသကဲ့သို့၎င်း။ အာယုတိနော်၊ အသက်နေ ဆုတ်
 ယုတ်ခြင်းထိုရောက်ကြသကဲ့သို့၎င်း။ ယေယိယောရာ၊ ဣဝါး၊ လိပ်
 နှစ်ပြာ ဥပမာထို မှန်စွာဖြစ်၍ နေကြရပါကုန်၏၊ ဆော်ရော်နော်
 ဆံဆော၊ နှစ်ပြာရှင်နာမ် သတိဝဠာန်သစ္စာ အာယတနာ ပဋိစ္စ
 ဝါးဝဇ္ဇာ၊ ဝိပဿနာခေတ်ပရမတ်ညဏ် ဝေသန်ပိုင်းခြား ထင်ရှား
 ပြသ ထိုဆုံးမ နိုင်သော အရှင်ဗုရား၊ ဇော်တေနော်၊ မိုးရေထို
 ခေါ်တတ်သောငှက်သည်။ ဇော်ထော်ထော်ခေါ်တိ၊ မိမိခေါ်၍
 ရသောမိုးရေ၌။ ယေကန္တိရော်တိ၊ မတုန်မလှုပ် ငုတ်တုတ်အမြဲ
 အသဲစွဲ တစ်နှစ်သက်တတ်သည်ထိုး ယေယိမော်တော်၊ စည်းဝေး
 ရောက်သာ တရားနာဖြင့် တကာ-တကာမ ထိုထိုမျှထို သိကြရ
 ပါကုန်၏။ ယေရီဇာနေ၊ ထိုမိုးရေကို ယေသေချာချာကောင်းစွာ

နှစ်သက် ဇာမရီငှက်ကဲ့သို့၊ ဇေယျိ၊ ကျင့်သို့ကျင့်ရန် တောင်းပန်
 လိုထား ရှစ်ပါး မပွင် ရေအလျှင်ထို၊ ကြံနုရော်သော်၊ အစဉ်
 တစိုက် နှစ်ခြိုက်သဲစွဲ အားကုန်ခဲ၍ အမြဲပြုထိုကြပါ၏။ မိန်ကွန်
 ငွှော်၊ ၂၆-မှန် နိုင်ငံပေါင်းစု ကြည်စူး အေးစွဲ ထေးမေသည့်
 အမတဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ပြည်ထို၊ ပါယိကော၊ အမြဲလည်းလျောင်း
 ပုန်းအောင်း ခိုလှုံ ကြပါထို၏။ စတုရဒီကျေ၊ လေးရပ်မျက်နှာ
 ဝတ်လည်ချာမှ ရောက်သာစည်းဝေးကြကုန်သော၊ ဆော်ဒီနော်၊
 မင်ဖိုက်နိဗ္ဗာန် ထုံးတန်ချမ်းသာ ကောင်းစွာ နှစ်သက် လွန်စုံမက်
 ကြသော တပည့်ကော်ထိုကို၊ ဇေယျိဝါရာ၊ ပစ္စက္ခ-အလိမ္မာ ပဝတ္တိ
 ညက်၊ ဝါ၊ နာမ်ဇာတိလေး ရှစ်နာမ်လွဲအမြဲကိန်းအောင်းခြင်းငှါ၊
 ကေရှုဆော်ဒီရော်ကော်ရာ၊ ဒိဋ္ဌိသတ်နည်း တရားကြီးထို မြေတီး
 ထက်ဝတ် ပြတ်ပြတ်သားသား ပိုင်းခြားဝေဆန် ကေနတည့်တည့်
 ဒိဋ္ဌိတဏှာ နှစ်ဖြာထက်အောက် မင်စဉ်ပေါက်အောင် ချီးမြှောက်
 ၍သာ ဟောကြား၍သာဆုံးမတော်မူပါအရှင်ဗုရား။

ကသျှစ်နှော်ဆယ်ပါးဆရာတော်ဗုရားကို ဆည်းကပ်လျက်
 ကသျှစ်နှော် ဂုဏ်ဆရာဗုရားဂုဏ်တော်ကို
 ကရမြီနှော်ပေ၇ တရားအမြိုက်ကိုသောက်လေ့ရှိသော
 ရောင်ခြည်တော်ဖွင့်ဗုရားပင့်

စတုတ္ထရံသီ နိက္ခန္တ၊ မေရုရာဇာ ဂိရုတ္တမော၊
 သောဏကောဝ ငကောတာယ၊ ဩဘာသယံ သမန္တတော၊
 တယာစ သောဏကော ဗုဒ္ဓ၊ ဆဗ္ဗတ္ထရုစိယာ ထဝံ၊
 အနန္တ ဇုတိမာ ထမန္တ၊ ဝန္တာ ဌာတု သိရုပ္ပိမေ။

ဂိရုတ္တမော၊ ကန္တာပေ၇ထွင် ထင်ရှားရှိသမျှ ကောင်တကာ
 တွတ်ပူး တောင်ဦး တောင်မြစ်ကြီးဖြစ်ပေသော၊ စတုတ္ထရံသီ
 နိက္ခန္တမေရုရာဇာ၊ ရွှေငွေမြတ် လေးတန်ရောင်ခြည် ထွက်လည်
 ကွန်မြူး တင့်ထူးသျှိုပြိုင် မဏ္ဍိုင်ချက်ဗေ နေစက်လစက်နက္ခတ်တရာ
 ကြယ်တကာတို့ ဝဲယာဝတ်ပိုက် ဦးခိုက်ကြရာ မဟာမြိုင်စိုရ်တောင်

ဝင်းကြီးထည်၊ သကာဘာယ၊ ဝါဝင်းရောင် မြူဝင်းရောင် စိမ်းလဲ
 ဝင်းရောင် ပယ်မှန်ရောင် တည်းတူသော မိမိအရောင်အဝါဖြင့်၊
 ထမန္တတော၊ နှစ်ထောင်ကျွန်းငယ် လေးသွယ်ကျွန်းကြီး သီးသီး
 မြွှာမြွှာ အတ္ထဝါလေးသွယ် ခြင်ငယ်ဝါးရာ ဝါးဖြာခြစ်မရှိသမျှ
 အကုန်ထုံးစုံ ရင်ဒီပတ်ပတ်လည်၍၊ သောသထိဓူဝ၊ လေးကျွန်း
 လုံးထယ် လွန်တင့်တယ်သကဲ့သို့၊ တထာစ၊ ထိုမြင့်မိုရ်တောင်ကြီး
 ပုံနည်းစံယူ အသားတူသာလျှင်၊ ဆဗ္ဗတ္ထရုစီယာ၊ ကြာညိုရောင်
 မဲညိုရောင် ပုလဲညိုရောင် ခြစိမ်းညိုရောင် အဆင်းကဲ့သို့ ညိုဝင်းသော
 ရောင်ခြည်တော်၊ နေမင်းအရောင် ရွှေအဆင်းရောင်ပယင်းဝါရောင်
 သလင်းအဝါရောင် ဖဲအဝါရောင်ပတ္တမြားအဝါရောင် အဆင်းကဲ့သို့
 ဝါဝင်းသော ရောင်ခြည်တော်၊ တိမ်နီရောင်စိန်နီရောင်သန္တာနီရောင်
 ထမ္မလာနီရောင် ပတ္တမြားအနီရောင် အဆင်းကဲ့သို့ နီဝင်းသော
 ရောင်ခြည်တော်၊ ဘော်သာခွါရောင် သော်တာထရောင် မကန်း
 အဖြူရောင် ဝှမ်းအဖြူရောင် ခတ္ထာအဖြူရောင် ထပ်တရာအဖြူရောင်၊
 ချရားအဖြူရောင် စကားအဖြူရောင် စပယ်အဖြူရောင် ကြယ်အဖြူ
 ရောင်၊ ရုထိစိန်အဖြူရောင် ဝဇီစိန်အဖြူရောင် ပွယ်သစ်စ ခရုသင်း
 အရောင်၊ အဆင်းကဲ့သို့ဖြူဝင်းသော ရောင်ခြည်တော်၊ မည်းရောင်
 နီရောင်ညို ရောင်ထည့်လှောင်းကူးယှက် ပေါင်းသဖြင့် မဲ့မှောင်း
 မိုင်းအိုရီမှု သော အဆင်းရှိသော မဇ္ဈိဋ္ဌရောင်ခြည်တော်၊ မင်းလွင်
 မြူးခုန် ထဆုန်ခေသခါသမထ၌ မိုးဝပြင်ကျယ်ကောင်းကင်ထယ်က
 ထျပ်ပန်းနွယ်ယှက်တူး ပိုးစိန်းပြု သဏ္ဍာန် မီးပန်းတွေ ပျံသထို
 အညှိတထက်ထက် တက်တဲ့ချည် ထက်တဲ့ချည် ဝဲတဲ့ချည် ပျံတဲ့ချည်
 ထိုမှ၍မှ လူးထာပြုံးပြက် တခဲနက်သော ခြောက်သွယ်သော
 ရောင်ခြည်တော်တို့ဖြင့်၊ သောသဏော၊ မြင်သူအများ ရှုမအား
 အောင် ကြွားကြွားဆင့်ဆင့် တင့်တယ်တော်မူထသော။ ဘန္တေ၊
 ရွှေဘုန်းတော်သခင် အရှင်ဗုရား။ အနန္တဇုတိမာ၊ မြေအဆုံး
 မိုးအဆုံး စကြဝဠာဆုံးအောင် ထပ်ပုံးပြန်မိုးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ရာ
 သောကြောင့် ခိုင်တာကောသ ဝါဂုဏ ယူဇနာ သင်္ချာဝမာဏ
 ဝဏန်းချလည်းဆုံးစမထင် ရောင်ရှင်တော်အင်ပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံတော်

မူပေဏသော၊ ထင်္ဂ၊ ထုံးသုံမကိုင့်ထုံးထိုက်မှန်ကု၊ အရှင်တော်
 ရှင်တော်ဗုရား ကြီးသည်။ ဝန္တု၊ အရှင်တော်
 ကြာပင်ကို ဣတ်ရုံမြန်မြန်း ကြီးထမ်း၊ အရှင်တော်
 ဗုရားကြီးကို ကိုးမင်းဆရာတော် အတည်မပြတ် ဆည်းကပ်တိုး
 ကွယ်ထွက်ရှိပါစေအံ့ အာရုံတော်၏။ သိရဗြ၊ နှစ်ထုဇေဝါးသန်း၊
 မြန်နန်းချည်ထိုး ဆပ်ပင်ပေါင်း၌ ဝျောင်း၌ ဣတ်ရုံ နတ်တို့ ဝဇာ
 ဦးခေါင်းစေတီ ဆည်းဟူသောနေရာတော်၌။ ဥပတု၊ မလိမ်းမယိုင်
 တေ့မခပ်စေအံ့ လှည့် ခိုင်ခိုင်မတ်မတ် တန်ခိုး တည်နေတော်မူ
 ကျမ်း၊ ဘာဝရိယ၊ ဓမ္မ၊ ယထ၊ သိရိ၊ ကာမ၊ ပယတ္ထတို့နှင့် ပြည့်စုံ
 သော ဓမ္မသော ရှေ့တုန်းထော်သခင် အရှင်ဗုရား။

ကျမ်းပြုသည့်အတွက် ပေတ္တာပို့

ဇုပေါ်ထော်၊ ကျီဆူချော်၊ ပြယ်မော်၊ ထိက္ခော ဖော်နော်၊ ဇော်
 နော်တို့မော်၊ ဖောနော်၊ ဝေါ်နော်၊ ခြော်ကာသီထာ၊ ဇာသာ။
 ဇုဂေါ်ထော်၊ ခေမာသောင်ကမ်း၊ နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ပြောဌ်တန်း
 ကြွရောက်တော်မူသောအရှင်ဗုရား၏။ ဖောနော်ဝေါ်နော်၊ သတ္တဝါ
 တို့ခန္ဓာအစဉ် ထွေလျှင်ချက်ခြင်း ဉာဏ်မြင်လင်းရောက် မင်ပေါက်
 ဝိသိယဝိညာ ဝမ်းမြောက်သင်ရှား ပရမတ္ထဓာနာအနှစ်ကို။ ဇာသာ၊
 ဆန္ဒါပညာ နှစ်ဗြာဇု ကုထံဝ၍ နာမအမည် ဓမ္မစေတီသည်။
 ပြယ်မော်၊ သတ္တဝါအား ဣာထနား၍ ဖာရား ဝိပဏနာ ဉာဏ်
 မဟာကို ကောင်းစွာပြုစု စီရင်ရေးထားသည့် အမှုကြောင့်။ ဝါ၊
 ဓမ္မစေတီ-ထင်္ဂလီကျမ်း အမည်ဆန်းသည့် ကျမ်းဟောကို ရေးကာ
 မြစုရသည့်အတွက်ကြောင့်။ ကျီဆူချော်၊ အဆင်းရောင်ဝါ အပြာ
 ပြာမစ ရဲ့ရဲ့တောက်သော၊ ထိက္ခောမာနော်၊ အကြိမ် ဟထောင်
 ကောင်းအောင် ထွက်ခုတ် အဟုတ်ကော် ဦးပေသော၊ ဇော်နော်
 ထိုမော်၊ ရွှေဆိုသမျှ ယှဉ်ပြိုင်ထိုက်က မပိုရသည့် ဆရာထောင်သစ်
 ဇမ္ဗူရစ်ရွှေစင် တန်ကွဲတဲ့သို့။ ပြော်ကာသီထာ၊ ရဟန်း၊ ရှင်၊ ထု
 ခည်ဘုမဆို ဟိုထိုအများ ကျင့်ကြံပွားထဖြင့် ထင်ရှား၍သာ အောင်
 မြင်၍ကာ ပေါက်ရောက်ကြပါစေသတည်း။

သဒ္ဓါဝညာ နှစ်မြာရရ ကုံယုံဝေ၍ ✓
ငါးဝတာမရက် စွန့်တုံပစ်ငြား မြတ်မှရား၏
သားတော်အစစ် မြစ်ကြီးမြစ်သော ပိဝဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းပြု
ပုဂ္ဂိုလ်မဟော် နိုင်ငံကျော်သော

သ ှ သ န ှ မြ

ဓမ္မဓဓတိဓဓရာဓဓာဓဓဗုဓဓား

စီရင်ရေးသားအပ်သော

သောတာပန်လမ်း

အလင်းကျမ်း

မူပိုင်ရှင်
ပါဠိတက္ကသိုလ် စာအုပ်ဆိုင်
စိန်စိန်မြင့်

ဣန္ဒာသယ ပိဋကတ် ဝေပုံနှိပ်တိုက်
၁၀၃၊ ၂၄-လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့၊
၅၀၄-က (နဝေဆကြိမ်)